

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta
Historický ústav

Lenka Novotná

Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587.
**Paměti soběslavského primasa Řehoře Smrčky ze Sabinova
(1587-1605)**

Vedoucí diplomové práce : PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D

České Budějovice 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím uvedených pramenů a literatury a v souladu § 47b zákona č.11/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 25. dubna 2008

Lenka Novotná

Poděkování

Především bych chtěla poděkovat panu PhDr. Josefu Hrdličkovi, Ph.D za cenné rady, jež mi poskytl během vzniku mé diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat pracovníkům Státního okresního archivu Tábor a Státního oblastního archivu v Třeboni. Můj dík také patří pracovníkům regionálního oddělení Státní vědecké knihovny v Českých Budějovicích.

Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587. Paměti soběslavského primasa Řehoře Smrčky ze Sabinova (1587-1605)

Hlavním tématem předkládané diplomové práce bylo ediční zpracování rukopisu soběslavského měšťana Řehoře Smrčky ze Sabinova *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587*. Rukopis náleží mezi memoárovou literaturu raného novověku. Podle charakteru obsahu se jedná o písemnost, kterou můžeme považovat za měšťanské i městské paměti, jež nám napomáhají k poznání dějin města v době jeho největšího rozkvětu, ale především zaznamenávají zásluhy samotného autora. Edice se snaží o co nejpřesnější zpřístupnění raně novověkého rukopisu tak, aby byly zachovány všechny formální znaky textu.

Druhá část mé práce se věnuje interpretaci témat, kterým se autor *Poznamenání* ve svých zápiscích věnoval. Řehoř Smrčka ze Sabinova byl dlouholetým představitelem městské samosprávy poddanského městečka Soběslavi. Součástí jeho *Poznamenání* se tedy staly písemnosti, které vzešly z činnosti soběslavské městské rady, záznamy o městském hospodářství, časté jsou zprávy o kontaktech s vrchností a nechybí ani záznamy z rodinného života. Právě osobnost pisatele a jeho společenské postavení ovlivnilo charakter a formu zápisů v rukopisu.

Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587. Memoirs of the town councillor Řehoř Smrčka ze Sabinova (1587-1605)

Annotation

The main topic of my diploma work are memoirs of townsman Řehoř Smrčka ze Sabinova. The manuscript originated at the turn of the sixteenth and seventeenth century was called by its author *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587*. It represents the self written memoirs of the townsmen. According to the content and the character of the records the manuscript may be considered as both the townsmen chronicle as well as the town chronicle. It reflects the experiences of its author and it is possible, through the text of the document, to get to know the events in the town Soběslav. The critical edition of *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587* is trying to maintain the formal features of the text.

The second part of my papers focuses on interpretation of the themes Řehoř Smrčka dealt with. He was the town councillor for the most part of his life and represented the town Soběslav. The main features that influenced the character and the form of the records of the manuscript are mainly the personality and the social status of the author.

Obsah

Úvod	7
Kapitola první	
Dějiny města Soběslavi v literatuře	13
Kapitola druhá	
<i>Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587</i> na pozadí memoárové literatury z městského prostředí z 16. a 17. století	19
Kapitola třetí	
Porovnání edice <i>Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587</i> s edicí Ferdinanda Menčíka <i>Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě</i>	26
Kapitola čtvrtá	
Řehoř Smrčka ze Sabinova	39
Kapitola pátá	
Samospráva poddanského městečka Soběslavi na konci 16. a na počátku 17. století	52
Kapitola šestá	
Vývoj pozemkového majetku města Soběslavi	62
Závěr	68
Přehled pramenů a literatury	70
Přílohy	84

Úvod

Hlavním tématem diplomové práce je zpřístupnění a interpretace rukopisu, který byl často citován jako *Soběslavské paměti*. Tento název spíše vyjadřuje místo vzniku rukopisu a neodpovídá skutečnému pojmenování, které používám při odkazech na tento pramen. Sám autor, Řehoř Smrčka ze Sabinova jej uvedl titulem *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587*.¹ Tématicky patří Smrčkovo *Poznamenání* mezi historické prameny městské provenience raného novověku. Pochází z přelomu 16. a 17. století, otázkou však zůstává, jak Smrčkovo *Poznamenání* charakterizovat.

Ve svém článku *Měšťanské paměti raného novověku - pramen poznání každodennosti* se Marie Tošnerová pokusila charakterizovat prameny, které nesou většinou ve svém názvu pojem paměti a pokusila se je teoreticky vymezit.² Stejně jako ostatní badatelé, kteří se zabývají prameny pamětního charakteru, se snaží odpovídat na otázky, které vyvstanou při prvním setkání s pramenem. Jaké byly pohnutky autora k sepsání vlastních pamětí? Chtěli zanechat svědectví o své době a činech budoucím generacím? Začínali pravděpodobně sepsovat s vědomím, že je v budoucnosti bude někdo číst. Byly tedy paměti určeny pro širší okruh čtenářů nebo se měly stát rodinnou památkou? Teoretickým vymezením pramenů osobní povahy se ve svých pracích věnuje také Josef Hrdlička, který také upozornil na mnohoznačnost používání termínu „paměti“ pro rozličnou škálu písemností.³

Snahu o postihnutí povahy „pamětí“ jako historického a literárního pramene 16. a 17. století najdeme také v drobné studii Jaroslava Kolára, jejíž součástí je edice zápisů Jana Rakovnického z Jenštejna.⁴ Paměti jsou historický pramen zprostředkující fakta o minulosti. Současně je však možné paměti charakterizovat jako literární pramen

---

¹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23.

² Marie TOŠNEROVÁ, *Měšťanské paměti raného novověku - pramen poznání každodennosti*, in: Kateřina HANDLOVÁ (ed.), *Paměti – způsob zobrazení skutečnosti (= Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska)*, Brno 2001, s. 83-91.

³ Josef HRDLIČKA, *Autobiografie Jana Nikodéma Mařana Bohdaneckého z Hodkova*, České Budějovice 2003 (= *Monographia historica* 3), s. 15-22, k pojmu paměti zvl. s. 17-19; TÝŽ, *Deníkové záznamy jindřichohradeckého měšťana Jiříka Pavlovského z počátku 17. století*, Jihočeský sborník historický 72, 2003, s. 137-174.

⁴ Jaroslav KOLÁR, „*Pamětní knížka*“ *Jana Piláta Rakovnického z let 1575-1605 a české paměti 16.-17. století*, *Listy filologické* 90, 1967, s. 394-403.

lokálního charakteru, který počítal s určitým publikem. Tomuto cíli je pak podřízena formální i slohová povaha rukopisu.

Nejčastějším typem pramenů vzniklých v měšťanském prostředí 16. a 17. století byly měšťanské a městské kroniky. Měšťanské kroniky měly podobu rodinných zápisů či pouze přípisů v předtištěných kalendářích. Dalším typem historického spisování byly kronikářské zápisky, paměti a deníky. *Poznamenání Řehoře Smrčky* nese znaky kronikářských záznamů, které obsahují zprávy lokálního i celozemského charakteru. Objevují se však také poznámky věnované rodinným událostem, ale přesto nemůžeme říci, že by se jednalo o rodinnou kroniku. Řehoř Smrčka ze Sabinova byl soběslavským primasem a stál tak v čele městské samosprávy, a proto často nalezneme v jeho *Poznamenání* převzaté písemnosti z městské agendy. Postavení a sociální status autora pravděpodobně také ovlivnily samotnou formu rukopisu. Z jeho obsahu lze vyčíst, že ačkoliv se mělo pravděpodobně jednat o co nejpřesnější popsání událostí v Soběslavi konce 16. a počátku 17. století, nejvíce z něho vystupují činy a zásluhy samotného autora Řehoře Smrčky ze Sabinova. Jelikož převažují záznamy a události týkající se města a jeho rozkvětu, rukopis měl tedy pravděpodobně zachovat paměť na slávu města a jeho pozoruhodný rozvoj v době, kdy Smrčka zastával úřad primasa a stál tak v čele městské samosprávy.⁵

Současná historická věda věnuje pramenům osobní povahy velkou pozornost.⁶ Pomocí písemností tohoto charakteru, městských kronik a pamětí,⁷ se historikové snaží

---

⁵ Jindřich GARČIC, *Paměti – tradice - skutečnost. (Memoárová literatura jako jedna z forem přetváření světa)*, in: Kateřina HANDLOVÁ (ed.), *Paměti – způsob zobrazení skutečnosti (= Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska)*, Brno 2001, s. 9-16.

⁶ V popředí zájmu byly především spíše písemnosti, které vznikly ve šlechtickém prostředí. Převážně se jedná o prameny osobní povahy jako jsou deníky, cestovní deníky a osobní korespondence. Například Marie KOLDINSKÁ – Petr MAŤA (edd.), *Deník rudolfinského dvořana. Adam mladší z Valdštejna 1602-1633*, Praha 1997; Jana RATAJOVÁ (ed.), *Alžběta Lidmila z Lisova. Rodinné paměti*, Praha 2002; J. HRDLIČKA, *Autobiografie*; Pavel MAREK (ed.), *Svědectví o ztrátě starého světa. Manželská korespondence Vojtěcha Popela z Lobkovic a Polyxeny Lobkovicové z Pernštejna*, České Budějovice 2005 (= Prameny k českým dějinám 16.-18. století, řada B, svazek 1).

⁷ Marek ĎURČANSKÝ, *Kolektivní paměť měst? Narativní prameny městské provenience, jejich autoři a vztah k pramenům diplomatické povahy na příkladu středních Čech v první polovině 17. století*, in: Václav BŮŽEK – Pavel KRÁL (edd.), *Společnost v zemích habsburské*

postihnout mentalitu a kulturu měšťanstva jako sociální skupiny a nebo měšťana jako individua především v období raného novověku.

Ediční zpřístupňování rukopisů má v české historiografii své místo již od 19. století. Mezi nejznámější a často zmiňované měšťanské paměti patří *Paměti Mikuláše Dačického z Heslova*, které jsou výjimečné svým obsahem i literární formou a dočkaly se několika vydání.⁸ Značné množství zvláště drobných pramenů z městského prostředí bylo edičně zpracováno a zpřístupněno na stránkách regionálních i odborných časopisů.⁹ Také v posledních letech vznikly kritické edice pramenů z městského prostředí, které mají napomáhat při studiu každodenního života individua raného novověku. K velmi známým patří *Paměti města Žatce*, *Kutnohorské paměti* Jana Kořínka nebo *Bartoškova kronika*.¹⁰ Za zmínku jistě stojí i kronika města Chrudimi sepsaná Josefem Ceregettim nebo z moravského prostředí Martinem Štindlem připravená edice velkomeziříčské kroniky Františka Ignáce Konteka. V neposlední řadě také paměti pelhřimovských měšťanů pocházející z přelomu 18. a 19. století.¹¹

V české historiografii má studium městského prostředí dlouhou tradici, neboť urbánní historie se začala rozvíjet v druhé polovině 19. století. O shrnutí bádání o městech i současného stavu výzkumu se zaměřením na období raného novověku, monarchie a její obraz v pramenech (1526-1740), České Budějovice 2006 (= *Opera historica* 11), s. 375-388.

⁸ Antonín REZEK (ed.), *Paměti Mikuláše Dačického z Heslova I-II*, Praha 1878, 1880; Jiří MIKULEC (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova. Paměti*, Praha 1996.

⁹ Například Jan Bohuslav MILTNER, *Paměti Volyňské (1617-1647) Bartoloměje Prokopa*, Památky archeologické a místopisné 13, 1885-1886, s. 49-64, 163-170, 255-262, 315-320; Bohumír INDRA – Adolf TUREK, *Paměti drahotašských kronikářů 1571-1911*, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci 55, 1946, s. 219-320; Karel PLETZER, *Tři drobné českobudějovické kroniky ze 16. století*, JSH 34, 1965, s. 179-194; Josef HEJNIC, *Paměti Jiřího Hanuše Velimského a humanisté doby rudolfínské v Kostelci nad Labem*, Knihy a dějiny 6, 1999, s. 1-35; J. HRDLIČKA, *Konflikt jindřichohradeckých měšťanů s Vilémem Slavatou v pamětech Jiříka ze Kře*, JSH 69-70, 2000-2001, s. 188-208.

¹⁰ Marie TOŠNEROVÁ (ed.), *Paměti města Žatce*, Žatec 1996; Alexander STICH – Radek LUNGA (edd.), *Jan Kořínek. Staré paměti kutnohorské*, Praha 2000; Petr ZEMEK (ed.), *Bartoškova kronika*, Uherský Brod 2004.

¹¹ Tilman BERGER - Tomáš MALÝ (edd.), *Historia Chrudimská I-II*, Chrudim 2005; Martin ŠTINDL (ed.), *Velká Mezeříč Františka Ignáce Konteka 1401-1723. Městská kronika barokní Moravy*, Tišnov 2004; Lenka MARTÍNKOVÁ (ed.), *Paměti pelhřimovských měšťanů z přelomu 18. a 19. století. Filip Ignác Dremsa a Antonín Štěpán*, Pelhřimov 2005.

především 16. a 17. století, se ve své studii *Urbánní historie (raného novověku) ve středovýchodní Evropě: Stručná úvaha o minulosti, současném stavu a perspektivách oboru* pokusili Jaroslav Miller a Petr Černíkovský.¹² Autoři se v ní věnovali historiografii měst a měšťanstva od 19. století až po současnost. Zároveň také nastínili metodologická úskalí této problematiky nejen v českém prostředí, ale pokusily se o komparaci v rámci prostoru středovýchodní Evropy. Věnují pozornost problematice výzkumu městského prostředí v českých zemích, Polsku, Slovensku a Maďarsku.¹³ Přehled o výzkumu měst a měšťanstva v rakouské, české, slovenské a maďarské historiografii se stal součástí přehledné studie uveřejněné v Českém časopise historickém v roce 2006. Tato studie je věnována problematice syntetického přístupu ke zpracování dějin společnosti v jednotlivých zemích habsburské monarchie v raném novověku.¹⁴

V 19. století vznikaly práce pro něž byl charakteristický popisný přístup k problematice bez hlubší analýzy. Zájem souvisel s právním rozvojem města a mnozí badatelé přistupovali k vydávání nejen právních textů¹⁵ ale i pramenů literární povahy, jejichž autory byli měšťané.¹⁶ Velkou tradici v české historiografii získaly kulturně pojaté práce Zikmunda Wintra.¹⁷ Wintrovy práce se zabývají více popisem událostí

¹² Jaroslav MILLER – Petr ČERNÍKOVSKÝ, *Urbánní historie (raného novověku) ve středovýchodní Evropě: Stručná úvaha o minulosti, současném stavu a perspektivách oboru*, Český časopis historický 103, 2005, s. 861-884.

¹³ Blíže k této problematice monografické zpracování Jaroslav MILLER, *Uzavřená společnost a její nepřátelé. Město středovýchodní Evropy (1500-1700)*, Praha 2006.

¹⁴ Václav BUŽEK – Katrin KELLER – Eva KOWALSKÁ – Géza PÁLFY, *Společnost zemí habsburské monarchie 1526 -1740 v české, maďarské, rakouské a slovenské historické vědě posledního desetiletí*, ČČH 104, 2006, s. 485-526, k historiografii měst a měšťanstva zvl. s. 509-517.

¹⁵ Jaromír ČELAKOVSKÝ – Gustav FRIEDRICH – Antonín HAAS (edd.), *Codex iuris municipalis regni Bohemiae I-IV*, Praha 1886-1961.

¹⁶ Vznikaly drobné edice například J. B. MILTNER, *Paměti*; Josef EMLER, *Paměti Rakovnické od r. 1425-1639*, Věstník Královské české společnosti nauk 1894, s. 1-43; Josef Vítězslav ŠIMÁK, *Vodňanští z Uračova a jejich zápisky*, Časopis Muzea království českého 68, 1894, s. 135-146, 274-285; TÝŽ, *Paměti Vodňanských z Uračova*, Časopis Společnosti přátel starožitností 10, 1912, s. 10-15, 53-59.

¹⁷ Zikmund WINTER, *Kulturní obraz českých měst. Život veřejný v XV. a XVI. věku I-II*, Praha 1890-1892; TÝŽ, *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. a v XV. století*, Praha 1906; TÝŽ, *Český průmysl a obchod v XVI. věku*, Praha 1913; TÝŽ, *Zlatá doba českých měst*, Praha 1991.

a faktů než snahou postihnout příčiny a podstatu sledovaných jevů. V první polovině 20. století se zájem badatelů soustředil na vznik synteticky zpracovaných dějin jednotlivých měst.¹⁸ K monografickému zpracování dějin měst se přiklonilo i marxistické dějepisectví, které svou pozornost věnovalo městům jako centřům ekonomického rozvoje. Velkému zájmu se v této době těšily dějiny obchodu, řemesel a zemědělství.¹⁹

Přelom v metodologickém výzkumu o městech byl rok 1989. Zájem historiků upoutala ještě v minulém období měšťanská kultura a vzdělanost.²⁰ Důležitým tématem se stalo také právní postavení měst hlavně v období 16. a 17. století.²¹ V devadesátých letech 20. století vznikly synteticky pojaté práce, které pojednávají o specifickém období a o vzniku městského zřízení.²² Svůj význam pro bádání o městech mají také encyklopedické práce, které se snaží přiblížit dějiny jednotlivých měst.²³ Jeden z nejvýznamnějších počínů v okruhu zpracování dějin a topografie českých a moravských měst představuje v devadesátých letech 20. století započatý ediční projekt Historického ústavu Akademie věd České republiky Historický atlas měst České republiky.²⁴ V souvislosti s výzkumem šlechty jako společenské kategorie vznikaly práce, které pojednávají o šlechtických rezidencích a rezidenčních městech a jejich obyvatelích.²⁵ Dále vznikají studie, které se zabývají specifickými tématy spojenými

¹⁸ Z jihočeského prostředí například František TEPLÝ, *Dějiny města Jindřichova Hradce I-II*, Jindřichův Hradec 1935; Josef DOBIÁŠ, *Paměti města Pelhřimova*, Praha 1954.

¹⁹ Například Josef JANÁČEK, *Řemeslná výroba v českých zemích v 16. století*, Praha 1961; TÝŽ, *Města v českých zemích v 16. století*, *Hospodářské dějiny* 4, 1979, s. 165-197.

²⁰ Jiří PEŠEK, *Měšťanská vzdělanost a kultura v předbělohorských Čechách 1547-1620*, Praha 1993; V. BŮŽEK (ed.), *Kultura každodenního života českých a moravských měst v předbělohorské době*, České Budějovice 1991 (= Opera historica 1).

²¹ Jaroslav PÁNEK, *Česká města v politickém systému předbělohorského státu*, in: Jaroslav PÁNEK (ed.), *Česká města 16.-18. století*, Praha 1991, s. 15-35.

²² František HOFFMANN, *České město ve středověku*, Praha 1992; Jiří KEJŘ, *Vznik městského zřízení v českých zemích*, Praha 1998; Josef MACEK, *Jagellonský věk v českých zemích (1471-1526). Města*, Praha 1998.

²³ Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I – IV*, Praha 1996-2005.

²⁴ *Historický atlas měst České republiky I-XV*, Praha 1995-2007.

²⁵ Michaela KOKOJANOVÁ (ed.), *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16.-18. století)*, Prostějov 1997; Petr VOREL, *Rezidenční vrchnostenská města v Čechách a na Moravě v 15.-17. století*, Pardubice 2001; V. BŮŽEK (ed.), *Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků*, České Budějovice 1993 (= Opera

s městských prostředím, nebo studie zaměřené jen lokálně, jež věnují pozornost jen určité oblasti.²⁶

V současném historickém bádání vznikají práce, které se pokouší postihnout měšťany jako společenskou kategorii²⁷ nebo věnují pozornost myšlenkovému světu měšťana na základě studia pramenů osobní povahy a trestně právních pramenů, testamentů a pozůstalostních inventářů a svatebních smluv.²⁸

---

historica 3).

²⁶ Například studie uveřejněné v sborníku *Documenta Pragensia* nebo v regionálních časopisech.

²⁷ J. HRDLIČKA, *Měšťan*, in: Václav BŮŽEK – Pavel KRÁL (ed.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007, s. 139-165.

²⁸ Michaela HRUBÁ, „*Nedávej statku žádnému, dokud duše v těle*“. *Pozůstalostní praxe a agenda královských měst severozápadních Čechách v předbělohorské době*, Ústí nad Labem 2002.

Dějiny města Soběslavi v literatuře

Řehoř Smrčka ze Sabinova byl dlouholetým představitelem soběslavské městské samosprávy. V jeho *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587*²⁹ se dochovala historie města Soběslavi z přelomu 16. a 17. století.

Převážná většina drobných prací a článků k dějinám města Soběslavi pochází z pera jihočeských historiků. Jejich práce vycházely koncem 19. a v polovině 20. století v regionálních periodikách. Tito autoři se věnovali dějinám města Soběslavi od počátku jeho existence do 19. století. Hlavními badatelskými tématy se stalo období husitské revoluce, doba posledních Rožmberků, kteří byli držiteli města a v jejichž době zažila Soběslav období největšího rozkvětu, a v neposlední řadě události spojené s bitvou na Bílé hoře a třicetiletou válkou. Právě doba vzniku těchto článků napovídá mnoho o jejich obsahu. Velké množství článků je pouhým prepisem archivního materiálu z fondu Archiv města Soběslavi, který je uložen v Státním okresním archivu v Táboře. Mezi historiky, kteří se zabývali dějinami města na přelomu 19. a 20. století, vynikali Roman Cikhart, Rudolf Ezechiel Cikhart, Jan a Josef Lintnerovi,³⁰ Karel Lustig³¹ a Antonín Jungmann, který se více věnoval mladším dějinám města.³²

Roman Cikhart (1886-1957) byl absolventem učitelského ústavu v Soběslavi a stal se historikem především oblasti Táborska.³³ Kromě všeobecných dějin města Soběslavi³⁴ k jeho tématům patřilo také období husitské revoluce³⁵ a reformace.³⁶

---

²⁹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23.

³⁰ O Josefu Lintnerovi Jan LINTNER, *Vzpomínka na ředitele Josefa Lintnera*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 73-76.

³¹ Karel LUSTIG, *Soběslav. Z místních památek*, Soběslav 1917.

³² K dalším autorům blíže Roman CIKHART, *Bibliografie města Soběslavě*, JSH 9, 1936, s. 58-62.

³³ *Roman Cikhart (1886-1957)*, JSH 27, 1958, s. 107-108.

³⁴ R. CIKHART, *Město Soběslav*, Soběslav 1907. K monografickému zpracování všeobecných dějin města Soběslavi ještě Jan LINTNER, *Pět set padesát let města Soběslavi*, Soběslav 1941; Václav BOUŠKA a kol, *Soběslav 1390-1990*, Soběslav 1990.

³⁵ R. CIKHART, *Soběslav za válek husitských*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 4, 1908, s. 1-2.

³⁶ TÝŽ, *Reformace v Soběslavi*, Věstník jihočeských museí 2, 1911, s. 15-16.

Věnoval se však i dalším tématům z soběslavské historie. Jeho zájmu se také těšily známé tábořské a soběslavské rodiny.³⁷

Velkému zájmu Romana Cikharta i Jana a Josefa Lintnera se těšily dějiny církevní správy a pronikání reformace a protireformace v 16. a 17. století.³⁸ Josef Salaba se ve svých několika drobných člancích věnoval životu českých bratrů v Soběslavi. Českobratrská víra byla v Soběslavi rozšířena převážně za života Petra Voka z Rožmberka, který sám byl jejím představitelem.³⁹ Autoři se však nevěnovali jen církevní správě, ale také sakrálním stavbám ve městě a jejich historii. Zájem historiků směřoval především k dějinám soběslavských kostelů jako byl děkanský kostel sv. Petra a Pavla,⁴⁰ špitální kostel sv. Víta či hřbitovní kostel sv. Marka.⁴¹

Období husitské revoluce patřilo mezi velmi oblíbená témata regionálních historiků a především již zmíněného Romana Cikharta⁴² a také Jana Lintnera. Ten se ve svém

---

³⁷ TÝŽ, *Nejstarší rody na Soběslavsku*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 6, 1910, s. 4; TÝŽ, *K rodopisu Soběslavska*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 4, 1908, s. 115-116; TÝŽ, *Šlechtické a erbovní rodiny z Tábořska*, Jihočeský sborník historický 5, 1932, s. 61-68, 104-110, 131-149. K soběslavským rodinám ještě Karel VODIČKA, *Rodina Špačkova*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933, s. 44-45; Jan LINTNER, *Z historie soběslavských rodin*, Časopis Rodopisné společnosti československé 3, 1931, s. 17-21, 84-86.

³⁸ R. CIKHART, *Reformace*; Josef LINTNER, *Reformace v Soběslavi*, Věstník jihočeských museí 10, 1910, s. 65-67; Rudolf Ezechiel CIKHART, *Duchovní správa v Soběslavi*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 5, 1909, s. 17-18, 33-34, 51-52, 68-69; TÝŽ, *Duchovenstvo soběslavské v 17. století*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 4, 1908, s. 8-10; Josef LINTNER, *Duchovní správa v Soběslavi za faráře Prokopa Cetorazského v letech 1612-1618*, Sborník historického kroužku 8, 1899, s. 25-30; Jan LINTNER, *Komisionelní protokol katolické církve v Soběslavi*, JSH 8, 1935, s. 91-96.

³⁹ Josef SALABA, *Stopy českobratrství v Soběslavi a na našem jihu*, Tábor 1931, č. 34, s. 1; č. 36, s. 2; č. 37, s. 2-3; TÝŽ, *Stopy po českobratrském kostelíku v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 30, s. 2.

⁴⁰ J. LINTNER, *Dějiny věže při chrámu sv. Apoštolů Petra a Pavla v Soběslavi*, Český jih 1924, č. 37, s. 2-3, č. 39, s. 2.

⁴¹ Josef LINTNER, *Kostel svatého Víta*, Musejní sborník 6, 1903, s. 1-13; Jan LINTNER, *Hřbitovní kostel svatého Marka*, Soběslav 1936; TÝŽ, *Pravda o kostele sv. Marka v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 31, s. 2; TÝŽ, *Ještě ke kostelu sv. Marka v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 33 s. 1; TÝŽ, *Kostel sv. Víta v Soběslavi*, Tábor 1936, č. 28, s. 2-3; J. SALABA, *Hřbitovní kostel sv. Marka v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 32, s. 2.

⁴² R. CIKHART, *Soběslav*.

článku, který vycházel na pokračování, věnoval osobě Petra Maxanta, který působil v době husitských válek ve službách Oldřicha z Rožmberka.⁴³ Za svoji pomoc při bojích proti husitům byl Zikmundem Lucemburským povýšen do šlechtického stavu. Jeho osoba se navzdory názvu článku v textu objevuje jen sporadicky a má zde spíše spojit Soběslav s celozemskými událostmi. K badatelským tématům regionálních historiků patřily také události spojené s bitvou na Bílé hoře a třicetiletá válka.⁴⁴

Velmi rozsáhlou práci představují články Jana a Josefa Lintnera o historii domů v Soběslavi.⁴⁵ Zajímali se o majitele domů, které stály na soběslavském náměstí a v jeho blízkém okolí. Nejvíce je zaujaly rodiny Smrčků a Librů, které patřily k nejzámožnějším.⁴⁶ Nejvíce historiky zaujal Smrčkovský dům, dům U Černého orla, který patřil k majetku soběslavského primátora Řehoře Smrčky ze Sabinova.⁴⁷

Důležitým příspěvkem k dějinám města Soběslavi je průvodce po fondech a sbírkách soběslavského městského archivu, jehož autorem byl Jan Lintner.⁴⁸ V úvodu inventáře jsou podrobně popsány dějiny města Soběslavi od počátku její existence tedy, od doby, ze které pochází první písemná zmínka o osídlení této oblasti až do současnosti autora

---

⁴³ Jan LINTNER, *Petr Maxant a jeho doba*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933, s. 56-58, 67-69, 82-85, 103-104; Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 4-5, 55-56, 86-87.

⁴⁴ Josef LINTNER, *Památný rok 1620*, Sborník historického kroužku 10, 1901, s. 109-113; TÝŽ, *Po bitvě na Bílé hoře*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 1907, s. 1-2, 17-18, 33-34, 49-50, 65-66, 82-83, 97-98, 113-114, 124-130, 145-149; Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 1908, s. 2-3, 21-22, 35-36, 63-64, 80-81, 93-95, 122-123, 138-139; *Soběslav za války třicetileté*, Český jih 1877, č. 29, s. 1; Josef LINTNER, *Příspěvek k dějinám města Soběslavě z let 1600-1620*, Sborník historického kroužku 5, 1896, s. 97-107.

⁴⁵ Josef LINTNER – Jan LINTNER, *Dějiny soběslavských domů*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933, s. 2-5, 17-19, 29-31, 41-44, 53-56, 65-67, 71-72, 101-103, 113-114; Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 1-2, 13-38, 61-62, 85-86, 97-98.

⁴⁶ Jan LINTNER, *Z historie*, s. 84-86.

⁴⁷ R. CIKHART, *Smrčkovský dům v Soběslavi*, Jihočeský sborník historický 36, 1928, s. 36-37. K osobě soběslavského primátora Václav BŮŽEK, *Renesanční domácnost soběslavského primátora Řehoře Smrčky ze Sabinova*, Tábořský archiv 3, 1991, s. 34-51, TÝŽ, *Rytíři renesančních Čech*, Praha 1995, s. 26-34; také čtvrtá kapitola této diplomové práce.

⁴⁸ Jan LINTNER, *Archiv města Soběslavi 1371-1945 (1950)*, Tábor 1966. K dějinám archivu také Rudolf TECL, *Nejstarší inventář soběslavského městského archivu z roku 1626 (Příspěvek k problematice deperdit středověkých až raně novověkých písemností na příkladě dějin archivu tehdejšího poddanského města)*, Tábořský archiv 8, 1997-1998, s. 71-104.

průvodce. Těžištěm práce se staly dějiny městské samosprávy,⁴⁹ kde jsou vypsány jména představitelů městské samosprávy, kteří zastávali důležité úřady, jako byli primasové, různí písaři, duchodní nebo obroční, rychtáři a později i radní z magistrátu města.

Další období z dějin města tvoří doba 16. a 17. století, kdy Soběslav byla v majetku posledních Rožmberků.⁵⁰ Studie souvisejí převážně s hospodářským vývojem města. Jedná se především o rok 1594, kdy soběslavští získali od Petra Voka z Rožmberka několik okolních vesnic.⁵¹ Zajímavý je také článek Jana Lipovského, který pojednává o městě v době po smrti Petra Voka z Rožmberka v roce 1611.⁵² Autor se v tomto článku rozepsal také o postoji soběslavských měšťanů k pohřbu posledního Rožmberka. Nedílnou součástí se stal také hospodářský vývoj města pod novou vrchností, kterou se stali Švamberkové.

Mezi nejnovější práce k dějinám města Soběslavi patří zejména studie a články, které se zabývají každodenností a myšlenkovým světem měšťanů raného novověku. Studium pozůstalostních inventářů a testamentů přispěli historikové k výzkumu měšťanských domácností jižních Čech.⁵³ Bylo vydáno také několik prací, které čerpají z testamentů a pozůstalostních inventářů nebo přímo edičně zpřístupňují vybrané testamenty

---

⁴⁹ K městské samosprávě také J. LINTNER, *Vývoj městského zřízení*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 58-60, 89-91, 106-107, 114-116; *Obecní samospráva ku konci XVI. století*, Český jih 1878, č. 40, s. 1-2.

⁵⁰ *Rožmberská smlouva o Soběslav*, Český jih 1878, č. 46, s. 1; R. CIKHART, *Soběslav v době rožmberské*, Kraj kalicha 1928, s. 28-30; Josef LINTNER, *Příspěvek; Týž, Škola rožmberská v Soběslavi*, Sborník historického kroužku 8, 1899, s. 77-84.

⁵¹ R. CIKHART, *Trh o "újezd nedvědický" roku 1594*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 8, 1908 103-104.

⁵² Jan LIPOVSKÝ, *Soběslav za pánů ze Švamberka*, in: Jubilejní sborník městského muzea v Soběslavi 1897-1947, Soběslav 1947, s. 84-107.

⁵³ V. BŮŽEK, *Renesanční domácnost*; Václav BŮŽEK – Hana BŮŽKOVÁ – Jana STEJSKALOVÁ, *Interiéry domů v jihočeských předbělohorských městech (Životní styl měšťanů v době pozdní renesance a manýrismu)*, JSH 59, 1990, s. 113-127; V. BŮŽEK – H. BŮŽKOVÁ, *Klenoty v renesančních a manýristických domácnostech na jihu Čech*, JSH 63, 1994, s. 196-206; V. BŮŽEK, *Mezi dvorem, rezidenčním městem a rytířskou tvrzí (Domácnosti rytířů, měšťanů a církevních hodnostářů v rožmberských službách)*, in: V. BŮŽEK (ed.), *Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků*, České Budějovice 1993 (= Opera historica 3), s. 287-313.

a pozůstalostní inventáře z fondu soběslavského městského archivu.⁵⁴ Miroslava Ctiborová se naopak zabývala ve svém článku vztahem Soběslavi k ostatním jihočeským městům.⁵⁵

Důležité pro dějiny města Soběslavi jsou také narativní prameny, zejména měšťanské paměti a kroniky. Ve svém článku se Marta Hradilová pokusila podrobně popsat nejdůležitější rukopisy soběslavské provenience. Zabývala se samozřejmě *Soběslavskými paměťmi*⁵⁶ a dalšími kronikami, které vznikly na půdě města v 18. a hlavně v 19. století.⁵⁷ Autorem pamětí dnes zejména známých jako *Soběslavské* byl Řehoř Smrčka ze Sabinova⁵⁸ a po něm jeho pokračovatelé. Autoři druhé části Soběslavských pamětí byly do nedávné doby neznámí. Dnes zásluhou diplomové práce Michaely Zronkové víme,⁵⁹ že na Smrčku navázal nejprve Václav František Ignides Vobratánský a poté Jan Libra mladší.⁶⁰ Rukopisy byly vydány již na počátku 20. století

---

⁵⁴ Marta HRADILOVÁ, *Soběslavské kšafy z let 1455-1523*, Táborský archiv 4, 1992, s. 47-107; R. TECL, *Dodatek k soběslavským kšaftům*, JSH 66-67, 1997-1998, s. 99-100; Alena ŠTĚPKOVÁ, *Svět soběslavských měšťanů ve světle jejich testamentů 1549-1651*, České Budějovice 2005 (diplomová práce Historického ústavu Jihočeské univerzity); Hana ŘÍHOVÁ, *Život soběslavských měšťanů v letech 1525-1550 z pohledu jejich testamentů*, Praha 2007 (diplomová práce Filozofické fakulty Univerzity Karlovy), jedná se o výběrovou edici testamentů a pozůstalostních inventářů soběslavských měšťanů.

⁵⁵ Miroslava CTIBOROVÁ, *Korespondence mezi purkmistrem a radou města Českých Budějovic a purkmistrem a radou města Soběslavi*, Táborský archiv 11, 2002, s. 147-153.

⁵⁶ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23.

⁵⁷ Blíže k narativním pramenům města Soběslavi M. HRADILOVÁ, *Narativní prameny k dějinám města Soběslavi*, Táborský archiv 11, 2002, s. 191-203.

⁵⁸ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, ff. 1^r-71^v. V mé diplomové práci uvádím pro Smrčkův rukopis název *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587*.

⁵⁹ Michaela ZRONKOVÁ, *Paměť o městě (Soběslav v měšťanských pamětech v letech 1650-1750)*, České Budějovice 2007 (diplomová práce Historického ústavu Jihočeské univerzity).

⁶⁰ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, ff. 72^r-119^v.

v časopiseckých studiích Ferdinanda Menčíka⁶¹ a Karla Lustiga.⁶² Nejedná se však o úplnou edici, ale pouze o výběr.

V rukopisných sbírkách některých českých archivů nebo knihoven můžeme najít ještě další kroniky, které se vztahují k dějinám města Soběslavi. Jedná se zejména o pamětní zápisy Antonína Lekeše, který pořídil několik výtahů z již výše zmíněných *Soběslavských pamětí*.⁶³ Právě Lekešův opis, který je dnes uložen v Rakouské Národní knihovně, sloužil Ferdinandu Menčíkovi jako předloha při vzniku edice *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*.⁶⁴

V první polovině 19. století začaly vznikat paměti dalšího soběslavského měšťana, soukeníka Františka Šifaura, který, než přistoupil k vlastnímu sepisování, čerpal informace k dějinám města ze *Soběslavských pamětí* a pravděpodobně také z poznámek Antonína Lekeše. Podobný charakter jako paměti Františka Šifaura mají také zápisky soběslavského rodáka Josefa Hoffmanna, které jsou uloženy v Knihovně Národního muzea v Praze.⁶⁵ K tomu, abychom mohli s jistotou říci, ze kterých pamětí oba autoři čerpali líčení některých událostí, by byla nezbytná komparace všech výše zmíněných rukopisů.

---

⁶¹ Ferdinand MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*, Musejní sborník 4, 1901, s. 21-71.

⁶² Karel LUSTIG, *Z pamětní knihy města Soběslavi*, Musejní sborník 6, 1903, s. 55-65; TÝŽ, *Z pamětní knihy města Soběslavi*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí, 1912, s. 1-4, 13-15, 21-22, 37-38, 53-54, 65-66, 81-82, 93-94, 109-110, 121-125.

⁶³ Österreichische Nationalbibliothek Wien, Series nova 4035; Knihovna Národního muzea Praha, sign. V D 31; SOKA Tábor, Sbirka rukopisů – č. 232, 221.

⁶⁴ Österreichische Nationalbibliothek Wien, Series nova 4035.

⁶⁵ Knihovna Národního muzea Praha, sign. XIV A 15. K zmíněným kronikám Františka Šifaura a Antonína Hoffmanna blíže M. HRADILOVÁ, *Narativní prameny*, s.193-203.

Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587 na pozadí memoárové literatury z městského prostředí z 16. a 17. století

V druhé kapitole mé diplomové práce se pokusím zasadit Smrčkovu *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587* do kontextu memoárové literatury městské provenience ze 16. a 17. století. Smrčkovy paměti budu porovnávat hlavně s *Pamětmi města Žatce*,⁶⁶ *Bartoškovou kronikou*,⁶⁷ *Kronikou Lounskou* Pavla Mikšovic⁶⁸ a „*Pamětnou knížkou*“ Jana Piláta Rakovnického.⁶⁹ Ačkoliv všechny zmíněné prameny vznikly na půdě královských měst,⁷⁰ charakter a obsah jejich zápisů je velice podobný rukopisu Řehoře Smrčky ze Sabinova.

Autoři se na stránkách svých pamětí rozepsali hlavně o dění a událostech spojených se životem města, ve kterém žili. Nejčastější zprávy se týkají každodenního života města a jeho obyvatel. Věnovali se hospodářským otázkám, změnám počasí a přírodním katastrofám, které měly často velký dopad na městské hospodaření. Zajímali se také o koloběh života měšťanů a zapsali si proto zprávy o jejich úmrtí, svatbách a narození jejich potomků.⁷¹ Důležitá byla náboženská situace ve městě a duchovní správa.⁷² Dalšími tématy se staly pobyty vojsk, trestné činy a městské soudnictví a v neposlední

---

⁶⁶ M. TOŠNEROVÁ (ed.), *Paměti města Žatce (1527-1609)*, Žatec 1996.

⁶⁷ P. ZEMEK (ed.), *Bartoškova kronika*, Uherské Hradiště 2004.

⁶⁸ Matěj KOVÁŘ, *Pavel Mikšovic a jeho kronika Lounská*, Sborník Historického kroužku 1-16, 1900-1915.

⁶⁹ J. KOLÁR, „*Pamětní knížka*“ *Jana Piláta Rakovnického z let 1575-1605 a české paměti 16. - 17. století*, *Listy filologické* 90, 1967, s. 394-403; Jiří DVORSKÝ, *Pražské paměti Jana Piláta Rakovnického z Jenštejna z let 1575-1605*, *Pražský sborník historický* 7, 1972, s. 161-172.

⁷⁰ Řehoř Smrčka pocházel z malého poddanského města, kterým Soběslav v době vzniku jeho pamětí byla.

⁷¹ Těmto tématům se nejvíce věnoval na stránkách svého rukopisu Pavel Mikšovic, ale tyto zápisy najdeme také v *Bartoškově kronice* i v *Pamětech města Žatce*. Smrčka se však zmínil o obyvatelích Soběslavi převážně jen tehdy, když se jednalo o člena městské rady nebo o osobu, která s ním byla nějak spřízněná. Smrčka se o jednotlivé soběslavské měšťany zajímal pouze v souvislostech s jejich trestnou činností.

⁷² Záznamy tohoto obsahu nalezneme v *Kronice Lounské* a v *Poznamenání Řehoře Smrčky*, který se zabýval převážně působením kněží v Soběslavi.

řadě také různé epidemie. Nedílnou součástí některých záznamů byly také události s celozemskou platností, které se buď přímo dotýkaly města, jako například nebezpečí války s Turky, kdy byla města povinna vyslat z řad měšťanů vojáky, nebo se týkala usnesení zemského sněmu, například schválení daní. Někteří autoři si také všímali osobností panovníků, jejich cest⁷³ a pobytů v královských městech a také jejich úmrtí.⁷⁴

Nedílnou součástí některých pamětních zápisů tvoří také záznamy osobního a rodinného charakteru.⁷⁵ Jedná se především o úmrtí a narození členů rodiny pisatele. Na stránkách pamětí autoři psali o křtech a svatbách a dalších důležitých událostech v rodině jako o studiu a cestování. Na stránky pamětí se také mohly dostat zprávy, které souvisely s výkonem úřadu městské správy⁷⁶ a budováním vlastní kariéry.⁷⁷

Tematickým rozbořem obsahu Smrčkova *Poznamenání* bych chtěla upozornit na témata, která je možné badatelsky rozvinout právě pomocí pramene tohoto typu. Některá z témat jsou také předmětem této diplomové práce, například městská samospráva a vývoj pozemkového majetku města.

Řehoř Smrčka ze Sabinova si vedl své záznamy od roku 1587. Ve stejném roce se stal primasem města Soběslavi a tento úřad zastával až do roku 1617. Vedení pamětí by mohlo mít spojitost se zastáváním důležitého úřadu ve správě města. Snad chtěl ostatním podat podrobnou zprávu o tom, jak v době jeho úřadování město prosperovalo. Snažil se zanechat pro budoucí generace detailní líčení osudů města Soběslavi konce 16. a počátku 17. století. Vyprávění o jeho životě a životě města, ve

---

⁷³ Smrčka zaznamenal odjezd císaře Rudolfa II. z Prahy do Plzně poté, co v roce 1599 vypukla morová epidemie. Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 58^r. Poznámku o útěku císaře z Prahy před morem si poznamenal také Jan Rakovnický, jehož hlavním tématem byly události v Praze v letech 1575-1605. J. KOLÁR, „*Pamětná knížka*“, s. 401.

⁷⁴ Autor *Pamětí města Žatce* si zapsal zprávu o úmrtí císaře Ferdinanda I. i Maxmiliána II., věnuje se podrobně událostem, které souvisely s 1. protihabsburským odbojem. M. TOŠNEROVÁ (ed.), *Paměti*, s. 8-13, 22.

⁷⁵ Výjimku mezi porovnávanými prameny tvoří *Paměti města Žatce*, kde se rodinné záznamy nenachází.

⁷⁶ Součástí *Poznamenání* jsou zprávy o obnovení soběslavské městské rady. Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 2^r, 8^v, 13^r, 41^v, 57^r, 62^r; zprávu o obnovení staroměstské rady zaznamenal Jan Rakovnický, J. KOLÁR, „*Pamětná knížka*“, s. 400-401.

⁷⁷ Řehoř Smrčka působil jako soběslavský primátor poddanského města, Pavel Mikšovic jako úřední sluha, pomocník prvního písaře v Lounech, Jiří Bartošek také seděl v městské radě Uherského Brodu a Jan Rakovnický byl staroměstským radním.

kterém žil a pro něž udělal vše, co mohlo nějakým způsobem pomoci jeho stoupající kariéře, nemělo pravděpodobně být uměleckým literárním dílem, ale mělo splnit důležité poslání. Smrčka se snažil zviditelnit svoji osobu a s tím i své zásluhy o město.⁷⁸ Jeho osoba figurovala vždy u všech důležitých rozhodnutí a počínů, které měly nějakým způsobem pozvednout město. I když nemůžeme detailně, pomocí jeho pamětí, nahlédnout do jeho myšlenkového světa, ony samy trochu napovídají o jeho charakteru.

Vedle záznamů o dějích a událostech města Soběslavi se v edici nacházejí zprávy osobního charakteru týkající se Smrčkova soukromého života, osobního i rodinného. Neopomněl si poznamenat důležité události, jež se bezprostředně dotýkaly samotného města, ale i rožmberského panství a nakonec i celé země. Nechtěl vynechat ani vazby města, ale ani jeho osobní vztah k vrchnosti a osobám, které s ní byly blíže spřízněny. Informace, které je možné v Smrčkově *Poznamenání* nalézt, svědčí o tom, že se mu dostaly do rukou pravděpodobně soudobé noviny, jež byly na panství posledních Rožmberků rozšířeny.⁷⁹ Smrčka se z nich pravděpodobně dozvěděl o porážce španělského krále Filipa a jeho neporazitelné Armady, kterou mu se svým loďstvem uštedřila anglická královna Alžběta I.⁸⁰ Podrobně se také rozepsal o válkách s Turky v Uhrách.⁸¹ V neposlední řadě poznamenal, stejně jako ostatní autoři písemností

---

⁷⁸ Jindřich GARČIC, *Paměti*.

⁷⁹ Václav LEDVINKA, *Pražské zpravodajství v politické činnosti předbělohorské jihočeské aristokracie. (Dvanáct tezí z referátu)*, in: Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), *Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech. Praha – město zpráv a zpravodajství*, Praha 2001 (= Documenta Pragensia 19), s. 263-268; Zdeněk ŠIMEČEK, *Rozšíření novin v českých zemích v 17. a na počátku 18. století*, *Československý časopis historický* 27, 1979, s. 53-72; TÝŽ, *Počátky novinového zpravodajství v českých zemích*, *Sborník historický* 18, 1971, s. 5-38; TÝŽ, *Rožmberské zpravodajství o nových zemích Asie a Afriky*, *Československý časopis historický* 13, 1965, s. 428-443; Josef VOLF, *Dějiny novin v Čechách do roku 1848*, Praha 1948.

⁸⁰ Kenneth O. MORGAN, *Dějiny Británie*, Praha 1999, s. 239-260, zvl. s.245-247.

⁸¹ Vojtěch KOPČAN – Klára KRAJČOVIČOVÁ, *Slovensko v tieni polmesiaca*, Martin 1983; V. KOPČAN, *Turecké nebezpečenstvo a Slovensko*, Bratislava 1986; TÝŽ, *Turci na Slovensku*, Bratislava 1971; Josef POLIŠENSKÝ (ed.), *Kniha o bolesti a smutku. Výbor z moravských kronik XVII. století*, Praha 1948; Tomáš RATAJ, *České země ve stínu pŕlměsíce. Obraz Turka v novověké literatuře z českých zemí*, Praha 2002; TÝŽ, *Turecká hrozba a raně novověké zpravodajství v předbělohorských Čechách*, in: O. FEJTOVÁ – V. LEDVINKA – J. PEŠEK (edd.), *Národnostní skupiny*, s. 233-261.

podobného žánru, zprávy o počasí a živelných pohromách.⁸² Zápisy obsahují zprávy hlavně o morových ranách a požárech, které často znamenaly pro město nepředstavitelné ztráty.⁸³

Řehoř Smrčka se ve svých pamětech věnoval několika oblíbeným tématům, která nalezneme i v ostatních pamětních záznamech. Objevují se zde také některá témata, která naopak ustupují do pozadí. Mezi hlavní Smrčkovy tématické okruhy, kterými se zabýval, patří bezesporu dění a události spojené se životem ve městě, jehož byl představitelem. Záznamů tohoto charakteru nalezneme v jeho rukopise nejvíce. Jedná se převážně o komentáře k výstavbě a opravám ve městě, které se týkaly radnice, kostelů, mlýnů, městských bran a silnic, mostů a podobně. Zmínka také patří jednání o povolení na dobytčí trhy.

Dalším velice opakovaným tématem byl vztah a kontakty s vrchností, kterou byli pro město Soběslav poslední Rožmberkové. Velmi časté jsou zprávy o Vilémovi a Petru Vokovi z Rožmberka. Nejedná se ale jen zápisy úředního charakteru. Smrčka si zaznamenával cesty posledních Rožmberků, které vedly přes Soběslav. Petr Vok z Rožmberka pravidelně při svých cestách do Prahy nebo do Bechyně nocoval v Soběslavi v domě U Černého orla, který patřil právě Smrčkovi. Stejně tak zaznamenal shledání obou bratrů ve městě. Zajímal se rovněž o svatbu Viléma z Rožmberka s Polyxenou z Pernštejna.⁸⁴

Smrčka na stránkách svého rukopisu vylíčil události spojené s Vilémovou cestou do Polska, kde měl zajistit propuštění arciknížete Maxmiliána.⁸⁵ Zapsal si úmrtí Viléma

---

⁸² Rudolf BRÁZDIL – Oldřich KOTYZA, *Současná historická klimatologie a možnosti jejího využití v historickém výzkumu*, Časopis Matice moravské 120, 2001 (Supplementum 1), s. 17-60; Jan MUNZAR, *Počasí, podnebí a životní prostředí v českých zemích v 16. století (podle humanistických popisů a prvních meteorologických pozorování)*, Historická geografie 29, 1997, s. 199-209.

⁸³ V Soběslavi je znám požár z roku 1598, kterému podlehl velká část města. Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 51^r-52^v; SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1091, sign. III I 8, kart.188.

⁸⁴ Blíže Jaroslav PÁNEK, *Vilém z Rožmberka. Politik smíru*, Praha 1998, s. 224-227; TÝŽ, *Poslední Rožmberkové. Velmoži české renesance*, Praha 1989, s. 226-228 ; Václav BŮŽEK – Josef HRDLÍČKA a kol., *Dvory velmožů s erbem růže. Všední a sváteční dny posledních Rožmberků a pánů z Hradce*, Praha 1997, s. 90-91.

⁸⁵ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy posledních Rožmberků*, Praha 1985, s. 343-344; TÝŽ, *Poslední Rožmberkové*, s. 230-233; J. JANÁČEK, *Rudolf II. a jeho doba*, Praha 1987,

z Rožmberka a velmi podrobně vylíčil cestu smutečního průvodu do Českého Krumlova. Zajímala ho také smrt Kateřiny z Ludanic, manželky Petra Voka z Rožmberka. Často se věnoval osudu pánů z Hradce, majitelů nedalekého panství Jindřichův Hradec.⁸⁶ Většinou si poznamenal úmrtí posledních mužských potomků rodu a poté sňatek Viléma Slavaty s Lucií Otýlí z Hradce v roce 1602. Nejvíce se dozvídáme o osobě Petra Voka z Rožmberka, do jehož majetku město patřilo od roku 1565. Nejsou vynechány ani návštěvy spojené s jednáním s vrchnostenskými úředníky, které byly nezbytné pro zajištění dobré prosperity města. Zde se také projevuje Smrčkův zájem na vlastní kariéře. Byl to totiž vždy soběslavský primas Řehoř Smrčka, kdo v doprovodu jednoho nebo dvou dalších členů soběslavské městské rady jednal se samotným Petrem Vokem nebo s jeho kanceláří a úředníky. Právě on v roce 1593 dojednal s vrchností odprodej vesnic, které se nacházely v blízkosti Soběslavi. Často jezdil do Prahy a snažil se, aby byl jejich nově nabytý majetek zapsán do desek zemských, stejně jako privilegia, která jim zaručil Petr Vok z Rožmberka. Vedle běžných informací o každodenním životě města patří právě různá jednání a cesty na úřady, ať už do kanceláře vrchnosti nebo k zemským úřadům, k nejčastějším zprávám, které nalezneme na stránkách Smrčkova rukopisu. Součástí *Poznamenání* se staly i některé doslovně přepsané písemnosti, které mohl získat jako člen městské rady, který měl přístup k úředním písemnostem. Jedná se několik kupních smluv, o potvrzení městských privilegií od Petra Voka z Rožmberka z roku 1594, různá plnomocenství, která vydala soběslavská městská rada, a v neposlední řadě také o výpisy z desek zemských, které se týkaly nově nabytého majetku.

Soběslavský primátor také pravděpodobně nikdy nevynechal zprávu o nepříznivém počasí a jeho důsledcích. Zmínil se o povodních, krupobití, silných mrazech, vichřicích a povodních, které způsobily ve městě dalekosáhlé škody. Důvodem, proč se autoři písemností podobného charakteru zabývali počasím, byl pravděpodobně vliv na hospodaření města a na cestování.⁸⁷ Sám Smrčka vylíčil jednu příhodu, kdy nepřízeň počasí způsobila, že se při cestě z Prahy do Soběslavi ztratili. Život ve městě ohrožovaly i jiné katastrofy. Morové epidemie jsou také obsahem některých stručnějších zápisů.

---

s. 269-283.

⁸⁶ V. BŮŽEK (ed.), *Poslední páni z Hradce*, České Budějovice 1998 (= Opera historica 6); V. BŮŽEK – J. HRDLIČKA a kol, *Dvory*.

⁸⁷ Petr MAŤA, *Nejstarší české a moravské deníky. (Kultura každodenního života v raném novověku a některé nové perspektivní prameny)*, Folia Historica Bohemica 18, Praha 1997, s. 99-120.

Smrčka se podrobně o lidských ztrátách a úbytku obyvatel v Soběslavi nezmínil. V souvislosti s morovou epidemií ale jednou zapsal, že když pominula, konalo se ve městě mnoho svateb.⁸⁸ Zapsal si zprávu o zemětřesení v roce 1590 a také připomněl, že se tato katastrofa stala předmětem mnohých psaných i tištěných zpráv.⁸⁹

Velkým tématem v Smrčkově *Poznamenání* je městské hospodářství. Jako soběslavský primas měl na starosti finanční hospodaření města, avšak jen dvakrát se zmínil o samotném sepisování účetních rejstříků. Smrčka si na začátku každého z přípisů k jednotlivým létům vytvořil soupis cen obilovin, hrachu, vína a piva. Sledoval tím nárůst a pokles cen těchto surovin nezbytných pro obživu během jednoho roku. Vedle těchto zpráv se objevují také informace o rybníčním hospodaření a o výnosech ryb, o lesním hospodářství a některé záznamy se věnují také soběslavskému městskému pivovaru, zvláště jeho opravám. Všechny tyto zprávy nejsou však příliš obsáhlé.

Naopak podrobnější jsou záznamy, které se věnují nákupu vesnic od Petra Voka z Rožmberka v roce 1594. Soběslavský primas si pravděpodobně zaznamenal úplně vše, co s prodejem souviselo. Začal samotným rozhodnutím, v němž soběslavská městská obec požádala svou vrchnost o odprodej. Smrčka vylíčil i důvody, které vedly k rozhodnutí pokusit se tento obchod uskutečnit.⁹⁰ Pak následovala samotná jednání soběslavských radních s vrchností. Součástí paměti jsou také plnomocenství, výpisy a supliky, samotná registra vesnic, které Soběslavští od Petra Voka z Rožmberka získali, a samozřejmě také kupní smlouva. Řehoř Smrčka si na základě získaných register vesnic vytvořil zajímavou finanční analýzu, které měla vyčíslit zisky, které měl městu jejich nákup přinést.⁹¹

Velkou pozornost věnoval tureckým válkám a vojenským povinnostem obyvatel poddanského městečka. Velmi jej zajímalo schválení nových berní, často právě v souvislosti s válečnými událostmi. Ačkoliv se přímé válečné události Soběslavi nedotkly, Smrčka zaznamenal několik pobytů vojsk na jejím území, které městu a jeho obyvatelům značně uškodily. Zapsal si také několik válečných událostí z bojiště v Uhrách.

---

⁸⁸ „*Toho roku hned o Masopustě [od 6. ledna do 4. února 1598] zase potom moru velmi se ženili a vdávali, takže jednoho týhodne po 12 i 13 pářích se oddávalo a lidé veselí byli*“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 50^v.

⁸⁹ TAMTÉŽ, f. 10^r.

⁹⁰ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 16^r.

⁹¹ TAMTÉŽ, f. 22^r-24^v.

Poznámání Řehoře Smrčky ze Sabinova obsahuje také zprávy z rodinného života. Na stránkách svého rukopisu se zmínil o hlavních událostech, které se jeho rodině v letech 1587-1604 přihodily. Jednalo se o úmrtí, svatby, narození, křtiny, dvakrát se zmínil o vzdělání svých synů, Jiříka a Daniela, které ponechal v Rakousích, aby se učili německy. Dozvídáme se o dvou svatbách samotného Smrčky a o svatebním veselí jeho dcery Anny. Zaznamenal si také narození a křtiny svých potomků. Když se rozepsal o křtu svých dětí, nikdy nezapomněl vyjmenovat všechny kmotry. Je naopak zajímavé, že sám se o své roli kmotra nikdy nezmínil. V době, kterou zachytil ve svých pamětech, zemřeli jeho otec Řehoř Smrčka starší, dvě jeho manželky Anna a Lidmila a předčasně zemřely dvě z jeho dětí. Také tyto události na stránkách svého rukopisu zmínil.

K osobním záznamům patří také několik drobných zpráv o jeho vlastních cestách, které většinou směřovaly za obchodem na jarmarky, nebo také setkání se svými přáteli Šimonem Lomnickým z Budče a Sixtem Palmou Močidlanským.⁹² V souvislosti s osobou Močidlanského se zajímal o zatčení několika pražských tiskařů v roce 1602 a k témuž roku stručně připomněl vydání mandátu proti českým bratrům.⁹³ Sám Smrčka se hlásil k Jednotě bratrské, ale pouze tato aféra a vydání mandátu proti bratřím by mohla naznačovat, jaké bylo jeho náboženské smýšlení.

Jeho zápisy většinou zaznamenávají nesporná fakta a pouze velice zřídka se objevuje jeho vlastní názor, jako v případě osoby Jeronýma Makovského. Vzestup a pád kariéry soběslavského rodáka Jeronýma Makovského, který se stal komorníkem Rudolfa II., Řehoř Smrčka na stránkách svých pamětí okomentoval.⁹⁴ Z morálního hlediska usoudil, že si Jeroným Makovský za své přečiny zasloužil trest, který mu byl uložen.

Zápisky Smrčkových pamětí mohou být výrazem jeho vlastního názoru a vidění věcí. Protože se soběslavský primátor snažil zanechat pro budoucí generace přesné líčení dějin města Soběslavi, jeho vlastní názor ustoupil do pozadí. Pravděpodobně nebylo jeho záměrem napsat o své osobě. Na stránkách svého rukopisu chválil své zásluhy o město a chtěl na ně zanechat paměť.

---

⁹² TAMTÉŽ, f. 65^v.

⁹³ TAMTÉŽ, f. 66^r.

⁹⁴ TAMTÉŽ, f. 69^v-70^v. K osobnosti Jeronýma Makovského V. BŮŽEK, *Rytíři renesančních Čech*, Praha 1995, s. 86-93.

Porovnání edice *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587* s edicí Ferdinanda Menčíka *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*

Předlohou pro edici Ferdinanda Menčíka⁹⁵ byl opis pamětí Řehoře Smrčky, který pořídil soběslavský měšťan Antonín Lekeš. Sám Lekeš zastával místo v soběslavské městské radě stejně jako členové jeho rodiny před ním.⁹⁶ Přepis byl pořízen pravděpodobně v padesátých nebo šedesátých letech 18. století.⁹⁷ Opis nese na počátku název „*Conscriptum ab Antonio Lekesch*“.

Rukopis, který Ferdinand Menčík zpřístupnil, je dnes uložen v Rakouské Národní knihovně ve Vídni.⁹⁸ Ucelené a pravděpodobně kompletní záznamy Řehoře Smrčky mladšího, obsahuje rukopis,⁹⁹ který se stal předlohou edice, jež je součástí příloh této diplomové práce. Rukopis, který je zpřístupněn v edici *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*, obsahuje jen záznamy, které pravděpodobně Antonín Lekeš považoval za důležité. Věnoval se převážně zápiskům, které souvisely s dějinami a vývojem města Soběslavi, jež našel v rukopise Řehoře Smrčky. Tyto záznamy byly dovedeny až do roku 1605, avšak v Smrčkově *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587*¹⁰⁰ tento zápis ze zmíněného roku chybí.

Každý z následujících podrobných záznamů z let 1587-1604/1605 *Poznamenání* začíná podrobným soupisem cen obilovin, hrachu a v některých případech vína a piva. Tento seznam v edici Ferdinanda Menčíka není uveden ani z jednoho roku. Následující záznamy pokračují událostmi v chronologickém sledu od ledna do prosince každého roku.

Smrčka si ve svých pamětech poznamenal z roku **1587** celkem šestnáct zápisů. Lekeš jich převzal pouze devět. Oba rukopisy se shodně zmiňují o svatbě Viléma z Rožmberka s Polyxenou z Pernštejna, která se konala v lednu roku 1587.¹⁰¹ Dále se také dovídáme

⁹⁵ F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*.

⁹⁶ Knihovna Národního muzea Praha, sign IV C 23, f. 67^v; dále SOA Třeboň, sign. IA 5AS 33.

⁹⁷ Antonín Lekeš se narodil v roce 1733.

⁹⁸ Österreichische Nationalbibliothek Wien, Series nova 4035.

⁹⁹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23.

¹⁰⁰ Dále jen *Poznamenání*.

¹⁰¹ J. PÁNEK, *Vilém*, s. 224-227; TÝŽ, *Poslední Rožmberkové*, s. 226-228; V. BŮŽEK – J. HRDLIČKA a kol., *Dvory*, s. 90-91.

o úmrtí tehdejšího soběslavského primátora Jiříka Soukeníka, pak následuje poznámka, která popisuje nepřízeň počasí, která způsobila ve městě katastrofu. Nechybí ani zpráva o obnovení soběslavské městské rady a seznam jejích nových členů. V souvislosti s obnovením městské rady dostali konšelé list od Petra Voka z Rožmberka, jehož obsahem bylo napomenutí, aby konšelé dodržovali správné pořadí při střídání v úřadu purkmistra. O dopise a jeho obsahu víme z obou rukopisů, ale jen Smrčka si pořídil jeho opis.¹⁰² Další shodné zprávy se týkají oprav škod, které způsobilo krupobití, cesty Petra Voka z Rožmberka na Moravu a stavby klece, která měla sloužit jako městské vězení.

Smrčkovy záznamy však obsahují ještě informace o sbírce, která byla vyhlášena v roce 1587, o stavbě lávky a také v Smrčkových pamětech nalezneme ještě další tři zprávy o nepřízni počasí. Při jedné z nich byla zničena klec na rynku.

Daleko stručnější jsou poznámky, které se týkají roku **1588**. Jedná se pouze o šest záznamů v *Poznamenání*. V Menčíkově edici se jsou však jen dva záznamy, které se týkají stavební činnosti ve městě. Smrčka si ještě poznamenal zprávu o bitvě, která byla svedena u města Byčiny a při níž byl zajat arcikníže Maxmilián,¹⁰³ o porážce španělské Armady,¹⁰⁴ o povodni a o cestě Petra Voka z Rožmberka do Bechyně a o výpravě Viléma z Rožmberka s Polyxenou Rožmberskou z Pernštejna do Českého Krumlova.

Ve Smrčkově *Poznamenání* se nachází z roku **1589** celkem dvanáct chronologických záznamů, včetně tržního soupisu cen surovin. Lekeš si jich opsál pouze šest. V obou dokumentech se dočteme o cestě Viléma z Rožmberka do Polska, kde měl vyjednat propuštění arciknížete Maxmiliána,¹⁰⁵ o stavbě kuchyně a šatlavy blízko u jedné z soběslavských městských bran, vystavění lávky, narození Smrčkova syna Jiříka a jeho křtinách a o úmrtí Řehoře Smrčky staršího. Ani v jedné písemnosti nechybí zmínka o obnovení soběslavské městské rady a seznam jejích nových členů.

Všechny dále zmíněné zprávy z roku 1589 obsahují jen Smrčkovy paměti. V tomto roce zemřela Smrčkova druhá žena Anna. Městu se ani tentokrát nevyhnula nepřízeň počasí. Další záznamy hovoří o požáru ve městě, o rybničním hospodaření a také o přípravách na Smrčkovu svatbu s Ludmilou, dcerou měšťana Daniela Hlavy z Týna

---

¹⁰² Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 2^v-3^r.

¹⁰³ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy posledních Rožmberků*, Praha 1985, s. 343-344; TÝŽ, *Velmoži*, s. 230-233; J. JANÁČEK, *Rudolf II. a jeho doba*, Praha 1987, s. 269-283.

¹⁰⁴ K. O. MORGAN a kol., *Dějiny Británie*, Praha 1999, s. 239-260, zvl. s. 245-247.

¹⁰⁵ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy posledních Rožmberků*, s. 352-354; TÝŽ, *Vilém*, s. 278-279.

nad Vltavou. Smrčka si dále ještě poznamenal zprávu o setkání Viléma a Petra Voka z Rožmberka

Smrčkovo *Poznamenání* z roku **1590** obsahuje pouze pět zápisů, z nichž Antonín Lekeš tři převzal. Na počátku uvedeného roku se konala svatba Řehoře Smrčky s Ludmilou.¹⁰⁶ Tento záznam však v opisu Antonína Lekeše nenajdeme. Jeho rukopis obsahuje zmínku o velikém suchu, o vápencovém lomu a také o největší události roku 1590, již bylo zemětřesení, které postihlo zemi.¹⁰⁷ V Smrčkově *Poznamenání* je však záznam o této události vykreslen daleko podrobněji. Smrčka se hlavně rozepsal o zemětřesení, které postihlo zemi v září roku 1590, ale ještě se zmínil o jednom slabším června toho roku..

Poznámky z roku **1591** jsou v podání Řehoře Smrčky daleko bohatší. V Smrčkových pamětech je celkem dvanáct zápisů. Lekeš převzal záznamy jen čtyři. Zmínil se o alchymistovi Edwardu Kellym,¹⁰⁸ který byl stíhán na rozkaz Rudolfa II., zatčen a deportován do Mostu. Shodně oba zaznamenali zprávu o nové pivovarské pánvi do městského pivovaru. Soběslavští radní odjeli do Třeboně a tam se dozvěděli, že bude do jejich města poslán nový kněz. Posledním shodným záznamem je zpráva o obnovení konšelského úřadu a seznam jeho nových členů.

Smrčka však zaznamenal ještě další události. Rozepsal se o svatbě Ladislava Berky z Dubé s Kateřinou z Hradce.¹⁰⁹ Jako soběslavský radní nevynechal zprávu o zvelebení radnice a stejně tak připsal informaci o požáru, který poničil pivovarskou kád', která byla před nedlouhou dobou do Soběslavi přivezena. Součástí *Poznamenání* se stal také list vydaný Rudolfem II. o stíhání Edwarda Kellyho.

---

¹⁰⁶ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, 9^v.

¹⁰⁷ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy*, s. 498; Antonín JUNGSMANN, *Zemětřesení a ohně v Soběslavi*, *Staré a nové zvěsti ze Soběslavi a okolí* 3, 1933, s. 34-35; Karl VOCELKA, *Zemětřesení jako historické téma*, *Dějiny a současnost* 17, 1995, č. 1, s. 2-5; Jan PAŘEZ, *Zemětřesení v roce 1590 v Čechách ve světle několika soudobých tisků. Příspěvek ke zkoumání raně novověké mentality*, in: Jiří PEŠEK (ed.), *Ponížení a odstrčení. Města versus katastrofy*, Praha 1998 (= Documenta Pragensia 16), s. 187-196; Jiří PROCHÁZKA, *Zemětřesení na Moravě (ke 410. výročí velkých otřesů půdy v letech 1590-1591)*, *Jižní Morava* 2001, s. 283-287. K živelným pohromám také viz SOka Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1091, sign. III I 8, kart. 188.

¹⁰⁸ J. PÁNEK, (ed.), *Václav Březan. Životy*, s.360-361.

¹⁰⁹ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy*, s. 504.

V Menčíkově edici tvoří záznam z roku **1592** sedm zpráv, ale Smrčkovo *Poznamenání* jich obsahuje celkem šestnáct. Obsahem první zprávy se stalo soudní přelíčení se soběslavským měšťanem Šimonem Svobodou. O úmrtí Viléma z Rožmberka se edice *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě* zmiňuje jen velmi stroze.¹¹⁰ Smrčka se naopak ještě rozepsal o posledním setkání obou bratrů v Soběslavi. Zatímco Lekeš ihned informuje o tom, že „*pan Petr Vok ráčil na Krumlov přijeti a v panství se uvázati*“,¹¹¹ Řehoř Smrčka než si tuto zprávu poznamenal, nezapomněl se zmínit o nepřízni počasí a o přestavbě soběslavské školy. Až pak následuje zpráva o smrti Viléma z Rožmberka.¹¹² Shodně si ještě oba zapsali zprávy o vyhlášení nového bechyňského hejtmána a o pohřbu Viléma z Rožmberka. Smrčka ještě navíc vylíčil cestu, po které se ubíral vůz vezoucí tělo Viléma z Rožmberka do Českého Krumlova.¹¹³

Řehoř Smrčka si dále zapsal zprávy o Edwardu Kellym, který byl uvězněn, o cestě posledního Rožmberka do Prahy, o zemětřesení a nepříznivém počasí. Smrčkova poslední zpráva se týká jeho soukromého života. Zapsal si, kdy se narodil jeho syn Daniel, kdy se konaly jeho křtiny a kdo se jich zúčastnil.

Rok **1593** byl rokem velmi bohatým na události, které měly změnit život Soběslavi hlavně v hospodářské otázce. Pravděpodobně proto jsou zprávy i v podání Lekešova opisu daleko podrobnější. V Menčíkově edici čítá záznam z roku 1593 devět zápisů. V Smrčkově *Poznamenání* je jich celkem čtrnáct, ale tři z toho jsou doslovně opsané písemnosti. Jedním z nich je výhostní list pro Řehoře Smrčku a jeho rodinu.¹¹⁴ Dvě písemnosti, které Smrčka přepsal, pocházely s činnosti městské rady.¹¹⁵ Jedná se o plnomocenství, které městská rada vydala několika svým členům, aby mohli jednat jejím jménem s Petrem Vokem z Rožmberka o prodeji vesnic, a druhý list se týká samotného prodeje.¹¹⁶ Soběslavští v něm žádali o odprodej zmíněných vesnic. Lekeš si

---

¹¹⁰ „*Téhož roku po památce Stěti sv. Jana Křtitele v pondělí (31. srpna) umřel J. M. pan starý Vilím z Rozmberga v domě svém na hradě Pražském*“; F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 28.

¹¹¹ F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 28.

¹¹² Blíže J. PÁNEK, *Vilém z Rožmberka. Politik*, s. 282-287; TÝŽ, *Poslední Rožmberkové*; V. BŮŽEK – J. HRDLIČKA a kol., *Dvory*; Pavel KRÁL, *Smrt a pohřby české šlechty na počátku novověku*, České Budějovice 2004 (= Monographia historica 4).

¹¹³ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 15.

¹¹⁴ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 19^v-20^r.

¹¹⁵ TAMTÉŽ, f. 17^r-19^r.

¹¹⁶ SOA Třeboň, sign. IA 5AS 41.

do svého rukopisu nepřepsal zápisy o škodách, které způsobilo nepříznivé počasí, a o narození primasova syna Samuela a jeho křtu.

Oba autoři shodně poznamenali informace o jednání s Petrem Vokem z Rožmberka, od něhož chtěli odkoupit některé vesnice v blízkosti Soběslavi, s čímž také souvisely cesty soběslavských měšťanů do Českého Krumlova. V obou rukopisech se nacházejí zápisy o neshodách s tamějším knězem, o příchodu nového duchovního do Soběslavi,¹¹⁷ o špatné finanční situaci města, o jednání s vrchností o možném obchodu. Další zprávy se týkají tureckého nebezpečí¹¹⁸ a cesty na jarmark. V posledním záznamu se oba věnovali sbírce, která měla zajistit výstroj a výzbroj pro vojáky.

Nejrozsáhlejší zápisky si přečteme v části věnované roku **1594**. Řehoř Smrčka zaznamenal celkem třicet zpráv včetně doslovně přepsaných písemností. Antonín Lekeš jich převzal pouze devatenáct. Na počátku roku 1594 obdržela rada města registra vesnic,¹¹⁹ která chtěla od své vrchnosti odkoupit.¹²⁰ Smrčka je celá do svých pamětí přepsal, ale Lekeš se o nich ve svém opisu jen stručně zmínil. Stejně tak neopsal ani Smrčkovu finanční analýzu o užitku a přínosu peněz městu. V *Poznamenání* nechýbí ani podrobný soupis majetku, který náleží ke každé vesnici. Součástí Smrčkových záznamů je i doslovně opsané plnomocenství pro radní, kteří jednali o prodeji s vrchností. V edici Ferdinanda Menčíka sice není opsané celé, ale k zápisu byl připojen incipit a konečná datovací formule tohoto dokumentu.

Chronologické záznamy pokračují shodně zprávou o cestě soběslavských radních do Českého Krumlova, kde byla sepsána trhová smlouva¹²¹ Ani jeden z pisatelů nezapomněl vložit poznámku o zveřejnění této smlouvy při zasedání městské rady, o předání vesnic městu Soběslavi a o slibu věrnosti poddaných své nové vrchnosti. Poznámky o jednání soběslavských konšelů na císařském dvoře nalezneme v obou dokumentech, avšak jen Smrčka se ve svých pamětech zmínil o zapsání výše uvedené

¹¹⁷ R. CIKHART, *Duchovní správa*; SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1067, sign. III F 8, kart. 62.

¹¹⁸ V. KOPČAN – K. KRAJČOVIČOVÁ, *Slovensko*; V. KOPČAN, *Turecké nebezpečí*; TÝŽ, *Turci*; T. RATAJ, *České země*; J. POLIŠENSKÝ (ed.), *Knihy*.

¹¹⁹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 22^r-23^r; SOkA Tábor AM Soběslav, inv.č. 1047, sign. III B 2, kart. 16.

¹²⁰ R. CIKHART, *Trh*.

¹²¹ Tato trhová smlouva je součástí Smrčkova *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587*, Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 25^v-27^v; dále pak SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 28, sign. I A 2/13, kart. 3.

trhové smlouvy do desek zemských a o suplice, kterou získali Soběslavští od Petra Voka z Rožmberka. Součástí *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587* jsou další dvě převzaté písemnosti, výpis z císařské relace a samotný zápis v deskách zemských.¹²² Další shodné zápisy se týkají splacení první smluvené částky, koupě vesnice Čeraze, průjezdu německých rejtářů Soběslaví a povinnosti města vyslat vojáky z řad svých poddaných k vrchnosti. V Smrčkových pamětech si ještě přečteme několik drobných poznámek, které se věnují cestě Soběslavských do Českého Krumlova a Prachatic a rovněž válkám s Turky.¹²³

V edici *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě* jsou před poslední dvě poznámky vsunuty ještě tři zprávy o stavbě a přestavbě kostela sv. Víta a sv. Petra a Pavla v Soběslavi. Tyto zprávy pocházející z poloviny 17. století se nacházejí v druhé části Soběslavských pamětí, jejichž autorem už ale nebyl Řehoř Smrčka.¹²⁴

K roku **1595** si soběslavský primátor připsal celkem dvacet záznamů. Antonín Lekeš jich převzal pouze patnáct. Autoři se věnovali prodeji vesnice Rosičky, koupi mlýna, opravám na Velkém mlýně a na radnici. Jejich pozornosti neunikla ani žádost o nového kněze pro město, zápis městských privilegií do desek zemských, kterému předcházelo získání plnomocenství od soběslavské městské rady.¹²⁵ Smrčka si opět písemnost přepsal, ale součástí Menčíkovy edice není. Oba pokračovali prodejem vesnice Slunéčkovy Lhoty, zprávou o obecním hospodaření, příchodem nového kněze Joba Nepomuckého, návštěvou pražského arcibiskupa Zbyňka Berky z Dubé a splacením sumy za získané vesnice od Petra Voka z Rožmberka. Od své vrchnosti pak obdrželi kvitanci, která splacení smluvené částky potvrzovala. Kvitance je přepsána jak v záznamech původních, tedy v *Poznamenání* Řehoře Smrčky, tak v Lekešově opisu z 18. století.¹²⁶ Ještě se z obou dokumentů dovídáme o požáru ve mlýně a povodni, která způsobila veliké škody, a o osudu ševce Kavky.

Smrčka si však z roku 1595 poznamenal o několik zpráv více. Věnoval se přijetí moskevské delegace v Praze, padělání soběslavské městské pečeti a nepřízni počasí,

¹²² Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 29^r-32^r; SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 29, I A 2/14, kart. 3.

¹²³ V. BŮŽEK, *Protiturecké tažení z roku 1594. (Hospodářské a politické aspekty generalátu Petra Voka z Rožmberka)*, JSH 58, 1989, s. 53-66.

¹²⁴ F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 35; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, ff. 72-102.

¹²⁵ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 34^v.

¹²⁶ TAMTÉŽ, f. 35^v-36^r; F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 38.

kteřá zapřičinila, že při návratu z Prahy do Soběslavi radní zabloudili. Nevynechal ani zápis o stavebních úpravách ve městě.

Záznam z roku **1596** není příliš rozsáhlý. Poznamenání obsahuje devatenáct zápisů, z nichž jich Lekeš do svého rukopisu převzal deset. V obou dokumentech si přečteme zprávu, která vypovídá o cestě Řehoře Smřčky a několika dalších konšelů do Prahy, kde si chtěli dát vepsat do desek zemských privilegia, která náležela městu, avšak neuspěli. Nejprve si museli nechat vytvořit opis listiny, která potvrzovala městská práva. Dva konšelé se za tím účelem vydali do Tábora. V Praze, kde pobýval Řehoř Smřčka s Šebestiánem Roubíkem, se jim podařilo zapsat koupi vesnice Rosičky do desek zemských. V Smřčkově *Poznamenání* následují po těchto zprávách dva opisy důležitých dokumentů: plnomocenství,¹²⁷ které Smřčka a Roubík obdrželi od městské rady, a také výpis relace císaře Rudolfa II.¹²⁸ Lekeš ani tentokrát písemnosti neopsal. Z obou písemností se dozvídáme o koupi pozemků od nedvědických sedláků, o dílčích stavebních úpravách ve městě, o nepřízni počasí a také o trestném činu krádeže.

Řehoř Smřčka se však na stránkách svých pamětí zmínil ještě o příjezdu sedmihradského vévody Zikmunda Báthoryho do Prahy a o sněmu, na kterém bylo schváleno vybírání některých platů. Rozepsal se také o svém pobytu v Plzni a o problémech, které Soběslavi a jeho obyvatelům způsobil průjezd rejtářů. Lekeš se sice zmínil o munstruňku, ale již opominul válku proti Turkům v Uhrách, o které se naopak Smřčka podrobně rozepsal. Shodně zapsali zprávu o úmrtí Adama z Hradce,¹²⁹ ale jen Smřčka projevil o událost větší zájem a zmínil se ještě o smrti jeho dcery.

Z roku **1597** Smřčkův rukopis obsahuje celkem dvacet jeden zápis, ale Lekeš jich přepsal pouze jedenáct. Zápisy z roku 1597 začínají v obou dokumentech výpisem z register vesnice Rybovy Lhoty, kterou město koupilo od Jeronýma Makovského. Výpis popisuje všechn majetek, který k obci náležel. Smřčka si nezapomněl doslovně opsat kupní smlouvu.¹³⁰ Během měsíce ledna byl v Soběslavi obnoven konšelský úřad a v obou písemnostech následuje soupis nových členů městské rady. Další zápisy hovoří o cestě soběslavských konšelů do Prahy, kde byla výše zmíněná kupní smlouva zapsaná

---

¹²⁷ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 38.

¹²⁸ TAMTÉŽ, f. 38^v-39^r.

¹²⁹ P. KRÁL, *Pohřby posledních pánů z Hradce*, in: V. BŮŽEK (ed.), *Poslední páni z Hradce*, České Budějovice 1998 (= Opera historica 6), s. 401-512.

¹³⁰ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 41^r-42^r.

do desek zemských. Předem radní získali plnou moc k jednání. Písemnost si Smrčka opět přepsal.¹³¹ Oba však nezapomněli poznamenat, jaké je při jednání potkaly problémy, jaké překážky museli překonat a kolik peněz vynaložili, aby byl zápis učiněn. Zaznamenali také zprávu o následné oslavě, která se konala v domě Řehoře Smrčky.

Na stránkách obou rukopisů se ještě dočteme o tom, že byla Soběslavským konečně zapsána privilegia do desek zemských, a proto si Smrčka doslovně opsal tuto relaci do svých poznámek.¹³² Poté ve Smrčkově *Poznamenání* následuje další převzatá písemnost. Jedná se o výpis obdarování od Petra Voka z Rožmberka,¹³³ který byl vydán již 16. února 1594, tedy v době, kdy od něho Soběslavští koupili okolní vesnice. Oba autoři se zmínili o morové nákaze, která město postihla, a zapsali obsah závěti Zachariáše z Hradce.¹³⁴

Smrčkovy paměti obsahují dále zmínky o zasedání sněmu, na kterém byla povolena sbírka na pomoc ve válce proti Turkům, o vzbouřených sedlácích v Dolních Rakousích, o přestavbě farního kostela a poslední zpráva se týkala silných mrazů a sněhu, který poničil úrodu vína na mnoha místech.

Smrčkově *Poznamenání* čítá z roku **1598** dvacet jedna zápisů. Antonín Lekeš jich převzal pouze čtrnáct. Zajímavou úvodní zprávou v obou dokumentech bylo velké množství svateb, které se konaly, když pominula morová epidemie.¹³⁵ Celé záznamy z tohoto roku obsahují jen dvě zmínky o nepřízni počasí, které Smrčka barvitě vylíčil. Jednalo se o povodeň a větrnou smršť, která nadělala mnoho škod, a také o krupobití. Lekeš však převzal jen jednu zprávu, která se týkala počasí. Ještě se v obou písemnostech dočteme o pobytu Petra Voka z Rožmberka v Soběslavi, o sbírce na pomoc ve válce proti Turkům a o požáru, který zachvátil město a způsobil obrovské škody.¹³⁶ Pak následuje zápis o pomoci, která byla městu přislíbena a soupis všech, kteří městu a měšťanům poskytli finanční i naturální výpomoc.

¹³¹ TAMTÉŽ, f. 42^v-43^r.

¹³² TAMTÉŽ, f. 43^v-44^r.

¹³³ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 7, sign. I A 1/7, kart. 1.

¹³⁴ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 48^v-49^v; P. KRÁL, *Pohřby*, s. 401-512; TÝŽ, *Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550-1650*, České Budějovice 2002 (= Monographia historica 2).

¹³⁵ „Toho roku hned o Masopustě zase potom moru velmi se ženili a vdávali, takže jednoho týhodne po 12 i 13 pářích se oddávalo a lidé veselí byli“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 50^r.

¹³⁶ A. JUNGSMANN, *Zeměřesení*.

Městu a jeho obyvatelům se roku 1598 nevyhnula ani pouliční výtržnost, při které byl jeden z poddaných města zastřelen a jeden vážně zraněn. Další zápisky se týkají cesty soběslavských konšelů do Prahy, kde vyřídili obeslání pro osoby, které spáchaly trestný čin, a příchodu nového mnišského řádu do Bechyně. Poslední schodný zápis vypovídá o splacení částky Jeronýmu Makovskému za vesnici Rybovu Lhotu. Smrčka si přepsal také kvitanci, kterou od Makovského obdrželi.¹³⁷ Lekeš se však jen zmínil o splacení částky a o vydání kvitance.

Soběslavský primas si však ještě zapsal poznámky o cestě na Moravu, kde se obdivoval městům Olomouci a Brnu, o opětném dobytí pevnosti Rábu v Uhrách, o úmrtí soběslavského kněze Joba Nepomuckého, velké neúrodě, válce s Turky a o nepřízní počasí, která opět silně ovlivnila život ve městě.

Bohatým na změny a radostné i smutné události byl v životě města i v soukromém životě pisatele *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587 rok 1599*. Smrčkův rukopis čítá celkem šestnáct jednotlivých zápisů, ale Lekeš si jich opsal pouze dvanáct. Ačkoliv Antonín Lekeš přebíral zápisy z pamětí Řehoře Smrčky, neopsal úplně všechny záznamy, které pojednávaly o soukromí samotného autora. Ani tentokrát se Lekeš nezmínil o narození Smrčkova syna Bohuslava, který záhy zemřel. Za důležitější však považoval úmrtí Lidmily, Smrčkovy třetí manželky, které nevynechal, a také námluvy s jeho již čtvrtou ženou Dorotou Lhenickou, která byla členkou fraucimoru Kateřiny z Ludanic.¹³⁸

Oba dále shodně zapsali zprávu o velkém požáru, o vyhlášené sbírce, na kterou museli Soběslavští přispět, ačkoliv při požáru přišli někteří o všechn majetek, o obnovení městské rady, o příchodu nového kněze do Soběslavi,¹³⁹ o pobytu Petra Voka z Rožmberka ve městě, který nocoval v domě primasa, a o morové epidemii. Poslední zmínka patřila osobě Jeronýma Makovského,¹⁴⁰ který byl přijat ke dvoru císaře Rudolfa II. Součástí *Poznamenání* se stala také suplika od Petra Voka z Rožmberka.¹⁴¹

---

¹³⁷ TAMTÉŽ, f. 53^v-54^r.

¹³⁸ O svatbě soběslavského primasa s Dorotou Lhenickou se zmínil také Václav Březan viz J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy*, s. 549; Milena HAJNÁ, *Rožmberský fraucimor. Ženský život na aristokratickém dvoře koncem předbělohorské doby*, JSH 69-70, 2000-2001, s. 5-29; TÁŽ, *Kterak se tělesného hříchu uvarovati. Svatby dívek z rožmberského fraucimoru koncem předbělohorské doby*, Dějiny a současnost 25, 2003, č. 4, s. 23-26.

¹³⁹ R. CIKHART, *Duchovní správa*, s. 68-69.

¹⁴⁰ V. BŮŽEK, *Rytíři*, s. 86-93.

¹⁴¹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 55^v-56^v.

Zápisy z roku **1600** jsou mnohem rozsáhlejší. Smrčka si udělal dvacet jednotlivých zápisů. Lekeš jich tentokrát převzal třináct. Pisatelé se věnovali cestě Petra Voka z Rožmberka do Prahy a příchodu nového kněze Jana Raunera,¹⁴² který tehdy utekl z kláštera v Teplé. Zmínili se i o porovnání mezi soběslavskou městskou obcí a panem Kunešem Dvořeckým, který obvinil poddané města, že kradou z jeho lesů dřevo. Dále okomentovali drobné stavební úpravy ve městě a psali o vyrovnání s Mikulášem Smrčkou z Mnichu, který zabil jednoho ze soběslavských poddaných.

Smrčka se ve svých pamětech také zmínil o hraběti Janu Zrinském ze Serynu, kterému nechal Petr Vok z Rožmberka připsat panství Třeboň do desek zemských.¹⁴³ Velmi zajímavá je poznámka o veselé příhodě, kterou Smrčka zažil u Šimona Lomnického z Budče.¹⁴⁴ Shodně oba dokumenty ještě hovoří o jednání soběslavské městské rady, o městském hospodaření a o svatbě hraběte ze Serynu.¹⁴⁵

Na stránkách *Poznamenání* se však dočteme ještě o zasedání sněmu a sbírce, která byla schválena, o třech nepřízních počasí, o pobytu císaře Rudolfa II. v Plzni během morové nákazy,¹⁴⁶ a o útěku pana Wolfganga Rumpfa z Prahy.

Záznamy z roku **1601** nejsou příliš podrobné. Poznamenání jich obsahuje šestnáct. Porovnávané písemnosti se liší čtyřmi zprávami, které Lekeš ze Smrčkových pamětí nepřevzal. Tyto čtyři zápisky obsahují informace o válce s Turky, o svatbě Matyáše Benýdka, o stavebním ruchu v Soběslavi a o setkání celé soběslavské obce. Všech dvanáct dále zmíněných záznamů k roku 1601 si můžeme přečíst v obou rukopisech. Jedná se o narození Smrčkovy dcery Veroniky, o povolenou sbírku a o jednání Soběslavských v Praze, kde se snažili získat povolení na pořádání trhů ve městě. Ani jeden z autorů také nevynechal informaci o úmrtí Kateřiny z Ludanic.¹⁴⁷ V stručnějších poznámkách se ještě věnovali povodni a krupobití, které poničily město, dvakrát se

---

¹⁴² R. CIKHART, *Duchovní správa*, s. 68-69.

¹⁴³ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy*, s. 554; Alois MÍKA, *Osud slavného domu, Rozkvět a pád rožmberského dominia*, České Budějovice 1970, s. 190-194.

¹⁴⁴ Miluše FROLÍKOVÁ, *Šimon Lomnický z Budče*, JSH 32, 1963, s. 97-109.

¹⁴⁵ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy*, s. 552.

¹⁴⁶ Jaroslav DOUŠA, *Poznámky k činnosti městských rad na Starém Městě pražském a v Plzni v letech 1547-1627 a k pobytu císaře Rudolfa II. v Plzni v letech 1599-1600*, in: O. FEJTOVÁ – V. LEDVINKA – J. PEŠEK (edd.), *Osm set let pražské samosprávy*, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 55-65.

¹⁴⁷ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy II*, s. 555-556; TÝŽ, *Poslední Rožmberkové*, s. 294.

zmínili o městském hospodaření, pobytu Petra Voka z Rožmberka v Soběslavi, požáru, který vypukl ve vesnici Chlebov, a nakonec zaznamenali obnovení městské rady.

V pamětech soběslavského primátora najdeme z roku **1602** třicet sedm stručných poznámek, ze kterých jich Lekeš převzal jen sedmnáct. Tyto zápisy informují o povodni, které ve zmíněném roce město postihla a způsobila nezanedbatelné škody, o snaze získat pro město povolení na pořádání trhů, o svatbě Kateřiny Librové s Danielem Fronce, které se Smrčka zúčastnil, o příchodu faráře Bartoloměje Jelínka, narození Smrčkovy dcery Žofie a o jeho setkání s Šimonem Lomnickým z Budče a Sixtem Palmou Močidlanským. Nevynechali ani zprávu o postoupení Českého Krumlova císaři Rudolfovi II.¹⁴⁸ Poslední shodný záznam se týká obnovení soběslavské městské rady.

V edici Ferdinanda Menčíka *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě* si naopak nepřečteme list od císaře Rudolfa II, který byl určen hejtmanům bechyňského kraje, kteří měli zjistit jestli „*by takové nadání těch trhův jiným městům a městečkám tu v týmž vůkili blízkým na újmu a škodu jejich prvnější nadání trhům a jarmarkům.*“¹⁴⁹ Lekeš si také nepřepsal zprávy o jistém generálovi, který projížděl městem, o svatbě Viléma Slavaty s Lucií Otýlí z Hradce,¹⁵⁰ o další přírodní katastrofě, která postihla město, a ani o tom, že Smrčka koupil dům od Matyáše Khurce. Stejně jako dříve ani tentokrát se Lekeš nezmínil o soukromém životě soběslavského primátora a nezapsal si úmrtí jeho dcery Veroniky. Nezmínil se ani o pobytu Smrčkova syna Jiříka v Rakousku, kde se měl učit německy, stejně jako o tom, že sám Smrčka přijal do svého domu mladíka z Rakous i s preceptorem.

Antonín Lekeš dále opominul záznamy o pohřbu Kateřiny z Ludanic, o pobytu hraběte ze Serynu v Soběslavi, o dopise od Petra Voka z Rožmberka, který se týkal myslivosti¹⁵¹ a který si Řehoř Smrčka do svých pamětí celý přepsal, i o průtahu rejtarů

¹⁴⁸ Anna KUBÍKOVÁ, *K prodeji českokrumlovského panství císaři Rudolfovi II.*, JSH 48, 1979, s. 308-316; TÁŽ, *Prodej českokrumlovského panství císaři Rudolfovi II. a přestěhování archivu do Třeboně*, Archivum Trebonense 2002, s. 3-13; A. MÍKA, *Osud*, s. 190-192; Ladislava KULÍKOVÁ, *Finanční situace Petra Voka z Rožmberka v letech 1592-1611*, JSH 54, 1985, s. 173-181.

¹⁴⁹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 63^v.

¹⁵⁰ P. MAŤA, *Zrození tradice. Slavatovské vyústění rožmberského a hradeckého odkazu*, in: V. BŮŽEK (ed.), *Poslední pání z Hradce, České Budějovice 1998* (= Opera historica 6), s. 513-552.

¹⁵¹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 66^v.

městem. Vynechal také tři zprávy o nepříznivém počasí, záznam o vydání mandátů na české bratry a nepíše také o zatčení některých tiskařů.¹⁵²

Následující záznamy z roku **1603** vypovídají o tom, že v tomto roce zemřelo mnoho „*poctivých a starožitných stavu panského i rytířského*“,¹⁵³ o komorníku Rudolfa II. Jeronýmu Makovském a jeho zatčení, zasedání soběslavské městské rady, stavebních úpravách ve městě a o zvolení nového městského rychtáře, zasedání zemského sněmu a sbírce na pomoc proti Turkům, o přivezení nové pivovarské pánve z Jindřichova Hradce, o Petru Vokovi z Rožmberka, které dvakrát nocoval v Soběslavi a o sepisování obecních účtů.

Všechny následující zprávy si zapsal do svého poznamenání pouze Řehoř Smrčka. Věnoval se ještě dalšímu pobytu Petra Voka z Rožmberka v Soběslavi, stavebním úpravám ve městě, cestě na jarmark do Rakous a pak s manželkou do Prahy, kde pobývali v domě Jeronýma Makovského, vzdělání svého syna Daniela, svatbě dcery Anny a jednání soběslavské městské rady o hospodaření. Smrčkovy paměti ještě obsahují doslovný přepis artikulů, které obsahují soupis přečinů Jeronýma Makovského z Makové.¹⁵⁴

Zápisy z roku **1604**, které jsou v Smrčkových dochovaných pamětech posledními, jsou velmi stručné. Kromě zprávy o obnovení městské rady obsahují údaje o úmrtí soběslavského měšťana Jana Čapka a také o úmrtí Jáchyma Oldřicha z Hradce, který

---

¹⁵² Antonín ŠKARKA, *Ze zápasů nekatolického tisku s protireformací. Literární a tiskařská aféra z r. 1602*, Český časopis historický 42, 1936, s. 1-55, 286-332, 484-520; Petra VEČEŘOVÁ, *Každodennost pražských tiskařů v 16. a 17. století*, in: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska, Brno 2007, s. 83-97.

¹⁵³ „*Toho roku času postního odešlo j[es]t několik poctivých lidí starožitných stavu panského i rytířského. Pan Kryštof Cimburk z Cimburka, pan Václav Tučap na Budislavi, pan Jindřich Špulíř, pan Jiřík Olbram na Brandlíně, pan Jiří Vratislav na Zálší, též paní manželka jeho. Tolikýž toho času Mauric Pecivál umřel*“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 69^r.

¹⁵⁴ „*Toho roku ve čtvrtek den s[vatéh]o Diviše [9. října 1603] Jeroným Makovský, sa v velkém štěstí a vyvejšenosti postaven, málo sobě koho vážil a vzláště vlasti svý nehleděl, co dobrého učiniti toho dne s pejchou svou z makovice spadl*“; TAMTÉŽ, f. 69^v-70^v.

byl posledním mužským potomkem svého rodu.¹⁵⁵ Tyto tři záznamy si přečteme i v edici *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*.

Edice Ferdinanda Menčíka však ještě obsahuje poslední záznamy z roku **1605**,¹⁵⁶ které se týkají povolení trhů pro město Soběslav a cesty konšelů na Třeboň. Zápisky z tohoto roku byly k této předkládané edici doplněny právě z edice Ferdinanda Menčíka *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*.

Paměti Řehoře Smrčky, soběslavského primátora z konce 16. a prvních dvou desetiletí 17. století, končí poznámkami z roku 1605. Edice Ferdinanda Menčíka *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě* vznikla na základě záznamů Antonína Lekeše. Lekeš si tyto poznámky pořídil v polovině 18. století. Jedná se však jen o výtah ze Smrčkových pamětí. Lekešovy poznámky byly také upraveny stylisticky, doslovně je neopisoval. Podle charakterů jednotlivých záznamů převzatých ze Smrčkova *Poznamenání* si Lekeš vypsál jen události, které byly uzce spjaté s historií města. Pravděpodobně mu nešlo o zachycení rodinné historie Řehoře Smrčky, poněvadž nezaznamenal všechny Smrčkovy rodinné zápisy. Snažil se spíše postihnout vývoj města a vše, co s ním souviselo. Nepřevzal ani záznamy o událostech, které v polovině 18. století neměly pro město již žádný význam. Neopisoval ani všechny přípisy věnované změnám a důsledkům počasí, tureckému nebezpečí a válkám v Uhrách, stejně jako nepřebíral písemnosti, které vznikly z činnosti soběslavské městské rady, spíše se o nich jen krátce zmínil. Právě neúplnost Lekešova výpisu a snaha představit Smrčkovy poznámky v úplnosti vedla ke vzniku kritické edice Smrčkova *Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587*, která je součástí této diplomové práce.

---

¹⁵⁵ „Tak při pohřebu s ním pečet' do truhly dána“; TAMTÉŽ, f. 71^v; P. KRÁL, *Pohřby posledních pánů z Hradce*, in: V. BŮŽEK (ed.), *Poslední páni z Hradce*, České Budějovice 1998 (= Opera historica 6), s. 401-512.

¹⁵⁶ F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 60-61.

Řehoř Smrčka ze Sabinova

Řehoř Smrčka byl významným a bohatým soběslavským měšťanem. Zastával po velmi dlouhou dobu důležitý úřad v městské samosprávě. Působil v letech 1587-1617 v čele městské rady jako primas. Bez menších pochybností můžeme říci, že patřil k předním měšťanům jihočeského poddanského městečka, které patřilo k majetku Rožmberků.¹⁵⁷ Byl jistě velmi váženým členem městské obce, která neváhala svěřit do jeho rukou nelehké úkoly, jež měly městu zajistit rozvoj a prosperitu hospodářství a také nezanedbatelný finanční zisk. Postava tak důležitá pro rozvoj Soběslavi je nám známa také jako autor rozsáhlých pamětí,¹⁵⁸ které kromě osudů autorova života zachycují především dění v samotném městě a jeho okolí.

Soběslavský primas byl horlivým přívržencem českých bratří, člověk s širokými kulturními styky, ze kterých dokázal těžit ve svůj prospěch, a majitel obsáhlé knihovny, kterou můžeme považovat za jeho osobní poklad.¹⁵⁹

Životní pouť Řehoře Smrčky ze Sabinova je příkladem kariéry jednoho jihočeského měšťana, který se svým vlastním úsilím a odhodlaností vypracoval mezi elitu jihočeského poddanského města na dominiu posledních Rožmberků. Kariérní vzestup soběslavského měšťana je spjat s primátorskou hodností, kterou Smrčka zastával dlouhých třicet let. Úřad primátora přebíral v průběhu roku 1587, kdy zemřel jeho předchůdce Jiřík Soukeník. K obnovení městské rady došlo toho roku 25. června a Řehoř Smrčka se stal primasem. O jeho zásluhách a politických zkušenostech nás informují jeho podrobně chronologicky vedené záznamy, které si začal poznamenávat právě od roku, kdy se stal hlavním představitelem soběslavské městské samosprávy. Pravděpodobně získání významného úřadu v čele městské rady mohlo být tím hlavním impulzem pro sepsání vlastních pamětí. Smrčkova touha zanechat pro budoucí generace detailní líčení osudů města Soběslavi konce 16. a počátku 17 století byla tak silná, že

---

¹⁵⁷ J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové*; TÝŽ, *Vilém*; TÝŽ *Poslední Rožmberk*; A. MÍKA, *Osud*; V. BŮŽEK – J. HRDLIČKA a kol., *Dvory*.

¹⁵⁸ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23. Edice rukopisu Soběslavských pamětí Řehoře Smrčky ze Sabinova je součástí příloh této práce. Dále F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*.

¹⁵⁹ V. BŮŽEK, *Renesanční domácnost*, s. 34-51; TÝŽ, *Rytíři*, s. 26-34.

neváhal a rozhodl se předat své svědectví dál. Vyprávění o jeho životě a životě města, ve kterém žil a pro něž udělal vše, co mohlo nějakým způsobem pomoci jeho stoupající kariéře, nemělo pravděpodobně být uměleckým literárním dílem, ale mělo splnit důležité poslání. Smrčka se snažil jeho prostřednictvím zviditelnit svoji osobu a s tím i své zásluhy o město. I když nemůžeme detailně, pomocí jeho pamětí, nahlédnout do jeho myšlenkového světa, ony sami vypovídají o jeho charakteru. Můžeme se jen domnívat, že impulzem pro sepsání pamětí bylo jeho zvolení do čela soběslavské městské rady. Řehoř Smrčka si byl pravděpodobně vědom jakou roli by mohl hrát při zvelebování města. Byl pověřen radou města, aby dohodl obchod s vrchností. Časté cesty do Českého Krumlova a na Třeboň, kde jednal s úředníky posledního Rožmberka, ale i se samotným Petrem Vokem, daly Smrčkovu životu nový rozměr. Tehdy začala jeho kariéra závrtně stoupat. Měnily se jeho životní hodnoty a ambiciózní Řehoř toužil po zviditelnění své osobnosti. Považoval za důležité vést záznamy, jež by dosvědčovaly jeho zásluhy o město v době, kdy zastával úřad primátora. Jestli se sepisováním začal bezprostředně po vstoupení do úřadu, nemůžeme s jistotou říci, ale záznamy začínají rokem 1587.

Řehoř Smrčka byl synem Řehoře Smrčky staršího, který stejně jako později jeho syn zastával důležitý úřad v městské radě. O přesném datu jeho narození však nemáme žádné zprávy. Jeho otec zemřel v roce 1589 a zanechal po sobě několik dětí, jimž odkázal svůj majetek.¹⁶⁰ Vdova po Řehoři Smrčkovi starším Anna se později znovu provdala za soběslavského měšťana Václava Hrona. Také Řehoř získal spolu s čtyřmi nevlastními sourozenci z jeho pozůstalosti svůj díl.

Rok 1589 byl pro Smrčku velmi bohatý na radostné i smutné události. Na jaře toho roku se mu narodil dlouho očekávaný syn Jiřík. O dva týdny později se konala slavnost na počest jeho křtu. Kmotrem Jiříka Smrčky se podle pamětí jeho otce měl stát samotný Petr Vok z Rožmberka a také další významní lidé z bezprostředního okolí Řehoře Smrčky převážně z řad nižší šlechty a měšťanstva,¹⁶¹ se kterými se Smrčka dostal díky

¹⁶⁰ Státní okresní archiv Tábor, Archiv města Soběslav, inv. č. 1084, sign. III I 3, kart. 136.

¹⁶¹ „Téhož léta [1589] v pondělí po neděli Květné [27. března] ráno na jedenáctú hodinu narodil se syn můj Jiřík. A v pondělí provodní [10. dubna] j[es]t pokřtěn, kmotrové mu byli Je[h]o Mi[los]t pan, pan Petr Vok z Rožmberka, pan můj milostivý, urozený pan Jiřík Hohmut z Harasova, pan Kuneš starší Dvořecký, pan Jindřich Vrchatický, pan Aleš Olbram, pan Václav Vítha, kmotry paní Mariána Vrbčanská a Regina Khurcová, kderěž křtiny se konaly se skrze kněze i oba faráře planskýho v domě příbytku mém v hořejší světnici“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 6^v.

své politické činnosti do kontaktu. Jestli se opravdu Petr Vok osobně zúčastnil křtin syna soběslavského měšťana bohužel nemůžeme doložit.¹⁶²

Ani smrt se však Soběslavským nevyhnula. Řehoř Smrčka během svého života pochoval tři své manželky a také několik svých dětí, o jejichž existenci víme hlavně díky jeho pamětem. Některé informace přináší také jeho pozůstalostní inventář,¹⁶³ ze kterého je možné poznat potomky, kteří v době jeho smrti ještě žili a tedy měli nárok získat podíl z jeho majetku. Právě krátce po narození syna Jiříka zemřela Řehořova manželka Anna, pravděpodobně již jeho druhá žena. O jeho první manželce se bohužel nedochovaly na stránkách jeho zápisků žádné zmínky. Smutek však soběslavskému primátorovi tvář na dlouho nepotemnil. Také díky Václavu Březanovi víme, že v roce 1599 se Řehoř Smrčka ženil již počtvrté.¹⁶⁴ Ještě do konce roku 1589 si vyhlídl a „oblíbil sobě k stavu manželskému pojíti Lidmilu, dceru pana Daniele Hlavy z města Tejna nad Vltavou“.¹⁶⁵ Svatební smlouvy byly sepsány ještě v průběhu listopadu nebo prosince. Svatební veselí se konalo s nezbytnou okázalostí již v lednu 1590. Smrčka se neopomněl zmínit, že honosnost oslavy byla hodna jeho postavení, a také, že se jí účastnili všichni významní páni a přátelé z jeho blízkého okolí.¹⁶⁶

S manželkou Ludmilou měl soběslavský primátor tři syny, Daniela, Samuela a Bohuslava, který však do půl roka po svém narození zemřel. Krátce na to skonala i jeho matka. Všichni jeho synové i dcery, i ty, které mu ještě v budoucnu povije jeho čtvrtá manželka, byli pokřtěni v domě U Černého orla, který patřil do majetku primátora a kde celá rodina žila.¹⁶⁷ Křtin se účastnili významné osoby činné ve správě panství

---

¹⁶² Matriky pro soběslavskou farnost z doby, kdy žil Řehoř Smrčka ze Sabinova, nejsou dochovány. Nejstarší záznamy pocházejí až z 1639 a jsou uloženy ve Státním oblastním archivu Třeboň.

¹⁶³ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1084, sign. III I 3, kart. 137.

¹⁶⁴ J. PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy posledních Rožmberků*, Praha 1985, s. 549.

¹⁶⁵ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 8^r.

¹⁶⁶ „*Toto roku v pondělí po svatých Tří králův podle dne sobě jmenovaného k dodání k manželství panny Lidmily, Daniele Hlavy, přijelo se mnou do Tejna mnoho dobrých poctivých lidí stavu rytířského i městského. Toho dne j[es]t mi dodána i správcem duchovním sme potvrzení byli, knězem Jakubem ty časy farářem v Sudoměřicích. Nazejtří j[es]t mi poctivě do Soběslavě přinešena v přítomnosti mnohých stavu rytířského i městského z mnohých okolních měst, a tak sňatek svatebního veselí s bázní boží j[es]t vykonán.*“; TAMTÉŽ, f. 9^v.

¹⁶⁷ R. CIKHART, *Smrčkovský dům v Soběslavi*; J. LINTNER – J. LINTNER, *Dějiny soběslavských domů*, s. 80-81.

nebo přímo u dvora Petra Voka z Rožmberka. Kmotry svých dětí vybíral Smrčka velmi pečlivě. V záznamech pamětí lze nalézt vedle jména samotného Petra Voka z Rožmberka a jihočeských rytířů a měšťanů, kteří působili na dvoře posledního Rožmberka, také jméno hraběte ze Serynu, který se stal dědicem části rožmberského panství, ale i osoby působící v zemských úřadech Českého království nebo na dvoře císaře Rudolfa II. a významné pražské měšťany.¹⁶⁸

Řehoř Smrčka se často musel vyrovnávat se smrtí svých blízkých. Smrt byla nedílnou součástí života a lidé v době, kdy žil Řehoř Smrčka ze Sabinova, na ni byli připraveni. A tak ani Řehoř Smrčka po smrti své třetí manželky příliš dlouho netrpěl a snažil se co nejrychleji najít novou ženu pro sebe a také matku pro své děti. Na radu svých „dobrých pánů a přátel“ se zasnoubil s Dorotou, dceru nebožtíka Jakuba, mydláře z městečka Lhenic. Dorota Lhenická, čtvrtá manželka soběslavského primátora, byla členkou fraucimoru Kateřiny Rožmberské z Ludanic,¹⁶⁹ manželky Petra Voka z Rožmberka. Jako členka dvora Petra Voka získala Dorota od své vrchnosti také věno.¹⁷⁰ S Dorotou Lhenickou měl Řehoř Smrčka několik dcer. Dvě jsou zmíněny na stránkách jeho pamětí a o ostatních se dozvídáme z jeho pozůstalostního inventáře.

Stejně tak, jak stoupala Smrčkova kariéra, se rozšiřoval okruh jeho pánů a přátel. Časté cesty do Českého Krumlova na jednání s Petrem Vokem z Rožmberka, kde Soběslavští jednali o koupi některých vesnic, které ležely v bezprostřední blízkosti města Soběslavi, jistě také zapříčinily, že se soběslavský primátor oženil z členkou rožmberského fraucimoru. Dorota Smrčková svého manžela přežila o více jak 15 let. Celý jeho rozsáhlý majetek po něm zdědila jeho dcera Žofie, která se provdala za Zachariáše Marka Markovského, jenž se následně stal držitelem veškerého hronovského majetku a také získal rozsáhlý majetek po Řehořovi Smrčkovi ze Sabinova. Sám

---

¹⁶⁸ Kmotrové Smrčkova syna Jiříka byli Petr Vok z Rožmberka, Jiří Homut z Harasova, Kuneš starší Dvořecký z Olbramovic, Jindřich Vrchoťický z Loutkova, Aleš Olbram ze Štěkře, Václav Víta ze Rzávého, kmotry Mariana Vrbčanská a Regina Khurcová. Pro své dcery si vybral samotného Petra Voka z Rožmberka, hraběte Jana Zrinského ze Serynu, Jáchyma Metycha z Čechova, Štěpána Jiřího ze Šternberka, Jakuba Menšíka z Menštejna, Jiřího Haidelia, kmotry Barboru Hlavovou, Annu Martínkovou, Alžbětu Dvořeckou a Juditu Khurcovou; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 6^v, 61^v, f. 65^v.

¹⁶⁹ M. HAJNÁ, *Rožmberský fraucimor*; TÁŽ, *Kterak se tělesného hříchu*.

¹⁷⁰ „Dorotě Smrčkové z Soběslavi, která ve fraucimeru Její Mi[losti] paní sloužila, věna 50 kop na groš míšeňský počítajíc.“; SOA Třeboň, Cizí rody - registratura, z Rožmberka, sign. 23a, fasc.V.

Markovský byl také v životě města Soběslavi významnou osobností a zasloužil se například o založení hřbitovního kostela svatého Marka v Soběslavi.¹⁷¹

Poznamenání Řehoře Smrčky končí rokem 1604, respektive 1605.¹⁷² O způsobu života Smrčkovi rodiny nám může více vypovědět pozůstalostní inventář samotného primátora města Soběslavi.¹⁷³

Řehoř Smrčka žil a provozoval svoji řemeslnickou dílnu a obchod v domě U Černého orla na náměstí v Soběslavi. Jak dům Smrčkova rodina získala, nevíme. Jeho otec Řehoř Smrčka starší byl jeho majitelem již v roce 1565. Nebyl však jeho stavitelem. V držení tohoto domu figuruje také jméno dalšího významného soběslavského měšťana Václava Hrona. Po smrti Řehoře Smrčky staršího se vdova Anna znovu provdala právě za Václava Hrona a dům mu byl krátce po sňatku roku 1590 prodán za 1000 kop.¹⁷⁴ Pravdou však zůstává, že v době úmrtí soběslavského primátora Řehoře Smrčky musel dům U Černého orla patřit právě jemu, poněvadž je zmíněn v jeho pozůstalosti. Můžeme tudíž s jistotou říci, že v něm Řehoř Smrčka ze Sabinova s celou svou rodinou žil a také tam v roce 1617 zemřel.

Dům U Černého orla na soběslavském náměstí byl renesančně přebudován již v roce 1564. Tvořila jej dvě stavení navzájem spojená dvěma renesančními štíty, každé s přízemím a prvním patrem. Uspořádání a vybavení Smrčkova domu U Černého orla bylo možné rekonstruovat podle údajů Smrčkova pozůstalostního inventáře, jelikož soupis předmětů v pozůstalostním inventáři byl pořizován po jednotlivých místnostech.¹⁷⁵ Smrčkova rodina však využívala k hospodářskému i rodinnému životu

---

¹⁷¹ Podrobnosti o založení kostela svatého Marka v Soběslavi nalezneme v druhé části rukopisu „*Soběslavské paměti*“ uloženém v knihovně Národního muzea pod signaturou IV C 23, ff. 72^v-119^v, jehož první část je zpřístupněna jako edice a je součástí této práce. Dále J. SALABA, *Hřbitovní kostel*; J. LINTNER, *Pravda*; TÝŽ, *Ještě ke kostelu*. Dále SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1061, sign. III F 2, kart. 56.

¹⁷² Záznamy Řehoře Smrčky ze Sabinova končí v rukopise uloženém v knihovně Národního muzea se signaturou IV C 23 rokem 1604, ale edice, kterou připravil Ferdinand Menčík a která vychází z přepisu Smrčkových pamětí, zahrnuje ještě rok 1605.

¹⁷³ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1084, sign. III I 3, kart. 137.

¹⁷⁴ TAMTÉŽ, AM Soběslav, inv. č. 634, sign. II B 1/4 kniha 300; TAMTÉŽ, inv. č. 635, sign. II B 1/5, kniha 301; R. CIKHART, *Smrčkovský dům*; J. LINTNER – J. LINTNER, *Dějiny soběslavských domů*, s. 80-81.

¹⁷⁵ „*Léta 1617 ve čtvrtek po památce Mládátek, 23. Decembris, zinventován a popsán jest všecken a všelijaký statek movitý i nemovitý, summou na čem ten koliv záležela se vyhledati*

jen jedno stavení, druhé sloužilo jako více reprezentativní a nacházela se v mě honosně vybavená světnice, kde pravděpodobně uléhaly vznešené osoby, nocující v domě Řehoře Smrčky. Pravidelně zde nocoval například i Petr Vok z Rožmberka, když jezdil z Českého Krumlova do Prahy a zpět.¹⁷⁶

Do velké hlavní světnice, která sloužila jako centrální hospodářská místnost, se vcházelo přímo z náměstí. Byla vybavena prostým nábytkem, který také vyjadřoval, k čemu byla místnost určena. V nejrůznějších truhlách, almarách i na stolech se nacházely různé druhy mosazného, měděného, železného a různě umělecky zdobené kusy cínového nádobí. Rozmístěny tu však byly i další předměty denní potřeby jako konve a umývadla. V místnosti se také nacházel psací stůl, za ním almara, kde bylo uloženo kromě rejstříku dluhů také několik měšců grošů a dukátů. Důležitým vybavením této hlavní světnice však bylo hodně rozličných nástrojů k provozování soukenického řemesla. Stály tu čtyři kolovraty. Z této místnosti se vcházelo do kanceláře a čtyř komůrek. Kancelář byla vybavena velmi prostě. Dominantní byla postel s nebesy a u stěny stojící malá almara.

V jedné z komor byl umístěn nezbytný krámský stůl a u něho přistavený psací stůl, oba kusy nábytku svědčí o provozování obchodu. Místnosti též dominovala malovaná truhlice, ve níž bylo uloženo velké množství luxusního sukna. Také vedlejší komory sloužily k ukládání vyrobených látek. V přízemí se nacházely další místnosti. Ve dvou komůrkách, které oddělovaly další světnice od hlavní hospodářské síně, byly uloženy oštěpy a halapartny, ale také knihy. Zadní místnosti byly zařízeny běžným nábytkem.

Podle zařízení sloužily přízemní prostory jako soukenická dílna, v komorách se ukládalo vyrobené sukno a v jedné se také nabízelo k prodeji. Podle vybavenosti prostor nábytkem a velkým jídelním soupravám zde docházelo také ke konzumaci a přípravě denních pokrmů.

Hornímu patru dominovala velká světnice vyzdobená nejen kvalitnějším nábytkem, ale různými předměty, které měly sloužit k jejímu zvelebení. Vedle zdobeného nábytku se tu nacházely různé koberce, čalouny a čalouněné židle. V přilehlých komorách se byla lože a několik almar plných ošacení.

---

mohl po nebožtíkovi Řehoři Smrčkovi z Sabinova, někdy sousedu a primátoru města Soběslavě“; SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1084, sign. III I 3, kart. 137. Dále velmi podrobný popis Smrčkovy domácnosti v článku V. BŮŽEK, *Renesanční domácnost*, s. 38-42.

¹⁷⁶ F. MENCÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 44, 48, 50, 52, 54, 55, 57, 58; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f.50^v, 57^r, 59^r, 61^v, 62^r, 64^r, 67^r, 68^v, 70^r.

Druhé stavení, které bylo vybaveno a zařízeno neméně honosněji, sloužilo však spíše jako reprezentativní část domu a také jako úschovna luxusních a cenných předmětů. V přízemní místnosti se nacházely přeplněné almary, truhly a truhličky, ve kterých byly uloženy nejen vzácné oděvy paní domu, ale v mnohých z nich také zlaté a stříbrné šperky, klenoty a stříbrné nádoby. Některé kusy měly jistě vysokou uměleckou hodnotu právě svým ztvárněním. Vedle truhel s klenoty zde byly také truhličky, kde byly uloženy zlaté dukáty, různé písemnosti i dluhopisy. V ostatních místnostech se nacházelo velké množství červeného a zeleného sukna.

K reprezentativním účelům sloužilo horní patro druhého stavení. Zde se pravděpodobně přijímaly vzácné návštěvy a hostili přátelé, kteří do města přijeli nebo jím projížděli. Pravděpodobně právě zde nocoval Petr Vok z Rožmberka, když projížděl přes město z Českého Krumlova a Třeboně do Prahy. Odpovídá tomu i interiér místnosti. Byla vyzdobena čalouny a v almarách a truhlách bylo ukryto mnoho stříbrného a pozlaceného nádobí. Zařízena byla intarzovaným nábytkem, psacími stolky, ale hlavně postelí.

Renesanční domácnost soběslavského primátora Řehoře Smrčky ze Sabinova se vyznačovala celou řadou prvků, které je možné nalézt například u mnohých úředníků, kteří byli ve službách posledních Rožmberků. Vybavenost domácností dobře situovaných rytířů i erbovních měšťanů, kteří působili na rožmberském dvoře, může ilustrovat jejich společenské postavení a životní styl, který vyznávali. Velkou roli hrála pravděpodobně blízkost dvora posledních Rožmberků. Sídlní města posledních Rožmberků se stávala kulturními i hospodářskými centry a právě časté návštěvy u vrchnosti zapříčinily snahy přizpůsobit svůj životní styl vyšším vrstvám stavovské společnosti konce 16. a počátku 17. století.¹⁷⁷

Soběslavský primátor Řehoř Smrčka, od roku 1603 s přídomkem ze Sabinova,¹⁷⁸ patřil k nejbohatším obyvatelům města. Vlastnil rozsáhlý movitý i nemovitý majetek a byl dobře obeznámen, jak výhodně zúročit vydělané peníze. Úvěrové podnikání v raném novověku bylo mezi zámožnějšími šlechtici a měšťany velmi rozšířeným

¹⁷⁷ V. BŮŽEK – H. BŮŽKOVÁ – J. STEJSKALOVÁ, *Měšťanské domácnosti*; TITÍŽ, *Interiéry*; V. BŮŽEK – H. BŮŽKOVÁ, *Klenoty*; V. BŮŽEK, *Mezi dvorem*; TÝŽ, *Měšťanské domácnosti úředníků a dvořanů posledních Rožmberků*, in: Posta Josefu Petráňovi, Praha 1991, s. 301-325; TÝŽ, *Každodenní kultura jihočeských měšťanských domácností v předbělohorské době*, in: V. BŮŽEK (ed.), *Kultura každodenního života českých a moravských měst v předbělohorské době*, České Budějovice 1991(= Opera historica 1), s. 43-73.

¹⁷⁸ J. LINTNER, *Z historie soběslavských rodin*, s. 84-86.

způsobem zhodnocení jejich peněz. Byl to způsob, jak získat nejen vysoké částky z úroku, ale také rozsáhlý movitý i nemovitý majetek.¹⁷⁹ Sám Řehoř Smrčka poskytoval finanční výpomoc samotnému městu Soběslavi.¹⁸⁰ Jméno soběslavského primátora figuruje také mezi věřiteli Petra Voka z Rožmberka, ale i Švamberků.¹⁸¹ Jeho jméno najdeme v účtech rožmberské a později také švamberské komory. Součástí jeho pozůstalostního inventáře byl také delší záznam o nesplacených finančních pohledávkách a z nich plynoucích úroků nejen ze strany městských rad Tábora, Písku a Týna nad Vltavou, ale také osob, které byly se Smrčkou v neustálém kontaktu, ať už se jednalo o soběslavské měšťany nebo osoby rytířského původu, které působily jako rožmberští úředníci.¹⁸²

---

¹⁷⁹ V. BŮŽEK, *Úvěrové podnikání nižší šlechty v předbělohorských Čechách*, Praha 1989; TÝŽ, *Rytíři*; TÝŽ, *Úvěrové podnikání rytířů Malovců v předbělohorské době*, *Folia Historica Bohemica* 14, 1990, s. 135-194.

¹⁸⁰ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 99, sign. I A 3/29, kart. 4.

¹⁸¹ SOA Třeboň, Cizí rody - registratura, z Rožmberka, sign. 23a, fasc. II-VII; TAMTĚŽ, sign. 24 a, fasc. II-III.

¹⁸² /f.1^v/ „Poznamenání jistot po smrti nebožtíka pana Řehoře Smrčky inventovaných na den Nového léta 1618. Jistoty [?] na J[eho] Mi[los]t pana, pana našeho na summu 1000 kop g[rošů] českých s pololetní vejpovědí svědčící, na summu 250 kop g[rošů] českých též s pololetní vejpovědí. Jistota na pány a obec táborskou na summu 500 kop míš[eňských] s pololetní vejpovědí. Jistota s rukojmění [vejpovědi] pololetní na pana Jiříka Smrčku na summu 250 kop g[rošů] českých. Jistota na p[ány] a obec písecků na sumu 1000 kop míš[eňských] s pololetím. Jistota na pana Jiříka Hohmuta na sumu 1080 kop míš[eňských] s pololetím. Jistoty na p[ány] a obec táborské na summu 500 kop míš[eňských] s pololetím. Jistoty 3 na pány tejnský, dvě po 1000 kopách míš[eňských] a třetí na 500 kop míš[eňských] vše s pololetní vejpovědí. Jistoty na pány a obec soběslavskou na 500 kop míš[eňských] s pololetím. Jistoty na pana Jana Častolara s rukojměním pololetním na 100 kop g[rošů] českých.. /f. 1^v/ Jistota na p[ana] Jindřicha Vrhotického z Loutkova na 500 kop míš[eňských] s rukojměním pololetní. Jistota na pana Jana Rabu na 100 kop míš[eňských] do času. Jistota na pana Mikuláše Špulíře na 55 kop míš[eňských] do časů, na to odvedeno 15 kop míš[eňských]. Jistota na Diviše Mlynáře na 50 kop míš[eňských] do časů. Summa všech jistot v počtu 16. A v tých jistotách nachází se summy od n[ebožtíka] propůjčených 9 905 kop míš[eňských]. Při inventování byli p[an] Zachariáš Uzdař, purkmistr, Bartoloměj Libra a Jan Roubík, et supra. Položiti do inventáře [?] 2 páry, ve dvorci [?] 1 pár, a v Suchém mlejně 1 pár“; SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1084, sign. III I 3, kart.137.

Nejvíce kulturních a obchodních kontaktů navázal Smrčka v době, kdy jednal s Petrem Vokem o odprodej některých vesnic v okolí města Soběslavi.¹⁸³ Časté cesty do Českého Krumlova zapříčinily, že okruh Smrčkových pánů a přátel se značně rozšířil. Právě díky těmto návštěvám se znásobily jeho další možnosti na poli obchodu se sukrem, jenž Řehoře Smrčku živilo, a později dalo toto prostředí také rozvinout jeho úvěrovému podnikání a sblížení se s podnětější kulturním prostředím. Změny jeho postavení ve městě i na celém dominiu je možné si všimnout právě díky osobám, které figurují v osobních zápiscích Smrčkových pamětí. Převážně u záznamů, které se týkají soukromého života soběslavského primátora a jeho rodiny.

Podle účtů rožmberské dvorské komory víme, že Smrčka dodával na dvůr posledního Rožmberka větší množství vybraného i vlastního sukna pravděpodobně pro přímé využití samotného vladaře, ale také pro služebnictvo a čeládku.¹⁸⁴ Vedle služného byl tedy Smrčkovým příjmem také zisk z obchodu a poskytování finančních půjček. Právě nezanedbatelným příjmem byl zisk úroků z vypůjčených peněz. Tyto částky tvořily největší podíl z jeho finančních příjmů. Pravidelně plynoucí finanční prostředky ovlivňovaly také Smrčkovu životní úroveň. Stejně jako u ostatních úředníků rožmberského dominia se rozšiřovaly jeho hospodářské, politické i kulturní rozhledy úměrně s vzrůstem jeho kariéry.¹⁸⁵

¹⁸³ O cestách, které podnikl soběslavský primátor, informují hlavně zápisky v jeho pamětech, ale i korespondence, vedená převážně mezi rožmberskou kanceláří a soběslavskou městskou radou uloženo v SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č.1056, sign III E 1, kart 41.

¹⁸⁴ O tom, jak Petr Vok z Rožmberka důvěřoval Smrčkovi ve výběru kvalitního sukna pro svůj dvůr, svědčí právě dopis, jež byl adresován samotnému soběslavskému primátorovi: „*Primasovi soběslavskému, těch pro ošacení čeládky své sukna tábořského potřebuji, protož po[něva]dž ty suknu dobře rozumíš, sjeď na Tábor osobně sám a kup k dotčené potřebě mé tři postavy předního a dva postavy prostředního dobře nadělaného sukna černého, kderáž vezma ihned s sebou to mi sem na Třeboň s oznámením, co státi bude, odešli. Kdež [?] dath[um] na Třeboni ve čtvrtek po s[vatém] Mikuláši 1602“; SOA Třeboň, Cizí rody – registratura, z Rožmberka, sign. 9c (Netolický kopiář). Roku 1594, kdy byl důležitý obchod uzavřen, začal Řehoř Smrčka dodávat své vrchnosti sukno. Intenzivněji se obchod se sukrem rozvinul až o něco později. Během let 1601 – 1608 dodával Smrčka rožmberské komoře větší množství vlastního sukna pro přímé potřeby rožmberského dvora. Každoročně za prodané sukno získával průměrně asi 12 kop českých grošů. Podrobněji o finanční situaci Řehoře Smrčky ze Sabinova článek V. BŮŽEK, *Renesanční domácnost*, s. 36-37. Obchodní transakce se sukrem je možné vysledovat v účtech dvorské komory SOA Třeboň, Cizí rody – registratura, z Rožmberka, sign. 23a, fasc. II-VII.*

¹⁸⁵ V. BŮŽEK, *Rytíři*, s. 27-29; TÝŽ, *Renesanční domácnost*, s. 36-37.

Podle Smrčkova pozůstalostního inventáře jsme si mohli povšimnout, že v mnoha místnostech a komůrkách Smrčkova domu byly uloženy knihy. Řehoř Smrčka ze Sabinova byl majitelem značného množství knih, které zahrnovaly různé žánry i témata. Vlastnit takové velké množství knih nebylo pro měšťanské domácnosti typickým rysem, ačkoliv se podle výzkumů soubory knih v měšťanských domácnostech nacházely.¹⁸⁶ Smrčkova knihovna čítala podle inventárního záznamu 178 knih. Jednalo se převážně o vázané a tištěné knihy.¹⁸⁷ Podle jazykového hlediska mohla být knihovna rozdělena na díla v češtině, němčině a také v latině. Knihovna zahrnovala díla mnoha žánrů i témat. Vedle literatury naučné a odborné se v souboru nacházela i literatura zábavná. Smrčka pravděpodobně upřednostňoval literaturu s náboženskou tematikou. Výskyt náboženských knih souvisel pravděpodobně s jeho protestantskou vírou. Řehoř Smrčka jako český bratr převážně schraňoval luteránské a českobratrské bible, postily,

---

¹⁸⁶ Nejnověji o knihtisku, tiskařích, tiskařské technice a distribuci knih Petr VOIT, *Encyklopedie knihy. Starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*, Praha 2006; Mirjam BOHATCOVÁ, *Česká kniha v proměnách staletí*, Praha 1990. O knižní kultuře a knihovnách měšťanů předbělohorského období Jitka RADIMSKÁ (ed.), *K výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven*, České Budějovice, 2000; Jiří PEŠEK, *Měšťanská vzdělanost a kultura v předbělohorských Čechách 1547-1620. Všední dny kulturního života*, Praha 1993, s. 64-103; TÝŽ, *Měšťanská kultura a vzdělanost v rudolfínské Praze*, *Folia Historica Bohemica* 5, 1983, s. 173-193; TÝŽ, *Knihy a knihovny v kšaftech a inventářích pozůstalostí Nového Města pražského v letech 1576-1620*, *Folia Historica Bohemica* 2, 1980, s. 247-282; Olga FEJTOVÁ, *Lounské měšťanské knihovny v době předbělohorské*, *Sborník okresního archivu v Lounech* 4, 1991, s. 3-23; Adolf KAMIŠ, *Knihovny lounských měšťanů z 16. a počátku 17. století*, *Listy filologické* 85, 1962, s. 297-307; P. VOIT, *Pronikání humanistické literatury mezi olomoucké měšťany před Bílou horou*, *Listy filologické* 105, 1982, s. 105-110; Oldřich KAŠPAR – Zdeněk KAŠPAR, *K dějinám měšťanských knihoven v Šumperku v 16. století. Knihovna písaře Ondřeje Kargerera*, *Listy filologické* 107, 1984, s. 158-161. Dále je možné sledovat dějiny kultury a kulturních investic v 17. století v studii Zdeněk HOJDA, *Kulturní investice staroměstských měšťanů v letech 1627-1740. Příspěvek k dějinám kultury barokní Prahy*, *Pražský sborník historický* 27, 1994, s. 47-104; o lékařské literatuře TÝŽ, *Lékařská a zdravotnická literatura v pražských knihovnách 17. století (1628-1700)*, in: *Documenta Pragensia* 7, 1987, s. 253-299.

¹⁸⁷ O knihovně a jednotlivých knihách hovoří velmi podrobně článek V. BŮŽEK, *Renesanční domácnost*, s. 40-42. Součástí této studie je také edice pozůstalosti knih Řehoře Smrčky ze Sabinova. Některé tisky, které bylo možno podrobněji charakterizovat V. BŮŽEK, *Renesanční domácnost*, s. 45-51.

kancionály, katechismy, výklady žalmů, modlitební knížky, moralistní spisy, kázání a také životy světců. V jeho knihovně se nacházely Corvinovy, Ferovy a Husovy postily, svazky kázání Erasma Rotterdamského a několikero vydání Starého a Nového zákona.

V Smrčkově knihovně bychom dále našli díla o historii, politice, cestování, právu a dokonce také o jazykovědě. Vedle historických kalendářů a souboru národních i světových kronik, jež reprezentovala kronika Václava Hájka z Libočan a Eneáše Sylvia Piccoloniho, nacházela v jeho knihovně místo i literatura cestopisná, která byla zastoupena Kabátníkovou *Cestou z Čech do Jeruzaléma a Egypta*. Řehoř Smrčka ze Sabinova jako představitel městské správy musel být také obeznámen s obsahem zemských zřízení i městských práv Pavla Kristiána z Koldína, která se v jeho knižním souboru také objevila. Dále byla v Smrčkově knihovně zastoupena díla lékařská, přírodovědná, matematická i hospodářská. Kniha *Hospodář* od Jana Brtvína z Ploskovic a Mikuláše Černobýla zastupovala literaturu hospodářskou.

Velké procento knih ze Smrčkovy knihovny bylo vytištěno mezi lety 1590 až 1610. Knihy vyšly z tiskařských dílen v Praze, Olomouci, Kralicích, kde se nacházela tiskárna Jednoty bratrské, dále v Mladé Boleslavi a Litomyšli. Nejvíce knih bylo vydáno v tiskárně Daniela Adama z Veleslavína, dále u Jiřího Nigrína, Jiřího Melantricha z Aventina, Daniela staršího Sedlčanského, Buriana Valdy a Sixta Palmy Močidlanského. Právě Sixt Palma byl Smrčkovým blízkým přítelem a pravděpodobně mu zprostředkoval nákup knih převážně z pražských tiskařských center.

Mezi přátele Řehoře Smrčky ze Sabinova patřil také významný humanista a vzdělanec Šimon Lomnický z Budče.¹⁸⁸ Jeho básnická, ale hlavně mravoučná díla tvořila část Smrčkovy knihovny. Společně s Sixtem Palmou Močidlanským jezdil soběslavský primátor do Ševětína k Šimonu Lomnickému z Budče.

Když proběhla koupě vesnic od Petra Voka z Rožmberka, jezdil často Řehoř Smrčka na Český Krumlov a hlavně do Prahy, aby nechal zapsat tuto koupi do desek zemských. Často marnil cestu zbytečně, protože mu úředníci nevyšli vstříc. Jen se neustále vymlouvali na jiné důležitější povinnosti. Když proběhl obchod s Petrem Vokem z Rožmberka, jezdil často Řehoř Smrčka na Krumlov a také do Prahy, aby nechal zapsat tuto koupi do desek zemských. Soběslavští byli nuceni najít vhodného přímlovce, aby

---

¹⁸⁸ K osobnosti Šimona Lomnického z Budče M. FROLÍKOVÁ, *Šimon*; Antonín TRUHLÁŘ – Karel HRDINA – Josef HEJNIC – Jan MARTÍNEK (edd.), *Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě* 3, Praha 1969, s. 207-208.

registrátoři desek zemských konečně zapsali soběslavské městské radě nové vesnice. V té době se Řehoř Smrčka seznámil s místosudím Království českého Jakubem Menšíkem z Menštejna. Právě tento muž napomohl Soběslavským, aby dosáhli zapsání nově nabytých vesnic do desek zemských.

Právě Jakub Menšík z Menštejna také jedenkrát zavítal do Ševětína k Šimonovi Lomnickému a účastnil se radostného posezení. Ze Smrčkových pamětí známe jednu veselou příhodu, která je právě spojena s místosudím Království českého. Všechny přítomné Jakub svým chováním velice pobavil a pravděpodobně proto se o tom soběslavský primátor nezapomněl zmínit.¹⁸⁹

V roce 1602 se ve Smrčkově *Poznamenání* stručně připomíná vydání mandátů proti českým bratřím. O svém vyznání se v pamětech jinak vůbec nezmiňuje. Víme však, že byl vůdčí osobností českých bratří v Soběslavi, kteří se pravidelně scházeli v jeho domě U Černého orla.¹⁹⁰ O protestantské víře může také svědčit výskyt velkého množství náboženských knih v jeho knihovně. Víra sblížovala soběslavského primátora také s Petrem Vokem z Rožmberka. Také možná proto si poslední Rožmberk vybíral právě Smrčkův dům, kde by spočinul při svých cestách do Prahy. Smrčka se často jako hlavní představitel města i jako protestant dostal do sporu s soběslavskými kněžími. V ostrý spor vyvrcholila pře s farářem Jakubem z Hrádku, který přišel do Soběslavi nedlouho po vydání Rudolfova Majestátu. Jelikož většina obyvatel Soběslavi se hlásila k protestantské víře, chtěli, aby se on také přihlásil k jejich konfesi.¹⁹¹

Vybavení domácnosti soběslavského primátora napovídá o jeho způsobu života. Renesanční a manýristické domácnosti v jižních Čechách svědčí o velmi vyspělé kultuře osob, které se dostávaly do přímého kontaktu s podnětným prostředím dvora posledního Rožmberka. Svými politickými a kulturními kontakty se měnily i jeho životní postoje a hodnoty. Smrčkova životní dráha se v mnohém neliší od osudů jiných vrchnostenských úředníků a měšťanů, kteří zastávali úřady, jež jim přinášely výhody vysokého finančního zisku a mnohé kulturní podněty.¹⁹² Stejně tak si chtěl soběslavský primátor dopřát luxus, který mohl vídat, když navštěvoval rožmberský dvůr v Českém

¹⁸⁹ „Když sme se pak domů navracovali, pan Jakub Menšík, místosudí Království českého, jel s námi až sem do města. Když sme v Ševětíně u Šimona snídali, provázal nás od sebe, přisedši mezi nás na vůz v košili, bos a bez klobouku. Sebou sme ho až sem do města přivezli a tu sme dobrou vůli a veselí byli. Mnoho se nám tomuto městu pan Menšík v potřebách naši zakazoval učiniti.“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV 23 C, f. 60f.

¹⁹⁰ J. SALABA, *Stopy českobratrství*.

¹⁹¹ J. LIPOVSKÝ, *Soběslav*.

Krumlově a později na Třeboni. Jeho názor pak mohla dotvořit a velmi silně ovlivnit také četba titulů z jeho knihovny.

---

¹⁹² V. BŮŽEK, *Rytíři*; TÝŽ, *Mezi dvorem*; V. BŮŽEK – H. BŮŽKOVÁ. – J. STEJSKALOVÁ, *Interiéry domů*; V. BŮŽEK – H. BŮŽKOVÁ, *Klenoty*; P. VOREL, *Rezidenční vrchnostenská města*, s. 47-66.

Městská samospráva poddanského městečka Soběslavi na přelomu 16. a 17. století

Při studiu dějin měst se badatelé zajímají o fungování městských institucí.¹⁹³ Mnohé studie se zabývají dějinami správy nebo se věnují diplomatickým rozborům fungování jednotlivých městských institucí, převážně městských kanceláří královských měst. Hlavním tématem se stalo fungování a obnovování městských rad v královských, ale i ve vrchnostenských městech raného novověku.¹⁹⁴ Publikovány byly prozopografické studie, které se snaží přiblížit konkrétní osoby, jež se podílely na utváření politického života ve městě. V současnosti se historici, kteří se zabývají dějinami měst a měšťanstva raného novověku, snaží odpovídat na otázky, kdo byl členem městské rady. Zkoumají, z jaké skupiny městského obyvatelstva městští radní pocházeli. Součástí studií jsou přehledy radních a jejich povolání a nebo soupis jejich majetku.¹⁹⁵ Ptají se také po úrovni vzdělání.

V souvislosti s obnovováním městských rad se také studuje symbolika renovací a jejich průběh.¹⁹⁶ V návaznosti na studium určité vrstvy městského obyvatelstva, jež se podílela na organizaci života ve městě, vznikají články, které se snaží terminologicky

¹⁹³ Souhrnně k dějinám městské správy Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan JANÁK – Jan DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2007, 202-228.

¹⁹⁴ Jaroslav DOUŠA, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590*, Sborník archivních prací 32, 1982, s. 321-418; Olga FEJTOVÁ – Václav LEDVINKA – Jiří PEŠEK (edd.), *Osm set let pražské samosprávy*, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21); Jaroslava MENDELOVÁ, *Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650*, Pražský sborník historický 29, 1996, s. 59-106; Karol BÍLEK, *Správa města Sobotky v 16. a 17. století a poměr ke kostelecké vrchnosti*, in: Marie MACKOVÁ (ed.), *Poddanská města v systému patrimoniální správy*, Ústí nad Orlicí 1996, s. 78-84; Bohumír ROEDL, *Vademecum městské správy v Lounech v letech 1573-1727*, Louny 2004; Romana ŠMÍDOVÁ, *Podbořanská městská rada v letech 1553-1618*, in: Michela HRUBÁ (ed.), *Města v severozápadních Čechách v raném novověku*, Ústí nad Labem 2000, s. 189-210; Tomáš STERNECK, *Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války*, JSH 74, 2005, s. 104-150.

¹⁹⁵ J. DOUŠA, *Městské rady*, s. 326-335, 355-361.

¹⁹⁶ J. HRDLIČKA, *Otázky bez odpovědí aneb konselzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách*, in: Václav BŮŽEK – Jaroslav DIBELKA (edd.), *Člověk a sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007 (= Opera historica 12), s. 187-220.

vysvětlit a upřesnit, jak je možné nazývat vrstvu, které zaujímá přední místo ve společnosti města. Jedná se především o příspěvky, které se snaží charakterizovat městský patriciát nebo elitu města. Kdy je možné hovořit o elitě?¹⁹⁷

Soběslav patřila k rožmberskému majetku již od konce 13. století. V roce 1390 získala od Jindřicha z Rožmberka výsadní listinu, která městečku potvrzovala stávající privilegia a práva a stanovila vztah mezi obyvateli města a vrchností.¹⁹⁸ Privilegium se vztahovalo na všechny obyvatele města, které bylo obdarováno právy, která příslušela královským městům. Soběslavští měšťané mohli volně disponovat svým majetkem. Pro obyvatele města byla první soudní instancí soběslavská městská rada, když nebyli s jejím postupem a rozhodnutím spokojeni, měli možnost se odvolat do Českých Budějovic a odtud přímo v vrchnosti.¹⁹⁹

Jindřichovo privilegium pro město Soběslav znovu potvrdil také český král Ferdinand I. v roce 1549, ale s tou změnou, že nejvyšší instancí pro odvolání se stal sám panovník, tedy královská rada.²⁰⁰ Toto právo potvrdil Soběslavským v roce 1569 i Petr Vok z Rožmberka.²⁰¹ V polovině devadesátých let 16. století měšťané požádali svou vrchnost, aby jim znovu potvrdila jejich městská práva a privilegia. Soběslavští si nejprve stanovili všechny požadavky a dosavadní práva, která jim byla v minulosti již

---

¹⁹⁷ Helena PEŘINOVÁ, *Od patriciátu k elitě. Definice horní měšťanské vrstvy raného novověku v posledních padesáti letech*, ČČH 104, 2006, s. 111-122, k českému bádání s.118-122; O. FEJTOVÁ – V. LEDVINKA – J. PEŠEK (edd.), *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22); Karel KRATOCHVÍL, *Pelhřimovský primas Matěj Mauricius Klokotský a radní vrstva. K roli příbuzenských vztahů v samosprávě královských měst v 17. století*, in: V. BŮŽEK – J. DIBELKA (edd.), *Člověk a sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007 (= Opera Historica 12), s. 221-254; Zdeněk VYBÍRAL, *Mocenské elity v tábořské obci doby předbělohorské*, Tábořský archiv 9, 1999, s. 151-184.

¹⁹⁸ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1, sign I A 1/1, kart.1.

¹⁹⁹ Miroslav TRUC, *Ius regale rožmberských městských privilegií*, in: Karel MALÝ (ed.), *Městské právo v 16.-18. století*, Praha 1989, s. 53-67, o právu pro Soběslav s. 64; Antonín HAAS, *O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček*, JSH 26, 1957, s. 69-74.

²⁰⁰ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 3, sign. I A 1/3, kart. 1.

²⁰¹ A. HAAS, *Soupis privilegií měst a městeček v Jihočeském kraji*, Archivum Trebonense 1973, s. 89-216, Soběslav s. 185-187.

potvrzena, a pak předložili návrh samotnému Petru Vokovi, který v roce 1594 privilegium znovu potvrdil.²⁰²

První bod znovu nabytých privilegií se týkal přijímání a vyhošťování lidí z města, které náleželo purkmistrovi a městské radě. Listina stanovila závazek vrchnosti, která již neměla vybírat nové platy a nepožadovat robotu s tím, že zádušní a dědičné vesnice náležejí plně obci a vrchnost v nich nemohla uplatňovat žádná práva. Současně městu pojistila užívání lesů, polí, luk, pastvin, dědin, rybníků a řek bez jakýchkoli překážek. Soběslavští měšťané mohli svobodně disponovat svým majetkem. Kdyby někdo zemřel bez potomků, měly statky připadnout obci. Znovu bylo potvrzeno právo vařit pivo a šenkovat je ve vesnicích, které patřily městu.²⁰³ Stejně tak bylo soběslavským měšťanům povoleno dovážet, šenkovat a prodávat víno. Vrchnost dále potvrzovala, že nemá ve městě ani na předměstí právo na provozování jakéhokoliv obchodu a šenku. Posledním bodem byl zákaz pobytu Židů ve městě.²⁰⁴

K institucím městské správy v Soběslavi pravděpodobně patřila do konce 14. století vrchnostenská rychta. Rychtář se však postupně stal pouze policejním a soudním orgánem městské rady. Původně byl nadřazenou osobou nad konšelským sborem a byl dosazován vrchností.²⁰⁵ V 15. a 16. století byl zástupcem Rožmberků ve městě hejtman, který zasedal s rychtářem a radou na městských soudech. Není však známo, nakolik zasahoval do městské samosprávy. Úřad hejtmána v Soběslavi zmizel okolo poloviny 16. století.²⁰⁶

Veškerou správu obce, hospodářskou, finanční i soudní záležitosti, měla ve svých rukou městská rada. Byla nazývána pouze „radou“ nebo úřadem „*Jeho Milosti páně*“, později její titul zněl „*purkmistr a konšelé*“ nebo „*purkmistr a rada města Soběslavi*“.

---

²⁰² Soběslavský primas Řehoř Smrčka si do svého *Poznamenání* k roku 1593 přepsal supliku, kterou Soběslavští poslali Petru Vokovi z Rožmberka a v níž žádali o opětné potvrzení dosavadních práv; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 16^v-19^r. Vlastní potvrzení práv a privilegií si Smrčka také přepsal TAMTĚŽ, f. 45^v-47^v; SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 7, sign. I A 1/7, kart. 1; SOA Třeboň, sign. IA 5AS 32.

²⁰³ Právo várečné získalo město v roce 1555 od Viléma z Rožmberka; SOkA, AM Soběslav, inv. č. 5, sign. I A 1/5, kart. 1.

²⁰⁴ M. TRUC, *Ius regale*, s. 64.

²⁰⁵ J. MACEK, *Jagellonský věk*, s. 66-80, zvl. s. 67.

²⁰⁶ J. LINTNER, *Archiv*, s. 4.

Jestliže jednání a rozhodnutí záviselo na celé obci, zněl pak titul „*my purkmistr a rada, starší obecní i všeckna obec města Soběslavi*“.²⁰⁷

V Soběslavi byl dosazován dvanáctičlenný konšelský sbor²⁰⁸ a dvanáct bylo i starších obecních.²⁰⁹ Obnovování městské rady náleželo vrchnosti, která jej nečinila osobně, ale prostřednictvím svých úředníků.²¹⁰ V letech 1587 až 1604 byli renovací městské rady v Soběslavi pověřeni bechyňský hejtman Jiří Homut z Harasova, spolu s ním v roce 1597 byl přítomen Jiří Olbram ze Štěkře, Václav Špulíř z Jiter a Bartoloměj z Fliessenbachu, v roce 1599 spolu s Homutem Jan Benýdek z Veveří, Jan Nigrin a Jiří Firšt. V letech 1601 až 1604 byl renovací rady v Soběslavi pověřen kancléř Jindřich Vintřř z Vlčkovic, spolu s třeboňským hejtmanem Adamem Kroupou a v roce 1604 s Pavlem Sedlčanským.

K obnově městské rady mělo docházet podle městských práv každý rok, tedy poté, co se všichni konšelé vystřídali v úřadu purkmistra.²¹¹ Purkmistr měl zastávat svůj úřad čtyři týdny a následně měl být vystřídán.²¹² V Soběslavi je možné pravidelnost střídání konšelů v úřadu purkmistra vysledovat podle purkmistrovských rejstříků, které se dochovaly.²¹³ Podle přípisů u jednotlivých rejstříků se nový purkmistr ujímal svého

---

²⁰⁷ Tento titul se objevuje ve většině písemností, které vznikly v době, kdy působil Řehoř Smrčka v městské samosprávě. Obsahují jej veškeré písemnosti, které si Smrčka přepsal do svého *Poznamenání* a které vzešly z jednání celé soběslavské obce. Tento byl převzat z plnomocenství, které Soběslavští vydali pro osoby, které měly jednat s Petrem Vokem z Rožmberka o znovu potvrzení privilegií městu v roce 1593; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 16^v.

²⁰⁸ K symbolice toho čísla J. HRDLIČKA, *Měšťan*, s. 147.

²⁰⁹ Sbor starších obecních se v soběslavské samosprávě poprvé objevil v roce 1575; SOA Třeboň, sign. IA 5AS 33.

²¹⁰ Eva BARBOROVÁ, *Správa na panstvích Petra Voka z Rožmberka 1565-1592 (1611)*, Archivum Trebonense 1971, s. 1-13.

²¹¹ Josef JIREČEK (ed.), *Práva městská Království českého a Markrabství moravského spolu s krátkou jich sumou od M. Pavla Krystyána z Koldína*, Praha 1876, s. 7-25.

²¹² TAMTÉŽ, s. 11.

²¹³ SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1251, sign. IV A 4/86, kart. 491; TAMTÉŽ, inv. č. 1255, sign. IV A 4/89, kart. 491; TAMTÉŽ, inv. č. 1266, sign. IV A 4/99, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1267, sign. IV A 4/100, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1268, sign. IV A 4/101, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1269, sign. IV A 4/102, kart. 492; TAMTÉŽ, inv. č. 1270, sign. IV A 4/103, kart. 492. Jedná se o rejstříky purkmistrů z let 1586-1606.

úřadu pravidelně v sobotu po čtyřech týdnech, kdy přebíral městskou pečeť a začal vést finanční agendu.²¹⁴

Obnovování soběslavské městské rady však neprobíhalo pravidelně. Nemůžeme s jistotou říci, že rada byla renovována ihned na počátku roku, ale dělo se tak v průběhu celého roku. Záleželo na tom, zda došlo k jejímu obnovení přesně po jednom roce.²¹⁵ Soběslavští radní nejprve požádali svoji vrchnost, aby byli propuštěni z úřadu. Sami touto žádostí poslali také seznam navržených nových členů rady.²¹⁶ Vrchnost buď potvrdila navržené osoby do úřadu nebo sama dosadila nové konšele. Renovace rady byla slavností s určitými pravidly.²¹⁷ Jak tento rituál probíhal v době, kdy působil Řehoř Smrčka v městské samosprávě, bohužel nemůžeme přesně doložit, jelikož se nedochovalo mnoho písemných pramenů.²¹⁸

Datum obnovy býval dopředu stávající radě oznámen. V den, kdy mělo dojít k propuštění městské rady a k dosazení nové, měli být přítomni všichni členové soběslavské městské obce. Rožmberští úředníci, kteří byli pověřeni renovací rady, nejprve propustili radu starou a později pak podle návrhů bývalých radní dosadili nové členy konšelského sboru a od sedmdesátých let 16. století starší obecní. Než však došlo k uvedení nových radních do úřadů, musel se vrchnostenský úředník přesvědčit, jestli se radní ve svém úřadě chovali správně a jestli byli odstupující zastupitelé spokojeni s obcí. Měli být také předloženy obecní počty, jelikož se hlavně v 16. století objevovaly

---

²¹⁴ „V sobotu po neděli Smrtdlné [14. dubna 1601] přijal ouřad purgkmistskej Vít Mokrej 1601“; TAMTĚŽ, inv. č. 1266, sign. IV A 4/99, kart. 492, f. 1^r.

²¹⁵ Řehoř Smrčka si do svých pamětí zapsal poznámku o obnovení soběslavské městské rady celkem osmkrát během 17 let. V roce 1587 proběhlo obnovení rady 25. června a dále pak 9. října 1589, 11. března 1591, 25. ledna 1597, 25. listopadu 1599, 3. prosince 1601, 5. prosince 1602 a v roce 1604 5. února; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 2^r, 8^v, 13^r, 41^v, 57^r, 62^r.

²¹⁶ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

²¹⁷ J. HRDLIČKA, *Otázky*, s. 198-194.

²¹⁸ Složení soběslavské městské rady bylo možno rekonstruovat hlavně díky zápisům v *Poznamenání* soběslavského primase Řehoře Smrčky, který si poznamenal, kdy došlo k renovaci a připojil seznam nových členů rady, sboru konšelů i starších obecních; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 2^r, 8^v, 13^r, 41^v, 57^r, 62^r; dále k městské samosprávě v Soběslavi SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41; SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

stížnosti převážně týkající se městského hospodaření. Poté teprve byli konšelé, starší obecní a městský rychtář propuštěni.²¹⁹

Následovalo jmenování nových členů rady. Vrchnostenský úředník, během osmdesátých a devadesátých let bechyňský hejtman Jiří Homut z Harasova, musel od osob, které byly nově dosazeny do městské rady, přijmout přísahu, ve které měli noví konšelé přísahat, že budou „*úřad spravovati, pravdu velebiti, křivdu tupiti, vdovám, sirotkům, chudému i bohatému, domácimu i přespolnímu v tom úradě věcně a právě činiti a rozsuzovati, pro libost i nelibost, pro přátelství i nepřítelství, pro dary ani žádnou věc žádnému stranu nedržeti, než každému k spravedlivosti dopomáhati tajnost rady zachovávat*“.²²⁰ Po složení přísahy přijal první z konšelů, nový primas, městskou pečeť a rychtář právo a tím vlastní obnova skončila. Po renovaci a poté, co zvolení radní přijali svůj úřad, následovala pravděpodobně hostina.

Konšelé byli dosazeni do městské rady v určitém pořadí, které mělo být závazné a mělo podle něho docházet ke střídání ve funkci purkmistra, jež měl po získání úřadu vyšší pozici.²²¹ Při obnovení rady se první jmenovaný nazýval primas nebo primátor.²²² Ten přebíral úřad purkmistra jako první v řadě a zastával jej ve volebním období dvakrát, podruhé, když se vystřídali všichni konšelé. Býval nejváženější osobou ve městě a dohlížel na správu obecního hospodářství, zvláště na finanční. Než byl v soběslavské městské samosprávě zřízen úřad důchodního písaře,²²³ měl primas na starosti všechny obecní příjmy a vydání i vybírání daní. Byl správcem obecní pokladny, ze které vydával peněžní částky na běžná vydání pro purkmistry. Když obec koupila rozsáhlejší pozemkový majetek, dohlížel primas nejen na poddané, ale i na veškeré obecní hospodaření. Spravoval zemědělské, lesní i rybníční hospodářství. Jeho úkolem bylo také sepisovat pro určitá období účetní materiál, ve kterém měla být zaznamenána

---

²¹⁹ J. JIREČEK (ed.), *Práva městská*.

²²⁰ Příklad přísahy pochází z radního manuálu z let 1571-1574, který je nejstarším dochovaným a jediným z konce 16. století; SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 377, sign. II A 3/1, kart. 43. Mnohá nařízení o správném a spravedlivém chování pocházejí z Koldínových městských práv; J. JIREČEK (ed.), *Práva městská*.

²²¹ J. JIREČEK (ed.), *Práva městská*, s. 11.

²²² Oba tyto výrazy se objevují v písemnostech vzešlých z činnosti soběslavské městské rady.

²²³ Úřad důchodního písaře byl v Soběslavi zřízen poté, co se rozrostl obecní majek v roce 1594, kdy soběslavská městská obec koupila od Petra Voka z Rožmberka několik vesnic a sama se stala vrchností. Prvním důchodním písařem byl Jan Hradský, který úřad zastával v letech 1597-1610; J. LINTNER, *Archiv města Soběslavi*, s. 20.

všechna vydání a také příjmy, tak zvané primaské počty, o kterých se zmínil Řehoř Smrčky ve svém *Poznamenání*.²²⁴

Poradním a kontrolním orgánem soběslavské městské rady byli starší obecní, kterých bylo dvanáct stejně jako konšelů. Z pramenů se o obecních starších v Soběslavi dozvídáme až v druhé polovině 16. století; první sbor starších obecních byl ustanoven v roce 1575.²²⁵ Měli za úkol kontrolovat převážně finanční hospodaření města. Starším obecním se mohl stát kterýkoli soběslavský měšťan.²²⁶ Pravděpodobně velkou roli nehrál věk a ani zkušenosti nabyté předchozí službou v konšelském sboru. Často se stávalo, že nejprve byl měšťan obecním starším a posléze mohl být zvolen mezi konšele. Nebylo výjimkou, že radní střídavě získával místo v užší radě jako konšel a další volební období byl i jedním z obecních starších.²²⁷

Nejširším orgánem městské samosprávy bylo shromáždění celé obce, tedy všech plnoprávných osedlých měšťanů ve vnitřním městě. Celá obec se měla pravidelně scházet při obnovení městské rady nebo když bylo nezbytné všem oznámit vrchnostenská nebo císařská nařízení, mandáty a podobná ustanovení. Celá obec bývala také „sezvoněna“ na radnici, bylo-li potřeba rozhodnout o důležitých věcech, které se měly týkat celého města. V Soběslavi k tomuto došlo například v době, kdy se mělo rozhodnout o návrhu koupit od vrchnosti přilehlé vesnice.²²⁸

---

²²⁴ „*Toho roku den s[vatéh]o Havla [16. října 1603] obec byla pospolu na rathauze. Počty ze dvou let z důchodův obecních sem činil*“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 70^v.

²²⁵ Z. HLEDÍKOVÁ – J. JANÁK – J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 215.

²²⁶ Status měšťana získal obyvatel města, který byl držitelem městského práva. Musel vlastnit alespoň drobný nemovitý majetek na území města a proto platil městský census; Z. HLEDÍKOVÁ – J. JANÁK – J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 208.

²²⁷ Důkazem mohou být samotné zápisy v *Poznamenání* Řehoře Smrčky, kde se nejprve jména radních při jedné obnově vyskytují mezi konšely a podruhé při další renovaci v seznamu obecních starších.

²²⁸ „*Téhož roku v postě o středoposti [23. dubna 1593] obec města byla na rathauz sezvoněna. Tu my v plnosti obce oumysl náš složenéj v srdci našem, kderejž sme od dávných časův měli, žádnýmu prve nepronášeli, tu teprva obci sme přednesli, jakž strany obdarování, tak také i ty věci, což by pro vzdělání města užitečného bylo pro budoucí potomky naše, abychom jim mohli něco platného zanechati, jaký by pak začátek a přístup k takovému jednání začat býti měl*“; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 17^r.

Soběslavská městská rada pověřovala jednáním mimo město vždy jen několik málo osob, které vždy nejprve získaly od obce plnou moc. Z poznámek, které si udělal ve svém *Poznamenání* Řehoř Smrčka, ale můžeme vysledovat, že on sám byl vždy členem skupiny osob vybraných městskou radou, která měla reprezentovat celou městskou samosprávu a jednat v jejím zastoupení. Ačkoliv bývalo dvanáct konšelů a stejně tak obecních starších, moc ve městě tedy vlastní samosprávu řídil pravděpodobně daleko menší počet lidí. Řehoř Smrčka sám byl v letech 1587-1604 vždy členem delegace, které se měla dostavit k jednání u vrchnosti a nebo vyřizovala důležité úkoly u zemských úřadů, které byly spojeny s cestou do Prahy.

Městská rada měla ve svých rukou také správu policejní a soudní. Výkon policejní a soudní měl spolu s městskou radou zajišťovat městský rychtář. Úřad rychtáře byl obnovován společně s městskou radou. Rychtáři se měli řídit podle instrukcí, které vydávala vrchnost.²²⁹

Obec zaměstnávala služebníky, kteří měli na starosti různá odvětví samosprávy. Bývali to úředníci nad várkami, rybami nad obchodem ze solí, obecní váhou a vybírání jarmarečného, pastýři, kostelníci, kteří spravovali zádušní a špitální hospodaření. Důležitou osobou byl poté, co začala narůstat písemná agenda, pomocník purkmistra zvaný jen služebník. Z purkmistrovských počtu se dozvídáme i o dalších obecní zaměstnancích jako byli branní, ponocní, poslové, trubači, ale i kočí, kteří se v záznamech objevují, a také lovčí, který byl potřeba, když mělo dojít k obnově rady a měla se uspořádat renovační hostina.²³⁰

Důležitým členem městské kanceláře byl radní písař.²³¹ Jeho hlavním úkolem radních písařů bylo vedení městských knih, pořizování zápisů z úředního jednání rady a městského soudu, přijímání a zapisování svědectví, vyhotovení úředních listin a vyřizování běžné korespondence na pokyn purkmistra nebo rady.²³²

Otázkou stále zůstává jak probíhalo střídání v soběslavské městské radě koncem 16. a počátkem 17. století? Kdo byl členem městské samosprávy v poddanském městě? Skupina osob, která se stávala městskými radními byla velmi uzavřená také v malém poddanském městečku. Složení městské rady bylo možné rekonstruovat z dochovaných

²²⁹ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 33.

²³⁰ SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1265, sign. IV A 4/98, kart. 492, f. 17^r.

²³¹ Soběslavským městským písařem byl v letech 1577-1618 Tomáš Netolický; J. LINTNER, *Archiv*, s. 14.

²³² Z. HLEDÍKOVÁ – J. JANÁK – J. DOBEŠ, *Dějiny*, s. 215. K městským písařům v poddanském městě R. ŠMÍDOVÁ, *Podbořanská městská rada*, s. 201-202.

písemností, zejména z *Poznamenání* Řehoře Smrčky. Konšelé a stejně i starší obecní patřili k úzké skupině soběslavských měšťanů, kteří měli vliv na život ve městě a jeho správě. V letech 1587-1604, kdy se podařilo dohledat složení téměř všech městských rad, je patrné, že město tato skupina ovládala. Úřad se stal jen výjimečně dostupný pro další osoby. Řehoř Smrčka získal úřad primasa od roku 1587 až do roku 1604 při každé obnově, a až do roku 1617, do jeho smrti, se ještě v tomto úřadu několikrát objevil. Spolu s ním byli členy městské rady také v letech 1587 až 1604 Šebestián Roubík, Jáchym Konvař a Štěpán Knobloch, který, ačkoliv nebyl vždy členem užší rady, byl jedním ze starších obecních a zastával také úřad městského rychtáře. Tito soběslavští měšťané patřili pravděpodobně k osobám, které se těšily největšího vlivu v městské samosprávě a byly váženými měšťany.

Mezi konšely a obecními staršími se v tomto období objevovala stále stejná jména radních. V jednom volebním období byl měšťan členem starších obecních a po obnovení se stal konšelem. Při obnovách městské rady se jen zřídka vyměnila polovina jejího osazenstva. Ti, co se nestali konšely, byli alespoň členy obecních starších. Během celých 17 let se jen jednou objevil úplně nový člen městské rady Jan Feitlík a byl zvolen mezi dvanáct konšelů, aniž by v předchozích letech zaujímal pozici staršího obecního.²³³

Ve správě města se často střídali členové jedné rodiny. Jméno Smrčka se v zápis z renovací městské rady objevuje již v šedesátých letech 16. století. Otec Řehoře Smrčky, Řehoř Smrčka starší, býval také členem městské rady. Podle dochovaných pramenů byl členem zvolen do městské rady při její obnově v roce 1564, 1573, a 1575. V první třetině 17. století se naopak v pramenech objevil syn Řehoře Smrčky mladšího Jiří Smrčka, který se stal soběslavským konšelem při obnově rady v roce 1614.²³⁴ Často se mezi radními vyskytovali členové rodiny Librů a Hronů, kteří patřili k nejváženějším rodinám v Soběslavi.²³⁵

Soběslavští radní tvořili pravděpodobně zámožnou skupinu měšťanů, která zastáváním místa v lokální politice ještě více profitovala.²³⁶ Důkazem by mohl být postup kariéry samotného soběslavského primasa. Důležité by mělo také být sociální

---

²³³ Při obnovení rady v roce 11. března 1591.

²³⁴ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign IA 5AS 33.

²³⁵ J. LINTNER, *Z historie soběslavských rodin*, s. 17-21, 84-86.

²³⁶ J. HRDLIČKA, *Měšťan*, s. 148-149.

zařazení radních. Převážná většina z nich byli řemeslníci, kteří provozovali potravinářská nebo textilní řemesla a vedli ve městě své živnosti.²³⁷

Ačkoliv byla skupina měšťanů, kteří byli často voleni do úřadů městské samosprávy, velmi uzavřená, nebyla nepropustná pro měšťany z širší obce. Ve zkoumaném období se však stávalo jen velmi výjimečně, že se stal někdo úplně nový jejím členem. Docházelo pouze ke střídání členů mezi sborem konšelů a obecních starších. Můžeme také říci, že i když bylo dvanáct členů městské rady, vliv na správu a život města měla pravděpodobně jen úzká skupina konšelů. Toto tvrzení by mohly také potvrdit zápisy ze Smrčkova *Poznamenání*. Vždy, když si poznamenal nějaké důležité jednání, zapsal, kdo z městské rady jím byl pověřen.

---

²³⁷ K sociálnímu složení městských rad J. DOUŠA, *Městské rady*, s. 326-335, 355-361.

Vývoj pozemkového majetku města Soběslavi

Poddanské město Soběslav patřilo již od 14. století do majetku Rožmberků. Soběslav byla menším městečkem, které obdrželo městské právo v roce 1390 listinou vydanou Jindřichem z Rožmberka.²³⁸ S povýšením na město získala Soběslav právo nakupovat majetek a volně s ním disponovat. Poprvé tohoto práva Soběslav využila roku 1414, kdy koupila od Čeňka z Vartemberka dvůr na Petříně, který byl později zrušen a pozemky byly rozděleny mezi měšťany. Roku 1480 soběslavská městská obec koupila vesnici Lhotu na Lejči od Bohuslava Ojíře z Očedělic, čímž získala další pozemkový majetek. Roku 1496 koupili ves Radimov od Jiříka Víty z Dubu a vesnici Záhoří jim roku 1514 postoupil Petr z Rožmberka.

Na konci 15. století začali Soběslavští s budováním rybníční sítě. Byl zřízen rybník Starý a přehrazením Dírenského potoka vznikla soustava rybníků táhnoucí se až k samému městu. Řehoř Smrčka se na stránkách svého rukopisu rybníčnímu hospodaření také věnoval. Zajímal se většinou o výnosy z jednotlivých městských rybníků a o tržní ceny ryb. Stejně tak vždy zaznamenal, jaké ztráty způsobily nepřízně počasí, jako byly povodně, při nichž byla většina rybníků poničena a město tak přišlo o zisk z tohoto tradičního odvětví městského hospodářství.

Velký význam v městském hospodaření zaujímaly také trhy, pravidelné či výroční. První výroční trh Soběslavským povolil Ladislav Pohrobek 15. července 1454 na pondělí po Povýšení sv. Kříže,²³⁹ jenž trval osm dní před svátkem a osm dní po tomto svátku. V listopadu roku 1523 získali od Ludvíka Jagellonského právo, které jim povolovalo pořádání dalších trhů; jeden v pondělí po sv. Brikejí²⁴⁰ a druhý v den Obrácení sv. Pavla na víru.²⁴¹ Privilegium na pořádání dobytčího trhu bylo Soběslavi vydáno až na počátku 17. století císařem Rudolfem II.²⁴² Trh se měl konat každé pondělí

²³⁸ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1, sign. I A 1/1, kart. 1. Za udělení městského práva Soběslavští zaplatili 96 kop pražských grošů. Dále J. LINTNER, *Pět set padesát let*, s. 13-17. K obsahu listiny viz. M. TRUC, *Ius regale*.

²³⁹ Povýšení sv. Kříže 14. září.

²⁴⁰ Sv. Brikejí 13. listopadu.

²⁴¹ Obrácení sv. Pavla na víru 25. ledna.

²⁴² SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 8, sign. I A 1/8, kart. 1.

od druhé neděle postní až do pondělí po svaté Trojici. Tato zpráva o povolení dobytčího trhu se také objevila v Smrčkových zápisech. Řehoř Smrčka si přepsal do svého rukopisu list, který obdrželi krajští hejtmani, aby zjistili, jestli povolení dalšího trhu v Soběslavi nebude na škodu okolním městům, která již dobytčí a koňské trhy pořádala.²⁴³ Povolení dobytčího trhu se týká také záznam, který dnes však obsahuje pouze opis od Antonína Lekeše.²⁴⁴ Pochází z roku 1605 a zaznamenává jednání krajských hejtmanů, kteří povolení trhů pro Soběslav nebyli příliš nakloněni.²⁴⁵

K velkému posílení městského hospodářství došlo v 16. století hlavně v době posledních Rožmberků, zvláště pak za Petra Voka. V roce 1565 se Soběslav, které byla součástí choustnického panství, stala majetkem Petra Voka z Rožmberka, který od svého bratra Viléma z Rožmberka získal choustnické, želečské a vimperské panství, aby na nich samostatně hospodařil.²⁴⁶ V devadesátých letech 16. století, kdy se stal Petr Vok po smrti svého bratra Viléma z Rožmberka v roce 1592 jediným majitelem celého rožmberského panství, byl poslední Rožmberk donucen začít kvůli tíživé finanční situaci rozprodávat okrajové části panství.²⁴⁷ Z choustnického panství mu roku 1597 zůstala jen Soběslav. Ta byla následně začleněna k třeboňskému panství.

V roce 1593 se Soběslavští rozhodli, že se pokusí odkoupit od své vrchnosti, Petra Voka z Rožmberka, vesnice v okolí města. Z pramenů je patrné, že si tehdejší představitelé města byli dobře vědomi neutěšené finanční situace Petra Voka z Rožmberka, který, aby uspokojil věřitele a umořil část stále narůstajícího dluhu, začal postupně rozprodávat okrajová území svého dominia. Soběslavští se obávali, že by v budoucnu mohla Soběslav sousedit s majetkem cizí vrchnosti a tím by mohl být ohroženo její hospodaření.²⁴⁸

---

²⁴³ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 63^v-64^r.

²⁴⁴ F. MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy*, s. 60-61.

²⁴⁵ TAMTÉŽ. Dále v příloze této diplomové práce s. 209.

²⁴⁶ E. BARBOROVÁ, *Správa*, s. 1-13, k panství Choustník zvl. 6-8.

²⁴⁷ L. KULÍKOVÁ, *Finanční situace*; A. MÍKA, *Osud*, s. 186-194; J. PÁNEK, *Poslední Rožmberkové*, s. 274-295.

²⁴⁸ „*Vejšeji také poněvadž na tom Je[h]o Mi[los]t býti ráčil, aby panství bechyňský, želecký, tábořský, choustnický odprodati ráčil, přemejšlejíc o to, přijde-li k tomu a to odprodáno jiným bude, jakej velikej svízeľ a nepohodlí i velikým soužení toto město býti musí, že by z města nikam nemohli než všudy na cizí grunty, i pokusili sme se o to, abychom při Je[h]o Mi[los]ti toho vyhledávali, aby nám Je[h]o Mi[los]t někderé vesnice blíž městu přináležející se všemi příležitostmi, též i lesův, nětco prodati ráčil, na tom sme svou radu zavřeli. Vejšeji také*

Autor *Poznamenání* si celé snažení obyvatel města o získání rozsáhlejšího majetku podrobně zaznamenal. Nevynechal žádné písemnosti, které byly v souvislosti s tímto obchodem vydány. V jeho rukopisu nalezneme záznamy počínaje rozhodnutím o koupi, za kterým stál sám Řehoř Smrčka, až po všechna plnomocenství, která vydala soběslavská městská rada, aby mohli městští radní s Petrem Vokem z Rožmberka jednat v zastoupení celé soběslavské městské obce. Poznamenal si trhovou smlouvu mezi purkmistrem, radou, staršími obecními a vši obcí města Soběslavi a Petrem Vokem z Rožmberka, a rovněž zápis, který byl následně vložen do desek zemských. Smrčka své zásluhy o obecné dobré, kterými se o město zasloužil, podrobně popsal na stránkách svého rukopisu.

Jednání začala během jara roku 1593, kdy vyjela delegace v čele Řehořem Smrčkou na českokrumlovský zámek doručit Petru Vokovi z Rožmberka suplikaci, ve které žádali, aby jim byly prodány vesnice přilehlé k městu.²⁴⁹ Kladné odpovědi ze strany své vrchnosti se obyvatelé města Soběslavi dočkali až v listopadu roku 1593, kdy Petr Vok z Rožmberka přislíbil, že jim vesnice, o které žádali, prodá.²⁵⁰ Ihned na počátku roku 1594 obdržela soběslavská městská rada registra všech vesnic,²⁵¹ které se měly stát jejím majetkem. Jednalo se celkem o dvanáct vesnic, jež se nacházely v blízkém okolí města Soběslavi (Klenovice, Nedvědice, Lastiboř, Záluží, Debrník, Mokré, Vesce, Svákov, *poněvadž na tom Je[h]o Mi[los]t býti ráčil, aby panství bechyňský, želecký, tábořský, choustnický odprodati ráčil, přemejšlejíc o to, přijde-li k tomu a to odprodáno jiným bude, jakej velikej svízal a nepohodlí i velikým soužení toto město býti musí, že by z města nikam nemohli než všudy na cizí grunty, i pokusili sme se o to, abychom při Je[h]o Mi[los]ti toho vyhledávali, aby nám Je[h]o Mi[los]t někderé vesnice blíž městu přináležející se všemi příležitostmi, též i lesův, nětco prodati ráčil, na tom sme svou radu zavřel“*; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 17^r-19^r.

²⁴⁹ SOA Třeboň, sign. IA 5AS 41.

²⁵⁰ „Toho roku v pondělí po Všech svatých [8. listopadu 1593] Je[h]o Mi[los]t ráčil z Krumlova na Bechyni přijeti. Vyslán byl k Je[h]o Mi[los]ti Řehoř Smrčka, Joachym Konvař, Vavřinec Holub. u s Je[h]o Mi[los]tí panem a to o všeckno oustně promlouváno a jednáno bylo, což Je[h]o Mi[los]t ráčil se laskavě ukazáti a přípověď učiniti, jak s obdarování, tak také i prodání někderých vesnic, kderý sme Je[h]o Mi[los]ti poznamenaný, kderý bychme koupiti chtěli, podali s tím zakázáním netoliko to, ale kdybychom mohli všeckno panství tábořské i choustnické koupiti a sto byli, že by Je[h]o Mi[los]t ráčí nám toho dopříti ráčil. A tu hned bylo poučeno, aby registra na ty vesnice, kderé koupiti chceme se vším příslušenstvím, sepsána a nám odeslána byla, a o peníze, abychom se starali“; TAMTÉŽ, f. 20^v.

²⁵¹ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1047, sign. III B 2, kart. 16.

Skalici, Roudnou, Řípec a Čeraz).²⁵² Spolu s vesnicemi obec získala také všechno, co ke každé z nich náleželo. Součástí majetku byly i dva poplužní dvory v Klenovicích a Skalici, Velký mlýn v těsné blízkosti města, druhý mlýn v obci Skalice, dále řeky, potoky, dva rybníky, lesy, pole a nedaleko Klenovic také chmelnice. V deseti obcích byly krčmy, a proto se také v registru nacházely platy z „*krčem a domů šenkovních*“. Město Soběslav získalo s koupí vesnic sto dva nové poddané. Podle výše zmíněných register z dvanácti vesnic měl být ideální roční výnos všech stálých a běžných platů a výnosů z hospodářství, jak si Řehoř Smrčka vypočítal a zapsal, celkem 39 977 kop 51 grošů a 3 denáry.²⁵³ Trhová smlouva byla zpečetěna 16. února 1594.²⁵⁴ Smrčka si jako obchodník a jako osoba, která měla na starosti obecní hospodaření a zvláště finance, zapsal, kolik zaplatili z obecní pokladny za zhotovení trhové smlouvy.²⁵⁵

Trhová smlouva byla následně přečtena před celou shromážděnou soběslavskou městskou obcí. Nově nabyté vesnice byly soběslavským radním slavnostně předány k užívání a poddaní byli starou vrchností propouštěni a „*Řehoř Smrčka v poddanost a člověčenství rukou jeden každý podáním přijímal*“.²⁵⁶ Po formálním aktu následovala mše v kostele, kde měšťané děkovali za vydařený obchod.

Podle trhové smlouvy museli Soběslavští Petru Vokovi z Rožmberka ve třech splátkách zaplatit celkem dvacet tisíc kop míšeňských grošů. První byla stanovena na svatého Jiří 1594, kdy soběslavská obec opravdu zaplatila podle smlouvy osm tisíc kop grošů. Jelikož soběslavská obec nemohla další z termínů podle smlouvy dodržet, požádala vrchnost o prodloužení splatnosti. Smrčka si na stránkách svých pamětí postěžoval, že „*vzetím pevnosti Rábu se odvedli, žádnéj od sebe peněz vydati nechtěl, aby Je[h]o Mi[los]t ráčil nám sčekaní učiniti do s[vatéh]o Jiří [23. dubna.1595] příštího, tu že Je[h]o Mi[los]ti ostatní sumu všecknu odvésti chceme*“.²⁵⁷ Celou částku se Soběslavským podařilo uhradit až 19. června 1595. Ihned poté jim rožmberská kancelář jménem Petra Voka z Rožmberka vydala kvitanci, kterou bylo splacení celé částky za získané vesnice potvrzeno.²⁵⁸ Peníze získali měšťané také z prodeje jedné ze svých

---

²⁵² Vesnice Čeraz byla v době uskutečnění obchodu v zástavě. Držel ji Adam Hrzán z Harasova.

²⁵³ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 24^r.

²⁵⁴ TAMTÉŽ, f. 25^v-27^v; SOkA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 28, sign. I A 2/13, kart. 3.

²⁵⁵ „*Panu Hohmutovi se panem sekretářem taxy dali 322 kop*.“ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 25^r.

²⁵⁶ TAMTÉŽ.

²⁵⁷ TAMTÉŽ, 32^v.

vesnic, která byla od města příliš vzdálená. Vesnici Rosičku prodali v roce 1595 samotnému Petru Vokovi z Rožmberka.²⁵⁹

Nelehká byla také snaha soběslavských radní v čele s Řehořem Smrčkou o zapsání trhové smlouvy z roku 1594 do desek zemských. Samotná smlouva do nich byla vepsána v březnu roku 1594,²⁶⁰ relativně krátce poté, co byl obchod uskutečněn. Existuje několik extraktů zápisu z desek zemských.²⁶¹ Během té doby získali soběslavští radní několik suplů od Petra Voka z Rožmberka, které jim měly pomoci při jednání s zemskými úředníky. Smrčka si všechny listy od Petra Voka z Rožmberka přepsal do svého rukopisu.

Během roku 1595 se Soběslavským kromě vesnice Rosičky podařilo prodat také další ze vzdálenějších vsí Slunéčkovu Lhotu. Jejím kupcem se stal Bohuslav Víta ze Rzavého.²⁶² V roce 1597 koupila soběslavská městská rada ještě další vesnici. Tentokrát byl obchod sjednán s Jeronýmem Makovským z Makové, od něhož Soběslavští získali vesnici Rybovu Lhotu.²⁶³ Tímto obchodem se na nějaký čas uzavřelo období, ve kterém se majetek města Soběslavi výrazně rozrůstal. K již získaným vesnicím přibýly ještě v roce 1613 Zvěrotice, které město koupilo od Jindřicha Opršála z Jetřichovic.²⁶⁴

Městské hospodaření poté, co byly zaplacený všechny dluhy spojené s koupí vesnic, začalo prosperovat. Jeho zisky se obratem začaly zvyšovat, ne však mnohonásobně, jak si Řehoř Smrčka vypočítal. Do doby než začal soběslavský statek přinášet vyšší zisk, nečinil rozdíl mezi příjmy a vydáním mnoho. Větší zisky lze sledovat pomocí primaských počtů,²⁶⁵ do kterých byly zahrnuty veškeré příjmy a vydání z celého

---

²⁵⁸ TAMTÉŽ, f. 35^v-36^f. Dále k odvedení sumy za zakoupené vesnice SOA Třeboň, Cizí rody – registratura, z Rožmberka, sign. 23a, fasc. III-IV.

²⁵⁹ Knihovna Národního muzea Praha, IV C 23, f. 38^r-39^f. Dále SOKA Tábor, inv. č. 1046, sign. III B 1, kart. 15.

²⁶⁰ TAMTÉŽ, f. 29^f-31^r; SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 29, sign. I A 2/14, kart. 3.

²⁶¹ SOA Třeboň, Velkostatek Třeboň, sign. IA 5AS 41.

²⁶² SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 31, sign. I A 2/16, kart. 3.

²⁶³ TAMTÉŽ, inv. č. 30, sign. I A 2/15, kart. 3; Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23, f. 40^v, 41^v-42^v.

²⁶⁴ SOKA Tábor, AM Soběslav, inv. č. 1047, sign. III B 2, kart. 16.

²⁶⁵ TAMTÉŽ, inv. č. 1264, sign. IV A 4/97, kart. 492.

městského hospodaření, až těsně před koncem 16. století, ale více patrné je to až na počátku 17. století do začátku třicetileté války.²⁶⁶

S nákupem vesnic získalo menší poddanské město rozsáhlý pozemkový majetek, který museli městští radní a představitelé začít náležitě spravovat. Rozrostla se i samotná agenda nezbytná při správě pozemkového majetku. Co pro ně tento rozsáhlý majetek však znamenal? Město a jeho přední představitelé se stali sami pozemkovou vrchností.

---

²⁶⁶ K městskému hospodářství na počátku 17. století více J. LIPOVSKÝ, *Soběslav*.

Závěr

Hlavním cílem mé diplomové práce bylo připravit kritickou edici *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587*, jehož autorem byl Řehoř Smrčka ze Sabinova, dlouholetý představitel soběslavské městské samosprávy. Přestože byl text rukopisu transkribován, snažila jsem se zachovat charakter i formální znaky jazyka pramene. Všechny nezbytné úpravy byly uvedeny v ediční poznámce.

Poznamenání patří mezi memoárovou literaturu raného novověku. S jistotou nemůžeme říci, jestli se jedná pouze o městské nebo měšťanské paměti. Z textu rukopisu je však patrné, že ačkoliv Řehoř Smrčka pravděpodobně nechtěl psát o své osobě, ale o událostech, jež se staly v městě Soběslavi, promítly se na stránky rukopisu především jeho zásluhy o obecné dobré, na které chtěl zanechat paměť. Řehoř Smrčka ze Sabinova působil velkou část svého života v soběslavské městské radě jako primas. Charakter jeho osobnosti a jeho postavení v městské společnosti, stejně jako postavení v síti širších vztahů, které během své kariéry navázal, se určitým způsobem objevilo i na stránky jeho rukopisu.

Obsah rukopisu vypovídá o osobnosti, životě a rodině samotného autora Řehoře Smrčky ze Sabinova. Ačkoliv rukopis obsahuje převážně zápisy o dění a událostech ve městě, na jeho stránkách nalezneme také zprávy o Smrčkově rodině. Jedná se o stručné záznamy o narození, smrti a o svatbách členů jeho rodiny. V době, kterou jeho *Poznamenání* zaujímá, se narodilo několik Smrčkových dětí, o kterých se dozvíme jen z rukopisu, jelikož se matriky pro soběslavskou farnost dochovaly až z konce třicátých let 17. století. Smrčka sice věnoval pozornost narození svých potomků, ale velký důraz kladl také na zaznamenání křtin a zejména kmotrů, které pro své děti vybral. Právě záznamy o křtinách a jména osob, které zde vystupují jako kmotři, dává poznat, jak stoupala jeho kariéra a s tím se rozšiřovala jeho síť pánů a přátel.

Velký význam mají také události spojené s městem Soběslaví, kde Smrčka žil. Zápisy s tímto obsahem daleko převyšují záznamy rodinné. Podle Smrčkova *Poznamenání* a pomocí dalších pramenů převážně normativních a evidenčních, které se nacházejí hlavně ve fondu Archiv města Soběslavi v Okresním archivu v Táboře, bylo možné rekonstruovat městskou samosprávu Soběslavi na konci 16. a na počátku 17. století či vývoj pozemkového majetku poddanského městečka. Zejména druhé téma zaujímá velkou část studovaného rukopisu. Řehoř Smrčka jako představitel města si poznamenal vše, co souviselo z hospodářským rozvojem a prosperitou města, proto se

také v rukopise nacházejí doslovně přepsané písemnosti, které se týkaly nákupu nemovitého majetku od Petra Voka z Rožmberka. Řehoř Smrčka ze Sabinova byl považován za hlavní osobu při jednání. Právě kvůli jeho častým cestám na jednání k vrchnosti nebo k zemským úřadům můžeme uvažovat o tom, že patřil k hlavním a váženým představitelům města Soběslavi a byl proto často pověřován, aby město náležitě reprezentoval. Smrčka však také mohl usilovat o zviditelnění své osoby, což se mu pravděpodobně během jeho života podařilo. Působnost v lokální politice poddanského městečka posledních Rožmberků napomohla Řehoři Smrčkovi k navázání dalších, pro něho výhodných společenských kontaktů, díky kterým vzrostl i jeho majetek.

Písemnosti podobného charakteru pomáhají poznat každodenní život i myšlenkový svět samotného autora. Řehoř Smrčka se na stránkách svého rukopisu nezmiňuje jen a pouze o událostech spojených s městem Soběslaví a jeho obyvatelích, ale píše o své vrchnosti, převážně o Petru Vokovi z Rožmberka a osobách a rodech, které s ní byly spřízněné, jako byli například páni z Hradce. Věnoval se také událostem, které měly význam pro celé České království, habsburskou monarchii i pro širší evropský prostor, ale které se dotýkaly samotného městečka Soběslavi. Byly jím převážně války s Turky v Uhrách.

Na stránkách Smrčkova *Poznamenání* se objevily soukromé záznamy pro rodinnou paměť i záznamy, které přibližují dějiny města z pohledu jednoho měšťana, který se svými činy, jež jsou v rukopisu zaznamenány, zasloužil o prosperitu města a chtěl na ně zanechat paměť.

Seznam pramenů a literatury

Prameny nevydané

Knihovna Národního muzea Praha

sign. IV C 23 (Soběslavské paměti Řehoře Smrčky a jeho pokračovatelů)

sign. V D 31 (výpisky Antonína Lekeše ze Soběslavských pamětí)

sign. XIV A 15 (kronika Josefa Hoffmanna)

Österreichische Nationalbibliothek Wien

Series nova 4035 (rukopis Antonína Lekeše)

Státní oblastní archiv v Třeboni

Cizí rody – registratura, z Rožmberka

sign. 9c (Netolický kopiář)

sign. 23a, fasc. II-VII (komorní účty)

Cizí rody – registratura z Švamberka

sign. 24a, fasc. II-III (komorní účty)

Velkostatek Třeboň

sign. IA 5AS 32 (záležitosti města Soběslavě, privilegia)

sign. IA 5AS 33 (regulace magistrátu, volby konšelů, starší obecní, městský rychtář v Soběslavi)

sign. IA 5AS 41 (obecní reality města Soběslavi)

Státní okresní archiv Tábor

Archiv města Soběslavi

inv. č. 1, sign. I A 1/1, kart. 1 (listina - privilegia Jindřicha z Rožmberka)

inv. č. 3, sign. I A 1/3, kart. 1 (listina - potvrzení privilegií, Ferdinand I., 1547)

inv. č. 5, sign. I A 1/5, kart. 1 (listina – právo várečné)

inv. č. 7, sign. I A 1/7, kart. 1 (listina - potvrzení privilegií městu Soběslavi Petrem Vokem z Rožmberka, 1594)

inv. č. 8, sign. I A 1/8, kart. 1 (listina - privilegium na pořádání dobytčích trhů od Rudolfa II., 1605)

inv. č. 28, sign. I A 2/13, kart. 3 (listina - trhov smlouva mezi Petrem Vokem z Rožmberka a soběslavskou městskou obcí, 1594)
inv. č. 29, sign. I A 2/14, kart. 3 (výpis z desek zemských)
inv. č. 30, sign. I A 2/15, kart. 3 (koup Rybovy Lhoty, 1597)
inv. č. 31, sign. I A 2/16, kart. 3 (prodej Slunekovy Lhoty, 1595)
inv. č. 99, sign. I A 3/29, kart. 4 (jistota Soběslavských na 500 kop svdcc
Ř. Smrčkovi, primátoru města, a jeho manželce Dorotě Smrkov)
inv. č. 377, sign. II A 3/1, kart. 43 (radní manuály a kopire)
inv. č. 634, sign. II B 1/4 kniha 300 (kniha na trhy městských dom)
inv. č. 635, sign. II B 1/5, kniha 301 (kniha na trhy městských dom)
inv. č. 1046, sign. III B 1, kart. 15 (koup vesnic)
inv. č. 1047, sign. III B 2, kart. 16 (koup vesnic)
inv. č. 1056, sign. III E 1, kart. 41 (mstsk správa a obecn zaměstnanci)
inv. č. 1061, sign. III F 2, kart. 56 (hřbitovní kostel sv. Marka)
inv. č. 1067, sign. III F 8, kart. 62 (sobslavsk duchovenstvo)
inv. č. 1084, sign. III I 3, kart. 136, 137 (testamenty, pozůstalostní inventre)
inv. č. 1091, sign. III I 8, kart. 188 (iveln pohromy a povodn)
inv. č. 1251, sign. IV A 4/86, kart. 491 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1255, sign. IV A 4/89, kart. 491 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1265, sign. IV A 4/98, kart. 492 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1264, sign. IV A 4/97, kart. 492 (kniha primaskch pot přjm a vydání)
inv. č. 1266, sign. IV A 4/99, kart. 492 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1267, sign. IV A 4/100, kart. 492 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1268, sign. IV A 4/101, kart. 492 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1269, sign. IV A 4/102, kart. 492 (rejstříky purkmistr)
inv. č. 1270, sign. IV A 4/103, kart. 492 (rejstříky purkmistr)
Sbírka rukopisů – č. 232, 221

Prameny vydan

BERGER, Tilman – MAL, Tomáš (edd.), *Historia Chrudimsk I-II*, Chrudim 2005.
ČELAKOVSKÝ, Jaromír – FRIEDRICH, Gustav – HAAS, Antonín (edd.), *Codex iuris municipalis regni Bohemiae I-IV*, Praha 1886-1961.

- JIREČEK, Josef (ed.), *Práva městská Království českého a Markrabství moravského spolu s krátkou jich sumou od Pavla Krystyána z Koldína*, Praha 1876.
- KOLDINSKÁ, Marie – MAŤA, Petr (edd.), *Deník rudolfinského dvořana. Adam mladší z Valdštejna 1602-1633*, Praha 1997.
- MAREK, Pavel (ed.), *Svědectví o ztrátě starého světa. Manželská korespondence Vojtěcha Popela z Lobkovic a Polyxeny Lobkovicové z Pernštejna*, České Budějovice 2005 (= Prameny k českým dějinám 16. -18. století, řada B, svazek 1).
- MARTÍNKOVÁ, Lenka (ed.), *Paměti pelhřimovských měšťanů z přelomu 18. a 19. století. Filip Ignác Dremsa & Antonín Štěpán*, Brno-Pelhřimov 2005.
- MIKULEC, Jiří (ed.), *Mikuláš Dačický z Heslova. Paměti*, Praha 1996.
- PÁNEK, Jaroslav (ed.), *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků I-II*, Praha 1985.
- POLIŠENSKÝ, Josef (ed.), *Kniha o bolesti a smutku. Výbor z moravských kronik XVII. století*, Praha 1948.
- RATAJOVÁ, Jana (ed.), *Alžběta Lidmila z Lisova. Rodinné paměti*, Praha 2002.
- REZEK, Antonín (ed.), *Paměti Mikuláše Dačického z Heslova I-II*, Praha 1878, 1880.
- STICH, Alexander – LUNGA, Radek (edd.), *Jan Kořínek, Staré paměti kutnohorské*, Praha 2000.
- ŠTINDL, Martin (ed.), *Velká Meziříč Františka Ignáce Konteka 1401-1723. Městská kronika barokní Moravy*, Tišnov 2004.
- TOŠNEROVÁ, Marie (ed.), *Paměti města Žatce (1527-1609)*, Žatec 1996.
- ZEMEK, Petr (ed.), *Bartoškova kronika*, Uherské Hradiště 2004.

Literatura

- BARBOROVÁ, Eva, *Správa na panstvích Pera Voka z Rožmberka 1565-1592 (1611)*, Archivum Trebonense 1971, s. 1-13.
- BÍLEK, Karol, *Správa města Sobotky v 16. a 17. století a poměr kostelecké vrchnosti*, in: Marie Macková (ed.), *Poddanská města v systému patrimoniální správy*, Ústí nad Orlicí 1996, s. 78-84.
- BLÁHOVÁ, Marie, *Historická chronologie*, Praha 2001.
- BOHATCOVÁ, Mirjam, *Česká kniha v proměnách staletí*, Praha 1990.
- BOUŠKA, Václav a kol., *Soběslav 1390-1990*, Soběslav 1990.

- BRÁZDIL, Rudolf – KOTYZA, Oldřich, *Současná historická klimatologie a možnosti její využití v historickém výzkumu*, Časopis Matice moravské 120, 2001 (Supplementum 1), s. 17-60.
- BŮŽEK, Václav, *Každodenní kultura jihočeských měšťanských domácností v předbělohorské době*, in: V. Bůžek (ed.), *Kultura každodenního života českých a moravských měst v předbělohorské době*, České Budějovice 1991 (= Opera historica 1), s. 43-73.
- BŮŽEK, Václav (ed.), *Kultura každodenního života českých a moravských měst v předbělohorské době*, České Budějovice 1991 (= Opera historica 1).
- BŮŽEK, Václav, *Měšťanské domácnosti úředníků a dvořanů posledních Rožmberků*, in: Posta Josefu Petráňovi, Praha 1991, s. 301-325.
- BŮŽEK, Václav, *Mezi dvorem, rezidenčním městem a rytířskou tvrzí (Domácnosti rytířů, měšťanů a církevních hodnostářů v rožmberských službách)*, in: V. Bůžek (ed.), *Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků*, České Budějovice 1993 (= Opera historica 3), s. 287-313.
- BŮŽEK, Václav (ed.), *Poslední páni z Hradce*, České Budějovice, 1998 (= Opera historica 6).
- BŮŽEK, Václav, *Protiturecké tažení z roku 1594. (Hospodářské a politické aspekty generalátu Petra Voka z Rožmberka)*, Jihočeský sborník historický 58, 1989, s. 53-66.
- BŮŽEK, Václav, *Renesanční domácnost soběslavského primátora Řehoře Smrčky ze Sabinova*, Táborský archiv 3, 1991, s. 34-51.
- BŮŽEK, Václav, *Rytíři renesančních Čech*, Praha 1995.
- BŮŽEK, Václav, *Úvěrové podnikání nižší šlechty v předbělohorských Čechách*, Praha 1989.
- BŮŽEK, Václav, *Úvěrové podnikání rytířů Malovců v předbělohorské době*, Folia Historica Bohemica 14, 1990, s. 135-194.
- BŮŽEK, Václav (ed.), *Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků*, České Budějovice 1993 (= Opera historica 3).
- BŮŽEK, Václav – BŮŽKOVÁ, Hana, *Klenoty v renesančních a manýristických domácnostech na jihu Čech*, Jihočeský sborník historický 63, 1994, s. 196-206.
- BŮŽEK, Václav – BŮŽKOVÁ, Hana – STEJSKALOVÁ, Jana, *Interiéry domů v jihočeských předbělohorských městech. Životní styl měšťanů v době pozdní renesance a manýrismu*, Jihočeský sborník historický 59, 1990, s. 113-127.

- BŮŽEK, Václav – BŮŽKOVÁ, Hana – STEJSKALOVÁ, Jana, *Měšťanské domácnosti v předběllohorských jižních Čechách. (Prameny, metody, stratifikace)*, Jihočeský sborník historický 59, 1990, s. 65-80.
- BŮŽEK, Václav – HRDLIČKA, Josef a kol., *Dvory velmožů s erbem růže. Všední a sváteční dny posledních Rožmberků a pánů z Hradce*, Praha 1997.
- BŮŽEK, Václav – KELLER, Katrin – KOWALSKÁ, Eva – PÁLFY, Géza, *Společnost zemí habsburské monarchie 1526-1740 v české, maďarské, rakouské a slovenské historické vědě posledního desetiletí*, Český časopis historický 104, 2006, s. 485-526.
- CIKHART, Roman, *Bibliografie města Soběslavě*, Jihočeský sborník historický 9, 1936, s. 58-62.
- CIKHART, Roman, *K rodopisu Soběslavska*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 4, 1908, s. 115-116.
- CIKHART, Roman, *Město Soběslav*, Soběslav 1907.
- CIKHART, Roman, *Nejstarší rody na Soběslavsku*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 6, 1910, s. 4.
- CIKHART, Roman, *Reformace v Soběslavi*, Věstník jihočeských museí 2, 1911, s. 15-16.
- CIKHART, Roman, *Smrčkovský dům v Soběslavi*, Jihočeský sborník historický 36, 1928, s. 36-37.
- CIKHART, Roman, *Soběslav v době rožmberské*, Kraj kalicha 1938, s. 28-30.
- CIKHART, Roman, *Soběslav za válek husitských*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 4, 1908, s. 1-2.
- CIKHART, Roman, *Šlechtické a erbovní rodiny z Tábořska*, Jihočeský sborník historický 5, 1932, s. 61-68, 104-110, 131-149.
- CIKHART, Roman, *Trh o "újezd nedvědický" roku 1594*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 8, 1908 103-104.
- CIKHART, Rudolf Ezechiel, *Duchovní správa v Soběslavi*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 5, 1909, s. 17-18, 33-34, 51-52, 68-69.
- CIKHART, Rudolf Ezechiel, *Duchovenstvo v Soběslavi v 17. století*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 4, 1908, 8-10.
- CTIBOROVÁ, Miroslava, *Korespondence mezi purkmistrem a radou města Českých Budějovic a purkmistrem a radou města Soběslavi*, Tábořský archiv 11, 2002, s. 147-153.
- DOBIÁŠ, Josef, *Paměti města Pelhřimova*, Praha 1954.

DOUŠA, Jaroslav, *Městské rady v Plzni a na Starém Městě pražském v letech 1550-1650. Sociální složení rad v letech 1560-1590*, Sborník archivních prací 32, 1982, s. 321-418.

DOUŠA, Jaroslav, *Poznámky k činnosti městských rad na Starém Městě pražském a v Plzni v letech 1547-1627 a k pobytu císaře Rudolfa II. v Plzni v letech 1599-1600*, in: O. Fejtová – V. Ledvinka – J. Pešek (edd.), *Osm set let pražské samosprávy*, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21), s. 55-65.

ŘURČANSKÝ, Marek, *Kolektivní paměť měst? Narativní prameny městské provenience, jejich autoři a vztah k pramenům diplomatické povahy na příkladu středních Čech v první polovině 17. století*, in: Václav Bůžek – Pavel Král (edd.), *Společnost v zemích habsburské monarchie a její obraz v pramenech (1526-1740)*, České Budějovice 2006 (= Opera historica 11), s. 375-388.

DVORSKÝ, Jiří, *Pražské paměti Jana Piláta Rakovnického z Jenštejna z let 1575-1605*, *Pražský sborník historický* 7, 1972, s. 161-172.

EMLER, Josef, *Paměti Rakovnické od r. 1425-1639*, *Věstník Královské české společnosti nauk* 1984, s. 1-43.

FEJTOVÁ, Olga, *Lounské měšťanské knihovny v době předbělohorské*, *Sborník okresního archivu v Lounech* 4, 1991, s. 3-23.

FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), *Osm set let pražské samosprávy*, Praha 2002 (= Documenta Pragensia 21).

FEJTOVÁ, Olga – LEDVINKA, Václav – PEŠEK, Jiří (edd.), *Pražské městské elity středověku a raného novověku. Jejich proměny, zázemí a kulturní profil*, Praha 2004 (= Documenta Pragensia 22).

FROLÍKOVÁ, Miluše, *Šimon Lomnický z Budče*, *Jihočeský sborník historický* 32, 1963, s. 97-109.

GARČIC, Jindřich, *Paměti – tradice – skutečnost. (Memoárová literatura jako jedna z forem přetváření světa)*, in: Kateřina Handlová (ed.), *Paměti – způsob zobrazení skutečnosti* (= Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska), Brno 2001, s. 9-16.

HAAS, Antonín, *O tak řečeném právu královském rožmberských měst a městeček*, *Jihočeský sborník historický* 26, 1957, s. 69-74.

HAAS, Antonín, *Soupis privilegií měst a městeček v Jihočeském kraji*, *Archivum Trebonense* 1973, s. 89-216.

- HAJNÁ, Milena, *Rožmberský fraucimor. Ženský živel na aristokratickém dvoře koncem předbělohorské doby*, Jihočeský sborník historický 69-70, 2000-2001, s. 5-29.
- HAJNÁ, Milena, *Kterak se tělesného hříchu uvarovati. Svatby dívek z rožmberského fraucimoru koncem předbělohorské doby*, Dějiny a současnost 25, 2003, č. 4, s. 23-26.
- HEJNIC, Josef, *Paměti Jiřího Hanuše Velimského a humanisté doby rudolfínské v Kostelci nad Labem*, Knihy a dějiny 6, 1999, s. 1-35.
- Historický atlas měst České republiky I-XV*, Praha 1995-2007.
- HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2007.
- HOFFMANN, František, *České město ve středověku*, Praha 1992.
- HOJDA, Zdeněk, *Kulturní investice staroměstských měšťanů v letech 1627-1740. Příspěvek k dějinám kultury barokní Prahy*, Pražský sborník historický 27, 1994, s. 47-104.
- HOJDA, Zdeněk, *Lékařská a zdravotnická literatura v pražských knihovnách 17. století (1628-1700)*, in: Documenta Pragensia 7, 1987, s. 253-299.
- HRADLOVÁ, Marta, *Narativní prameny k dějinám města Soběslavi*, Táborský archiv 11, 2002, s.191-203.
- HRADLOVÁ, Marta, *Soběslavské kšafy z let 1455-1523*, Táborský archiv 4, 1992, s. 47-107.
- HRDLIČKA, Josef, *Autobiografie Jana Nikodéma Mařana Bohdaneckého z Hodkova*, České Budějovice 2003 (= Monographia historica 3).
- HRDLIČKA, Josef, *Deníkové záznamy jindřichohradeckého měšťana Jiříka Pavlovského z počátku 17. století*, Jihočeský sborník historický 72, 2003, s. 137-174.
- HRDLIČKA, Josef, *Konflikt jindřichohradeckých měšťanů s Vilémem Slavatou v pamětech Jiříka ze Kře*, Jihočeský sborník historický 69-70, 2000-2001, s. 188-208.
- HRDLIČKA, Josef, *Měšťan*, in: Václav Bůžek – Pavel Král (edd.), *Člověk českého raného novověku*, Praha 2007, s. 139-165.
- HRDLIČKA, Josef, *Otázky bez odpovědí aneb konsenzuální ticho při obnovách městských rad v raně novověkých Čechách*, in: Václav Bůžek – Jaroslav Dibelka (edd.), *Člověk jako sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007 (= Opera historica 12), s. 187-220.
- HRUBÁ, Michaela, *„Nedávej statku žádnému, dokud duše v těle“: Pozůstalostní praxe a agenda královských měst severozápadních Čechách v předbělohorské době*, Ústí nad Labem 2002.

- INDRA, Bohumír – TUREK, Adolf, *Paměti drahotušských kronikářů 1571-1911*, Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci 55, 1946, s. 219-320.
- JANÁČEK, Josef, *Města v českých zemích v 16. století*, Hospodářské dějiny 4, 1979, s. 165-197.
- JANÁČEK, Josef, *Rudolf II. a jeho doba*, Praha 1987.
- JANÁČEK, Josef, *Řemeslná výroba v českých zemích v 16. století*, Praha 1961.
- JUNGMANN, Antonín, *Zemětřesení a ohně v Soběslavi*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 3, 1933, s. 34-35.
- KAMIŠ, Adolf, *Knihovny lounských měšťanů z 16. a počátku 17. století*, Listy filologické 85, 1962, s. 297-307.
- KAŠPAR, Oldřich – KAŠPAR, Zdeněk, *K dějinám měšťanských knihoven v Šumperku v 16. století. Knihovna písaře Ondřeje Kargerera*, Listy filologické 107, 1984, s. 158-161.
- KEJŘ, Jiří, *Vznik městského zřízení v českých zemích*, Praha 1998.
- KOKOJANOVÁ, Michaela (ed.), *Měšťané, šlechta a duchovenstvo v rezidenčních městech raného novověku (16.-18. století)*, Prostějov 1997.
- KOLÁR, Jaroslav, „Pamětní knížka,„ *Jana Piláte Rakovnického z let 1575-1605 a české paměti 16.-17. století*, Listy filologické 90, 1967, s. 394-403.
- KOPČAN, Vojtěch, *Turecké nebezpečnostvo a Slovensko*, Bratislava 1986.
- KOPČAN, Vojtěch, *Turci na Slovensku*, Bratislava 1971.
- KOPČAN, Vojtěch - KRAJČOVIČOVÁ, Klára, *Slovensko v tieni polmesiaca*, Martin 1983.
- KOVÁŘ, Matěj, *Pavel Mikšovic a jeho Lounská kronika*, Sborník Historického kroužku 1-16, 1900-1915.
- KRÁL, Pavel, *Pohřby posledních pánů z Hradce*, in: Václav Bůžek (ed.), *Poslední páni z Hradce*, České Budějovice 1998 (= Opera historica 6), s. 401-512.
- KRÁL, Pavel, *Mezi životem a smrtí. Testamenty české šlechty v letech 1550-1650*, České Budějovice 2002 (= Monographia historica 2).
- KRÁL, Pavel, *Smrt a pohřby české šlechty na počátku novověku*, České Budějovice 2004 (= Monographia historica 4).
- KRATOCHVÍL, Karel, *Pelhřimovský primas Matěj Mauricius Klokotský a radní vrstva. K roli příbuzenských vztahů v samosprávě královských měst v 17. století*, in: Václav Bůžek – Jaroslav Dibelka (edd.), *Člověk jako sociální skupina v raném novověku*, České Budějovice 2007 (= Opera historica 12), s. 221-254.

- KUBÍKOVÁ, Anna, *Prodej českokrumlovského panství císaři Rudolfovi II. a přestěhování archivu do Třeboně*, Archivum Trebonense 2002, s. 3-13.
- KUBÍKOVÁ, Anna, *K prodeji českokrumlovského panství císaři Rudolfovi II.*, Jihočeský sborník historický 48, 1979, s. 308-316.
- KUČA, Karel, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I-VI*, Praha 1996-2005.
- KULÍKOVÁ, Ladislava, *Finanční situace Petra Voka z Rožmberka v letech 1592-1611*, Jihočeský sborník historický 54, 1985, s. 173-182.
- LEDVINKA, Václav, *Pražské zpravodajství v politické činnosti předbělohorské jihočeské aristokracie. (Dvanáct tezí z referátu)*, in: O. Fejtová – Václav Ledvinka – J. Pešek (edd.), *Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech. Praha – město zpráv a zpravodajství*, Praha 2001 (= Documenta Pragensia 19), s. 263-268.
- LINTNER, Jan, *Archiv města Soběslavi 1371-1945 (1950)*, Tábor 1966.
- LINTNER, Jan, *Dějiny věže při chrámu sv. Apoštolů Petra a Pavla v Soběslavi*, Český jih 1924, č. 37, s. 2-3, č. 39, s. 2.
- LINTNER, Jan, *Hřbitovní kostel svatého Marka*, Soběslav 1936.
- LINTNER, Jan, *Ještě ke kostelu sv. Marka v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 33 s. 1.
- LINTNER, Jan, *Komisionální protokol katolické církve v Soběslavi*, Jihočeský sborník historický 8, 1935, s. 91-96.
- LINTNER, Jan, *Kostel sv. Víta v Soběslavi*, Tábor 1936, č. 28, s. 2-3.
- LINTNER, Jan, *Vývoj městského zřízení*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 58-60, 89-91, 106-107, 114-116.
- LINTNER, Jan, *Pět set padesát let města Soběslavi*, Soběslav 1941.
- LINTNER, Jan, *Petr Maxant a jeho doba*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavi a okolí 24, 1933, s. 56-58, 67-69, 82-85, 103-104; Staré zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 4-5; 55-56, 86-87.
- LINTNER, Jan, *Pravda o kostele sv. Marka v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 31, s. 2.
- LINTNER, Jan, *Vzpomínka na ředitele Josefa Lintnera*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 73-76.
- LINTNER, Jan, *Z historie soběslavských rodin*, Časopis Rodopisné společnosti československé 3, 1931, s. 17-21, 84-86.
- LINTNER, Josef – LINTNER, Jan, *Dějiny soběslavských domů*, Staré i nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933, s. 2-5, 17-19, 29-31, 41-44, 53-56, 65-67, 71-72, 101-103,

113-114; Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 25, 1934, s. 1-2, 13-14, 37-38, 61-62, 85-86, 97-98.

LINTNER, Josef, *Duchovní správa v Soběslavi ze faráře Prokopa Četorazského v letech 1612-1618*, Sborník historického kroužku 8, 1899, s. 25-30.

LINTNER, Josef, *Kostel svatého Víta*, Musejní sborník 6, 1903, s. 1-13.

LINTNER, Josef, *Památný rok 1620*, Sborník historického kroužku 10, 1901, s. 109-113.

LINTNER, Josef, *Po bitvě na Bílé hoře*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 1907, s. 1-2, 17-18, 33-34, 49-50, 65-66, 82-83, 97-98, 113-114, 124-130, 145-149; Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 1908, s. 2-3, 21-22, 35-36, 63-64, 80-81, 93-95, 122-123, 138-139.

LINTNER, Josef, *Příspěvek k dějinám města Soběslavě z let 1600-1626*, Sborník historického kroužku 5, 1896, s. 97-108, s. 97-107.

LINTNER, Josef, *Reformace v Soběslavi*, Věstník jihočeských museí 10, 1910, s. 65-67.

LINTNER, Josef, *Škola rožmberská v Soběslavi*, Sborník historického kroužku 8, 1899, s. 77-84.

LIPOVSKÝ, Jan, *Soběslav za pánů ze Švamberka*, in: Jubilejní sborník městského muzea v Soběslavi 1897-1947, Soběslav 1947, s. 84-107.

LUSTIG, Karel, *Z pamětní knihy města Soběslavě*, Musejní sborník 6, 1903, s. 55-65.

LUSTIG, Karel, *Z pamětní knihy města Soběslavě*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 1912, s. 1-4, 13-15, 21-22, 37-38, 53-54, 65-66, 81-82, 93-94, 109-110, 121-125.

LUSTIG, Karel, *Soběslav. Z místních památek*, Soběslav 1917.

MACEK, Josef, *Jagellonský věk v českých zemích (1471-1526). Města*, Praha 1998.

MAŤA, Petr, *Nejstarší české a moravské deníky. (Kultura každodenního života v raném novověku a některé nové perspektivní prameny)*, Folia Historica Bohemica 18, Praha 1997, s. 99-120.

MAŤA, Petr, *Zrození tradice. Slavatovské vyústění rožmberského a hradeckého odkazu*, in: Václav Bůžek (ed.), *Poslední páni z Hradce, České Budějovice 1998 (= Opera historica 6)*, s. 513-552.

MENČÍK, Ferdinand, *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*, Musejní sborník 4, 1901, s. 21-71.

MENDELOVÁ, Jaroslava, *Rada Nového Města pražského v letech 1600-1650*, Pražský sborník historický 29, 1996, s. 59-106.

- MÍKA, Alois, *Osud slavného domu. Rozkvět a pád rožmberského dominia*, České Budějovice 1970.
- MILLER, Jaroslav, *Uzavřená společnost a její nepřátelé. Město středovýchodní Evropy (1500-1700)*, Praha 2006.
- MILLER, Jaroslav – ČERNIKOVSKÝ, Petr, *Urbánní historie (raného novověku) ve středovýchodní Evropě: Stručná úvaha o minulosti, současném stavu a perspektivách oboru*, Český časopis historický 103, 2005, s. 861-884.
- MILTNER, Jan Bohuslav, *Volyňské paměti (1617-1647) Bartoloměje Prokopa*, Památky archeologické a místopisné 13, 1885-1886, s. 4, 52-64, 164-170, 256-262, 316-320.
- MORGAN, Kenneth O. a kol., *Dějiny Británie*, Praha 1999.
- MUNZAR, Jan, *Počasi, podnebí a životní prostředí v českých zemích v 16. století (podle humanistických popisů a prvních meteorologických pozorování)*, Historická geografie 29, 1997, s. 199-209.
- Obecní samospráva ku konci XVI. století*, Český jih 1878, č. 40, s. 1-2.
- Ottův slovník naučný I-XXVIII*, Praha 1888-1909.
- PÁNEK, Jaroslav, *Česká města v politickém systému předbělohorského státu*, in: Jaroslav Pánek (ed.), *Česká města 16-18. století*, Praha 1991.
- PÁNEK, Jaroslav, *Poslední Rožmberkové. Velmoži české renesance*, Praha 1989.
- PÁNEK, Jaroslav, *Poslední Rožmberk. Životní příběh Petra Voka z Rožmberka*, Praha 1996.
- PÁNEK, Jaroslav, *Vilém z Rožmberka. Politik smíru*, Praha 1998.
- PAŘEZ, Jan, *Zeměřesení v roce 1590 v Čechách ve světle několika soudobých tisků. Příspěvek ke zkoumání raně novověké mentality*, in: Jiří Pešek (ed.), *Ponížení a odstrčení. Města versus katastrofy*, Praha 1998 (= Documenta Pragensia 16), 1998, s. 187-196.
- PEŘINOVÁ, Helena, *Od patriciátu k elitě. Definice horní měšťanské vrstvy raného novověku v posledních padesáti letech*, Český časopis historický 104, 2006, s. 111-122.
- PEŠEK, Jiří, *Knihy a knihovny v kšaftech a inventářích pozůstalostí Nového Města pražského v letech 1576-1620*, Folia Historica Bohemica 2, 1980, s. 247-282.
- PEŠEK, Jiří, *Měšťanská vzdělanost a kultura v předbělohorských Čechách 1547-1620. Všední dny kulturního života*, Praha 1993.
- PEŠEK, Jiří, *Měšťanská kultura a vzdělanost v rudolfínské Praze*, Folia Historica Bohemica 5, 1983, s. 173-193.

- PLETZER, Karel, *Tři drobné českobudějovické kroniky ze 16. století*, Jihočeský sborník historický 34, 1965, s. 179-194.
- PROFOUS, Antonín, *Místní jména v Čechách I-IV*, Praha 1947-1957.
- PROCHÁZKA, Jiří, *Zemětřesení na Moravě (ke 410. výročí velkých otřesů půdy v letech 1590-1591)*, Jižní Morava 2001, s. 283-287.
- RADIMSKÁ, Jitka (ed.), *K výzkumu zámeckých, měšťanských a církevních knihoven*, České Budějovice 2000.
- RATAJ, Tomáš, *České země ve stínu půlměsíce. Obraz Turka v novověké literatuře z českých zemí*, Praha 2002.
- RATAJ, Tomáš, *Turecká hrozba a raně novověké zpravodajství v předbělohorských Čechách*, in: Olga Fejtová – Václav Ledvinka – Jiří Pešek (edd.), *Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech. Praha – město zpráv a zpravodajství*, Praha 2001 (= Documenta Pragensia 19), s. 233-261.
- ROEDL, Bohumír, *Vademecum městské správy v Lounech v letech 1573-1727*, Louny 2004.
- Roman Cikhart (1886-1957)*, Jihočeský sborník historický 27, 1958, s. 107-108.
- Rožmberská smlouva o Soběslavi*, Český jih 1878, č. 46, s. 1.
- ŘÍHOVÁ, Hana, *Život soběslavských měšťanů v letech 1525-1550 z pohledu jejich testamentů*, Praha 2007 (diplomová práce Filozofické fakulty Univerzity Karlovy).
- SEDLÁČEK, August, *Místopisný slovník historický království Českého*, Praha 1998².
- SALABA, Josef, *Hřbitovní kostel sv. Marka v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 32, s. 2.
- SALABA, Josef, *Stopy českobratrství v Soběslavi a na našem jihu*, Tábor 1931, č. 34, s. 1, č. 36, s. 2, č. 37, s. 2-3.
- SALABA, Josef, *Stopy po českobratrském kostelíku v Soběslavi*, Tábor 1931, č. 30, s. 2.
- Soběslav za války třicetileté*, Český jih 1877, č. 29, s.1.
- STERNECK, Tomáš, *Obnovování českobudějovické městské rady za třicetileté války*, Jihočeský sborník historický 74, 2005, s. 104-150.
- ŠIMÁK, Josef Vítězslav, *Paměti Vodňanských z Uračova*, Časopis Společnosti přátel starožitností 10, 1912, s. 10-15, 53-59.
- ŠIMÁK, Josef Vítězslav, *Vodňanští z Uračova a jejich zápisky*, Časopis Muzea království Českého 68, 1894, s. 135-146, 274-285.
- ŠIMEČEK, Zdeněk, *Rozšíření novin v českých zemích v 17. a na počátku 18. století*, Československý časopis historický 27, 1979, s. 53-72.

- ŠIMEČEK, Zdeněk, *Počátky novinového zpravodajství v českých zemích*, Sborník historický 18, 1971, s. 5-38.
- ŠIMEČEK, Zdeněk, *Rožmberské zpravodajství o nových zemích Asie a Afriky*, Československý časopis historický 13, 1965, s. 428-443.
- ŠKARKA, Antonín, *Ze zápasů nekatolického tisku s protireformací. Literární a tiskařská aféra z r. 1602*, Český časopis historický 42, 1936, s. 1-55, 286-332, 484-520.
- ŠMÍDOVÁ, Romana, *Podbořanská městská rada v letech 1553-1618*, in: Michaela Hrubá (ed.), *Města v severozápadních Čechách v raném novověku*, Ústí nad Labem 2000, s. 189-210.
- ŠTĚPKOVÁ, Alena, *Svět soběslavských měšťanů ve světle jejich testamentů 1549-1651*, České Budějovice 2005 (diplomová práce Historického ústavu Jihočeské univerzity).
- ŠTOVÍČEK, Ivan, *Zásady vydávání historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.-20. století pro potřeby historiografie*, Praha 2002.
- TECL, Rudolf, *Dodatek k Soběslavským kšaftům*, Jihočeský sborník historický 66-67, 1997-1998, s. 99-100.
- TECL, Rudolf, *Nejstarší inventář soběslavského městského archivu z roku 1626 (Příspěvek k problematice deperdit středověkých až raně novověkých písemností na příkladě dějin archivu tehdejšího poddanského města)*, Tábořský archiv 8, 1997-1998, s. 71-104.
- TEPLÝ, František, *Dějiny města Jindřichova Hradce I-II*, Jindřichův Hradec 1935.
- TOŠNEROVÁ, Marie, *Měšťanské paměti raného novověku – pramen poznání každodennosti*, Kateřina Handlová (ed.), *Paměti – způsob zobrazení skutečnosti (= Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska)*, Brno 2001, s. 83-91.
- TRUC, Miroslav, *Ius regale rožmberských městských privilegií*, in: Karel Malý (ed.), *Městské právo v 16.-18. století*, Praha 1989, s. 53-67.
- TRUHLÁŘ, Antonín – HRDINA, Karel – HEJNIC, Josef – MARTÍNEK, Jan (edd.), *Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě 3*, Praha 1969.
- VALÁŠEK, Martin, *Jindy a nyní (K historii vydávání raně novověkých česky psaných textů)*, Listy filologické 123, 2000, s. 149-156.
- VEČEŘOVÁ, Petra, *Každodennost pražských tiskařů v 16. a 17. století*, in: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska, Brno 2007, s. 83-97.

- VINTR, Josef, *Zásady transkripce českých textů z barokní doby*, Listy filologické 121, 1998, s. 341-346.
- VOCELKA, Karel, *Zemětřesení jako historické téma*, Dějiny a současnost 17, 1995, č. 1, s. 2-5.
- VODIČKA, Karel, *Rodina Špačkova*, Staré a nové zvěsti ze Soběslavě a okolí 24, 1933, s. 44-45.
- VOIT, Petr, *Encyklopedie knihy. Starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století*, Praha 2006.
- VOIT, Petr, *Pronikání humanistické literatury mezi olomoucké měšťany před Bílou horou*, Listy filologické 105, 1982, s. 105-110.
- VOLF, Josef, *Dějiny novin v Čechách do roku 1848*, Praha 1948.
- VOREL, Petr, *Rezidenční vrchnostenská města v Čechách a na Moravě v 15. a 17. století*, Pardubice, 2001.
- VYBÍRAL, Zdeněk, *Mocenské elity v táborské obci doby předbělohorské*, Táborský archiv 9, 1999, s. 151-184.
- ZRONKOVÁ, Michaela, *Paměť o městě (Soběslav v měšťanských pamětech v letech 1650-1750)*, České Budějovice 2007 (diplomová práce Historického ústavu Jihočeské univerzity)
- WINTER, Zikmund, *Kulturní obraz českých měst. Život veřejný v XV. a XVI. věku I-II*, Praha 1890-1892.
- WINTER, Zikmund, *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. a v XV. století*, Praha 1906.
- WINTER, Zikmund, *Český průmysl a obchod v XVI. věku*, Praha 1913.
- WINTER, Zikmund, *Zlatá doba českých měst*, Praha 1991.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dům U Černého orla

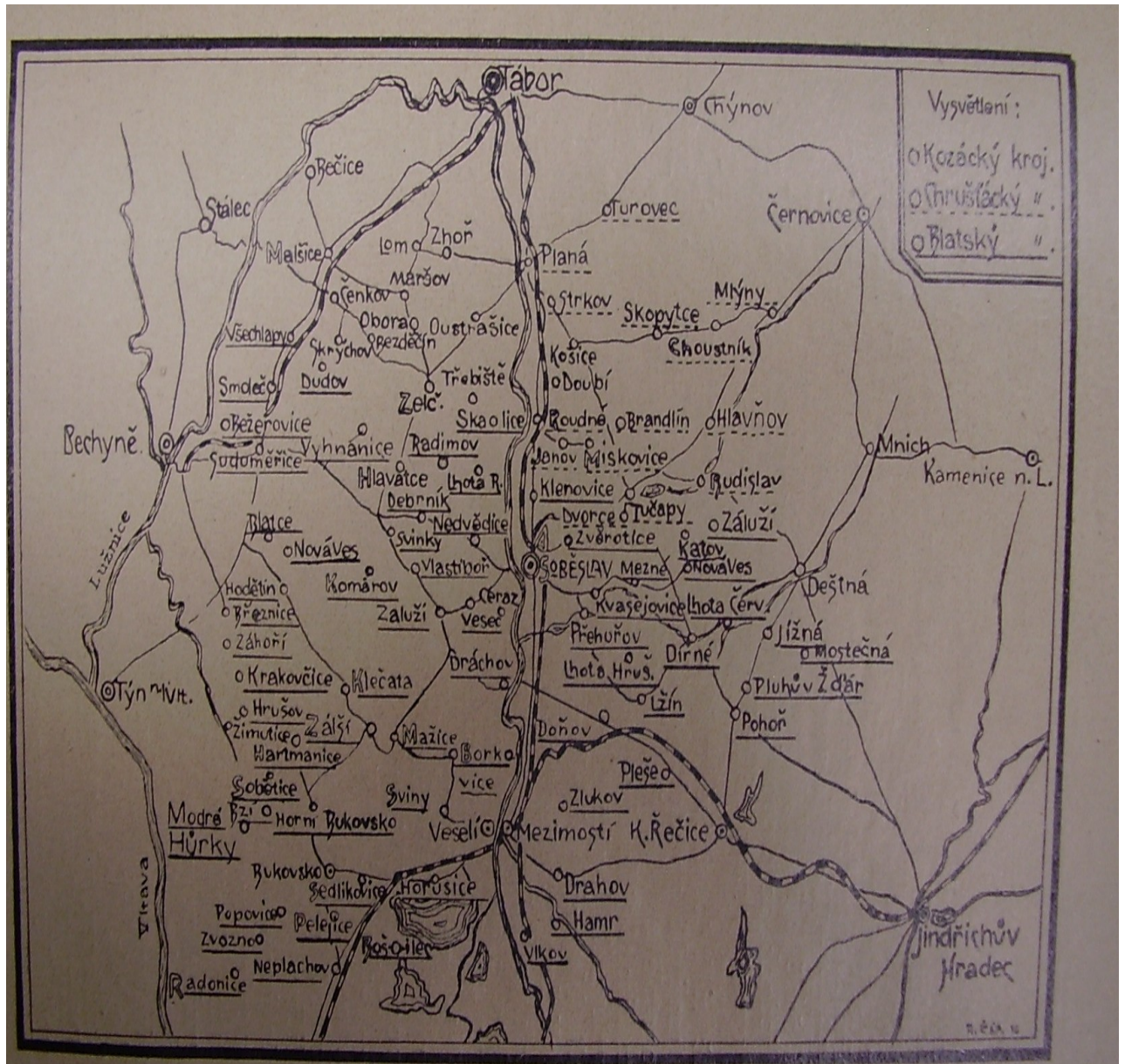
Příloha č. 2: Mapa – Soběslav a okolí

Příloha č. 3: Edice *Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587*

Příloha č. 1: Dům U Černého orla

Příloha č. 2: Mapa – Soběslav a okolí

Ediční poznámka

Soběslavské paměti se již jednou dočkaly edičního zpřístupnění. *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě* vyšly na počátku 20. století. Ferdinand Menčík připravil edici pamětí Řehoře Smrčky, které si soběslavský primátor vedl od roku 1587 do roku 1605, a také vydal mladší záznamy dalších autorů.²⁶⁷ Všechny zápisy se dotýkají města Soběslavi. Předlohou pro edici Ferdinanda Menčíka byl výtah z pamětí Řehoře Smrčky, který až v 50. nebo 60. letech 18. století pořídil soběslavský měšťan Antonín Lekeš.²⁶⁸ Dodnes existuje několik opisů nebo výtahů z pamětí Řehoře Smrčky.²⁶⁹ Nejucelenější podobu pamětí Řehoře Smrčky má však rukopis dnes uložený v Knihovně Národního muzea,²⁷⁰ jenž kromě zápisů Řehoře Smrčky obsahuje také záznamy vedené do roku 1752. Právě první část tohoto rukopisu z let 1587-1604 se stala předlohou pro předkládanou edici.

Rukopis dnes uložený v Knihovně Národního muzea, jehož záznamy zahrnují léta 1587-1752, má rozsah 119 folií a je psán na papíře o rozměrech 20 x 30 cm. Současná vazba rukopisu není původní. Pochází patrně až z poloviny 19. století, je lepenková potažená mramorovaným papírem, rohy a hřbet jsou kožené. Je opatřena tkanicemi na zavazování. Na přední desce je nalepen štítek se sign. IV C 23 a také štítek s nápisem „*Alte Gedenkbuch. Kniha pamětnj 1587*“, na hřbetě je štítek s číslem 23. Vazba i kniha byly restaurovány.²⁷¹ První část rukopisu, jejímž autorem je soběslavský primátor Řehoř Smrčka, je doplněna foliací (ff 1^r-71^v), která byla graficky znázorněna i v edici */f. 1r/*. Zásady použité pro vznik edice vycházely z obvyklých pravidel zpřístupňování novověkých česky psaných textů.²⁷² Text pamětí byl transkribován. Členění do odstavců respektuje dochovanou předlohu. Odstavec téměř vždy odpovídá jednu tematicky

²⁶⁷ Ferdinand MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*, Musejní sborník 4, 1901, s. 21-71.

²⁶⁸ Österreichische Nationalbibliothek Wien, Series nova 4035.

²⁶⁹ Knihovna Národního muzea Praha, sign. V D 31; Österreichische Nationalbibliothek Wien, Series nova 4035; Státní okresní archiv Tábor, Sbirka rukopisů, inv. č. 232.

²⁷⁰ Knihovna Národního muzea Praha, sign. IV C 23.

²⁷¹ Podrobný popis a soupis dalších rukopisů, které souvisejí z dějinami města podala Soběslavi Marta HRADILOVÁ, *Narativní prameny k dějinám města Soběslavi*, Tábořský archiv 11, 2002, s. 191-205.

ucelenému zápisu. Protože text téměř postrádá interpunkci, byly jednotlivé záznamy rozděleny do vět a doplněny interpunkčními znaménky (čárka, tečka). Marginální poznámky, které se nacházejí v celém textu, byly odlišeny kurzívou. Pravděpodobně při vazbě nebo novodobé převazbě rukopisu došlo k jejich částečnému zničení, když byly jednotlivé listy rukopisu oříznuty. Tučným typem písma byl zvýrazněn hlavní název „**Poznamenání někderých pamětí od léta Páně 1587**“ a také letopočet, který předchází záznamům k jednotlivým létům (**Léta Páně 1596**). V rukopise podtržené části byly rovněž v edici označeny podtržením. Přeškrtnuté části textu byly označeny špičatými závorkami <>. Části textu označené v dochovaném rukopise závorkami byly ponechány v závorkách kulatých ( ). Do hranatých závorek [ ] byly doplněny části textu, které v rukopise chybí. V textu se objevují zkratky, které byly důsledně rozepisovány (j[es]t, s[vatý], J[eh]o M[ilos]ti pánu, J[eh]o M[ilos]ti Císařská, V[aši]m Milostem), stejně tak byly doplněny hlásky, které písař vynechal kvůli zrychlení procesu psaní (rožmborské[h]o, nejlepší[h]o, konšelské[h]o). Do hranatých závorek byly také rozepisovány měnové jednotky (denár, groš, krejcar) a míry (strych). Pro označení nečitelného textu byla použita hranatá závorka s otazníkem uvnitř [?]. Důležité také bylo upozornit na text chybějící, který označují tečky v hranatých závorkách [...].

Nejvíce změn se týkalo hlásek. Podle významu slova byly upravovány hlásky i/j/g. Tradičně bylo převáděno v → u a w → v. K modernizaci docházelo v případě souhlásek s/z u předložek a předpon (zpráva, sbírka), stejně jako u š/ž (neštík → nebožtík). Ponecháno podle předlohy však bylo slovo nejvyzší nebo nejvyžší. Naproti tomu byl kladen důraz na zachování původní podoby u vlastní slov a zeměpisných názvů, také u slov cizích nebo přejatých (contribuce, comise). Kolísání hlásek g/k (krunt – grunt) bylo ponecháno. Naopak tam, kde by podle nových pravidel pravopisu mělo být k, bylo ponecháno g (purgmistr). Bylo také zachováno protetické h (Holomouc) a v (voheň, voves, vosení, zvotaviti).

---

²⁷² Marie KOLDINSKÁ – Petr MAŤA (edd.) *Deník rudolfinského dvořana. Adam mladší z Valdštejna 1602-1633*, Praha 1997; Josef VINTR, *Zásady transkripce českých textů z barokní doby*, Listy filologické 121, 1998, s. 341-346; Martin VALÁŠEK, *Jindy a nyní (K historii vydávání raně novověkých česky psaných textů)*, Listy filologické 123, 2000, s. 149-156; Alexander STICH – Radek LUNGA (edd.), *Jan Kořínek. Staré paměti kutnohorské*, Praha 2000, s. 533-553; Ivan ŠŤOVÍČEK, *Zásady vydávání historických pramenů z období od počátku 16. století do současnosti. Příprava vědeckých edic dokumentů ze 16.-20. století pro potřeby historiografie*, Praha 2002; Josef HRDLIČKA, *Autobiografie Jana Nikodéma Mařana Bohdaneckého z Hodkova*, České Budějovice 2003, s. 247-252.

Tvary slovesa být byly ponechány podle předlohy (sem, sou, sa). Modernizována byla nezachycená délka samohlásek. U skupin samohlásek bylo upraveno ie → ě (paměť, město) i dvojhláska au → ou (ouřad, outerý, budoucí), avšak diftongizované ej bylo ponecháno podle předlohy (veselej, starej, tejden). Zachovány byly rovněž souhláskové skupiny ct (vzáctnost) a dl (ouředlník). Kolísání vz/zv bylo také ponecháno. Také vedle sebe stojící ck ve slovech všecken, všickni nebylo převáděno podle současných pravidel, ani nebylo vynecháno t ve slově nětco. Spřežky cz byly podle významu slov převáděny na c, č a rz na ř. Skupina hlásek th (letha → léta) byla zmodernizována a zdvojené souhlásky (radda → rada) zjednodušeny.

Kolísání souhláskových dvojic, které jsou odlišné od platných pravidel pravopisu, bylo zachovááno (kderej, někderej, kdeřížto). Velká písmena jsou psána u vlastních jmen, zeměpisných názvů, u názvů významných církevních svátků a také při zdůraznění (Pán Bůh).

Jména osob a zeměpisných názvů byla ponechána v původní podobě a při bližší identifikaci byla v poznámkách uvedena jejich obvyklá podoba.²⁷³ Bylo také nezbytné převést datace v rukopise do současného způsobu datování v *outerý před svatým Janem Křtitelem léta 1587 - 23. června 1587*.²⁷⁴

V textu edice bylo také zapotřebí převést minuskulní římské číslice na majuskulní. V letopočtech vynechaná tisíciletí a století byla doplněna do hranatých závorek. Za číslice, které označují řadovou číslovku, byla doplněna tečka.

---

²⁷³ Při identifikaci jmen zaznamenaných na stránkách paměti byl použit *Ottův slovník naučný* I-XXVIII, Praha 1888-1909; Marie KOLDINSKÁ – Petr MAŤA (edd), *Deník rudolfinského dvořana. Adam mladší z Valdštejna 1602-1633*, Praha 1997; Jaroslav PÁNEK (ed.), *Václav Březan. Životy posledních Rožmberků*, Praha 1985. K identifikaci lokalit uvedených na stránkách paměti napomohly tyto práce *Ottův slovník*; August SEDLÁČEK, *Místopisný slovník historický království Českého*, Praha 1998²; Antonín PROFOUS, *Místní jména v Čechách* I-IV, Praha 1947-1957.

²⁷⁴ Při převodu datace byla použita práce Marie BLÁHOVÁ, *Historická chronologie*, Praha 2001.

/f. 1r/

Poznamenání některých pamětí od léta Páně 1587

Nejprve obilí toho roku takto platilo.

Pšenice při začátku toho roku byla po 1 kopě

o svátcích velikonočních²⁷⁵ po 1 kopě 10 g[roších]

o Letnicích²⁷⁶ po 1 kopě 30 g[roších]

před samejm novejm po 1 kopě 40 g[roších]

na nový byla po 1 kopě 10 g[roších]

Žito bylo při počátku roku po 30 g[roších]

o středoposti²⁷⁷ bylo po 40 g[roších]

o Letnicích po 1 kopě

v nový po 40 g[roších]

Ječmen byl při počátku roku po 26 g[roších]

o svátcích velikonočních po 38 g[roších]

o Letnicích po 40 g[roších]

Hrách byl při počátku roku po 1 kopě

o Velikonocích po 1 kopě 20 g[roších]

o Letnicích po 1 kopě 30 g[roších]

Voves byl při počátku roku po 28 g[roších]

o Velikonoci po 36 g[roších]

o Letnicích po 40 g[roších]

k novému byl po 50 g[roších]

v nový byl po 15 g[roších]

/f. 1v/

Téhož roku byla hojná obroda v vínech, a vína nad míru dobrá byly, takže mohl desítku vína nejlepší[h]o na 14 kop a na 15 kop nejdraže domů spraviti. Šenkoval se žejdlík po 10 d[enárech]. Potomně nejdražeji nejlepší vína po 12 d[enárech].

---

²⁷⁵ 29. března 1587.

²⁷⁶ 17. května 1587.

²⁷⁷ 8. března 1587.

Toho roku v neděli po Třech králich²⁷⁸ Je[h]o Mi[los]t pan, pan starej Vilím z Rožmberka,²⁷⁹ vladař domu rožmberský[h]o, ženil se v domě svém na Hradě pražském, pojímaje sobě čtvrtou manželku, pannu Poxinu,²⁸⁰ pozůstalou dceru po panu Vratislavovi z Pernštejna.²⁸¹ V městech pražských na rozdílých místech štědře dal krmiti veliký počet chudých lidí za tři dni pořád.

[?] platné [?] jako [?].

Toho roku začala se podle sněmovního nařízení při s[vaté]m Pavle na víru obrácení²⁸² sbírka. Svolena na splacení dluhův Je[h]o Mi[los]ti Císařský²⁸³ do pěti let pořád zběhlých, z desítky vína po 3 kopách 20 g[rošich], z strychu pšenice, žita, hrachu, pohanky po 4 g[rošich], z ječmene, ova po 2 g[rošich], ze žberu kaprův po 10 g[rošich], z štik dvacátý groš, z kamene vlny 5 g[rošů], z mlíčného dvacátý peníz, z tisíce kop grošův českých na úrocích šest kop grošův českých.

Toho roku ve čtvrtek památný ochtáb Těla božího²⁸⁴ Jiřík Soukeník,²⁸⁵ primas města tohoto,²⁸⁶ umřel, byvši v té práci na čtvrtěj rok.

Toho dne ochtáb Těla božího¹⁰ strhlo se veliké povětrí a krupobití škodlivé, takže j[es]t velmi veliké škody zdělalo, ve Lhotách²⁸⁷ všeckna vosení, kderáž velmi zdárná byly, v prach potlouklo, takže se zase zivotaviti nemohlo, též na tej straně v těch dědinách k Chlebovu²⁸⁸

---

²⁷⁸ 11. ledna 1587.

²⁷⁹ Vilém z Rožmberka (1535-1592), starší bratr Petra Voka z Rožmberka, rožmberský vladař 1562-1592, nejvyšší purkrabí 1570-1592.

²⁸⁰ Polyxena Rožmberská z Pernštejna (1567-1642), čtvrtá manželka Viléma z Rožmberka, po smrti Viléma manželkou Zdeňka Vojtěch z Lobkovic.

²⁸¹ Vratislav z Pernštejna (1530-1582), otec Polyxeny Rožmberské, nejvyšší dvorský štolmistr 1562-1566, nejvyšší kancléř Českého království 1566-1582.

²⁸² 25. ledna 1587.

²⁸³ Rudolf II. Habsburský (1552-1612), římský císař 1576-1612, vládnoucí král český 1576-1611 a uherský král 1576-1608.

²⁸⁴ 4. června 1587.

²⁸⁵ Jiřík Soukeník, soběslavský měšťan, v roce 1577 zastával úřad rychtáře, v letech 1584-1587 primasem města Soběslavi.

²⁸⁶ Soběslav, poddanské město v jižních Čechách, patřící k majetku Rožmberků.

²⁸⁷ Lhotky, vesnice u Hlavatec mezi Bechyní a Soběslaví.

²⁸⁸ Chlebov, vesnice 2 km východně od Soběslavi.

/f. 2r/

zproráželo, též v Přehořově,²⁸⁹ okolo Řípce²⁹⁰ i Doňov[a]²⁹¹ málo potlouklo a poškodilo.

Rybní[k] Nadýma[č],²⁹²Potoční s[e] strhl.

Hned potomně opěty v neděli po ochtábu Těla božího²⁹³ veliké povodně přišly. Sníh přšel s deštěm a veliké studeno bylo, takže od těch povodní znamenitý a veliký škody se lidem zdělaly, vzláště na rybnících. Nadýmač rybník, nemoha obráněn býti, strhl se do rybníka Počního a rybník Potoční strhl se do potoka pod splavem. Ryby všeckny z těch obou rybníkův, kderýž toho roku měly na lovení býti, s vodami sešly. Též i jinde na mnoha stranách rybníkův se nemálo potrhalo, neb všudy téměř vody přes hráze šly. Dědin mnoho a luk, kde při vodách pokazilo a vymlelo i s osením ponoslo.

Solin[ý] strhaly.

V sobotu před památkou s[vatéh]o Víta²⁹⁴ opět příval a povětrí škodlivé s hromobitím přišlo, takže j[es]t místy při městě a někderých vesnicích okolních hrubě obilí protlouklo. Nazejtří na druhej den v neděli²⁹⁵ rybník Soliný se strhl do řeky, takže ryby všecky, což tam násady bylo, do řeky sešly. Potomně zase ta strže toho týhodne s mnoha nádeníky j[es]t zadělána.

Toho roku ve čtvrtek po památce s[vatéh]o Jana Křtitele božího²⁹⁶ skrze urozeného pana Jiříka Hohmuta z Harasova,²⁹⁷ hejtmána na Bechyni, obnoven j[es]t zde v městě Soběslavi ouřad konšelský. Osoby níže poznamenané k ouřadu sou vyhlášeny a dosazeny. Též i stará rada j[es]t obnovená, i ouřad rychtářskej a to zejména tyto osoby

/f. 2v/

Nová rada

---

²⁸⁹ Přehořov, vesnice 2,5 km jihovýchodně od Soběslavi.

²⁹⁰ Řípec, vesnice 4 km severovýchodně od Veselí nad Lužnicí.

²⁹¹ Doňov, vesnice 6,5 km severovýchodně od Veselí nad Lužnicí.

²⁹² Nadýmač, rybník v blízkosti Soběslavi.

²⁹³ 7. června 1587.

²⁹⁴ 13. června 1587.

²⁹⁵ 14. července 1587.

²⁹⁶ 25. června 1587.

²⁹⁷ Jiří Homut z Harasova (z. 1616), rožmberský úředník, hejtman, od roku 1593 kancléř, stavovský direktor 1609.

Primasem Řehoř Smrčka,²⁹⁸ Šebestián Roubík,²⁹⁹ Josef Khurz, Joachym konvař, Ondřej Meryka, Matěj z Hradu, Vít Řepa, Václav Lokaj, Dobiáš Mráček, Vít Mokrej, Jan Kuchař,³⁰⁰ Stanislav Chlubný.

Starší obecní Prokop Houška,³⁰¹ Bartoloměj Libra,³⁰² Jan Buzek, Severín Hubatý, Jan Sferyn, Nikodým Mezeřícký,³⁰³ Melichar Kloboučník, Jan Čapek,³⁰⁴ Jindřich Mirka, Matěj Tichej,³⁰⁵ Štěpán Knobloch,³⁰⁶ Jan Rozoumek.³⁰⁷

Rychtářem Michal Holcapfl³⁰⁸

[K]terak sezení [k]ontšelé [s]eděti mají.

Při témž obnovení stalo se j[es]t poručení skrze psaní od Je[h]o Mi[los]ti pana, pana³⁰⁹ a jisté nařízení, tak jakž od starodávna byl obyčej, že purgmistrové bývali tím pořádkem, jak hláska na domy jde, ale již aby z toho sešlo, nežli jak v lavicích se sedí, po starších pořádkem ouřad purgmistrskéj aby šel.

Vejpis psaní od Je[h]o Mi[los]ti pana

Petr Vok z Rožmberka

Moudří a opatrní věrní milý, věřte, že sou mne zprávy docházely a docházejí, kderak by se mezi vámi nemalý neřádivé díti a nacházeti měly, a to předně v tom, co se sedání osob v lavicích dotýče, že ne tak v tom pořádně, jakž osoby k přednosti náležejí se chováte, tak

/f. 3r/

jakž toho i ve městech královských a panských v zemi toho obyčej j[es]t, nežli jak po domích, jakž pořádku domův jde, činíte. A mnozí nebývají v tom ouřadě konšelském nikdy, hned na něj purgmistrství přijde a on se neví v tom jak chovati, z čehož nemalej

---

²⁹⁸ Řehoř Smrčka (z.1617), soběslavský měšťan, soukeník, primasem 1587-1617, autor paměti.

²⁹⁹ Šebestián Roubík, soběslavský měšťan, 1571 městským rychtářem.

³⁰⁰ Jan Kuchař, soběslavský měšťan, 1597 městským rychtářem, špitální úředník.

³⁰¹ Prokop Houška, soběslavský měšťan, 1576 městským rychtářem.

³⁰² Bartoloměj Libra, soběslavský měšťan, 1581 městských rychtářem, pivovarní písař.

³⁰³ Nikodém Mezeřícký, soběslavský měšťan, kostelník.

³⁰⁴ Jan Čapek, soběslavský měšťan, 1591 městským rychtářem.

³⁰⁵ Matěj Tichej, soběslavský měšťan, důchodní písař.

³⁰⁶ Štěpán Knobloch, soběslavský měšťan, důchodní písař, 1590 městským rychtářem.

³⁰⁷ Jan Rozoumek, soběslavský měšťan, 1575 primasem města Soběslavi.

³⁰⁸ Michal Holzapfl, soběslavský měšťan, 1588 městským rychtářem.

³⁰⁹ Petr Vok z Rožmberka (1.10.1539 - 6.11.1611), rožmberský vladař 1592-1611.

posměch mnozí mívají. Což mi jistě s nemalým podivením i dosti stížné do osob vašich j[es]t, že se takových neřádů proti starobylému dobrému způsobu země této dopouštěti smíte. A protož vám o tom poroučím, jakž teď nyní po obnovení ouřadu konšelské[h]o jedna každá osoba, počnúc od primasa pořád, jakž v lavicích posazena bude seděti. Ouřad purgmistrskej na něj aby přišel, a tak vždy pořádně až do posledního, a to abyšte hned v knihy městské pro budoucí paměť zapsati dali. A potom vždycky týmž způsobem sedáním v lavicích pořádnost jedni po druhých zachovávali. A k tomu podobných i také jiných všelijakých neřádův proti Pánu Bohu a dobrému vzdělání křesťanskému a i k zhoubě a škodě obecní se nedopouštěli, nýbrž to všelijak přetrhovati hleděli a nad tím ruku bedlivou drželi. Dáleji pak co vám od hejtmána mého bechyňského, kderéhož sem k obnovení ouřadu do Soběslavě na místě svém vyslal, oznámeno neb poručeno bude, tehdy abyšte tomu tak věřili i tudíž se podle toho poslušně chovati hleděli, jako bych já vám sám osobou svou přítomen sa poroučel, jináče nic. Jakž pak o vás nesmejším, nežli že se tak poslušně chovati budete. Datum na Bechyni³¹⁰ v outerý před svatým Janem Křtitelem léta 1587³¹¹ ruků vlastní.

/f. 3v/

Strany spravovány [h]ráze v Nadýmači, též na [ry]bníce Potočním.

Toho roku v outerý po s[vaté]m Petru a Pavlu³¹² začelo se dílo na strži rybníce Nadýmači, na kderémžto díle tři neděle přes 40 rybníkářův dělalo, kderýmž vydáno peněz přes 70 kop. A k tomu sousedi všickni z města i předměstí robotou po několika dnech nápomocni byli, takže ve třech nedělích taková strž všecka zouplna zadělána a dokonána j[es]t.

Vše toho roku ten tejden po s[va]té Máří Magdaléně³¹³ začelo se dílo na druhý strži na rybníce Potočním pod splavem, kderéž j[es]t projednáno rybníkářům přespolním, z hotových peněz 50 kop, nádavky, kderéž se jim k tomu dílu přidaly, počteny za 17 kop, kderéžto dílo ve čtyřech nedělích doděláno a zavříno bylo.

Toho roku v outerý po památce Nanebevzetí Panny Marie³¹⁴ Je[h]o Mi[los]t pan,³¹⁵ pan náš milostivý, ráčil vyjeti do Markrabství moravského k mustruňku velmi oupravně.

³¹⁰ Bechyně, město, zámek a panství v jižních Čechách.

³¹¹ 23. června 1587.

³¹² 30. června 1587.

³¹³ Středa 22. července 1587.

³¹⁴ 18. srpna 1587.

³¹⁵ Petr Vok z Rožmberka.

V středu nazejtří přival poškodil okolo vsi Radimova Lhotky³¹⁶ a Klenovic,³¹⁷ na vovsích velkou škodu lidem činil.

N[ota] B[ene].

Klec na rynku dřevěná postavena.

Toho roku ten tejdén po svatým Petru v okovách³¹⁸ skrze Víta Tetřeva, mistra řemesla tesařského, udělána j[es]t na rynku při kašně klec pro nezbedné a zlolajné i nepobožné lidi, i také pro děvečky, kderý trávu kradou, i pro kurvy, aby tu pokání činily, kderýžto mistr po udělení takový klece sám častěji nad jiný skrze svý vožralství ji okusil.

/f. 4r/

Vše toho roku před svatým Vavřincem³¹⁹ udělaný sou lávky za branou Veselskou, kudy mrtvá těla k pohřbu se nosí, rumem povezený a zábradlí dobře opatřený, kderěž potomně léta [15]96 skrze povodeň velikou sou k zkáze přišly.

Hromy do klece na rynku.

V středu po svatém Vavřinci³²⁰ strhlo se veliké povětří a hřímání právě o poledních, takže hrom udeřil na kašnu a na klec, takže klece kus urazil. Jen v tu chvíli před tím vypuštěn byl z ní nějaký zpěváček řemesla hrnčířského, kderýmu se nejprve v ní dostalo seděti pro hromování.

/f. 4v/

Léta Páně 1588

Obilí toho roku takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě 30 g[roších]

k novému byla po 1 kopě 40 g[roších]

v nový byla po 1 kopě

a tak toho roku v tom trhu zůstala.

Žito při počátku toho roku po 50 g[roších]

k novému bylo po 1 kopě

v nový bylo po 40 g[roších]

---

³¹⁶ Radimov, vesnice 6,5 km severovýchodně od Soběslavi.

³¹⁷ Klenovice, vesnice 2 km severně od Soběslavi.

³¹⁸ Sobota 1. srpna 1587.

³¹⁹ 10. srpna 1587.

³²⁰ 12. srpna 1587.

a tak toho roku zůstalo.

Ječmen při počátku toho roku po 40 g[roších]

v nový byl po 34 g[roších]

k Vánocím byl po 40 g[roších]

Hrách byl při počátku roku po 1 kopě 20 g[roších]

a tak v tom trhu zůstal.

Voves byl při počátku roku po 16 g[roších]

a tak zůstal i v nový.

Toho roku po uložení těch platech na vína zlá obroda na vinohradech byla, neb vína vymrzla i prškami mnohými zkázu velkou vzela, neb desítka vína se brala po 30 kopách, potomně dáleji po 35 kopách i po 40 kopách. Co dobrého bylo, žejdlík vína se šenkoval po 4 kr[ejcarech], a tak huba, kderá dobrý víno ráda pije, nemalou újmu musela míti, i taky s měšcem často se vaditi.

/f. 5r/

U Pizina na pomezí polským[a], slezským svedena bitva, kníže [Ma]ximili[án] zajat.

Toho roku v neděli před svatým Pavlem na víru obrázení³²¹ bitva svedena u Piczina³²² na pomezí polským a slezským mezi arciknížetem Maximiliánem³²³ a kanclířem polským Janem Zamojským,³²⁴ v kderéžto bitvě lid arciknížete Maximiliána poražen, on sám od kanclíře jat. Městečko Piczin od Poláků kozáků vypáleno a nad obyvateli neslýchané ukrutenství provedeno, ale Moraváci ochotně utíkali, s vánkem se poradili. Též toho roku Philip,³²⁵ král hišpánský, velikou škodu na moři vzal od královny englický,³²⁶ armadu velikou ztratil.

Strany okolo ke[rcho]va.

---

³²¹ 24. ledna 1588.

³²² Byčina, město ve Slezsku (východně od Vratislavi), Polsko.

³²³ Maxmilián Tyrolský (1558-1618), rakouský arcikníže, mladší bratr Rudolfa II., velmistr řádu německých rytířů 1590-1618, místodržící ve Štýrsku 1593-1595, od roku 1602 vládce v Tyrolsku.

³²⁴ Jan Zamoyski (1542-1605), polský státník, od roku 1565 královský sekretář, od roku 1576 korunní podkancléř, od roku 1578 korunní kancléř.

³²⁵ Filip II. (1527-1598), španělský král 1556-1598, portugalský král 1580-1598, jako manžel Marie I. Tudorovny užíval titul anglického krále.

³²⁶ Alžběta I. (1533-1603), anglická královna 1558-1603.

Toho roku hned po svatým Jiří³²⁷ začalo se dílo okolo kerchova v městě. Zdi, kderěž byly okolo velmi sešlý a vybořený, ty zase k svýmu obnovení přišly. Kranclý a kštítky se to ozdobilo, kderěžto dílo do Letnic³²⁸ se dokonalo.

Stranu domku u brány Veselskej [po]stavená by[la].

Těž při tom čase mezi branami u brány Veselský dala se udělati světnička a krám, neb verštat zámečnickej, z kderýhožto verkštatú každýho roku do důchodův obecních platů [j]de 4 kopy.

Toho roku den pamatný svaté Panny Markyty³²⁹ byla veliká povodeň, všudy na řekách i potocích od dešťův, kderýž ustavičně tři dny a tři noci přšely, škody veliké, kde při řekách a potocích na obilí, též i na senách zdělalo a kde sena posečená byly,

/f. 5v/

to pobralo a odneslo. I také na rybnících nemálo škod nadělalo, neb se mnoho rybníkův potrhalo, kderáž povodeň skoro do týhodne trvala.

V pátek po svaté Markytě³³⁰ Jich Milosti páni naši oba dva, toho dne Je[h]o Mi[los]t pan, pan Petr,³³¹ asi v snídani račil se přes vodu u mostu převozovati na loděch a k Bechyni jeti, a Je[h]o Mi[los]t pan starej, pan Vilím,³³² před polednem, s Její Mi[los]tí paní Polyxenou se převozovati, z Prahy k Krumlovu³³³ jeti račil, takže shledání Jich Mi[los]tí pánův tu společní nebylo.

/f. 6r/

Léta Páně 1589

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě

o Hromnicích³³⁴ byla po 1 kopě 10 g[roších]

na nový potom byla po 1 kopě 20 g[roších]

---

³²⁷ 23. dubna 1588.

³²⁸ 5. června 1588.

³²⁹ 13. července 1588.

³³⁰ 15. července 1588.

³³¹ Petr Vok z Rožmberka.

³³² Vilém z Rožmberka.

³³³ Český Krumlov, město, hrad (zámek) a panství v jižních Čechách.

³³⁴ 2. února 1589.

po svatým Martině³³⁵ byla po 1 kopě 30 g[roších]
Žito při počátku roku bylo po 50 g[roších]
po s[vaté]m Duše³³⁶ bylo po 1 kopě
v nový též bylo po 1 kopě
po svatým Martině bylo po 1 kopě 5 g[roších]
Ječmen při počátku roku po 42 g[roších]
potom v nový byl po 36 g[roších]
Hrách toho celého roku po 1 kopě 10 g[roších]
Oves při počátku roku až do nový[h]o byl po 24 g[roších]
v nový byl po 13 g[roších]
Víno toho roku se špatně obrodilo, desítka vína se brala po 40 kopách, potom dáleji
brali po 45 kopách i dražěji, žejdlík vína se šenkoval po 4 g[roších].

/f. 6v/

Hned při nastání toho roku Je[h]o Mi[los]t pan Vilím z Rožmberka, pan starej, ráčil vyslán býti od Je[h]o Mi[los]ti Císařský v comisi do Polska a tam jednati o vysvobození arcikníže Maximiliána. A teprva po svátcích velikonočních³³⁷ šťastně se domův navrátiti ráčil.

[K]dy se kuchyně u krchova stavěly.

Toho roku v postě³³⁸ začaly se kuchyně u kerchova dělati, kderěz sou i dokonány. Dáno od nich tesaři oukolem 10 kop, od vylepení 2 kopy, od obmítání 2 kopy. Platu z nich ročně uloženo do komory obecní aby vycházelo 8 kop.

[K]dy sednice v šatlavě velká stavěna byla.

Těž toho času daly se dva pokoje v šatlavě v tý baště dole velmi bezpečný od kamene udělati pro ty, kdeříž v nich seděti zaslouží.

Téhož léta v pondělí po neděli Květné³³⁹ ráno na jedenáctů hodinu narodil se syn můj Jiřík. A v pondělí provodní³⁴⁰ j[es]t pokřtěn, kmotrové mu byli Je[h]o Mi[los]t pan, pan Petr Vok z Rožmberka, pan můj milostivý, urozený pan Jiří Hohmut z Harasova,³⁴¹ pan

³³⁵ 11. listopadu 1589.

³³⁶ 21. května 1589.

³³⁷ 2. dubna 1589.

³³⁸ Od 15. února do 1. dubna 1589.

³³⁹ 27. března 1589.

³⁴⁰ 10. dubna 1589.

³⁴¹ Jiří Homut z Harasova

Kuneš starší Dvořecký,³⁴² pan Jindřich Vrchotický,³⁴³ pan Aleš Olbram,³⁴⁴ pan Václav Vitha.³⁴⁵ A kmotry p[aní] Mariána Vrbčanská a Regina Khurcová, kderážto křtiny vykonalý se skrze kněze i oba faráře planskýho v domě v příbytku mém v hořejší světnici.

/f. 7r/

Téhož roku v sobotu den památky svatého Kiliána³⁴⁶ po 3 hodině na noc Pan Bůh všemohoucí ráčil j[es]t Annu, manželku mou milou, z tohoto světa povolati a nazejtří o nešpořích j[es]t na kerchově při kostele pochována.

Kdy stará fortna otevřena.

Toho roku v pondělí po s[vaté] Markytě³⁴⁷ fortna u šatlavy, kderáž zavřená zůstávala od množství let a žádných pamětníkův nebylo, aby měla kdy odevřena býti, ta j[es]t z dovolením Je[h]o Mi[los]ti pana k odevření přišla. A tu hned lávky přes příkop se udělaly, aby lidé choditi mohli a zídky přes parkán. A hned toho roku světnička v ně na příkopech se udělala a druhá nad fortnou, kdež to místo vždycky hrozný a strašlivý bylo, lidé se mu vyhýbyli, neb v tom místě prve spravedlinosti se svíčkami doptávali a do mnoha osob trápením zpřetrháno, ale když se to vystavělo a vápnem zobmítalo, nic se toho lidé neostežovali, ale tudy jeden každéj rádi chodili.

N[ota] B[ene]. Řehoř Smrčka umřel.

Téhož roku ve čtvrtek po památce s[vatéh]o Jakuba³⁴⁸ Pán Bůh všemohoucí ráčil j[es]t skrze smrt Řehoře Smrčku, pana otce mého milého, z tohoto světa povolati a nazejtří v nešpory j[es]t na kerchově podle Anny, manželky mé, pochován. *Requiescat in pace.*³⁴⁹

/f. 7v/

---

³⁴² Kuneš Dvořecký z Olbramovic na Dvorci (1522-1596), rytíř, rožmberský dvořan.

³⁴³ Jindřich Vrchotický z Loutkova (z. 1616), rytíř, rožmberský dvořan.

³⁴⁴ Aleš Olbram ze Štěkře, rytíř.

³⁴⁵ Václav Víta ze Rzavého (z. 1599), rytíř, rožmberský úředník.

³⁴⁶ 8. července 1589.

³⁴⁷ 17. července 1589.

³⁴⁸ 27. července 1589.

³⁴⁹ *Odpočívej v pokoji.*

Téhož roku v neděli po s[vaté] Máří Magdaléně³⁵⁰ Je[h]o Milost pan starej, pan Vilím z Rožmberka, ráčil sem přijeti o poledních a Je[h]o Mi[los]t pan náš³⁵¹ z Bechyně tolikýž ráčil sem přijeti, a tu Jich Mi[los]tí bylo společné shledání, ješto před tím od mnoha časů spolu shledání neměli. A tu oba dva přes noc zůstali a potom ráno po snídani se spolu rozjeli.

Hrom udeřil do Roubíkovíc stodoly.

Toho roku po s[va]tém Vavřinci³⁵² udeřil zlej do stodoly Roubíkovy ve dvoře za městem, kderouž zapálivši, všeckna shořela i s obilím, kderéhož plná stodola byla, též i dvůr všecken do gruntu shořel. I podle téhož dvůr Filipa bednáře³⁵³ s stodolou i obilím všecken též do kruntu, takže na město velmi hrubě vítr hnal, což na mnoha místech po městě se zapalovalo, ale lidé bedliví souce, uhasili.

Toho roku byl rybník Starej vosetej, ale pro veliký mokro a častý pršky někdejší sousedi málo toho užili.

Téhož roku v pondělí před svatým Havlem³⁵⁴ z jistého poručení Je[h]o Mi[los]ti pana obnoven j[es]t zde ouřad konšelskej, též i rychtářskej i starší obecní, skrze urozeného pána Jiřího Hohmuta,³⁵⁵ hejtmana na Bechyni. Osoby zejména poznamenané sou do ouřadu dosazeny.

/f. 8r/

Nová rada

Primasem Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Josef Khurz, Joachym Konvář, Ondřej Meryka, Matěj z Hradu, Vít Řepa, Jan Buzek, Michal Holzapl, Jindřich Mirka, Jan Čapek, Martin Stříbrný.

Starší obecní Stanislav Chlubný, Bartoloměj Libra, Dobiáš Mraček, Vít Mokrej, Jan Kuchař, Severin Hubatý, Nikodým Mezeřícký, Jan Rozoumek, Václav Zigmund,³⁵⁶ Šebestián Krejčí, Matěj Tichej, Vít Valda.

Rychtářem Štěpán Knobloch

---

³⁵⁰ 23. července 1589.

³⁵¹ Petr Vok z Rožmberka.

³⁵² 10. srpna 1589.

³⁵³ Filip Bednář, soběslavský měšťan.

³⁵⁴ 9. října 1589.

³⁵⁵ Jiří Homut z Harasova.

³⁵⁶ Václav Zigmund, soběslavský měšťan, pivovarní písař.

Téhož roku den památky Všech svatých,³⁵⁷ tak jakž z vůle všemohoucího Pána Boha oblíbil sem sobě k stavu svatému manželskému za manželku pojíti pannu Lidmilu, dceru pana Daniele Hlavy z města Tejna nad Vltavou.³⁵⁸ Nadem jmenovaný smlouvy svadební tam v Tejně sou vykonány v přítomnosti osob urozeného pana Kunše staršího Dvořeckého, pana Jindřicha Vrchotického, pana Jiříka Hohmuta, pana Hynka Čáslava³⁵⁹ i jiných víceji osob městských v smlouvách poznamenaných.

/f. 8v/

prázdné

/f. 9r/

Léta páně 1590

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě 30 g[roších]

o středoposti³⁶⁰ po 1 kopě 40 g[roších]

o svatým Jiří³⁶¹ po 2 kopách

o Letnicích³⁶² po 2 kopách 10 g[roších]

k novému po 2 kopách 20 g[roších]

v nový potom zase byla po 1 kopě 30 g[roších]

Žito při počátku toho roku bylo po 1 kopě

při svatém Jiří po 1 kopě 10 g[roších]

o s[vaté]m Filipě Jakubě³⁶³ po 1 kopě 30 g[roších]

o s[vaté]m Janu Křtiteli³⁶⁴ po 2 kopách i draže

v nový zase bylo po 1 kopě 30 g[roších]

Ječmen při počátku roku po 26 g[roších]

o středoposti po 50 g[roších]

---

³⁵⁷ 1. listopadu 1589.

³⁵⁸ Týn nad Vltavou, město v jižních Čechách.

³⁵⁹ Hynek Čáslav z Podolí, rožmberský dvořan.

³⁶⁰ 12. března 1590.

³⁶¹ 23. dubna 1590.

³⁶² 21. května 1590.

³⁶³ 1. května 1590.

³⁶⁴ 24. června 1590.

o s[va]tým Filipě³⁶⁵ po 1 kopě 20 g[roších]
v nový po 1 kopě
Hrách byl toho roku po 2 kopách
Voves byl při počátku po 20 g[roších]
o středoposti po 24 g[roších]
o Velikonoci po 30 g[roších]
v nový byl po 40 g[roších]
Vína desítka se toho roku brala po 30 kopách, potom po 35 kopách.

/f. 9v/

Toho roku v pondělí po památce svatých Tří králův³⁶⁶ podle dne sobě jmenovaného k dodání

k manželství panny Lidmily, Daniele Hlavy, přijelo se mnou do Tejna³⁶⁷ mnoho dobrých poctivých lidí stavu rytířského i měšťského. Toho dne j[es]t mi dodána i správcem duchovním sme potvrzení byli, knězem Jakubem, ty časy farářem v Sudoměřicích.³⁶⁸ Nazejtří j[es]t mi poctivě do Soběslavě přinešena v přítomnosti mnohých stavů rytířského i měšťského z mnohých okolních měst, a tak sňatek svatebního veselí s bázní boží j[es]t vykonán.

Velký [suc]ho bylo.

Toho roku bylo velmi veliké sucho, takže j[es]t od s[vatéh]o Ducha³⁶⁹ nikdy nepršelo přes všecka děla až do svatého Dominika.³⁷⁰ Takovým suchem všeckna země vyprahla, trávy vyhořely, obilí jeřní i ozimní vyprahlo a poschlo, též i zahradní věci od potrav suchem růsti nemohly, takže potom toho roku znamenitej a neslýchanej hlad povstal. Lidé nenajíce co jísti, rozličné byliny a trávy jedli a z ledačehos chleby pekli, takže mnoho lidu po cestách zmrlejš nacházeli, an ještě trávu v ústech mnozí měli, a tak byla veliká dražota všech věcí přišla. Neb časem letním mnohý studnice i potoky přeschly i ryby v rybnících mřely a dobytek velmi málo pastvy měl.

/f. 10r/

---

³⁶⁵ 13. září 1590.

³⁶⁶ 8. ledna 1590.

³⁶⁷ Týn nad Vltavou.

³⁶⁸ Sudoměřice, vesnice 5 km východně od Bechyně.

³⁶⁹ 10. června 1590.

³⁷⁰ 5. srpna 1590.

Vo váp[no] Soběslavi.

Toho roku dalo se na skošťování nalámati kamene vápenného pod Libouší, kdež sluje u starý vápenice. Ta se vápenice předělala a vypáliti dala, kderéžto vápno dosti dobře do zdí hoditi se mohlo, ale hrubej náklad se na to učinil.

Toho roku v pátek den památný s[vatéh]o Petra a Pavla³⁷¹ bylo země třesení na mnoha místech, toho sobě lidé nemálo vážili.

A zemětřesení v zemi.

Toho roku opět zase dopustil milej Pán Bůh velikej strach na lidi. V sobotu po Povýšení s[vatéh]o Kříže³⁷² před večerem po 22 hodině a podruhý po 23 hodině že j[es]t se velmi země zatřásla. Potomně v noci v 6 hodin tak veliké země třesení bylo, takže se lidé děsili a strachem, co omámeni byli a co dělati nevěděli, neb všeckna stavení se hýbala a hlahol velmi hrozně fučel, skla v oknech brčela, kříž jeden velikej kamennej, kderej na věži špitální byl, ten od toho třesení dolův spadl a krov na kostele prorazil, kderéhožto kříže kusy někderé velké s špicemi železnými schovány v světnici velcí v rathauze. Zvonček, kderej na věži před hodinami, jak se zvoní, ten od toho třesení sám se zvonil. A netoliko takové země třesení bylo v Čechách, ale i v jiných zemích okolních, což nemalé škody na staveních zdělalo, o kderémžto země třesení se tisklo a vůbec vydávalo.

/f. 10v/

prázdné

/f. 11r/

Léta Páně 1591

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 2 kopách

o Hromnicích³⁷³ po 2 kopách 20 g[roších]

o středoposti³⁷⁴ byla po 2 kopách 30 g[roších]

po Velikonoci³⁷⁵ byla po 3 kopách

---

³⁷¹ 29. června 1590.

³⁷² 15. září 1590.

³⁷³ 2. února 1591.

³⁷⁴ 24. března 1591.

³⁷⁵ 14. dubna 1591.

k novému po 3 kopách 20 g[roších]
v nový byla zase po 1 kopách
o svatým Václavě³⁷⁶ po 1 kopě 15 g[roších]
Žito bylo při počátku roku toho roku po 2 kopách
o Hromnicích bylo po 2 kopách 30 g[roších]
po středoposti po 2 kopách 50 g[roších]
po Velikonoci po 3 kopách
o Letnicích³⁷⁷ po 3 kopách 15 g[roších] i drážeji
v nový zase bylo po 50 g[roších]
o Vánocích po 40 g[roších]
Ječmen byl při počátku roku po 1 kopě
o Hromnicích po 1 kopě 30 g[roších]
o středoposti po 2 kopách
po Velikonoci po 2 kopách 15 g[roších]
v nový zase po 32 g[roších]
po s[vatě]m Martině³⁷⁸ po 40 g[roších]
Hrách byl toho celého roku po 3 kopách
v nový zase po 1 kopě 20 g[roších]
Voves byl při počátku roku po 40 g[roších]
o Velce noci byl po 1 kopě
k novému byl po 1 kopě 10 g[roších]
v nový byl po 18 g[roších]
k Vánocím po 20 g[roších]

/f. 11v/

Víno toho roku bylo vědro po 2 kopách 30 g[roších]
Šenkoval se žejdlík vína po 3 kr[rejcach]
v postě³⁷⁹ vědro vína brali po 3 kopách
o svatým Martině vědro po 5 kopách
žejdlík se šenkoval po 4 g[roších]

---

³⁷⁶ 28. září 1591.

³⁷⁷ 2. června 1591.

³⁷⁸ 11. listopadu 1591.

³⁷⁹ Od 27. února do 13. dubna 1591.

Věrtel piva se vystavoval po 3 kopách

Toho roku na den slavný velikonoční byla veliká zima, takže sních dosti hrubej napadl, že lidé zimou na jitřní ostatí nemohli.

[?] *cís[arškého] vězení v Soběslavi jistýho [?]*

Toho roku na den památný s[vatéh]o Filipa Jakuba³⁸⁰ kurýr od Je[h]o Mi[los]ti Císařský přiběhl sem do města s psaním od Je[h]o Mi[los]ti Císařské svědčící Je[h]o Mi[los]ti panu Vilímovi z Rožmberka, panu našemu milostivému, dostihši zde nějakého Eduardu Engelanta³⁸¹ alchymistu, kderýž byl do stavu panskýho přijat a Je[h]o Mi[los]t panství libeňský jemu darovati ráčil. Ten se j[es]t nědterých velikých a těžkých věcí proti Je[h]o Mi[los]ti Císařské dopustil, což ten jistej kurýr, postihši ho zde, žádal práva, aby byl jat a hned takové psaní svědčící Je[h]o Mi[los]ti panu sám odpečetivši odevřel, kderéžto psaní co j[es]t v sobě obsahovalo, teď zejména položeno.

Rudolf druhý z boží milosti volený římský císař, po vše časy rozmnožitel říše, uherský, český král [etc.].

Vysoce urozený, věrný náš milý, tejna tebe činiti neráčíme, kderak sme Eduardu Ehilea³⁸² z hodných příčin vězením opatřiti poručiti ráčili, avšak nežli j[es]t se vůle naše vykonala, této pomínulé noci, maje snad

/f.12r/

sobě k tomu od kohož koliv návěští dané, j[es]t ujel. A jakž nás lidi, kdeříž sou ho na cestě potkali a poznali, zpravují, že by tou cestou, kudy se k Benešovu³⁸³ a k Táboru³⁸⁴ jede, spatřín býti měl. I poněvadž se jináče souditi z takový zprávy týchž lidí nemůže, nežli že se snad k tobě obracuje, protožť milostivě poroučeti ráčíme, aby to ihned dostatečně nařídil, jestli že by k tobě přijel a nebo na gruntech tvých nebo jinde se ukrejvati a chrániti chtěl, aby ihned beze všeho ušetření vzat a nám sem v železích dobře opatřený na Hrad pražský obeslán byl, jináče nikoliv nečiníce. Dán na Hradě našem pražském v outerý po Svátosti léta Páně 1591.³⁸⁵

---

³⁸⁰ 1. května 1591.

³⁸¹ Edward Kelley (1555-1598), anglický alchymista a dobrodruh, působil na dvoře Rudolfa II., přijat do rytířského stavu.

³⁸² Edward Kelley.

³⁸³ Benešov, město ve středních Čechách.

³⁸⁴ Tábor, město v jižních Čechách.

³⁸⁵ 30. dubna 1591.

A tak ten jistej Eduardus,³⁸⁶ strojice se na vůz sedati a dál odjeti, tu j[es]t jat a na závazek vzat a v domě Štěpána Knoblocha v světnici hořejší ve dne i v noci vartován od středy až do soboty. V sobotu přijeli pro něho profous Je[h]o Mi[los]ti Císařský na několika kočích [vozech], maje sebou do několika střelců, tu jeho hned svlíkši a přehledavši, do pout dali a ukovali a sami přes noc vartovali. Na ráno davši a ukovavši ho na vůz, s ním odjeli a na zámek Křivoklát,³⁸⁷ do vězení jej dovezli, v kderýmžto vězení přes půl čtvrtá léta seděl, souce tam vartován, potom zase při Je[h]o Mi[los]ti Císařský k milosti přišel a zase mu panství Libně³⁸⁸ navráceno.

Potomně ten jistej Eduardus³⁸⁹ zase se někderých věcí proti Je[h]o Mi[los]ti Císařský dopustil. Léta 1596 v středu před s[vatý]m Linhartem³⁹⁰ na zámku pražským j[es]t jat a do vězení na hrad Mostský³⁹¹ dovezen a tam věčným věznem zůstávati měl, ale potom v tom vězení, chtěje se z toho hradu dolů spustiti, hlavu srazil. Ten tam.

/f.12v/

Pánev soběslavský[m].

Toho roku v pondělí po svatým Filipě a Jakubě³⁹² přivezena j[es]t pánev nová do pivovara z města Hradce Jindřichova,³⁹³ kderouž dělal Lukáš kotlař. Frejmarčeno s ním na starou pánev a přidáno mu hotových peněz 76 kop 40 g[roších], kderáž se hned k místu přihotovila, že hned na ní se vařiti začalo. A hned toho dne taky udělána kád' nová velká skrze Jana bednáře a do pivovara postavena, od kteréž se mu dalo od díla 6 kop míšeňsk[ých].

---

³⁸⁶ Edward Kelley.

³⁸⁷ Křivoklát, hrad u Rakovníka.

³⁸⁸ Libeň, panství a vesnice s tvrzí u Prahy.

³⁸⁹ Edward Kelley.

³⁹⁰ 30. října 1591.

³⁹¹ Most, město v severních Čechách.

³⁹² 6. května 1591.

³⁹³ Jindřichův Hradec, město, hrad (zámek) a panství v jižních Čechách.

Toho roku na den s[vatéh]o Vavřince³⁹⁴ byl zde nemalej sjezd. Po tři dny se sjížděli přátelé pana ženicha Berky,³⁹⁵ kderež sobě pojímal dceru³⁹⁶ nebožtíka pana Zachariáše z Telče.³⁹⁷ Potomně v pondělí³⁹⁸ odsud do Hradce³⁹⁹ poctivě vyjeli.

[?] tabule rathauz [dána] byla.

Toho roku v outerý po s[vaté]m Vavřinci⁴⁰⁰ udělána j[es]t tabule do světnice radní na rathauze, kde páni sedávají, na kderouž sukna zelenýho na přístření i také okolo obestření půl druhý[h]o postavu vzato.

[Mutaci] kněze soběslavského.

Toho roku den památný Všech svatých⁴⁰¹ na psaní Je[h]o Mi[los]ti pana starýho⁴⁰² vyslány byly osoby na Třeboň⁴⁰³ k Je[h]o Mi[los]ti panu Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Tomáš písař.⁴⁰⁴ Tu z jistý vůle Je[h]o Mi[los]ti vystaven j[es]t nám za správce duchovního kněz Václav Albín. Tu z poručení Je[h]o Mi[los]ti osoby vyslané na zámku dobře chovaný byly.

Při navracení jich domů panu opatovi, faráři našemu, nebyla ta novina příjemná, že tak na pospěch k posměchu svýmu odsud

/f. 13r/

se stěhovati musel. Potomně v středu kněz Václav Albín sem přijevši. Nazejtří ve čtvrtek

---

³⁹⁴ 10. srpna 1591.

³⁹⁵ Ladislav Berka z Dubé, na Meziříčí, Jaroslavicích a Novém Hrádku (z. 1613), moravský nejvyšší komorník 1598-1608, místodržící hejtmanského úřadu 1598, 1607-1608, moravský zemský hejtman 1603-1604, manžel Kateřiny Berkové z Hradce.

³⁹⁶ Kateřina Berková z Hradce, dcera Zachariáše z Hradce, manželka Ladislava Berky z Dubé a na Meziříčí.

³⁹⁷ Zachariáš z Hradce, na Telči a Polné (1527-1589), moravský nejvyšší komorník 1558-1566 a 1572-1587, zemský hejtman 1567-1572.

³⁹⁸ 12. srpna 1591.

³⁹⁹ Jindřichův Hradec.

⁴⁰⁰ 13. srpna 1591.

⁴⁰¹ 1. listopadu 1591.

⁴⁰² Vilém z Rožmberka.

⁴⁰³ Třeboň, město, zámek a panství v jižních Čechách.

⁴⁰⁴ Tomáš Netolický, radní písař v Soběslavi v letech 1577-1618.

po s[vaté]m Martině⁴⁰⁵ skrze pana Jiříka Hohmuta,⁴⁰⁶ hejtmana bechyňského, v přítomnosti všech konšelův do fary j[es]t uveden. Potom v neděli kázání první j[es]t učinil. A v outerý pan opat odsud s kuchařkami svejmi se odebral na Tábor, koupivši sobě domček u Pintovky, a tam j[es]t potom život svůj dokonal.

Téhož roku v pátek na sobotu v noci skrze neušetření od sládkův stala se škoda od vohně na kádi v pivovaře, takže j[es]t ji víceji nežli polovici shořelo. Dáno od ní od oprávký bednářovi 3 kopy 30 g[rošů].

Toho roku v pondělí po neděli Reminiscere⁴⁰⁷ obnoven j[es]t ouřad konšelskej skrze urozeného pana Jiří[h]o Hohmuta z Harasova. Osoby zejména volené.

Primasem Řehoř Smrčka

Šebestián Roubík, Josef Khurz, Ondřej Meryka, Joachym Konvař, Jan Buzek, Štěpán Knobloch, Vít Řepa, Jindřich Mirka, Martin Stříbrný, Jan Feitlik, Václav Hron.

Starší obecní Michal Holzapl, Bartoš Libra, Nikodým Mezeřický, Vít Mokrej, Dobiáš Mráček, Jan Kuchař, Severin Hubatý, Matěj Tichej, Vít Valda, Jan Rozoumek, Šebek Krejčí, Václav Zigmundů.

Rychtářem Jan Čapek

/f. 13v/

Léta Páně 1592

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě 15 g[roších]

o Letnicích⁴⁰⁸ po 1 kopě 10 g[roších]

před novým byla po 1 kopě

v nový zase po 50 g[roších]

o Vánocích po 1 kopě

Žito bylo při počátku toho roku po 46 g[roších]

o středoposti⁴⁰⁹ po 40 g[roších]

o Letnicích po 30 g[roších]

v nový bylo po 24 g[roších]

---

⁴⁰⁵ 14. listopadu 1591.

⁴⁰⁶ Jiří Homut z Harasova.

⁴⁰⁷ 11. března 1591.

⁴⁰⁸ 17. května 1592.

⁴⁰⁹ 8. března 1592.

o Vánocích po 28 g[roších]
Ječmen byl při počátku roku po 45 g[roších]
o středoposti po 40 g[roších]
o Letnicích po 32 g[roších]
v nový byl po 24 g[roších]
o Vánocích po 28 g[roších]
Voves byl při počátku roku po 20 g[roších]
v nový po 12 g[roších]
o Vánocích po 15 g[roších]
Hrách byl toho roku po 1 kopě
Věrtel piva se vystavoval po 2 kopách

/f. 14r/

Uložen[o] právo hraničné na Šim[ona] Svobodu z jistý velkého dumení [?].

Toho roku ve čtvrtek po Devětníku⁴¹⁰ dostal se do vězení šatlavního Šimon Svoboda,⁴¹¹ řemesla ševcovskýho za příčinou, že by se měl dopustiti skutku neřádného s jalovicí v domě Martina Vošterálka.⁴¹²

Potomně v pátek po s[vatě]m Matěji⁴¹³ podána ta pře mezi Martinem Vošterálkem a tím jistým Šimonem Svobodou na právo hraničné, kderémužto právu se sjely osoby přísežné z města Vodňan⁴¹⁴ 3, z města Hradce⁴¹⁵ 3, z města Třeboně 3 a zdejší přidány byly 3 osoby. Nalezeno od téhož práva hraničného, aby se týž Svoboda takového hanebného skutku, že j[es]t to neučinil, odpřisáhl, tak jakž mu závazek sepsán a vydán bude. Stálo to právo hraničné přes 30 kop.

Toho roku v pátek po neděli Letare⁴¹⁶ podle nálezení od práva hraničného týž jistý Svoboda hroznou přísahu na rathauze v přítomnosti mnoha lidu obojího pohlaví činil.

Toho roku po památce Ducha svatého seslání⁴¹⁷ Je[h]o Mi[los]t pan Vilím z Rožmberka ráčil zde noclehem, jedouce do Prahy, býti, a Je[h]o Mi[los]t pan Petr Vok, pan náš

⁴¹⁰ 30. ledna 1592.

⁴¹¹ Šimon Svoboda, soběslavský měšťan.

⁴¹² Martin Vošterálek, soběslavský měšťan.

⁴¹³ 28. února 1592.

⁴¹⁴ Vodňany, město v jižních Čechách.

⁴¹⁵ Jindřichův Hradec.

⁴¹⁶ 13. března 1592.

⁴¹⁷ 17. května 1592.

milostivý, tolikýž příjezdem svým z Bechyně ráčil zde býti. Nazejtří ráno se spolu rozjeli. Ta j[es]t poslední jízda do Prahy Je[h]o Mi[los]ti pana starýho⁴¹⁸ byla a poslední shledání Jich Milostí vobouch pánův.

Toho roku v pátek po s[vaté]m Vítě⁴¹⁹ veliké povětrí bylo, na mnoha místech obilí protlouklo, kroupy veliké divně hranaté nevidané pršely. I zde při městě obilí zprorážely místem.

/f. 14v/

Toho roku mrazové a studenosti velké s častými prškami každodenními trvaly až právě do svatýho Jana Křtitele.⁴²⁰

Toho roku v pondělí po Nanebevzetí Panny Marie⁴²¹ projednán j[es]t krov na škole k předělání, kderýž velmi velikej byl, tesařům, takže ho mnoho snížili. Při tom také projednán j[es]t zedníkům Jírovi Vlachovi kštít a komín zděnej. Dáno mu od toho 10 kop.

Zmizel z Rožumberka.

Toho roku po památce Stětí svatého Jana Křtitele v pondělí⁴²² aneb po 14. neděli po svaté Trojici Je[h]o Mi[los]t pan Vilím z Rožmberka, správce a vladař domu rožmberskýho, pan náš milostivý, v hodinu 16. umřel v domě svým na Hradě pražském. Nazejtří v outerý Je[h]o Mi[los]ti panu⁴²³ na poště ta novina přišla. Hned ve středu Je[h]o Mi[los]t pan ráčil na všeckna panství osoby stavu rytířskýho vyslati k ouředníkům a písařům, aby Je[h]o Mi[los]ti člověčenství slibovali. A Je[h]o Mi[los]t ráčil hned do Prahy jeti.

Toho dne nějakaj magister Englant, alchymista,⁴²⁴ kterej nebožtíka pana velmi šidil, vzat j[es]t na Krumlově⁴²⁵ a dán do těžkýho vězení, i žena jeho i služebníci. Vzali tu ještě od něho peněz 8000 kop a za jinými tovaryši je[h]o poslali až do Drážďan,⁴²⁶

---

⁴¹⁸ Vilém z Rožmberka.

⁴¹⁹ 19. června 1592.

⁴²⁰ 24. června 1592.

⁴²¹ 17. srpna 1592.

⁴²² 31. srpna 1592.

⁴²³ Petr Vok z Rožmberka.

⁴²⁴ Edward Kelly.

⁴²⁵ Český Krumlov.

⁴²⁶ Drážďany, hlavní město Saska (Německo).

odňali jim sumy 25 tisíc. Potomně ten magister Englant v vězení na Krumlově umořen. Ten tam.

Toho roku ve čtvrtek po s[vaté]m Matouši⁴²⁷ Je[h]o Mi[los]t pan ráčil na Krumlov⁴²⁸ přijeti a v panství se uvázati.

/f. 15r/

Toho roku v neděli po svatém Diviši⁴²⁹ Je[h]o Mi[los]t pan ráčil z Krumlova na Bechyni přijeti, potomně ve čtvrtek do Prahy vyjeti. Toho dne 18 hodin bylo zde i na mnoha místech země třesení.

Toho roku v pondělí po svaté Voršile⁴³⁰ tělo mrtvého nebožtíka pana⁴³¹ z zámku Hradu pražského dolův na Malou Stranu do kláštera k s[va]tému Tomáši slavně j[es]t snešeno. Nazejtří v outerý z Prahy do Jesenice⁴³² s provázením množství lidu slavně vezeno. Potomně v pátek sem do Soběslavě přivezeno a tu v kostele do pondělka zůstalo. Mnoho panstva při Je[h]o Mi[los]ti panu bylo. Přitom příjezdu Je[h]o [Milost] pan j[es]t od purgmistra a konšelův v přítomnosti pana Adama z Hradce⁴³³ i jiných pánův přivítán a vinš Je[h]o Mi[los]ti se učinil, aby Pán Bůh ráčil dáti šťastně Je[h]o Mi[los]ti na stolici a vladařství domu rožmberské[h]o dosednutí a dlouhé zdraví dáti, kderěžto vítání a vinš Je[h]o Mi[los]t ráčil s mnohým zakazováním obci této k sobě vděčně přijíti. Potomně v pondělí odsud j[es]t do Budějovic⁴³⁴ vezeno. Nazejtří bylo takový ku poctivosti těla mrtvého pana svého všickni konšelé v plášťích smutkových s fakulemi. Potom všickni cechové všech řemesel z svěcmi a při svěcích erby zavěšený proti tělu mrtvému až do pole vyšli s kněžstvem okolním a žakovstvem, a potomně zase všekna řemesla s týmiž svěcmi i jiní všickni sousedé až k mostu doprovodili. V outerý pak na Krumlov⁴³⁵ šťastně j[es]t přivezeno. A tak Je[h]o Mi[los]t pan šťastně na stolici rožmberskou dosednouti ráčil.

---

⁴²⁷ 24. září 1592.

⁴²⁸ Český Krumlov.

⁴²⁹ 11. října 1592.

⁴³⁰ 26. října 1592.

⁴³¹ Vilém z Rožmberka.

⁴³² Jesenice, vesnice u Prahy.

⁴³³ Adam II. z Hradce (1549-1596), nejvyšší kancléř 1585-1593, nejvyšší purkrabí 1593-1596.

⁴³⁴ České Budějovice, město v jižních Čechách.

⁴³⁵ Český Krumlov.

/f. 15v/

Toho roku den Obětování Panny Marie⁴³⁶ pan Jindřich Doudlebský⁴³⁷ za hejtmana bechyňského na Bechyni j[es]t vyhlášen.

Toho týhodne po svatém Mikoláši⁴³⁸ prška sněhů byla, takže sníh přes kolena napadl a země nebyla zamrznuta.

Ve čtvrtek po s[va]tém Mikoláši⁴³⁹ pohřeb slavnej nebožtíka pana Vilíma Petra otce z Rožmberka⁴⁴⁰ na Krumlově se vykonal v přítomnosti množství osob stavu panského, rytířský[h]o a z měst, takže to tělo mrtvé j[es]t v kostele farním krumlovským⁴⁴¹ slavně pochováno.

Toho roku v neděli u vigiljí s[vatéh]o Petra Pavla⁴⁴² před samou 24. hodinou narodil se z Lidmily, manželky mé, syn můj Daniel. V neděli po s[va]tém Kiliánu⁴⁴³ j[es]t pokřtěn. Kmotrové mu byli pan Aleš Olbram⁴⁴⁴ a pan Jindřich Vrchotickej⁴⁴⁵ a Štěpán Knobloch, a kmotry paní Dorota Vrhotická z Podolí.

/f. 16r/

Léta Páně 1593

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě

o Letnicích⁴⁴⁶ po 1 kopě 10 g[roších]

v nový po 1 kopě 15 g[roších]

o s[va]tým Martině⁴⁴⁷ po 1 kopě 30 g[roších]

k Vánocím po 1 kopě 45 g[roších]

Žito při počátku toho roku bylo po 28 g[roších]

---

⁴³⁶ 21. listopadu.

⁴³⁷ Jindřich Doudlebský z Doudleb, na Malé Chýšce (z. 1614), rožmberský úředník.

⁴³⁸ 6. prosince 1593.

⁴³⁹ 10. prosince 1593.

⁴⁴⁰ Patrně později vložený vpis.

⁴⁴¹ Kostel svatého Víta v Českém Krumlově.

⁴⁴² 28. června 1593.

⁴⁴³ 12. července 1593.

⁴⁴⁴ Aleš Olbram ze Štěkře, rytíř.

⁴⁴⁵ Jindřich Vrhotický z Loutkova.

⁴⁴⁶ 6. června 1593.

⁴⁴⁷ 11. listopadu 1593.

po Velikonoci⁴⁴⁸ po 40 g[roších]
v nový bylo po 50 g[roších]
o s[va]tým Martině po 1 kopě
Ječmen při počátku roku byl po 28 g[roších]
v postě byl po 40 g[roších]
v nový byl po 48 g[roších]
o s[vatě]m Martině po 1 kopě
Hrách byl toho roku v jedný ceně po 1 kopě
Voves byl při počátku roku po 15 g[roších]
o Velikonoci po 20 g[roších]
v nový byl po 18 g[roších]
k Vánocím po 24 g[roších]

/f. 16v/

Toho roku po s[vatě]m Pavle na víru obráčení⁴⁴⁹ strhlo se veliké povětrí, takže j[es]t vítr veliké škody na staveních zdělal, též i na lesích, neb mnoho lesův prkenných po mnohých krajinách zvyvracelo. Zde v lese Karvankovým mnoho škody učinilo, do několika kop kmenů zvyvracelo, ve dvoje obětí špalků k pile mnoho se zvyřezovalo.

Jednání [s] [pa]nem s Rožm[be]rka o vesnic[e], které nyní [mě]stu Sobě[sla]vi patří.

Toho času vzali se před sebe někderé pilné a platné věci v přemyšlování. Já Řehoř Smrčka spolu s Šebestiánem Roubíkem a Tomášem Písařem což by budoucně dobrého a chvalitebného a tomuto městu prospěšného a užitečného nám i potomkům našim mohlo se hoditi, tak aby také památka nás u potomkův našich v dobrém připomínání zůstati mohla. Předně a nejprve aby se mohlo při Je[h]o Mi[los]ti panu⁴⁵⁰ našem milostivým obdarování v někderých artikulých platných objednati, kteréžto artikule zasedši, pod tichou na ně společně sme sepsali, i také suplikaci sníženou a žádostivou k Je[h]o Mi[los]ti sepsavši, pohotově sme měli a dáleji času příhodného očekávali. Vejšeji také, poněvadž na tom Je[h]o Mi[los]t býti ráčil, aby panství bechyňský, želecký, táborský, choustnický odprodati ráčil, přemejšlejíc o to, přijdeli k tomu a to odprodáno jiným bude, jakej velikej svízal a nepohodlí i velikým soužení toto město býti musí, že by z města nikam nemohli než všudy na cizí grunty. I pokusili

⁴⁴⁸ 18. dubna 1593.

⁴⁴⁹ 25. ledna 1593.

⁴⁵⁰ Petr Vok z Rožmberka.

sme se o to, abychom při Je[h]o Mi[los]ti toho vyhledávali, aby nám Je[h]o Mi[los]t někderé vesnice bliž městu přináležející se všemi příležitostmi, též i lesův, nětco prodati ráčil, na tom sme svou radu zavřeli.

/f. 17r/

Téhož roku v postě o středoposti⁴⁵¹ obec města byla na rathauz sezvoněna. Tu my v plnosti obce oumysl náš složenej v srdci našem, kderežž sme od dávných časův měli, žádnýmu prve nepronášeli, tu teprva obci sme přednesli, jakž strany obdarování, tak také i ty věci, což by pro vzdělání města užitečného bylo pro budoucí potomky naše, abychom jim mohli nětco platného zanechat, jaký by pak začátek a přístup k takovému jednání začat býti měl. Dali sme obci suplikaci, kderouž sme k Je[h]o Mi[los]ti zhotovenou a sepsanou měli, i také ty artikule, kderěž by platnost nám i budoucím našim přinesli, přečísti, což obec všeckna přeslyševši to všeckno, i také mezi tím mnohá předložení a odevření platná, s velikou vděčností sou to a s děkováním přijali, žádajíce a prosíce nás, abychom v tom dobrém začatém dáleji pracovali a toho šťastně jednati začali, zvolivši k tomu osoby, plnomocenství pod pečeti městskou vydali, kderěžto plnomocenství v tato slova vzní.

My purgmistr a rada, starší obecní i všeckna obec města Soběslavě oznamujem tímto listem, kderýž slove přiznání, obecně přede všemi a zvlášt' kdež by toho potřeba ukazovala, že svolivši my se všickni jednostejně a jednosvorně v plné obci, abychom o někderé všech nás i vší obce důležité a platné potřeby, o ty, kderěž by ná[m] i potomkům, budoucím našim, k dobrému a užitečné[m]u prospívati mohly, při Je[h]o Mi[los]ti pa[n]u,⁴⁵² pa[n]u našem milostivém s ponížeností hledali, a to ne jináče, nežli jakž předně suplikaci Je[h]o Mi[los]ti od nás všech z jednostejné vůle složena v plné obci čtena i s artikulemi v spis uvedenými to v sobě

/f. 17v/

zouplna obsahuje a zavírá. I zvolivši a zřídívši k takové[m]u při Je[h]o Mi[los]ti jednání osoby z sebe, předně Řehoře Smrčku, primátora našeho, Šebestiána Roubíka, Joachyma Konváře z konšelův a Tomáše Netolickýho, písáře radního našeho. Jim sme tu plnou moc dali a tímto listem dáváme, aby jak od sebe sami, tak na místě nás všech při Je[h]o Mi[los]ti pa[n]u, pa[n]u našem milostivým ty potřeby obecní, což tak koliv mezi námi

---

⁴⁵¹ 28. března 1593.

⁴⁵² Petr Vok z Rožmberka.

na místě zavříno a postaveno j[es]t, jednali, a pokudž by Pán Bůh šťastnou hodinku propůjčiti ráčil, k místu a k konci přivedli, nejináče nežli jako bychom toho všickni přítomni byli. Tomu na svědomí poručili sme pečeť městskou k tomuto listu přitisknouti jenž j[es]t dán v městě Soběslavi v pátek den s[vatéh]o Jiří léta 1593.⁴⁵³

Vejpis suplikací, kderáž byla k Je[h]o Mi[los]ti⁴⁵⁴ sepsána v tato slova.

Vaše Mi[los]ti vysoce urozený pane, pane náš milostivý, Pán Bůh všemohoucí rač Vaší Mi[los]ti i všecken slavnej dům rožmberskej svou božskou milostí ochraňovati, za dlouhá léta šťastné panování nad námi poddanými dáti, tak abyšte nás, věrné poddané své, v dobrém způsobu a zdraví ve vši radosti s potěšením chrániti a nad námi svou milostivou otcovskou rukou držeti ráčili. Toho my V[aší] Mi[los]ti jakožto vždycky milostivému panu otci a patronu na je[h]o božské milosti upřímným srdcem žádáme a prosíme. Milostivý pane, slušné náležitě i také nám to povinné bylo učiniti, abychom aspoň v tak prodloužených časích za mnohými příčinami, znamenajíc vrtkavost a nestálost štěstí, a vzláště již v náklonosti tohoto světa, v němž se častokráte rychlé proměny, (načež člověk pomysliti neumí) dějí, sobě mnohé a znamenité milosti tomuto městu činěné ku paměti přivésti a na to také, zdali by i ty v časých budoucích po naší milostivé křesťanské a otcovské vrchnosti, čehož milej Pán Bůh rač uchovati, svou jakou takovou proměnitelnost vzítí mohly, abychom pomysliti neměli, ale nýbž sebe i s potomky našimi, pokudž by milost boží pomocná byla, v těch ve všech příčinách častně, dříve nežli by se co takového na nás i budoucí naše přihnulo a stalo,

/f. 18r/

při V[aší] Mi[los]ti⁴⁵⁵ jakožto svým milostivým otci a patronu opatřili. Považujice toho u sebe, kderak a jaké usilování předkův našich milých ne tak pro ně, jako pro budoucí a potomky jich j[es]t býti muselo, že sou tak mnoho dobrého a užitečného svejm potomkům pozůstaviti, a toho tak snažně jak službami svými neustálými, tak věrností při Jich Milostech paních předcích V[aší] Mi[los]ti vyhledávati hleděli, až sou toho s pomocí boží došli a k tomu přišli, že Jich Milosti prohlídši k poníženým prosbám předkův našich, též jich všelijakou věrnost poddanou a poslušenství, tak ušlechtilými a platnými milosti toto město V[aší] Mi[los]ti na věčnou památku udarovati a ohraditi milostivě ráčili. Jakož pak to obdarování Je[h]o Mi[los]ti pana, pa[n]a Jindřicha

---

⁴⁵³ 23. dubna 1593.

⁴⁵⁴ Petr Vok z Rožmberka.

⁴⁵⁵ Petr Vok z Rožmberka.

z Rožmberka,⁴⁵⁶ pana a předka V[áší] Mi[los]ti dobré a slavné paměti, kderémuž dobře přes dvě stě let j[es]t, všeckna práva a svobody nejináč nežli jako královská města sou užívali a ještě užívají, v sobě tomuto městu darované na časy budoucí a věčné, obsahuje a zavírá. Čehož my všeho ve všem dotčení je[h]o v artikulech a klauzulech, děkuje Pánu Bohu, jakž i předkové naši vždycky až posavád pokojně sme užívali, takže ne rušitelem těch milostí, ale milostivým ochránci po všeckny časy býti ráčíte. Což sobě na Pá[n]u Bohu všemohoucím upřímným srdcem prosíme, aby jeho božská milost pod V[áší] Mi[los]tí milostivou a otcovskou ochranou a spravováním nás za dlouhý čas v pokoji držeti ráčil. Ale že pak milostivý pane, vedly proměny časův, jakž nahoře dotčeno, i takové milosti průchodu svého nemívají, nýbrž častokráte z svý[h]o klejchu jak k snížení svému, tak i k zlehčení předkův, ješto to s zdravím a jistým svým rozmyslem i uvážením z ňaké obzvláštní náklonnosti a lásky, soudíc a považujíc někdy toho slušné příčiny poddaným svým činívali) rozličnými způsoby a obmysly lidskými přicházejí, jakož pak milostivý pane, již i za našich let těchto jakýchsi nepodařilých časův posledních netoliko rukama hmatati, ale zřetelně na oko se spatřiti může, jakou proměnitelnost tento svět a v něm mnozí činí a působí, takže mnohdykráté, kdyby se kdo tomu na odpor postaviti a vedli takových milostí zastiviti chtěl, netoliko měli by jakej statček, o ten že by se připravil, ale mnozí že i o hrdla přicházejí, čehož nás i potomkův našich, abychom toho

/f. 18r/

čeho dočekati měli, Pán Bůh všemohoucí rač uchovati a to dobré dáti, což by nám i budoucím našim s nejlepším a nejužitečnějším býti mohlo. Dáleji i k tomu milostivý pane prohlídajíce, čehož sme vždyckny upřímným srdcem žádostivi byli, aby všemoucí Pán Bůh na V[áší] Mi[los]ti⁴⁵⁷ a dům rožmberskej milostivě se ohlédnouti a dědice toho, kderež by potomně na časy budoucí dům rožmberskej řídil a spravoval, V[áší] Mi[los]ti dáti ráčil, že i to jakoby nám poněkud v pochybnosti bylo, toho že sme se až posavád dočekati nemohli. K tomu nás velmi pohnulo, kdyby milej Pán Bůh vedli své vůle (čehož milostivě rač zachovati) jakou proměnu učiniti ráčil, soudíc vedli přirození lidské[h]o, tak dobře V[áší] Mi[los]t jako i jiné smrtedlné[h]o, poněvadž císařové i králové tomu též poddání byti musejí. Kdybychom my nejsouce od V[áší] Mi[los]ti

---

⁴⁵⁶ Jindřich III. z Rožmberka (z. 1412), syn Oldřicha I. z Rožmberka, od roku 1390 rožmberským vladařem, nejvyšší purkrabí 1396-1398 a 1400-1404.

⁴⁵⁷ Petr Vok z Rožmberka.

jakožto svý[h]o milostivý[h]o pana otce a patrona, tak jakž mnoho a častokráte ráčili se se k nám v tom milostivě skloňovati a všeckno dobré o tomto městu až posavad přemejšleti, nějakou obzvláštní milostí na věčnou V[aší] Mi[los]ti památku opatření a udarování, souce potomně jiné vrchnosti, Pán Bůh ví jaké, v moc a poddanost uvedení s námi neb potomky našimi, že by nějak přísněji a nekřesťansky chtělo nakládáno býti. A tudy takovou vrchností že by i snad ta obdarování předkův V[aší] Mi[los]ti k přerušení a jich v nic obrácení přijíti mohly. O co by milostivý pane nemohlo nežli s pláčem a s mnohým lkaním na V[aší] Mi[los]t od nás i potomkův našich zpomínáno býti a žalostivě na to potomní zle naříkati. I za takovými příčinami oznámenými, šetře více na potomky své nežli již sami na sebe, a abychom i my budoucím svejím nětko chvalitebného a dobrého jako i předkové naši nám po sobě pozůstaviti a zanechati mohli. Ve vsí ponížené poddanosti, důvěrně k V[aší] Mi[los]ti jako k svému milostivému pánu, otcí a patronu se utíkajíce, sepsání někderých artikulův, kdeříž tak vejslovně v předešlých obdarování nejsou položené a vepsané, nad čímž se lidský rozum těchto nynějších časův nejvíce, že by nebylo za dostatečný, pozastavuje, V[aší] Mi[los]ti s ponížeností

/f. 19r/

podáváme, až by tak za dosti bylo a nebo nětko vejšeji pro budoucí nás a potomkův dobré, k tomu buďto přidati a nebo v čem umenšiti za potřebu že byste toho milostivě poznávati ráčili. V tom se ve všem k milostivé a otcovské ochraně V[aší] Mi[los]ti poručena činíc, podli mnohých k nám až posavad milostivých zakázání a v tom vůle V[aší] Mi[los]ti pronášení, v té celé důvěrné a nepochybné naději k V[aší] Mi[los]ti se utíkáme a ve vsí poníženosti pokorně jako svého milostivého[h]o pana otce a patrona prosíme, že V[aše] Mi[los]t, prohlédnouce na mnohé služby a poslušenství předkův našich i ještě také až posavad na naše neustálé, ač byli-li by ty nejmenší z povinnosti činíme služby, a ty, kderěz bychom do své smrti věrně poddaně, pukudž by potřeba kázala, do přemožení hrdel našich činiti mohli. V tom že se k nám milostivě a otcovsky nakloniti a dotčených artikulův milostivě skrze obdarování, abychom aspoň i s potomky našimi památku věčnou V[aší] Mi[los]ti⁴⁵⁸ míti a skutečně toho před jinými, <kdeříž by> že sme V[aší] Mi[los]ti tak k sobě milostivého pana otce a patrona měli, pokázati mohli, milostivě potvrditi, a před jinými, kdeříž by jakým koliv způsobem to rušiti, v nic obrátili a zjinačiti chtěli, dobrotivě a laskavě opatřiti ráčíte. V tom pak ve

---

⁴⁵⁸ Petr Vok z Rožmberka.

všem i s tím se vším souce vžycky věrní poddaní V[aší] Mi[los]ti až do smrti Pánu Bohu a V[aší] Mi[los]ti v milostivou a laskavou ochranu poručena se činíme a za laskavou a dobrotivou odpověď s naplněním této naší ponížené prosby pokorně žádáme.

Vaší Mmilosti

věrní poslušní poddaní

purgmistr, rada, starší obecní i všeckna obec města Soběslavě

V neděli provodní⁴⁵⁹ vyjely osoby volené na Krumlov⁴⁶⁰ k Je[h]o Mi[los]ti panu, podavši té suplikaci, žádostivě toho vyhledávali, aby se Je[h]o Mi[los]t milostivě a laskavě milostí svou nakloniti ráčil, a takové žádosti povoliti. I při té jízdě nemohlo tak spěšně nic způsobeno býti, ale laskavá odpověď s zakázáním od Je[h]o Mi[los]ti byla.

/f. 19v/

Téhož roku v pondělí před s[va]tou Markytou⁴⁶¹ spadl velikej dýšť, takže j[es]t celej den přšel, celou noc i na zejtří. Rybníkův velmi mnoho na mnoha místech se potrhalo. Nadýmač rybník se strhl do Potočního rybníka, takže málo hráze celý zůstalo. Potoční rybník taky se strhl, neb všudy voda přes hráz šla a znamenitý rokle zdělala, splav všecken do kruntu pobrala. Ryby všeckny z obou rybníkův se vynesly. Nahoře na tom potoce všeckny rybníky se potrhaly, mlejny do kruntu pobraly, takže ani kamení mlýnskejch nacházeti nemohli, neb se všeckno do roklí zaneslo. Tak potom zase obec tuto ty rybníci dva a splav novej, do několika set stály.

Toho roku při památce Nanebevzetí Panny Marie⁴⁶² byvši za někderými potřebami obecními na Krumlově, žádal sem Je[h]o Mi[los]t pana,⁴⁶³ pa[n]a svého milostivého, aby mi ráčil tu milost prokazovati a mně s manželkou i dítkami mými osvoboditi listem vejhostním ráčil, což Je[h]o Mi[los]t na takovou žádost mou milostivě tomu povoliti ráčil a takovej list hned napsati poručiti ráčil a pečetí velkou s podpisem vlastní ruky stvrditi ráčil, kderýžto list slovo od slova takto j[es]t napsán.

My Petr Vok z Rožmberka a na Českém Krumlově, vladař domu rožmberský[h]o [etc.]. Vyznáváme tímto listem obecně přede všemi, kdež čten nebo čtúcí slyšán bude, a

---

⁴⁵⁹ 25. dubna 1593.

⁴⁶⁰ Český Krumlov.

⁴⁶¹ 12. července 1593.

⁴⁶² 15. srpna 1593.

⁴⁶³ Petr Vok z Rožmberka

vzláště tu kdež náleží, jakož všelijakých křesťanských vrchností ta přirozená povaha j[es]t o dobré a užitečné poddaných svých věrných milých a vzláště těch, jenž toho věrně a pravě zasluhují, netoliko otcovskou péčí míti, ale i k zrostu jich milostivě a dobrotivě napomáhati. Tak jsouce i my mnohými věrnými platnými a stálými službami Řehoře Smrčky, měštěnáina města Sobeslavě a pozůstalého po někdy Řehořovi Smrčkovi v témž městě syna, poddané[h]o dědičného našeho věrného milého hnutí, kderěž j[es]t nám od mladosti věku svého až dosavad vždy činil, činí i na budoucí časy činity připovídá, přemejšleje

/f. 20r/

na to, kderak by v budoucích časech jak v životnosti své, tak také ve všech jiných příbězích a dobrých věcech hojnější zrost a rozmnožení mohl vzíti a volněji obchod živnosti své vésti. Jsouce mu pro dotčené služby jeho, tudíž i předkův je[h]o, kderěž sou pánům předkům našim slavné a hodné paměti až do smrti svých v sniženosti a věrné poddanosti prokazovali, obzvláštní milostí nakloněni. Z dobré a svobodné vůle své téhož Řehoře Smrčku s Lidmilou, manželkou i dítkami jeho, kderěž nyní má neb ještě jmíti bude obojího pohlaví, též i se vši spravedlivostí dědicovou a statkem je[h]o na čem by ten koliv, kde koliv a jakými koliv jmény jmenován býti aneb budoucně ještě po kom koliv na něho jakým koliv právem připadnouti mohl, z poddanosti a člověčenství toho, jimž nám i dědicům a budoucím našim jakožto člověk náš dědičný podroben j[es]t byl, mocí tohoto listu od sebe dědicův a budoucích našich propouštíme, zhošťujeme a dokonce osvobozujeme, žádného práva poddanosti, spravedlnosti aneb jaké vzláštnosti sobě, dědicům a budoucím svými na něm, dotčené Lidmile manželce, dědicích a budoucích jeho nepozůstavujícíce. Nýbrž tu moc jemu dávajícíce, aby již on s potomky svými všech práv a svobod, jimiž lidé svobodní se těší, užívati a živnost svou volně podle líbezné vůle své, kdekoliv by mu nejprůležitěji se vidělo a zdálo, provozovati mohl a moc měl, bez naší, dědicův a budoucích našich i každého pána a držitele po smrti naší před psaného města našeho Sobeslavě překážky všelikderaké. Čehož na svědomí a pro lepší toho jistotu pečet' naši větší s jistým našim vědomím a vlastní ruky podpisem dali sme přivěsiti k tomuto listu, jenž j[es]t dán a psán na zámku našem Krumlově Českém v pondělí po Nanebevzetí blahoslavené Panny Marie léta od narození syna Božího tisícího pětistého devadesátého třetího.⁴⁶⁴

Petr Vok z Rožmberka

---

⁴⁶⁴ 16. srpna 1593.

Toho roku v středu po svatém Diviši⁴⁶⁵ Je[h]o Mi[los]t pan⁴⁶⁶ ráčil do Prahy tudyto jeti a přitom vejповěď z fary zdejší knězi Václavovi Albinovi j[es]t dána a na místě jeho za faráře j[es]t sem dosazen

/f. 20v/

od svatého Havla⁴⁶⁷ nějaký kněz Vít Čistecský, kderej sem z města Vodňan přistěhován byl, hrubej berka a pleticha.

Téhož léta v středu po neděli 17. po s[va]té Trojici⁴⁶⁸ ráno v 11. hodin narodil se syn můj Samuel a v neděli 20. po s[va]té Trojici⁴⁶⁹ j[es]t pokřtěň. Kmotrové mu byli pan Vicens Holcšporar z Hoštejna,⁴⁷⁰ hejtman novohradský, a kněz Vít, farář zdejší, a kmotra j[es]t Mandelína Roubíková.

Toho roku den s[vatéh]o Šimoniše Judy⁴⁷¹ byla obec pospolu na rathauze, poněvadž již tak dobrá příповěď od Je[h]o Mi[los]ti pana byla jak strany obdarování, tak také i koupě někderých vesnic. Toho j[es]t jim podáno bylo, aby na to pomyslili, přijdeli k tomu, že bez outrat velikejch to nebude moci býti a na to že v komoře obecní na to ani jedný kopy nejni a sousedi sami sebou dosti činiti mají. I vida obec nemožnost svou, ustoupili sou se v várkách za dvě lítě, aby se k obci vařilo, odtud z toho užitku aby mohl nějaký začátek býti a tu se nětco získati, i na začátek, poněvadž nebylo zač pšenice kupovati. Já Řehoř Smrčka pět sladův pšeničných a dvou ječných sem do roka obci zapůjčil i odtud se takový začátek stal.

Toho roku v pondělí po Všech svatých⁴⁷² Je[h]o Mi[los]t⁴⁷³ ráčil z Krumlova⁴⁷⁴ na Bechyni přijeti. Vyslán byl k Je[h]o Mi[los]ti Řehoř Smrčka, Joachym Konvař, Vavřinec Holub.⁴⁷⁵ Tu s Je[h]o Mi[los]tí panem a to o všeckno oustně promlouváno a

---

⁴⁶⁵ 13. října 1593.

⁴⁶⁶ Petr Vok z Rožmberka.

⁴⁶⁷ 16. října 1593.

⁴⁶⁸ 13. října 1593.

⁴⁶⁹ 31. října 1593.

⁴⁷⁰ Vincenc Hultzšporer z Hoštejna, rožmberský úředník, novohradský hejtman.

⁴⁷¹ 28. října 1593.

⁴⁷² 8. listopadu 1593.

⁴⁷³ Petr Vok z Rožmberka.

⁴⁷⁴ Český Krumlov.

⁴⁷⁵ Vavřinec Holub, soběslavský měšťan.

jednáno bylo, což Je[h]o mi[los]t ráčil se laskavě ukazáti a přípověď učiniti, jak o obdarování, tak také i prodání některých vesnic, kderý sme Je[h]o Mi[los]ti poznamenaný, kderý bychme koupiti chtěli, podali. S tím zakázáním netoliko to, ale kdybychom mohli všeckno panství tábořské i choustnické koupiti a sto býti, že by Je[h]o Mi[los]t⁴⁷⁶ račí nám toho dopřítí ráčil. A tu hned bylo poučeno, aby registra na ty vesnice, kderé koupiti chceme, se vším příslušenstvím sepsána a nám odeslána byla, a o peníze, abychom se starali.

/f. 21r/

Toho roku v sobotu před památkou Obětování Panny Marie⁴⁷⁷ vyslány byly opět osoby na Krumlov k Je[h]o Mi[los]ti pa[n]u Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Štěpán Knobloch. I pro velké zaneprázdnění Je[h]o Mi[los]ti páně nemohlo se tu nic způsobiti a zvláště ta příčina, že mandáty po všem Království českým šly, aby proti nepříteli Turku, kderež veliký škody činil v Chorvaticích⁴⁷⁸ a v Horních Uhřích,⁴⁷⁹ desátá osoba pohotově vybrána byla a mustruňkové držány aby po krajích byly, odtud z Krumlova⁴⁸⁰ v středu před večerem sme jeli do Tejna⁴⁸¹ na jarmark a v noci ve vsi Habří⁴⁸² sme leželi. V pátek po s[va]tém Ondřeji⁴⁸³ byla obec sezvoněna na rathauz a tu bylo nařízeno sbírka na šaty, vojákům, na ručnice, šturmauby, šavle, kderáž se hned podle šacuňku z kopy po třech peněžích vybírala. Potomně na den s[va]té Lucie⁴⁸⁴ obesláni byli všickni poddaní Je[h]o Mi[los]ti z panství bechyňského, želecký[h]o, tábořského a choustnickýho, a tu skrze hejtmana bechyňský[h]o, pana Doudlebský[h]o,⁴⁸⁵ osoby k munstruňku vybírány byly, desátej člověk, a z města 25 osob vybráno bylo, kderýž se zde na rynku mustrovaly.

/f. 21v/

---

⁴⁷⁶ Petr Vok z Rožmberka.

⁴⁷⁷ 20. listopadu.

⁴⁷⁸ Chorvatsko (Chorvatské království), země v severozápadní části Balkánského poloostrova.

⁴⁷⁹ Slovensko.

⁴⁸⁰ Český Krumlov.

⁴⁸¹ Týn nad Vltavou.

⁴⁸² Habří, vesnice 10 km jihozápadně od Českých Budějovic.

⁴⁸³ 3. prosince 1593.

⁴⁸⁴ 13. prosince 1594.

⁴⁸⁵ Jindřich Doudlebský z Doudleb a na Malé Chyšce.

Léta Páně 1594°

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě 45 g[roších]

o svatým Duše⁴⁸⁶ byla po 1 kopě 50 g[roších]

v nový byla po 1 kopě 15 g[roších]

k Vánocím po 1 kopě 24 g[roších]

Žito bylo při počátku toho roku po 1 kopě

o s[va]tým Duše po 1 kopě 12 g[roších]

o s[va]tým Janě⁴⁸⁷ po 1 kopě 20 g[roších]

před novým po 1 kopě 30 g[roších]

v nový bylo po 1 kopě 20 g[roších]

k Vánocím po 1 kopě 30 g[roších]

Ječmen byl při počátku toho roku po 1 kopě

a tak v tom trhu zůstal až do nového

v nový byl po 54 g[roších]

potom až do Vánoc po 1 kopě

Voves byl při počátku roku po 24 g[roších]

k novému byl po 30 g[roších]

v nový zase po 24 g[roších]

k Vánocím po 30 g[roších]

Hrách byl toho roku po 1 kopě 20 g[roších]

k Vánocím po 1 kopě 40 g[roších]

Piva větel se vystavoval po 2 kopách 55 g[roších]

žejdlík se šenkoval po půl 3. penízi

/f. 22r/

Toho roku po ochtábu Tří králův⁴⁸⁸ odeslán nám ekstrak[t] register k prodání nám od Je[h]o Mi[los]ti pana⁴⁸⁹ někderých vesnic od panství někdy táborský[h]o i také želeckýho a nětco od choustnickýho, příležitější vesnice okolo města. Kderýžto ekstrak[t] slovo od slova j[es]t sem vepsán.

Prodej nektěrych vesnic od P. z Rožumberka m[ěstu] Soběslav[i].

---

⁴⁸⁶ 29. května 1594.

⁴⁸⁷ 24. června 1594.

⁴⁸⁸ 13. ledna 1594.

⁴⁸⁹ Petr Vok z Rožmberka.

Krátký extrakt místo register hlavních k prodeji některých vesnic od panství želečského a někdy tábořského, jaké příležitosti a případnosti od užitků, buď od platů stálých, běžných, z vůle, nasádky rybníčné, potoků, řeky, lesů, jiter, krčem i co v kterých vesnicích lidí osedlých j[es]t, to vše na groš míšeňský počítajíc, léta Páně 1594.

Ves Klenovice

Osedlých lidí v té vsi 11

Ouroku s[vat]ojířský[h]o⁴⁹⁰ 2 kopy 59 g[rošů] 4 d[enáry].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o⁴⁹¹ 8 kop 15 g[rošů] 4 d[enáry].

Ze 4 jiter po 4 g[roších] 16 g[rošů].

Suma ouroků a platu peněžitého z té vsi jmenovitě 11 kop 27 g[rošů] 1d[enárů]

Ves Nedvědice⁴⁹²

Osedlých lidí v té vsi 11

Ouroku s[va]ojířský[h]o 3 kopy 41 g[rošů]

Ouroku s[vat]ohavelského 8 kop 50 g[rošů]

Ze 31 jitra po 4 g[roších] 2 kopy 4 g[rošů]

Suma ouroků a platu peněžitého z té vsi 14 kop 35 g[rošů]

Ves Lastiboř⁴⁹³

Osedlých lidí v té vsi 5

Ouroku s[vat]ojířský[h]o 3 kopy 20 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelského 7 kopa 32 g[rošů].

Z jiter 98 platů 6 kop 32 g[rošů].

Suma ouroků a platu peněžitého z té vsi 17 kop 24 g[rošů].

Ves Záluží⁴⁹⁴

Osedlých lidí v té vsi 5

Ouroku s[vat]ojířský[h]o 1 kopa 20 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o 3 kopy 44 g[rošů].

Suma platů 5 kop 4 g[rošů].

Ves Debrník⁴⁹⁵

⁴⁹⁰ 23. dubna 1594.

⁴⁹¹ 16. října 1594.

⁴⁹² Nedvědice, vesnice 3,5 km severozápadně od Soběslavi.

⁴⁹³ Lastiboř (Vlastiboř), vesnice 5 km západně od Soběslavi.

⁴⁹⁴ Záluží, vesnice 3,5 km severovýchodně od Tábora.

⁴⁹⁵ Debrník, vesnice 6 km severozápadně od Soběslavi.

Osedlých lidí v té vsi 9

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 4 kopy 40 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o 12 kop 47 g[rošů].

Suma platův 17 kop 27 g[rošů].

Ves Mokrej⁴⁹⁶

Odedlí lidi v té vsi 7

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 2 kopy 20 g[rošů].

S[vat]ohavelský[h]o ouroku 6 kop 32 g[rošů].

Z jiter 17 ½ ročně 1 kopa 10 g[rošů].

Suma platův ze vsi 10 kop 2 g[rošů].

/f. 22v/

Ves Vesce⁴⁹⁷

Osedlých lidí v též vsi 7

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 2 kopy 40 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o 7 kop 28 g[rošů].

Suma platův z té vsi 10 kop 8 g[rošů].

Ves pustá Svakov

Osedlý mlynář 1

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 2 kopy 49 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o 7 kop 46 g[rošů].

Suma platův 10 kop 46 g[rošů].

Ves Skalice⁴⁹⁸

Osedlých lidí v té vsi 12

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 7 kop 44 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelskýho 7 kop 44 g[rošů].

Ze 3 jiter po 4 g[roších] 12 kop

Slepíc 45 po 4 g[roších] 3 kopy 4 g[rošů],

vajec 1 kopa 50 po 1 d[enáru] 15 g[roších] 3 d[enárech].

Roboty sečný trávní 17 dní po 5 g[roších] 1 kopa 25 g[rošů].

Na hrabice 5 dní po 6 g[roších] 30 g[rošů].

---

⁴⁹⁶ Mokré, vesnice 3 km západně od Soběslavi.

⁴⁹⁷ Vesce, vesnice 3 km jihovýchodně od Soběslavi.

⁴⁹⁸ Skalice, vesnice 5 km severně od Soběslavi

Roboty ženný 40 ½ dne po 4 g[roších] 2 kopy 42 g[rošů].

Suma platův ročně 23 kop 36 g[rošů].

Ves Roudnej⁴⁹⁹

Osedlých j[es]t 2

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 2 kopy 35 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o i z jiter 4 kopy 7 g[rošů].

Suma platův 6 kop 42 g[rošů].

Ves Řípec

Osedlých lidí v té vsi 22

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 24 kop 20 g[rošů].

Ouroku s[vat]ohavelský[h]o 24 kop 20 g[rošů].

Z jiter 28 ½ po 4 g[roších] 1 kopa 54 g[rošů].

Po krčemný[h]o 15 g[rošů].

Suma všech platův z té vsi 50 kop 49 g[rošů].

Ves <Klenovice> Čeraz⁵⁰⁰

Osedlých lidí v té vsi 10

Ouroku s[vat]ojiřský[h]o 10 kop 4 g[roše].

Ouroku s[vat]ohavelskýho 10 kop 4 g[roše].

Suma platův z té vsi 20 kop 8 g[rošů].

Suma Sumarum učiní všech platův stálých i za slepice, vejce, roboty z těch vesnic napřed jmenovaných ročně vychází 194 kop 57g[rošů] 6 d[enárů] míšeňsk[ých]. Pokládajíce platy stálý z těch vesnic jsa velmi skrovný dosti v malý ceně a to kopy platů po 60 kopách, nebo lidí dosti možný a dobře sedí na gruntech dobrých ourodných, čehož učiní za ten plat stálej 11877 kop 51 g[rošů] 3 d[enáry].

Dvůr poplužní ve vsi Klenovicích všecken z gruntu v nově vystavený, při kderémžto dvoře velká šířka od dědin dobře vypravených j[es]t, v kderémžto dvoře dobytka rohatého do

/f. 23r/

60 kusův víc i míň chovati se může, a obilí, totiž pšenice a žita na zimu do 90 st[rychů] se vsívati může, a na jeř tolikéž, pokládajíce oužitek toho dvoru v sumě ač dosti v skrovnost 3000 kop.

⁴⁹⁹ Roudná, vesnice 5 km severně od Soběslavi.

⁵⁰⁰ Ceraz (Čeraz), vesnice 3 km jihozápadně od Soběslavi.

Druhej dvůr ve vsi Skalici, kderež z dopuštění božího od ohně skázu vzal, při kderémžto dvoru velká šířka od dědin i také luk dobře vypravených a užitečných j[es]t, ale ještě až posavad ratajna s několika komorami a chlívy v celosti zůstává a dosti malou správou k vystavení přijíti může. Ten dvůr pokládám dosti v skromnosti v sumě 1500 kop.

Při dvoře Klenovským nad řekou Lužnicí j[es]t ovčín, v kderémž se přes zimu 1200 kusův vovec přechovává, nebo luk k tomu ovčínu a dvorů velmi na mnouze dobrých a užitečných j[es]t, pokládajíc oužitek ovec dosti v skromnosti, že se jich může spíš více nežli méně ročně za 350 kop m[íšeňských] užití a prodati. Ten oužitek toho ovčínu pokládám v sumě až dosti v skromnosti 3000 kop.

Mlejn velkej u města Soběslavě na pět kol a šistý stoupy při něm slup postavenej, v kderýmžto mlejně oustavně dostatek melivy bývá, pokládajíc dosti v skromnosti oužitku mlejnu, může se toho mlejna ročně více i méně do 175 kop užití. Oužitek téhož mlejna pokládám v sumě 4200 kop.

Druhej mlejn pode vsí Skalicí na dvě kola, při něm pila a stoupy, kderéhož se ročně do 100 kop užití může. Ten oužitek pokládám v sumě dosti v skromnosti 2000 kop.

Krčem a domů šenkovních v těch vesnicích j[es]t 10, a to ve vsi Klenovích, ve vsi Nedvědicí, ve vsi Lastiboři, ve vsi Záluží, ve vsi Debrníku, ve vsi Mokřým, ve vsi Vesci, ve vsi Skalici, ve vsi Řípce, ve vsi Čerazi, v kderýchžto krčmách znamenitý odbyt na piva j[es]t, vydávaje do týhodne do 12 věrtelů piva bílýho, spíš více nežli méně, učinilo by věrtelů ročně 624, pokládajíc z jednoho každého věrtelě po 30 g[roších], přišlo by se oužitku

/f. 23v/

do roka 312 kop, pokládajíc ten oužitek za plat běžnej, kopu platu až dosti v skromnosti po 25 kopách učiní 7800 kop.

Chmelnice u dvora klenovské[h]o v nově vysazena j[es]t jedna, v kderéžto chmelnici do několika set strychů rok k roku rovnajíc chmele bývá. Ta chmelnice pokládá se až dosti v skromnosti v sumě 500 kop.

Lesův k těm vesnicem příslušejících j[es]t nemálo, v kderýchžto lesích časem od veliké zvěři jelenů, laní, srn, zajícův, lišek, tetřevů, řežábků, koro[p]tví i jiné[h]o ptactva v hojnosti bývá. Dříví pak k palivu, k stavení i jiným potřebám lidem vlastním a cizím může se beze škody a ublížení lesův každého roku za 80 kop uprodati. Pokládajíc ty lesy, až dosti v skromnosti, jsa v dobrých a prodajných místech, v sumě 3000 kop.

Rybníci k těm vesnicím příslušející sou dva, jeden slove Skalickéj, do kderéhož se vsází 20 kop, a druhej Písecký, násady do něho 15 kop, čehož učiní 35 kop. Pokládajíce kopu násady po 12 kopách, učiní za násadu rybníčnou 400 kop.

Potoci mezi těmi vesnicemi jeden u Lastiboře, kderejž se táhne až do blat, druhej potok od Mokrýho a vpadá do řeky Lužnice, třetí potok za Skalicí až do řeky, čtvrtý u Nedvědice, a k tomu řeka okolo města Soběslavě, kderáž se táhne až k řece Maškovský. V kderězto řece a potocích od rozličných ryb, totiž kaprův, štik, vokounů, ouhořů, mřenů, střevlí a jiných ryb, rakův dostatek bývá. Ta řeka i s potoky pokládá se se vši zvolí v sumě v skrovnosti 1200 kop.

Kolatury v těch vesnicích sou dvě, jedna v Nedvědicí a druhá v Skalici. Ty pokládám jakž obyčejně 400 kop.

/f. 24r/

Všelijaká zvůle toho panství i se všemi porostlinami sedlským pokládá se až dosti skrovné sumě 1200 kop.

K zavírce tohoto extraktu toto sobě vyjmenujíc. Kdyby k jednání a prodaji ty vesnice přišly, tehdy co by koliv peněz sirotčích do důchodův mejch se přijalo a sirotkům vydati náleželo, ač pokudž by co bylo, aby byl povinen, kdož to koupí co mně po odoumrti, odběžný a po zmrhání náleží, z té sumy týmž sirotkům splatiti, a tak aby nebylo potřebí na sumě zač se koupí svažovati.

A tak učiní sumy podle těchto register 39977 kop 51 g[rošů] 3 d[enary].

Když sou taková registra byla obci v známost uvedena, považujíc kdyby měli od toho upustiti a jinýmu někomu se to dostat, že by sobě nevinšovali zde při tom městě zůstati, jaký by veliký nepohodlí a soužení muselo při tom městě býti a mnohá ves že by lepší opatření měla, i nechtíce s tím dáleji prodlívati, zvolili sou hned osoby k takovému jednání, davši jim dostatečné plnomocenství, kderěz v tato slovo zní.

Plno[mo]cen[ství] [k] smlo[?] J[e]ho [Milosti] panem Petrem Vokem o prodej vesnic města Soběslavi patřící.

My purgmistr a rada, starší obecní i všeckna obec města Soběslavě známo činíme tímto listem obecním přede všemi a vzláště před Je[h]o Mi[los]t vysoce urozeného pana, pana Petra Voka z Rožmberka, vladaře slavného domu rožmberské[h]o, pá[n]a naše[h]o milostivého, tak jakož sme se jednomyslně a jednosvorně, uradivši se mezi sebou na tom společně, snesli a zůstali, abychom pro budoucí všech nás i potomkův našich dobré a pro opatření města Soběslavě předně o potvrzení artikulů před Je[h]o Mi[los]tí

přednešených, a potomně o někderé vesnice od panství někdy táborské[h]o i jiné vesnice blíž města s lesy jich vlastními i také lesy hlavními s Je[h]o Mi[los]tí panem naším milostivým s ponížeností jednali, jakož pak o takové potřeby skrze vyslané naše s Je[h]o Mi[los]tí na díle promlouváno bylo,

/f. 24v/

i aby ty věci tak začaté mohly pořádně s pomocí Pána Bo[h]a k svému šťastnému vyřízení přijíti a s Je[h]o Mi[los]tí na jistý konec a na místo postaveny býti. Zvolili sme z sebe a nařídili osoby Řehoře Smrčku, primátora naše[h]o, Šebestiána Roubíka, Joachyma Konváře, Vavřince Holuba, jim moc plnou toho tímto listem dávaje, a jim se důvěruje, aby vedli začátku jednání našeho s Je[h]o Mi[los]tí dáleji, předně o stvrzení artikulův, potomně o prodej vesnic s jich příležitostmi vedli vydání nám register od Je[h]o Mi[los]tí a toho, což by v nich poznamenáno bylo, a o to, což by za potřebné nás všech i potomkův našich býti uznali. V ničemž se neliknujíce, upřímně s pilností při Je[h]o Mi[los]tí panu s ponížeností hledali a jednali, ano také stržíc od Je[h]o Mi[los]tí koupili, k čemuž mi vůli svou dávajíce, tento list náš věřící pečeti naší městskou pečeti sme poručili. Jenž jest dán v městě Soběslavi den památný Hromnic léta Páně 1594°.⁵⁰¹ Toho času hned v pondělí po neděli Devětník [sic]⁵⁰² osoby od obce volené vyjely odsud šťastně na Krumlov,⁵⁰³ kdeříž snažně při Je[h]o Mi[los]tí panu jednali, předně o odbarování, kderěž s pomocí Pána Boha všemohoucího objednali, k čemuž Je[h]o Mi[los]t⁵⁰⁴ ráčil milostivě přistoupiti a psáti na pargamin poručil, kderěž když zhotovené bylo, ve středu⁵⁰⁵ j[es]t k spečetění přišlo po s[vaté]m Valentinu a ve čtvrtek⁵⁰⁶ nám osobám vyslaným v kanceláři krumlovské od pánův regentův na místě Je[h]o Mi[los]tí s mnohým předložením slavně odvedeno, kderěž my přijavše do svých rukou, s náležitou uctivostí sme děkování Je[h]o Mi[los]tí učinili i také těm pánům z přímluv. A podle toho hned také toho dne šťastně se začalo tržiti o vesnice nahoře postavené podle register, kderýžto trh šťastně se zavřel a hned smlouva trhová sepsána a spečetěna

---

⁵⁰¹ 2. února 1594.

⁵⁰² 7. února 1594.

⁵⁰³ Český Krumlov.

⁵⁰⁴ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁰⁵ 16. února 1594.

⁵⁰⁶ 17. února 1594.

byla. V pátek s velikou radostí a o nešpořích osoby vyslané z Krumlova⁵⁰⁷ k domovi [sic] vyjely a v sobotu v poledne

/f. 25r/

domův přijeli, kdež sou vděčně s velikou radostí přijati a přivítáni. Panu Hohmutovi⁵⁰⁸ se panem sekretářem taxy dali 322 kop.

V pondělí masopustní⁵⁰⁹ na poručení Je[h]o Mi[los]ti pana, pana osoby vyslané od Je[h]o Mi[los]ti urozený pan Oldřich Svatkovský⁵¹⁰ a pan Jindřich Doudlebský přijeli sem k odevzdání a postoupení nám těch vesnic koupených se vším příslušenstvím.

Nazejtří v outerý všickni poddaní z týchž vesnic, souce sem do města obeslaní, od těch pánův vyslaných na místě Je[h]o Mi[los]ti páně sou z člověčenství a poddanosti propuštění a tu hned zase v poddanost obci uvedeni, kderěž j[es]t Řehoř Smrčka v poddanost a člověčenství rukou jeden každý podáváním přijímal. Kromě vsi Čeraze, kderáž byla v zástavě panu Hrzánovi.⁵¹¹ A tak ty všeckny věci v smlouvě trhové zavřené a obsažené, toho dne sou zouplna postoupený. Poddanejm dalo se vytáhnouti dva věrtele piva, kdeří je prve nežli v hodině pro zdraví pánův svých vypili.

Ve čtvrtek den památný svatého Matěje⁵¹² obec byla sezvoněna na rathauz a tu na mazhauze od osob Řehoře Smrčky, Šebestiána Roubíka, Joachyma Konvaře a Tomáše Písaře v přítomnosti všech sousedův z obce i jinejch všech, kdeříž chtěli tu přítomni býti, i množství dětí, tu přítomných bylo žádnýnu se tu jíti nehájilo) slavně čteno a potom odvedeno, tolikýž i smlouva trhová spečetěna, přednesena a čtena, což vše obec přeslyševši, s velikou radostí a potěšením to k sobě vděčně přijavše, hned z rathauzu do chrámu Páně začevši Te Deum laudamus šli, a Pána Boha z toho chválili a Je[h]o Mi[los]ti panu jakožto dobrodinci svému na Pánu Bohu požehnání a zdraví dlouhého žádali.

/f. 25v/

---

⁵⁰⁷ Český Krumlov.

⁵⁰⁸ Jiří Homut z Harasova.

⁵⁰⁹ 21. února 1594.

⁵¹⁰ Oldřich Svatkovský z Dobrohoště, na Svatkovicích (z. 1603), rytíř, roku 1594 se účastnil vojenského tažení do Uher.

⁵¹¹ Adam Hrzán z Harasova (z. 1619), rytířský rod, purkrabí hradeckého kraje 1605-1615, purkrabí karlístejnský 1616-1618.

⁵¹² 24. února 1594.

Smlouva trhová mezi vysoce urozeným panem, panem Petrem Vokem z Rožmberka a na Českém Krumlově, vladařem domu rožmberské[h]o, a opatrnými purgmistrem a konšeli i vší obcí města Soběslavě.

Léta Páně 1594 v středu po památce s[vatéh]o Valentina⁵¹³ stala se smlouva trhová dobrovolná, celá a dokonalá námi Joachymen Metychem z Čechova na Vyžni a Puchlsdorfu⁵¹⁴ a Jiříkem Hohmutem z Harasova na Pecínovci a Běli⁵¹⁵ mezi Je[h]o Mi[los]ti vysoce urozeným panem, panem Petrem Vokem z Rožmberka a na Krumlově, vladařem domu rožmberskýho, prodávajícím, z jedné, a opatrnými purgmistrem a konšeli i vší obcí města Soběslavě, kupujícími, z strany druhé, a to taková. Že j[es]t jmenovaný Je[h]o Mi[los]t pan, pan Petr Vok z Rožmberka týmž poddaným svým soběslavským z dobrovolné náklonnosti dědictví své spupné a nezávadné dědicům i budoucím potomkům jich dědičně prodati ráčil, totiž dvory poplužní s poplužím, jeden ve vsi Klenovicích, při něm u řeky ovčín, též druhej dvůr ve vsi Skalici s mlejny dvěma, jeden slova Velkej u města Soběslavě, druhej nade vsí Skalici slove Lepího i s pilou při týmž mlejně, oba na řece Lužnici, se všemi svršky a nábytky, při týchž dvořích, ovčíně a mlýních s dědinami, lukami, s štěpnicemi, s zahradami, s chmelnicí, s pastvištěmi, pŕhony, což k těm dvorům, vovčímu, mlejnu přináležitého j[es]t. Též vsi tyto, ves celou Klenovice, ves celou Čeraz i se mlejnem cejnovským, ves Vesci celou, ves Mokrej celou, ves Debrník celou, ves Skalici celou, ves Řípec, což tu míti ráčí, ves Nedvědici, což tu míti ráčí, ves Záluží, což tu míti ráčí, ves Lastiboř, což tu míti ráčí, ves Roudnej, což tu míti ráčí s tím člověkem z druhé

/f. 26r/

strany řeky, mlejn svakovský i s pustou vsí Svakovem, s lesem a porostlinami k tý vsi pustý přináležitými, s lidmi osedlými i neosedlými a z těch gruntův zběhlými, s sirotky, vdovami i s spravedlnostmi jich, s dědinami ornými i neornými, s lukami, pastvami, pastvištěmi, s platy stálými i běžnými, s kurmi, robotami i jinými všelijakými povinnostmi, s krčmami svobodnými a vejsadními, s podacím kostelním ve vsi Nedvědici, též s druhým podacím kostelním ve vsi Skalici, s rybníky dvěma, jenž slovou jeden Novej a druhej Píseckej, též s třetím rybníčkem Krtincem, s řekou Lužnicí počna pod městem Soběslaví až do řeky maškovský, s potoky, vodotočinami, s lesy,

---

⁵¹³ 16. února 1594.

⁵¹⁴ Jáchym Metych z Čechova, rytíř, rožmberský dvořan, páže, maršálek a hofmistr.

⁵¹⁵ Jiří Homut z Harasova.

zejména těmito, s lesem řečeným Luhen, s lesem Lužcem, s lesem Kaplankou od strouhy, kderáž j[es]t nad rybníčkem Vranou nade vsí Radimovem až do luk malohlavateckých, po levé straně ke vsi Debrníku les slove Sladkej pode vsí Nedvědicí, les Růženice, les slove Paseky pod Lastiboří, čehož j[es]t Je[h]o Mi[los]t pan⁵¹⁶ v držení a užívání bytí ráčil. Též les slove Kuchyňky u Skalice, jakž v svém okršku j[es]t a Je[h]o Mi[los]ti náležel, též les a porostliny pod Klenovicemi k Roudnému, což tu Je[h]o Mi[los]t míti ráčí i se všemi jinými občinami a porostlinami, se vší zvolí s plným a celým panstvím i se vším a všelijakým k těm dvorům, mlýnům, ovčínu a vesnicím od starodávna bez umenšení příslušenstvím v těch mezích a hranicích, v nichžto nadepsané dědictví záleží a tak, jakž j[es]t toho sám osobně Je[h]o Mi[los]t pan v držení a užívání býti ráčil. Nic tu již dále na tom na všem sobě ani dědicům a budoucím svým nepozůstávají, a to za sumu dvacetí tisíc kop míšeňsk[ých], kderoužto sumu Je[h]o Mi[los]ti panu takto zaplatiti mají. Předkem a nejprve při času s[vatéh]o Jiří nejprve příštího vošm tisíc, při s[vatém] Havle potom prve příštím šest tisíc kop míšeňsk[ých], ostatních pak a posledních

/f. 26v/

šest tisíc kop míšeňsk[ých] při s[vatém] Jiří,⁵¹⁷ když se přátí, bude léta 1595 aneb dvě neděle potom konečně. Pakli by mohli takovou sumu prve nežli se svrchu píše pro spokojení věřitelův Je[h]o Mi[los]ti paně složití, aby se k tomu snažili, což sou i připověděli, že se o to postarati chtějí. A Je[h]o Mi[los]t pan má jim purgmistru a konšelům i vsí obci města Soběslavě třetinou vejš, jakž země za právo má, takový statek, co se tuto jim prodává, spravovati. S touto přitom s znamenitou vejminkou, jakož j[es]t na panství miličinským faráři soběslavskému ze vsi Stíravy, ze vsi Tříteže⁵¹⁸ a ze vsi Nových Dvorů i s slepicemi 18 kop 26 g[rošů] míšeňsk[ých] náleželo, a takový plat vedle jiných platův panu Michalovi Španovskému⁵¹⁹ j[es]t prodán a zase na vsi Řípce témuž faráři soběslavskému ukázán, též i z komory Je[h]o Mi[los]ti paně z panství choustnické[h]o 12 kop míšeňsk[ých] j[es]t vycházelo. A protož oni Soběslavští nynější i budoucí budou povinni takový všecek plat buď z té vsi Řípce neb z důchodův

⁵¹⁶ Petr Vok z Rožmberka.

⁵¹⁷ 23. dubna 1594.

⁵¹⁸ Střítež, vesnice u Tábora.

⁵¹⁹ Michal Španovský z Lisova (z.1597), rožmberský dvořan, podkomoří královský 1570-1575, nejvyšší písař Českého království.

obecních farářům svým bez zadržování vypravovati, aby budoucně tím Je[h]o Mi[los]t pan i budoucí páně zaneprázdnován býti neráčil. A jestli že by se toho tak nestalo a na Je[h]o Mi[los]t pana aneb budou je[h]o nastoupeno bylo a takový plat, aby Je[h]o Mi[los]t pán neb budoucí páně ráčil se moci v nahoře psanou ves Řípec se vši jejím příslušenstvím jedním komorníkem pražským zase uvázati a jí tak dlouho držeti a užívati, pokudž by takový plat témuž faráři dán a zouplna vyplněn nebyl i se škodami na to vzešlymi. A taky Je[h]o Mi[los]t pán ráčí měti při Je[h]o Mi[los]ti Císařské⁵²⁰ o to jednati, aby takovej statek mohl jim purgmistru a konšelům i vši obci města Soběslavě do desk zemských na jistou

/f. 27r/

relaci Je[h]o Mi[los]ti Císařské vjíti. A oni purgmistr, konšelé i všeckna obec města Soběslavě tomu všemu sou, což se nadpisuje, zadosti učiniti připověděli. A pokudž by se pak tomu všemu od nich zadosti nestalo a sumy svrchu psané na též termíny již oznámené zouplna položený nebyly, tehdy aby se Je[h]o Mi[los]t pán aneb budoucí Je[h]o Mi[los]ti páně ráčil moci zase v to ve všeckno panství komorníkem pražským aneb sám o své ujmě uvázati, to držeti, užívati dotud, dokudž by to všeckno i s ouroky a škodami, což by Je[h]o Mi[los]t pán skrze to při kderým věřiteli svým, kderémuž by měl takovou sumu položit, vzíti ráčil, zase zouplna a zcela dáno a navraceno nebylo. Nicméně kdeří by lidé poddaní Je[h]o Mi[los]ti pánu na tom statku jakž peněžítými tak obilnými dluhy povinni byli, ty oni Soběslavští sou povinni do roka pořád zběhlého skutečně přidržeti a dopomociti. Však při tom i s touto také vejmkou, jestli že by co na tom statku spravedlivosti komu z poddaných a sirotkův vyvzato bylo, a proti tomu že by zase Je[h]o Mi[los]ti panu na témž statku co gruntovních a odoumrtních peněz, jakž se to z register sirotčích vyhledá, až do postoupení toho všeho po odběžný a po zmrhání náleželo, tehdy má týmž poddaným a sirotkům z toho zase, aby v spravedlivostech svých nehynuli, z svrchu psaných peněz vydáno býti, aby Je[h]o Mi[los]t pan z toho budoucně napomínán byti neráčil. Strany pak postoupení téhož statku takto j[es]t Je[h]o Mi[los]t pan s nimi Soběslavskými zůstati ráčil, aby jim to všeckno od vyslaného a k tomu od Je[h]o Mi[los]ti zřízený[h]o ihned postoupeno bylo k jejich pravému a dědickému užívání. Tomu všemu na svědomí a pro lepší jistotu ráčil j[es]t Je[h]o Mi[los]t pan k této smlouvě pečet' svou vlastní dáti

---

⁵²⁰ Rudolf II.

/f. 27v/

přítisknouti. A purgmistr a konšelé i všeckna obec města Soběslavě dožádali se urozeného pana Jiříka Olbrama z Štěgře,⁵²¹ že j[es]t vedle pečeti Je[h]o Mi[los]ti páně na místě jejich pečeť svou přítisknouti dal. Též i my svrchu psaní smlouvcové pečeti naše sme k této smlouvě, však sobě, dědicům a budoucím svým beze škody, přítisknouti dali a ty smlouvy v jednostejná slova sepsané, jednu Je[h]o Mi[los]ti panu a druhou týmž purgmistu a konšelům i vší obci města Soběslavě, dali. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

Tato smlouva ve dcky zemské do kvaternu památné[h]o papouškového léta 1594 ve čtvrtek po neděli Letare,⁵²² K 15 s povolením Je[h]o Mi[los]ti Císařské jakožto krále českého, tak jakž o tom relaci Je[h]o Císařské Mi[los]ti na kvaternu relací zeleném léta 1594 ve čtvrtek po neděli Letare P 5 plněji svědčí, vložena a slovo od slova vepsána j[es]t.

V pondělí po první neděli postní⁵²³ Je[h]o Mi[los]t pan ráčil do Prahy jeti a zde noclehem býti.

Den s[vatéh]o Řehoře⁵²⁴ vysláni ode vší obce do Prahy osoby Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, aby s pomocí boží šťastně při Je[h]o Mi[los]ti Císařský jednali, aby takový trh té koupě mohl do desk zemských na jistou relaci Je[h]o Císařské Mi[los]ti vjíti, kderážto osoby v Praze půl třetí neděle tam byvši, velikou práci každého dne s mnohým nabíháním sou měly.

/f. 28r/

Suplikaci, kderáž od Je[h]o Mi[los]ti pana,⁵²⁵ pana Je[h]o Mi[los]ti Císařské podána byla v tato slova.

Nejjasnější a nejnepřemoženější římský císaři, uherský a český králi [etc.] pane, pane můj nejmilostivější, před Vaší Císařskou Mi[los]tí toho poddaně tajiti nemohu, že sem lidem poddaným mým, purgmistru a konšelům i vší obci města mého Soběslavě za jistou sumu peněz prodal dědictví své, dvůr jeden ve vsi Klenovicích, při něm u řeky ovčín, též druhéj dvůr ve vsi Skalici s mlejny dvěma, jeden Velkej slove u města

---

⁵²¹ Jiří Olbram ze Štěkře, na Brandlíně (z. 1603), rytíř, rožmberský úředník.

⁵²² 24. března 1594.

⁵²³ 28. února 1594.

⁵²⁴ 12. března 1594.

⁵²⁵ Petr Vok z Rožmberka.

Soběslavě, druhej nade vsí Skalici slove Lepí[h]o i s pilou při týmž mlejně, oba na řece Lužnici, se všemi svršky a nábytky při týchž dvořích, ovčíně a mlýních, s dědinami, lukami, štěpnicemi, zahradami, s chmelnicemi, s pastvištěmi, průhony, což k těm dvorům, ovčínu a mlejňům přínaležitého j[es]t, též vsi tyto, ves celou Klenovice, ves celou Čeraz i se mlejnem cejnovským, ves Vesci celou, ves Mokrej celou, ves Debrník celou, ves Skalici celou, ves Řípec, což tu mám, ves Nedvědici což tu mám, ves Záluží což tu mám, ves Lastiboř což tu mám, ves Roudnej, což tu mám s tím člověkem z druhé strany řeky, mlejň svakovský i s pustou vsí Svakovem i s jiným k týmuž statku a vesnicím příslušenstvím, tak jakž smlouva trhová mezi mnou a týmž purgmistrem a konšely i vsí obcí města Soběslavě učiněna, sepsána a spečetěna, to vše v sobě šíř obsahujíc zavírá. A protož Vaší Císařské Milosti za to ve vsí poddané poníženosti prosím, že k tomu, aby taková smlouva na relaci Vaší Císařské Mi[los]ti podle způsobu a zřízení zemského ve dcky zemské vložena býti mohla, své milostivé dovolení dáti ráčíte, čehož se Vaší Císařské Mi[los]ti poddanými a poníženými službami svými každého času odsluhovati nepominu. Vaší Císařské Mi[los]ti k milostivé odpovědi se poručena činím.

Vaší Císařské Mi[los]ti věrný poddaný Petr Vok z Rožmberka

/f. 28v/

Po mnohém a častém nabíhání a solicitování tu kdež náleželo skrze pana Jana Milera,⁵²⁶ sekretáře Království české[h]o, relaci ke dckám od Je[h]o Mi[los]ti Císařské j[es]t nám odvedena, s kderouž hned ku pánům ouředníkům při dckách zemských se šlo a jim dodána byla, kderouž odpečetivše a přečetše uznali, že dostatečná nejni a že by mohla přes čas na ten vklad víza vložena býti. V tom nám radíc, abychom dostatečnější relaci sobě jednali. I tu znovu se muselo jednati, takže jiná relaci od Je[h]o Mi[los]ti Císařské zjednána byla. I ta když při dckách od pánův ouředníkům odevřína j[es]t byla, uznali to ještě, že dostatečná nejni, upřímně nám v tom radíc a naučení dávajíc, abychom znovu o jinou relaci jednali a jak má napravena býti, naučení davše. I tu s pomocí boží třetí relaci od Je[h]o Mi[los]ti Císařské sme zjednali, takže j[es]t k podpisu přivedena byla a nám odvedena, kderáž dodána byvši pánů[m] ouředníkům, tu uznali, že j[es]t dostatečná, a tu hned, to j[es]t ten čtvrtek

---

⁵²⁶ Jan Müllner z Milhauzu (z. 1618), 1589 královským radou, 1590 sekretářem Českého království.

po neděli Letare,⁵²⁷ poněvadž Je[h]o Mi[los]ti pan pro nedostatek zdraví svýho ke dckám k přiznání jíti nemohl, na dožádání Je[h]o Mi[los]ti pana dva páni ouředníci od desk vysláni byli k Je[h]o Mi[los]ti do domu na Hradě pražským, pan Bohuslav Kalenice⁵²⁸ a pan Benjamím Kutovec,⁵²⁹ před kderýmiž Je[h]o Mi[los]t se ráčil přiznati. A tu hned páni ouředníci, navrátivši se od Je[h]o Mi[los]ti ke dckám, takovou koupi toho statku do desk zemských vložití dali, tolikýž i smlouvu trhovou, též i relaci, to vše s dostatkem j[es]t vloženo, od kderéhožto vkladu dáno předně panu kanclíři se panem Millerem,⁵³⁰ sekretářem Království české[h]o, dáno taxy za relaci 500 kop, pánům ouředníkům při dckách od vkladu 176 kop 40 g[rošů], od vepsání relací a consensu Je[h]o Mi[los]ti Císařské 30 kop, od vepsání smlouvy

/f. 29r/

trhový mezi Je[h]o Mi[los]ti panem a obcí do desk zemských dáno 10 kop, panu místopísaři Království českého⁵³¹ dáno 15 kop, od vejpisu relací a vkladů do desk zemských dáno 3 kopy 20 g[rošů], na spropitný služebníkům pana sekretáře dáno 2 kopy.

Potomně v sobotu⁵³² osoby vyslané, zřídívši ty všeckny věci, což zapotřebí bylo, o poledních zase z Prahy domův vyjely a v pondělí před polednem domův šťastně se navrátily a novinu dobrou a potěšitelnou obci přinesly, nad čímž všeckno město potěšeno bylo.

Vejpis relací od Je[h]o Mi[los]ti Císařské ke dckám zemským v kvaternu relací zeleném krále Je[h]o Mi[los]ti pánův Jich Mi[los]tí a vладыk, plného soudu zemského léta 1594 ve čtvrtek po neděli Letare⁵³³ P 5.

Pov[olení] na [?] Petra Voka městu do de[sk] zem[ských] uložit[i].

Rudolf druhý z boží milosti volený římský císař, po všeckny časy rozmnožitel říše, uherský a český král [etc.]. Slovutní věrní naši milí, věděti vám dáváme, že sme na

⁵²⁷ 24. března 1594.

⁵²⁸ Bohuslav Kalenice z Kalenic, na Chřešťovicích a Bzí (z.1600).

⁵²⁹ Benjamin Kutovec z Ourazu, na Hlubočepích (z.1599), písař menších desek zemských, hofrychtěř věnných měst v Čechách.

⁵³⁰ Jan Müller z Milhauzu.

⁵³¹ Bohuslav z Michalovic, na Rvenicích (1565-1621), rytíř, místopísař Českého království 1590-1611, místokancléř 1612-1617, stavovský direktor 1609 a 1611, purkrabí Hradeckého kraje 1619-1620.

⁵³² 26. března 1594.

⁵³³ 24. března 1594.

poniženou prosbu vysoce urozeného Petra Voka z Rožmberka na Českém Krumlově, vladaře domu rožmbeské[h]o, věrné[h]o našeho milého, na nás skrze příležití suplikaci vzloženou, k tomu milostivé povolení naše císařské jakožto král český dáti ráčili, aby purgmistru a konšelům i vší obci města Soběslavě vklad dědictví a statku od něho jim prodaného, totižto dvůr jeden ve vsi Klenovicích, při něm u řeky ovčín, též druhej dvůr ve vsi Skalici se mlejny dvěma, jeden slove Velkej u města Soběslavě, druhej nade vsí Skalicí, slove Lepího, i s pilou při témž mlejně, oba na řece Lužnici se všemi svršky a nábytky při týchž dvořích, ovčíně a mlýnách, s dědinami, lukami, štěpnicemi, zahradami, s chmelnicí, s pastvištěmi, průhony, což k těm dvorům, ovčínu a mlejním přináležitého j[es]t, též vsi tyto, ves celou Klenovice, ves celou Čeraz i se

/f. 29v/

mlejnem cejnovským, ves Vesci celou, ves Mokrej celou, ves Debrník celou, ves Skalici celou, ves Řípec což tu má, ves Nedvědíci což tu má, ves Záluží což tu má, ves Lastiboř což tu má, ves Roudnej což tu má i s tím člověkem z druhé strany řeky, mlejn svakovský i s pustou vsí Svakovem i s jinými k týmuž statku a vesnicím příslušenstvím, tak jakž smlouva trhová mezi stranami učiněná plněji svědčí, dckami zemskými učiniti a vykonati mohl. A protož Vám poroučíme, když kolivěc týž Petr Vok z Rožmberka k vám ke dckám najíti se dá a takový vklad vykonati neboližto smlouvou do desk vložití chtíti bude, abyšte též dědictví a týž prodej spolu i s smlouvou jim soběslavským a obci jich svědčící do týchž desk zemsk[ých], jakž za pořádek j[es]t, vložití a vepsati rozkázali. Na tom jistou a milostivou vůli naši císařskou naplníte. Dán na Hradě našem pražském v středu po neděli Oculi léta 1594⁵³⁴ a království našich římské[h]o 19, uherský[h]o 22 a české[h]o též 19.

Rudolf m[anu] p[ropria]

Ad Mandatum Sacre Ceasa[r]e

Mtis proptium

Kryštof Želinský⁵³⁵ ma[n]u p[ropria]

Jan Milner⁵³⁶

---

⁵³⁴ 16. března 1594.

⁵³⁵ Kryštof Želinský ze Sebužína, na Břežanech (z. 1606), rytíř, místopisář Českého království 1586-1590, místokancléř 1590-1599, nejvyšší mincmistr 1601-1606.

⁵³⁶ Jan Müller z Milhauzu.

Slovutným N. ouředníkům menším pražským desk zemsk[ých] Království českého, věrným našim milým.

V kvaternu trhovém rudém léta 1594 ve čtvrtek po neděli Letare⁵³⁷ D VI.

Petr Vok z Rožmberka a na Českém Krumlově, vladař domu rožmbeskýho [etc.] přiznal se před ouředníky pražskými, že dědictví své spupné a nazavadné, totiž dvory poplužní s poplužím, jeden ve vsi Klenovicích

/f. 30r/

při něm u řeky vovčín, též druhej dvůr ve vsi Skalici s mlejny dvěma, jeden slove Velkej u města Soběslavě, druhej nade vsí Skalici slove Lepiho i s pilou při témž mlejně, oba na řece Lužnici, se všemi svršky a nábytky při týchž dvořích, vovčíně a mlýnách, s dědinami, lukami, štěpnicemi, zahradami, chmelnicí, pastvištěmi, průhony, což k těm dvorům, ovčínu, mlýnům přináležitého j[es]t, a dvory kmetci s platem, ves Klenovice celou a dvory kmetci s platy, ves celou Čeraz i se mlejnem cejnovským a dvory kmetci s platy, ves Vesci celou a dvory kmetci s platy, ves Mokrej celou a dvory kmetci s platy, ves Debrník celou a dvory kmetci s platy, ves Skalici celou a dvory kmetci s platy, ves Řípec což tu má, a dvory kmetci s platy, ves Nedvědicí což tu má a dvory kmetci s platy, ves Záluží což tu má a dvory kmetci a platy, ves Lastiboř což tu má a dvory kmetci s platy, ves Roudnej což tu má i s tím člověkem z druhé strany řeky, mlejn svakovský i s pustou vsí Svakovem, s lesem a porostlinami k tý pustý vsi přináležitými, s lidmi osedlými i neosedlými a z těch kruntův zběhlými, s sirotky, vdovami i s spravedlnostmi jich, s dědinami ornými i neornými, s lukami, pastvami, pastvištěmi, s platy stálými i běžnými, s kurmi, robotami i s jinými všelijakými povinnostmi, s krčmami svobodnými a vejsadními, s podacím kostelním ve vsi Nedvědicí, též s druhým podacím ve vsi Skalici, s rybníky dvěma, jenž slovou jeden Píseckej a druhej Novej, s třetím rybníčkem Krtincem, s řekou Lužnicí počna pod mostem soběslavským, kderáž se táhne až do řeky Maškovský, s potoky, vodotočinami, s lesy, zejména těmito, s lesem řečeným Luhem, s lesem Lužcem, s lesem Kaplankou od strouhy, kderáž j[es]t nad rybníčkem Vranou nade vsí Radimovem až do luk malohlavateckých po levý straně ke vsi Debrníku, les slove Sladkej pode vsí Nedvědicí, les Růženice,

/f. 30v/

---

⁵³⁷ 24. března 1594.

les slove Paseky pod Lastiboří, čehož j[es]t on Petr Vok z Rožmberka v držení a užívání byl, kromě toho, co by od starodávna k panství třeboňskému přináleželo, též les slově Kuchyňky u Skalice, jakž v svém okršlku [sic] j[es]t a jemu náležel, též les a porostliny pod Klenovicemi k Roudnému, což tu má, i se všemi jinými občinami a porostlinami, se vši zvolí, s plným a celým panstvím i se vším a všelijakým k těm dvorům, mlýnům, ovčínu a vesnicím od starodávna bez umešení příslušenstvím v těch mezích a hranicích, v nichž to nadepsané dědictví záleží, a tak, jakž j[es]t toho sám osobně v držení a užívání byl, i tak, tak jakž smlouva spečetěná o to mezi stranami učiněná a téhož léta ve dcky zemské vložena, to vše v sobě šíře obsahuje a zavírá. Také v témž plném právě v týchž mezích a hranicích, v nichžto svrchu psané dědictví záleží, žádného práva, panství ani jaké zvláštnosti sobě tu dále na tom na všem nepozůstávajíce, prodal purgmistru a konšelům i vši obci města Soběslavě, poddaným svým a jich dědicům a budoucím, za sumu dvatceti tisíc kop míš[eňských] úplně a docela zaplacených, a jim toho nadepsaného dědictví ihned dědicky postoupil, spraviti má on sám prodávající před každým člověkem právem zemským a zvlášt' před věny a sirotky, jakž země za právo má, čímž má a<neb> míti bude třetinou vejše, k kderémužto vkladu nejjasnější kníže a pan, pan Rudolf druhý, z boží milosti volený římský císař, uherský, český [etc.] král jakožto král český ráčil j[es]t dáti své milostivé povolení, tak jakž o tom relaci Je[h]o Mi[los]ti v kvaternu relací zeleném léta 1594 ve čtvrtek po neděli Letare⁵³⁸ P V zapsaná plněji svědčí a to vše v sobě šíř obsahujíc zavírá.

/f. 31r/

S takovou to přitom vejměnkou, přišla li by kdy jaká berně aneb jakáž koliv potřeba, buď královská neb zemská, že oni nadepsaní soběslavští, nynější i budoucí, toho nadepsaného dědictví všeho ani na díle pod šoš aneb jinak sobě osobovati ani přivlastňovati nemají, než mají a povinni budou k králi Je[h]o Mi[los]ti a k zemi tak se chovati a to vše činiti, jak sou se přešlí držitelé nadespané[h]o dědictví chovali a z toho činili. Stalo se toto přiznání v domě Je[h]o [Milosti] Petra Voka z Rožmberka na Hradě pražském před Bohuslavem Kalenicí z Kalenic na Chřešťovicích, Její Mi[los]ti Císařové jakožto králové české ouředníkem při dckách zemských, a Benjámínem Kutovcem z Ourasi a Hlubočerpích, Její Mi[los]ti Císařové jakožto králové české měst hofrychtýřem a písařem menších desk zemských v Království českém, jakožto osobami

---

⁵³⁸ 24. března 1594.

od ouřadu desk zemsk[ých] podle práva a zřízení zemského k nemocnému⁵³⁹ vyslanými léta [etc.].

Tito vejpisové dány sou z desk zemských s povolením urozeného a statečného rytíře pana Michala Španovského z Lisova na Pacově a Vožici, nejvyššího písaře Království českého, pod pečetmi Jakuba Menšíka z Menštejna a na Mokupsech,⁵⁴⁰ místosudího, a Bohuslava z Michalovic [etc.], místopísaře Království české[h]o, v pátek po neděli Judica léta 1594.⁵⁴¹

Bohuslav z Michalovic,⁵⁴² místopísař Království české[h]o.

Při času s[vatéh]o Jiří⁵⁴³ první termím podle smlouvy trhový 8000 kop do komory Je[h]o Mi[los]ti páně panu Matyášovi Fuchovi⁵⁴⁴ khomrmejstru j[es]t odveden.

/f. 31v/

[Ves] [Čeraz][kt]erá v [zá]stavě [b]yla městu post[oupe]na jest.

Téhož léta v sobotu po s[vatém] Marku⁵⁴⁵ ves Čeraz, kderáž byla v zástavě panu Hrzánovi,⁵⁴⁶ j[es]t nám postoupena skrze pana Jiříka Hohmuta⁵⁴⁷ na zámku Želči.⁵⁴⁸ Pan Hohmut je na místě Je[h]o Mi[los]ti pana⁵⁴⁹ z člověčství propouštěl a Řehoř Smrčka v poddanost a člověčenství na místě obce přijímal.

V pondělí po s[va]té Trojici⁵⁵⁰ vyslány byly osoby na Krumlov⁵⁵¹ Řehoř Smrčka s Šebestiánem Roubíkem k počtu o první termím. I nezpůsobili nic pro nepřítomnost

---

⁵³⁹ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁴⁰ Jakub Menšík z Menštejna (z. 1614), rytíř, písař při nejvyšším purkrabství, místosudí Českého království 1593-1601, královský prokurátor 1601-1603, purkrabí Pražského hradu 1603-1614, právník a spisovatel.

⁵⁴¹ 1. dubna 1594.

⁵⁴² Bohuslav z Michalovic.

⁵⁴³ 23. dubna 1594.

⁵⁴⁴ Matyáš Fuch z Fuchýřova (z. 1598), českokrumlovský měšťan, rožmberský úředník, komorní písař.

⁵⁴⁵ 30. dubna 1594.

⁵⁴⁶ Adam Hrzán z Harasova.

⁵⁴⁷ Jiří Homut z Harasova.

⁵⁴⁸ Želeč (Želč), vesnice s tvrzí a panství u Soběslavi.

⁵⁴⁹ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁵⁰ 6. června 1594.

⁵⁵¹ Český Krumlov.

pana Hohmuta,⁵⁵² odtud jeli z Krumlova do Prachatic⁵⁵³ pro navštívení pánův prachatickejch. Byli sme tam dobře chováni. Třetí den sme odtud jeli k Netolicům⁵⁵⁴ a Kratochvíli,⁵⁵⁵ potom domů.

Toho roku po s[vaté]m Petru v okovách⁵⁵⁶ jelo tudyto rejtarův německých normberských jeden praporec, kdeří zde přes noc noclehem zůstali, okolo po vesnicích sedlákům veliké škody činili a v městě sousedům málo platili.

Ve čtvrtek nazejtří byli zde přes noc druhej praporec rejtarův biskupa vircpurskýho velmi oupravně vypravených, kdeříž se drobet pokojněji chovali než první, ale předece ne beze škody sousedům.

V outerý po Nanebevzetí Panny Marie⁵⁵⁷ opět na poručení Je[h]o Mi[los]ti pana vyslány byly osoby na Krumlov⁵⁵⁸ Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, a tu j[es]t o první termín porovnáno a přitom hned poručeno o vypravení osob vybraných na vojnu a jakým způsobem jakž pěší tak rejtaři měli vypraveni býti.

Jakž se osoby vyslané domův navrátily, hned nazejtří

/f. 32r/

z poručení Je[h]o Mi[los]ti pana⁵⁵⁹ vysláno na Krumlov z města osob 20 a z vesnic přikoupených 16 a rejtaři dva, aby Je[h]o Mi[los]t ráčil se na mě podívati, naše[l]i by se v čem jaký nedostatek, aby se napravilo. Při nich byl Joachym Konvař na koni vyslán. Zase třetí den se domův navrátili.

Při tom čase každého dne vojáci pěší skrze město šli, takže do mnoha set jich tudy přešlo. Fedruňku od obce, aby lidem škody nečinili, mnoho kop jim vydáno. Ty časy velmi hrubé, zle se měli, slepice, husy, kačky neb v mnohých vseh málo jich zůstalo, všeckno vojáci pobili a snědli.

V neděli po s[va]tém Jiljí⁵⁶⁰ podle snešení tohoto Království, aby desátá osoba vypravena byla do království uherský[h]o. Vyslány byly osoby z města 20, z vesnic 16

---

⁵⁵² Jiří Homut z Harasova.

⁵⁵³ Prachatice, město v jižních Čechách.

⁵⁵⁴ Netolice, město, panství a obora u Prachatic.

⁵⁵⁵ Karatochvíle, zámek u Netolic.

⁵⁵⁶ 1. srpna 1594.

⁵⁵⁷ 16. srpna 1594.

⁵⁵⁸ Český Krumlov.

⁵⁵⁹ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁶⁰ 4. září 1594.

a rejtaři 2. Toho dne došli až na Třeboň a tu v pondělí Je[h]o Mi[los]t pan všecken lid ze všeho svýho panství v poli mustroval. Potom nazejtří v outerý táhli až k Znojmu,⁵⁶¹ Tu leželi několik neděl, nežli zmustrováni byli. Po mustruňku táhli k Vídni,⁵⁶² dále se jim nechtělo. Na den s[vatéh]o Michala Ráb,⁵⁶³ pevnost v Uhřích, na kderýž mnoho těmto zemím záleželo, Turku j[es]t od hraběte z Hardeku⁵⁶⁴ vzdán, kderýž potom za to hroznou záplatu vzal, takže j[es]t v Vídni mu hlava s'ata a ruka pravá prve u'ata. Tu potom ten lid táhl až k Prešpurku,⁵⁶⁵ poleževši tu, rozkradli se zase domů, ani Turka neviděvši. Je[h]o Mi[los]t pan⁵⁶⁶ nad tím nade vším lidem vyslaným z Království český[h]o ráčil býti nejvyšším generálem volen od Je[h]o Mi[los]ti Císařské⁵⁶⁷ i ode všeho Království českýho. Nákladu na těch 20 osob z města a 16 z vesnic a 2 rejтары i také platů peněžítýho na měsíc, co j[es]t se vydalo, podle registříku každé věci zejména položený sumy 246 kop 3 g[roše] 1 d[enár].

/f. 32v/

Téhož roku ten tejděn po s[vatém] Havle⁵⁶⁸ Řehoř Smrčka byl do Prahy vyslán. S druhým termínem mělo se podle smlouvy odvésti 6000 kop. I nemohlo se víceji shledati kromě toliko 1500 kop, kderěž se v Praze panu Matyášovi Fuchovi odvedly. Za příčinou Rábu vzetí žadnej nic půjčiti nechtěl. Každěj se obával, myslíc na to, co dál bude.

Toho roku ve čtvrtek po s[vatém] Brychci⁵⁶⁹ Je[h]o Mi[los]t pan⁵⁷⁰ ráčil psaní k ouřadu učiniti, napomínajíce z druhý[h]o termínu ještě půl páta tisíce k doložení. I nevědouce kde takové sumy vzíti a jak toho opatřiti, vysláni byli na Krumlov⁵⁷¹ k Je[h]o Mi[los]tě pánu Řehoř Smrčka s Tomášem písařem, žádostivě toho při Je[h]o Mi[los]ti žádajíce, poněvadž bezelstně aneb nedbanlivostí naší, aby mělo co scházeti, ale příčinou těch lidí,

⁵⁶¹ Znojmo, město na jižní Moravě.

⁵⁶² Vídeň, hlavní město Dolních Rakous.

⁵⁶³ Ráb (Győr), město v severozápadním Maďarsku.

⁵⁶⁴ Ferdinand z Hardeka (1549-1595), habsburský vojevůdce.

⁵⁶⁵ Prešpurk, Bratislava, v 16.-19. století hlavní město Uherského království.

⁵⁶⁶ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁶⁷ Rudolf II.

⁵⁶⁸ 16. října 1594.

⁵⁶⁹ 17. listopadu 1594.

⁵⁷⁰ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁷¹ Český Krumlov.

kdežíž nás ubezpečili pro půjčkou, ale vzetím pevnosti Rábu se odvedli, žádněj od sebe peněz vydati nechtěl, aby Je[h]o Mi[los]t ráčil nám sčekání učiniti do s[vatéh]o Jiří⁵⁷² příštího, tu že Je[h]o Mi[los]ti ostatní sumu všecknu odvésti chceme. Což k takové žádosti naší Je[h]o Mi[los]t ráčil přistoupiti a tomu povoliti, ale ne všickni nám toho přáli, neb někdeři hlas pouštěli, že Je[h]o Mi[los]t ráčí se nám chtíti zase v ten statek uvázati. Též i při tom jednáno bylo s Je[h]o Mi[los]tí o dovolení prodaje vsi Rosičky,⁵⁷³ poněvadž nám daleká j[es]t, co vše zjednáno a dovoleno bylo.

/f. 33r/

prázdné

/f. 33v/

Léta Páně 1595

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku byla po 1 kopě 24 g[roších]

o Velikonoci⁵⁷⁴ byla po 1 kopě 30 g[roších]

v nový byla po 1 kopě 20 g[roších]

k Vánocím byla po 1 kopě 40 g[roších]

Žito bylo při počátku toho roku po 1 kopě 30 g[roších] a tak v tom trhu až do nového zůstalo.

V nový zase bylo po 1 kopě

k Vánocím bylo po 1 kopě 15 g[roších]

Ječmen byl při počátku toho roku po 1 kopě a tak v tom trhu až do nového zůstal

v Nový byl po 50 g[roších]

k Vánocím po 55 g[roších]

Voves byl při počátku toho roku po 30 g[roších]

po s[vaté]m Duše⁵⁷⁵ byl po 40 g[roších]

v nový byl po 28 g[roších]

k Vánocím po 30 g[roších]

Hrách byl při počátku roku po 1 kopě 40 g[roších]

---

⁵⁷² 23. dubna.

⁵⁷³ Rosička, vesnice 10 km severovýchodně od Jindřichova Hradce.

⁵⁷⁴ 26. března 1595.

⁵⁷⁵ 14. května 1595.

v nový byl po 1 kopě 15 g[roších]

/f. 34r/

Téhož roku o Třech králích⁵⁷⁶ na poručení Je[h]o Mi[los]ti pana⁵⁷⁷ vyslány byly osoby

na Krumlov⁵⁷⁸ Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík o prodej vsi Rosičky. I ráčil j[es]t jí Je[h]o Mi[los]t pán od nás trhem koupiti skrze pana Joachyma Metycha⁵⁷⁹ a pana Jiříka Hohmuta⁵⁸⁰ a pana Benýdka⁵⁸¹ za sumu 1800 kop míšeňsk[ých]. Potom tuž ves panu Václavovi z Řičan⁵⁸² Je[h]o Mi[los]t pan ráčil darovati.

Téhož roku mlejn slove Prašků od Matěje Praška na předměstí tábořským j[es]t k obci koupěn za sumu 415 kop hotových. Potom zase týž mlejn po roce prodán j[es]t Václavovi Voleskýmu z Deštného za sumu [...] ⁵⁸³ na závdavek 200 kop a veruňky ročně po 30 kopách.

Toho času projednala se hranice nová ve mlejně Velkým, neb všeckna sešlá a shnilá byla, Jakubovi Měřičkovi, mlýnáři, i stoupy nový, též i hranici na vodě a žleby nový, takže se muselo dříví velký nětco od pánův tábořských a pana Alše Olbrama⁵⁸⁴ zjednati.

Toho času také dělaly se sejpky v rathauze k sypání obilí, též i pivnice zespod a pod rathauzem, též se dveře a schody z rynku do toho sklepa udělaly.

Při Hromnicích⁵⁸⁵ Je[h]o Mi[los]t pan ráčil do Prahy k sněmu jeti. Žádost byla na Je[h]o Mi[los]t vzložena o faráře jiného, neb ten kněz Vít všichněm zde omrzel, takže je[s]t mu odpuštění dáno a knězi Jobovi Nepomuckýmu do Stráže psaní od Je[h]o Mi[los]ti⁵⁸⁶

---

⁵⁷⁶ 6. ledna 1595.

⁵⁷⁷ Petr Vok z Rožmberka.

⁵⁷⁸ Český Krumlov.

⁵⁷⁹ Jáchym Metych z Čečova.

⁵⁸⁰ Jiří Homut z Harasova.

⁵⁸¹ Jan Benýdek z Veverí a z Mysletína, rožmberský úředník, třeboňský, později českokrumlovský hejman, hlavní účetní a spoluregent.

⁵⁸² Václav Řičanský z Řičan.

⁵⁸³ Suma není v textu uvedena.

⁵⁸⁴ Aleš Olbram ze Štěkře.

⁵⁸⁵ 2. února 1595.

⁵⁸⁶ Petr Vok z Rožmberka.

učiněno. S kderýmž psaním dvě osoby k němu vyslány byly, aby od s[vatéh]o Jiří⁵⁸⁷ zde za faráře byl, čemuž j[es]t neodepřel, ale tomu povolil.

/f. 34v/

Téhož roku v pátek po druhé neděli postní⁵⁸⁸ vyslány byly osoby do Prahy Řehoř Smrčka, Šebetián Roubík vzevši sebou originály privilegia města v nově od Je[h]o Mi[los]ti daná i předešlá. Majíce sobě plnomocenství od obce dáno, aby o to všelijak, tu kdež náleží, jednali aby taková privilegia na relaci Je[h]o Mi[los]ti Císařské⁵⁸⁹ mohla do desk zemských vložena býti. Kderěžto plnomocenství takto slovo od slova j[es]t sem vepsáno.

My purgmistr, konšelé, starší obecní i všeckna obec města Soběslavě vyznáváme tímto listem, kderýž slove plnomocenství, obecně přede všemi a vzláště před pány ouředníky menších desk zemských, že teď vysíláme z obce naší z ouřadu konšelské[h]o dvě osoby, Řehoře Smrčku, primasa našeho, a Šebestiána Roubíka. Jim dvěma osobám vyslaným tímto listem našim plnou moc dali sme a dáváme, aby předně při Je[h]o Mi[los]ti vysoce urozeným pánu, panu Petrovi Vokovi z Rožmberka [etc.], vladaři domu rožmberský[h]o, panu našem milostivím, o to na místě našem jednali, aby Je[h]o Mi[los]t svou vůli k tomu dáti ráčil, co se privilegium v nově nám a budoucím našim od Je[h]o Mi[los]ti z lásky darovaného, kderémuž datum na Krumlově Českém v středu po památce s[vatéh]o Valentina⁵⁹⁰ léta Páně 1594 dotýče, aby taková milost a privilegium slovo od slova vedle práva a způsobu království tohoto pro dostatečnější nám i potomků[m] našim utvení do desk zemských vložena byla. Též kdyby již od Je[h]o Mi[los]ti taková vůle ke dckám zemským objednána byla, což by k tomu více a vejše za potřebné k jednání bylo, buďto o relaci ke dckám, aby Je[h]o Mi[los]t Císařská jakožto král český povolení milostivě dáti ráčil. To všeckno dotčené osoby na místě našem aby vyřídily, tak pokud jim nejvejše možné bude, nejináče než jako bychom my, totiž všeckna obec naše, toho přítomni byli. Tomu pro důvěření pečeť naši větší dali sme přitisknouti, jenž j[es]t dán v outerý po neděli Reminiscere l[éta] 1595.⁵⁹¹

---

⁵⁸⁷ 23. dubna 1595.

⁵⁸⁸ 24. února 1595.

⁵⁸⁹ Rudolf II.

⁵⁹⁰ 16. února 1595.

⁵⁹¹ 21. února 1595.

/f. 35r/

Osoby vyslané všelijakou pilností se o to snažily, aby se mohlo tou jízdou to šťastně pojednati. Je[h]o Mi[los]t pan ráčil v tom snažně nápomocen býti, i nemohlo nic po tak častém osob vyslaných solicitování a od jedněch k druhým každého dne nastupováním objednáno býti. Pro mnohé Je[h]o Mi[los]ti Císařské zaneprázdnění odloženo toho bylo. Přitom čase v domě Je[h]o Mi[los]ti páně⁵⁹² na Hradě pražském s volí a pomocí Je[h]o Mi[los]ti páně prodána j[es]t ves Lhotka, slove Slunéčková,⁵⁹³ pod Chotovinami,⁵⁹⁴ k městu náležející, pánu Bohuslavovi Vítovi na Záhoří⁵⁹⁵ za sumu 575 kop míšeňsk[ých]. A tu hned smlouva sepsána, ale do desk zemských vložena jemu od nás aneb od tyto obce nejni. I muselo se z Prahy domů hned posla odeslati, aby za námi pečeť městská odeslána byla k spečetění ty smlouvy, i také druhý o ves Rosičku. Tak když pečeť byla za námi po Martinovi Vošterálkovi odeslaná, to se vykonalo. A majíce osoby vyslané zase domův se navrátiti, byvši již tam do tří neděl. Rozjizi [sic] velký přišlo, takže řeka pustila. Velmi tlustý ledové byly na loket vídeňský ztloušti, mosty na Vltavě všudy pobrala. Též na Sázavě na Pařici most do gruntu vzala, takže lidé nemohli přejížděti. I museli sme jeti od Prahy k Říčanům⁵⁹⁶ a k Hrádku Komornímu⁵⁹⁷ na Sázavě, zjednavši sobě kočího nájemného z Prahy, neb sme svýho, jakž sme do Prahy přijeli, domů s koňmi a saněmi odeslali. Když sme od Hrádku asi čtvrt míle odjeli, přišla na nás noc v horách, že sme pěšky jíti museli, a kočí objíždějíc nějakej vrch nám zajel, takže sme nemohli o něm věděti, velmi strachu nám přidal. Tak majíce na voze privilegia všeckna, pečeť městskou a peněz do 500 kop, tu sme nočně do jakýsi vsi v horách přišli. Tu nám pověděli, že tudy silnice nejni. Dále sme do jiný vsi přišli. I tu také sme nic nemohli se doptati. Sevši do polí na všechny strany sme volali, až sme se tu kočího dovolali, že j[es]t k nám přijel a tu sme noc zůstali v ty vsi. A posavád nevíme, kde j[es]t ta ves, neb tudy málo lidí jezdí. Odtud zjednavši sobě posla, ten nás z lesů a hor vyprovodil a k Benešovu nám ukázal.

/f. 35v/

---

⁵⁹² Petra Voka z Rožmberka.

⁵⁹³ Slunéčkova Lhota, Beranova Lhota, vesnice 8 km severovýchodně od Tábora.

⁵⁹⁴ Chotoviny, vesnice 7 km severně od Tábora.

⁵⁹⁵ Bohuslav Víta ze Rzávého, na Záhoří (z. 1622).

⁵⁹⁶ Říčany, město jihovýchodně od Prahy.

⁵⁹⁷ Komorní Hrádek, vesnice se zámkem blízko města Tábora.

Toho roku rybník Starej se k obci osel. Vselo se na něj ječmene [...] ⁵⁹⁸ st[rych], vovsa [...] st[rych], žita jarýho [...] st[rych]. Zase se vymlátilo ječmene 5 kop 44 st[rychů] 3 věrtele ⁵⁹⁹ kderežta ječmen dán a zdělán j[es]t na slady. Potom se z něho piva stará vařily, takže dobře k zpeněžení přišel. Ovsy se namlátilo 116 st[rychů], žita jarýho 18 st[rychů]. Sen taky mnoho vozův se nabrala, slámy velmi dobré byly, všeckny se lidem zprodaly.

Při svatém Jiří ⁶⁰⁰ kněz Job Nepomucký z Stráže byl sem přistěhován a kněz Vít odsud do Stráže.

V outerý po s[vaté]m Medardu ⁶⁰¹ Je[h]o Mi[los]t knížecí pan arcipiskup pražský ⁶⁰² sem přijel a u Štěpána Knoblocha hospodou byl. Od ouřadu byl přivítán a pocta se mu dala.

Toho roku v pondělí po s[vaté]m Vítě ⁶⁰³ vyslány byly osoby na Krumlov Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík k porovnání a doplacení Je[h]o Mi[los]ti statků od Je[h]o Mi[los]ti koupenýho. I tu j[es]t při komoře Je[h]o Mi[los]ti všeckno porovnáno a doplaceno, načěž kvitanci od Je[h]o Mi[los]ti j[es]t dána v tato slova.

Petr Vok z Rožmberka [etc.] a na Českém Krumlově, vladař domu rožmberský[h]o [etc.], známo činím tímto listem, jenž slove kvitancí, obecně přede všemi, jakož sou od nás opatrní purgmistr, konšelé i všeckna obec města našeho Soběslavě, poddaní naši věrní milí, někderé vesnice s mlejny, dvory a lesy, jakž smlouva trhová, kderěž datum j[es]t v středu po s[vaté]m Valentinu léta 1594 ⁶⁰⁴, dále v sobě obsahuje a zavírá, za sumu dvaceti tisíc kop míšeňsk[ých] koupili a na jisté termíny, jakž táž smlouva ukazuje, platiti jměli. I podle téhož prodaje týž purgmistr a konšelé i všeckna obec téhož města Soběslavě jsou nám takovou sumu, totiž těch dvaceti tisíc kop míšeňsk[ých] zouplna do komory naší odvedli a zaplatili, z kderěžto tak přijaté sumy nadepsaný purgmistra a konšely i všecknu obec

/f. 36r/

města Soběslavě tímto listem a kvitancí sami od sebe, dědicův, a budoucích svých kvitujeme a prázdna činíme, na ně se pro nezaplacení takové[h]o statku a vesnic

⁵⁹⁸ V textu číslo neuvedeno.

⁵⁹⁹ Strych měl 4 věrtele.

⁶⁰⁰ 23. dubna 1595.

⁶⁰¹ 13. června 1595.

⁶⁰² Zbyněk II. Berka z Dubé (z. 1606), pražský arcibiskup 1592-1606.

⁶⁰³ 19. června 1595.

⁶⁰⁴ 16. února 1594.

žádným vymyšleným způsobem i na budoucí jich navracovati a napomínati namáme a moci míti nebudeme na časy nynější i budoucí. Tomu na potvrzení pečet' naši vlastní dali sme k této kvitanci přitiskouti. A pro lepší to[h]o jistotu a budoucí paměť dožádal sem se urozených Joachyma Metycha z Čečova na Vižni a Puchlstorfu⁶⁰⁵ a Jiříka Olbrama z Štěgře a na Brandlíně,⁶⁰⁶ služebníkův našich, že sou pečeti své podle mé k této kvitanci přitiskli. Jenž j[es]t dat[um] na Českém Krumlově v pondělí po s[vatě]m Janu Křtiteli léta patnáctistého devadesátého pátého.⁶⁰⁷

Toho roku mlejn skalickej skrze nešetření mlynáře, že j[es]t se od pánvice zapálilo, všecken do gruntu shořel, též i hranice s koly na vodě i pila.

Toho roku plášť u brány Tábořský ven do předměstí projednal se Petrovi Vlachovi, též světnička, kde brannej v krám. Malířovi Honzovi z Budějic⁶⁰⁸ dáno od malování téhož pláště 20 kop míšeňsk[ých].

Toho roku v pátek po Nanebevzetí Panny Marie⁶⁰⁹ přijeli legáti moskevští z Moskvy⁶¹⁰ do Prahy s velikými dary. Od rozličných koží, kderěž na 52 vozících neokovaných vezli v 93 truhlách, předně deset tisíc a tři sivky sobolův nad míru pěkných, pět set dvaceti sivků kun, sto padesát lišek, tři tisíce bobrův, tisíc vosm set vlkův, třikráte sto tisíc a sedm třitceti sedm tisíc popelíc, sedmdesáte čtyři kůže velký losový.

/f. 36v/

Též při tom časy skrze ty povodně zde u města velké se staly škody okolo řeky a potokův, neb kry ledové náramně veliké byly, na mostě velkým škodu udělala. U povčína ten pobrala, lávky na řece do zátok do gruntu pobrala, lávky za branou veselskou všeckny z kruntu též, na plotech při zahradách mnoho škody zdělala.

Toho roku nějakej tovaryš řemesla ševcovský[h]o příjmí Kavka, chtěce se zde při městě osaditi, s smyslem se pominul, že bláznil, i nevědouce s ním co činiti, takže po městě běhal, pokoje lidem nedal. Obávajíce se pan purgmistr [i] páni, aby nětco z je[h]o bláznovství horšího nepřišlo, dali mezi branou Veselskou na něho sroubek udělati a tam ho zavřiti dali. Kderež v tom vězení mnoho času seděl.

---

⁶⁰⁵ Jáchym Metych z Čečova.

⁶⁰⁶ Jiří Olbram ze Štěkře.

⁶⁰⁷ 26. června 1595.

⁶⁰⁸ České Budějovice.

⁶⁰⁹ 18. srpna 1595.

⁶¹⁰ Moskevská Rus, Rusko.

V outeřy po s[vaté]m Stanislavu⁶¹¹ Říha Polák soukeník, zeť Matěje Tchoře,⁶¹² s jedním klemfířem, kderej zvony slíval, seděvší zde oba u uvězení, že j[es]t ten jistej Polák dal sobě pečeť městskou tomu klemfířovi rejti, byli na Krumlov⁶¹³ na poručení Je[h]o Mi[los]ti⁶¹⁴ do vězení dodáni, kdeříž na hrdle trestání maje býti, potom ten klemfíř z vězení se dobyl a druhej milosti užil.

/f. 37r/

Léta Páně 1596

Pšenice byla při počátku toho toku po 1 kopě 40 g[roších]

a tak toho roku zůstala.

v nový byla [...] ⁶¹⁵

k Vánocím byla [...] ⁶¹⁶

Žito bylo při počátku toho roku po 1 kopě 15 g[roších]

/f. 37v/

Téhož roku v neděli po Hromnicích⁶¹⁷ Zigmund Batory,⁶¹⁸ kníže sedmihradský, do Prahy přijel a biskup holomúckej⁶¹⁹ taky. Sněm toho času držán, na kderýmž velicí platové z mnohých věcí uloženy byly, z vína, pálenýho, z dobytkův všelijakých, z vlny, ryb, mlíčnýho, z každýho poddanýho po 1 kopě 15 g[roších] sbírky tři, jedna každá po 24 g[roších], běrně dvě, tak jakž dáleji týž sněm ukazuje.

Toho roku v pátek po s[va]tém Řehoři⁶²⁰ vyslány byly opět do Prahy osoby Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Daniel Dvořáček⁶²¹ s plnomocenstvím od obce, aby jednaly

---

⁶¹¹ 9. května 1595.

⁶¹² Matěj Tchoř, soběslavský měšťan.

⁶¹³ Český Krumlov.

⁶¹⁴ Petr Vok z Rožmberka.

⁶¹⁵ Suma není v textu uvedena.

⁶¹⁶ Suma není v textu uvedena.

⁶¹⁷ 4. února 1596.

⁶¹⁸ Zikmund Báthory (1572-1613), sedmihradský kníže, opolský kníže ve Slezsku.

⁶¹⁹ Stanislav II. Pavlovský (z.1599), olomoucký biskup (1579-1599).

⁶²⁰ 15. března 1596.

⁶²¹ Daniel Dvořáček, soběslavský měšťan.

o vložení privilegium do desk zemských. Byvši tam dvě neděle, nemohly nic objednat pro mnohé zaneprázdnění Je[h]o Mi[los]ti Císařské.⁶²² Odloženo to[h]o do jiného času.

O koupených lukách od sedlákův Nedvědických [?] mostem u vovčina.

Toho roku po svátcích velikonočních⁶²³ koupeny od sedlákův nedvědických za mostem u vovčina louky, od Jana Dvořáka, Jana Macholouška, Jana Housky, Petra Kouby, Mikuláše Tvarožný[h]o a Havlového trhem za 59 kop a nětco někderým dáno odměny. Kderážto louky sou k ovčínu připojeny.

Toho roku mlejn Skalickéj j[es]t k stavení projednám tesařům hlavateckým a hranice ve mlejně i na vodě Jakobovi Měřičkovi, mlynáři.

Ve čtvrtek po s[va]tém Stanislavu⁶²⁴ jeli sme spolu s Šebetianem Roubíkem do Plzeňska,⁶²⁵ V sobotu sme do Plzně přijeli a v neděli při novém svátku sme přítomni byli a potom od pánův plzeňských sme dobře chováni byli. V pondělí sme na noc do Rokycan⁶²⁶ jeli a v středu zase sme k domovu vyjeli.

Toho roku také lázně dala se předělávati a krov na ní novej udělati, takže to dílo do 100 kop stálo.

Těž verkštat u brány tábořské se udělati dal pro zámečníka.

V pátek po s[va]tém Kiliánu⁶²⁷ jelo tudy to dva praporce rejtarův německých, kdeříž zde přes noc leželi. Někderým sousedům co potrávili, nic neplatili. Na zejtrí odsud do Hradce⁶²⁸ jeli.

/f. 38r/

Toho roku v neděli po s[va]tém Markytě⁶²⁹ vítr velmi velikej se strhl, takže na staveních a plotech mnoho škody zdělal. Krov v hradě na velkém stavení svrhl dolův.

V pátek po svaté Martě⁶³⁰ Šimon Sloboda, švec, s manželkou svou, sa u vězení pro krádež, dán od Kryštofa Kohouta,⁶³¹ že by měl v krámě je[h]o v rynku plátna, koření i

---

⁶²² Rudolf II.

⁶²³ 14. dubna 1596.

⁶²⁴ 9. května 1596.

⁶²⁵ Plzeň, město v západních Čechách.

⁶²⁶ Rokycany, město v západních Čechách.

⁶²⁷ 12. července 1596.

⁶²⁸ Jindřichův Hradec.

⁶²⁹ 13. července 1596.

⁶³⁰ 2. srpna 1596.

⁶³¹ Kryštof Kohout, soběslavský měšťan.

někderé více věci pobrati. Sa k tomu odporen nalezena, mu byla od práva přísaha, kderouž j[es]t toho dne i s manželkou svou na rathauze činil.

Toho roku v pondělí po Narození Panny Marie⁶³² vyslány byly osoby na Tábor Joachym Konvář, Tomáš písař s originály privilegií, aby taková privilegia zvidimovaná byla. To sou všeckno při pánech tábořských vyřídili, takže sou k vydimování přišly.

Toho roku vyslány byly do Prahy osoby Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík s plnomocenstvím od obce, poněvadž dobrou přípověď měli, o vložení do desk privilegií. Den s[vaté]ho Matouše vyjeli a den po dni tu, kdež náleželo, solicovali. I nemohlo nic objednáno býti, do jiného času toho odložili. Na den s[vaté]ho Františka ves Rosička na jistou relaci Je[h]o Mi[los]ti Císařské do desk zemských předně nám byla kladena, neb sme ji prve ve dckách neměli, a potom podle plnomocenství od obce j[es]t Je[h]o Mi[los]ti panu do desk vložena, kderěž to plnomocenství takto zní.

My purgmistr a konšelé i všeckna obec města Soběslavě, nynější i budoucí, oznamujem tímto listem, kderýž slove plnomocenství, obecně přede všemi a vzláště před úředníky menší pražský desk zemských, tak jakož sme prodali ves naši Rosičku se vším jejím příslušenstvím Je[h]o Mi[los]ti vysoce urozené[m]u pa[n]u, pa[n]u Petrovi Vokovi z Rožmberka a na Českém Krumlově, vladaři do[m]u rožmberské[h]o, pa[n]u našemu milostivé[m]u, za jistou sumu peněz, jakž smlouva trhová spečetěná mezi Je[h]o Mi[los]tí a námi učiněna, kderáž j[es]t datum léta 1595 v středu po Třech králích,⁶³³ to v sobě šíře obsahuje a zavírá. I souce my Je[h]o Mi[los]ti povinni vedli smlouvy touž

/f. 38v/

ves Rosičku dědicky ve dcky zemské dáti vložiti. Tomu aby se od nás vedli smlouvy a uvolení našeho zadosti stalo, k vyřízení a k vložení od nás týž vsi Rosičky vysíláme spolu sousedy naše, dvě osoby, Řehoře Smrčku, primátora našeho, a Šebestiána Roubíka z velké rady. Jim to[h]o tímto listem našim plnou moc dáváme, aby jménem a na místě našem mocně, úplně a docela již často jmenovanou ves Rosičku dostatečně ve dsky zemské Je[h]o Mi[los]ti panu podle relaci od J[eho] M[ilosti] C[ísařské] učiněné a vejš dotčené smlouvy vložiti dali. A to všeckno, což by za potřebné při dckách bylo, vyřídili a učinili. Tomu na svědomí pečet' větčí naši městskou dali sme přitisknouti

---

⁶³² 9. září 1596.

⁶³³ 11. ledna 1596.

k tomuto listu, jenž j[es]t dán v městě Soběslavi u vigiljí s[vaté]ho Matouše Evangelisty Páně 1596.⁶³⁴

Vejpis relaci od Je[h]o Milosti Císařské.

Rudolf druhý z boží milosti volený římský císař, po všecy časy rozmnožitel říše, uherský a český král [etc.].

Slovutní věrní naši milí, milostivě vám věděti dáváme, že sme na poníženou prosbu opatrných purgmistra a konšelův města Soběslavě, lidí poddaných vysoce urozené[h]o Petra Voka z Rožmberka na Krumlově, vladaře domu rožmbeské[h]o, věrné[h]o našeho milého, k tomu milostivé povolení naše císařské jakožto král český dáti ráčili, aby jim ves jejich Rosička řečená a což tu mají s dvory kmetčími, platy, ospi [sic], s dědinami, lukami, lesy a jiným vším a všelijakým k též vsi příslušenstvím, čehož sou od dávných let, (jakž zprávu míti ráčíme) v pokojném držení a užívání byli a před shořením desk zemských Království české[h]o touž ves v těchž dckách zemských měli, zase do již jmenovaných desk zemských nyní vložena a vepsána aby byla. A poněvadž sou ji nadepsanému Petrovi Vokovi z Rožmberka s převedením platův peněžitých nicméně i ospův a jiných věcí toliko faráři soběslavskému náležitých, zejména v smlouvě

/f. 39r/

trhové jmenovaných, na jiné jejich vesnice od před jmenovaného Petra Voka, pána jich, koupené trhem prodali, od nich jemu Petrovi Vokovi podle téhož prodaje postoupena a do týchž desk zemských tolikéž vložena býti mohla. A protož vám milostivě poroučeti ráčíme, když koliv při vás toho hledáno a za to žádáno bude, abyšte již oznámené vklady na tuto milostivou relaci naši podle pořádku vykonali a do často dotčených desk zemských i s smlouvou převedením těch platův a ospův a jiných věcí faráři soběslavskému vepsati dali, vědouce, že na tom jistou a milostivou vůli naši císařskou naplníte. Dán na Hradě našem pražském v pátek po neděli, jenž slove Jubilate, léta devadesátého pátého⁶³⁵ [etc.].

Toho roku v středu po s[vaté]m Lukáši Evangelistu⁶³⁶ podle mandátův Je[h]o Mi[los]ti Císařské vyslána j[es]t dvacátá osoba z města a z vesnic k muntruňku na Písek a rejtar jeden. Potomně v pondělí příští po s[vaté]m Šimoniši⁶³⁷ hned všickni z Království

---

⁶³⁴ 20. září 1596.

⁶³⁵ 21. dubna 1595.

⁶³⁶ 23. října 1596.

⁶³⁷ 1. listopadu 1596.

českého měli na pomezí uherský táhnouti, neb ty časy pevnost v Uhřích Erla⁶³⁸ od Turka byla vzata. Pan Vilím Trčka⁶³⁹ a pan Chynský⁶⁴⁰ i jiní mnozí zajati na pevnosti. V tom přišly noviny, že naši v Keredes⁶⁴¹ vítězství obdrželi a z ležení císaře tureckýho vyhnali a kořistí velkejch, ano i kancelář císaře turecký[h]o⁶⁴² dostali, což se bylo tak stalo. Ale že neuměli takovýho vítězství užítí, davši se na kořisti, vpád na ně Tataři do ležení turecký[h]o učinili, takže velikej počet nejpřednější[h]o lidu a zvláště z pánův českých tu zahynulo. I také o své ležení naši přišli, že se všeckno Turku dostalo. I tou příčinou sešlo j[es]t z toho, že j[es]t lid český doma zůstal a do jinýho času odloženo bylo. Však aby všickni, kdyžby koliv dáno bylo, věděti pohotově byli.

/f. 39v/

Toho roku v neděli po s[va]tém Klimentu, to j[es]t 24 dne listopadu, Je[h]o Mi[los]t vysoce urozený pan, pan Adam z Hradce, nejvyšší purkrabě pražský, v domě svém v Praze pod Stupni na Malé Straně umřel.

Potomně v outerý Je[h]o Mi[los]t pan⁶⁴³ ráčil sem z Krumlova⁶⁴⁴ na noc přijeti a nazejtří odsud ku Praze jeti.

Toho roku v pátek na den s[va]té Lucie Otýlie⁶⁴⁵ tělo mrtvé nebožtíka pana z Hradce,⁶⁴⁶ purkrabí pražskýho, z Prahy sem převezeno a při tom tělo mrtvé syna nebožtíka pana, pana a tolikěž dcerka umrlá.⁶⁴⁷ Přes noc zde ležely a těla mrtvá v staních na rynku přes noc zanechána byla. A kněží i žáci přes noc v staních žalmy zpívali. Na ráno odsud do Hradce ta mrtvá těla dovezena bylo. Přítomný[h]o mnoho panstva a rytířstva. Je[h]o Mi[los]t pan náš ráčil to[h]o všeho přítomen býti.

---

⁶³⁸ Jager (Eger), město v Maďarsku, bývalá pevnost.

⁶³⁹ Vilém Trčka z Lípy (z. 1596/7),

⁶⁴⁰ Jan Vchynský ze Vchynic (z. 1597), rytíř.

⁶⁴¹ Keresztes, Mezokeresztes, venice na severu Maďarska.

⁶⁴² Mehmed III. (1566-1603), turecký sultán 1595-1603.

⁶⁴³ Petr Vok z Rožmberka.

⁶⁴⁴ Český Krumlov.

⁶⁴⁵ 13. prosince 1596.

⁶⁴⁶ Adam II. z Hradce.

⁶⁴⁷ Anna z Hradce (z. 1596), dcera Adama II. z Hradce.

Ve čtvrtek po Moudrosti boží⁶⁴⁸ pohřeb slavný mebožtíka pana pukrabě⁶⁴⁹ na Hradci j[es]t byl v přítomnosti mno[h]o panstva, rytířstva, kněžstva i lidu obecního.

/f. 40 r/

Léta Páně 1597

Pšenice byla při počátku toho roku po 1 kopě 40 g[roších]

o středoposti⁶⁵⁰ byla po 1 kopě 50 g[roších]

k novým byla po 2 kopách

v nový byla po 1 kopě 30 g[roších]

Žito bylo při počátku toho roku po 1 kopě 6 g[roších]

o středoposti po 1 kopě 15 g[roších]

o s[vaté]m Duše⁶⁵¹ bylo po 1 kopě 30 g[roších]

k novému bylo po 1 kopě 40 g[roších]

v nový bylo po 1 kopě 10 g[roších]

Ječmen byl při počátku roku po 40 g[roších]

k novému byl po 1 kopě

v nový byl po 40 g[roších]

k Vánocím byl po 50 g[roších]

Hrách byl při počátku po 1 kopě a tak celej rok trval.

Voves byl při počátku toho roku po 24 g[roších]

o středoposti byl po 30 g[roších]

o s[vaté]m Duše byl po 40 g[roších]

k novému byl po 50 g[roších]

v nový byl po 24 g[roších]

Věrtel piva se vystavoval 3 kopách.

Žej[dlík] se šenkoval po 2 ½ d[enáru]

Vína vědro se bralo po 3 kopách 30 g[roších]

stará vína se braly po 5 kopách vědro.

/f. 40v/

---

⁶⁴⁸ 19. prosince 1596.

⁶⁴⁹ Adam II. z Hradce.

⁶⁵⁰ 16. března 1597.

⁶⁵¹ 25. května 1597.

Extrakt z register Lhoty Rybový.

Při počátku toho roku pan Jeroným Makovský⁶⁵² pobídl j[es]t pana purgmistra, pány na svou ves Lhotku Rybovu,⁶⁵³ aby ji od něho koupili. A tu j[es]t hned extrak[t] register k prodaji odeslal v tato slova.

Extrakt z register o prodeji Lhoty Rybový léta 1597.

Extrak[t] krátký místo register hlavních k prodaji vsi Lhotky Rybový i s jiným všelijakým k tomu příslušenstvím.

Osedlých v té vsi i s chalupníky j[es]t 8.

Ouroku a platu peněžitého ročně vychází 15 kop 31 g[rošů].

Ten plat stálej pokládá se kopa platů po 80 kopách, učiní za něj sumy 1240 kop 51 g[rošů] 3½ d[enáru].

Dvůr poplužní j[es]t v té vsi jeden, při kderémžto dvoře dědin dosti dobře vypravených, na mnoze j[es]t, dobytka hovězí[h]o do 45 kusův, svinský[h]o do 15, ovčího do 60 kusův neb loučného k tomu dvoru dosti na mnoze přechovati se může. Ten dvůr se vším příslušenstvím pokládám v sumě toliko 1350 kop.

Lesův k té vsi dosti znamenitých dobře se 12 lečí zaječích, v kderýžto časem od všeliké zvěři z jiných hor přecházející dosti na mnoze bývati, pokládám v sumě 1500 kop.

Rybničkův k té vsi příslušejících j[es]t 7, do kderýchž se na dvě i tři horka na kapry do 70 kop, spíš víc nežli míň, vsází, pokládán sobě každou kopy po 15 kopách m[íšeňských], učiní za tu násadu rybníčnou 1050 kop.

Řeka mně, kderáž vlastně náležitá, což jí k té vsi přináleží, kderoužto řeku, sa v ní od všelijakých ryb a rakův dosti, na mnouze pokládám v sumě 550 kop.

Suma učiní podle tohoto extraktu 6040 kop 51 g[rošů] 3½ d[enáru]

Jeroným Makovský z Makové

/f. 41r/

---

⁶⁵² Jeroným Makovský z Makové (z. 1630), rožmberský poddaný, erbovní měšťan v Soběslavi, komorník Petra Voka z Rožmberka do roku 1595, komorník Rudolfa II. 1597-1603.

⁶⁵³ Lhotka Rybova, vesnice 3,5 km severozápadně od Soběslavi.

Téhož roku v pátek po svatém Vincenci⁶⁵⁴ skrze pana Jiříka Hohmuta⁶⁵⁵ obnoven j[es]t ouřad zde v městě Soběslavi v přítomnosti pana Jiříka Olbrama, pana Václava Špulíře,⁶⁵⁶ pa[n]ja Bartoloměje z Flisnpachu.⁶⁵⁷ Osoby do ouřadu dosazené.

Primas Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Joachym konvař, Ondřej Meryka, Štěpán Knobloch, Jindřich Mirka, Jan Hradský,⁶⁵⁸ Martin Stříbrný, Václav Mlýnář, Jan Čapek, Vít Mokrej, Václav Zigmundů.

Starší obecní Vít Řepa, Jan Buzek, Bartoloměj Libra, Mauric Pecivál, Michal Holcapl, Vít Valda, Matěj Tichej, Šebek Krejčí, Tomáš Kala, Zachariáš Uzdař, Václav Lekeš, Daniel Dvořáček.

Rychtářem Jan Kuchař.

Při tom čase v přítomnosti těch pánův i vši obce koupena j[es]t od Jeronýma Makovského ves Lhotka Rybova za 3400 kop, jakž dáleji smlouva trhová toho ukazuje, kderážto smlouva slovo od slovo takto zní.

Léta Páně 1597 v pátek po s[vatém]m Vincenci námi Jiříkem Olbramem z Štěgře a na Brandlíně, Jiříkem Hohmutem z Harasova na Pecínovci a Bělí, Václavem Špulířem z Jiter, hejtmanem na Třeboni, Bartolomějem z Flisnpachu a v Strážkově, jakož to smlouvcími od stran dožádanými, stala se smlouva a trh dobrovolný celý a dokonalý mezi urozeným panem Jeronýmem Makovským z Makové [etc.], prodávajícím, z jedné a moudrými opatrnými panem purgmistrem a konšeli i vši obcí města Soběslavě, kupujícími, z strany druhém, a to taková smlouva a trh, že j[es]t vejš psaný pan Jeroným Makovský prodal týmž pánův purgmistru a konšelům i vši obci

/f. 41v/

a budoucím potomkům jich dědictví své spupné, svobodné a nezávadné, totiž dvůr poplužní s poplužím ve vsi Lhotce Rybově, tolikěž ves celou při témž dvoře, týmž jménem Lhotky Rybovů s dvory kmetcími, s platy stálými i běžnými, se všemi lidmi osedlými i neosedlými a z těch gruntův zběhlými, s sirotky a vdovami, kromě některých lidí a čeládky vyměněné, i s spravedlivostmi jich, jakž mezi stranami na

⁶⁵⁴ 25. ledna 1597.

⁶⁵⁵ Jiří Homut z Harasova.

⁶⁵⁶ Václav Špulíř z Jiter, rytíř, rožmberský úředník, třeboňský hejtman.

⁶⁵⁷ Bartoloměj (Bartoš) z Fliessenbachu, též Pozděrazský, rožmberský úředník, spoluregent rožmberského dominia 1590-1599, správce roudnického panství Polyxeny Rožmberské z Pernštejna 1600-1610.

⁶⁵⁸ Jan Hradský, soběslavský měšťan, člen městské rady, důchodní písař v Soběslavi 1597-1610.

dcedulích řezaných poznamenáno j[es]t, s dědinami ornými i neornými, lukami, pastvami, pastvištěmi, štěpnicemi i s řekou počna od Vlčího Brodu až do jezu skalický[h]o, s rybníčky, potoky, vodotočinami, s kusem lesu, jenž slove Velkej les, i s jinými lesy a porostlinami k témuž dvoru a vsi přináležejícími, a s tím se vším a všelikderakým příslušenstvím, což od starodávna k témuž dvoru a vsi před psané Lhotce Rybově v mezích a hranicích přináleží. Ovšem nic nevyměňujíc, jakž toho pan Jeroným Makovský sám v držení a užívání byl. A taky tak jakž týmuž pánu Jeronýmovi Makovskému dcky zemské od Je[h]o Mi[los]ti vysoce urozeného pana, pana Petra Voka z Rožmberka, vladaře domu rožmberský[h]o, plněji svědčí, žádně[h]o práva a panství na tom na všem dědictví sobě, dědicům a budoucím svým dále a více nepozůstavujíc, a to za sumu tři tisíce čtyři sta kop míšeňsk[ých], kderoužte sumu ihned po spečetění tyto smlouvy budou povinni panu Jeronýmovi Makovský[m]u, dědicům a budoucím je[h]o pan purgmistr a konšelé i všeckna obec města Soběslavě pod pečeti městskou do s[vatéh]o Jiří⁶⁵⁹ nejprv příští[h]o listem i s ourokem na tuž sumu příšlým zjistiti a při témž čase s[vatéh]o Jiří nebo dvě neděle potom mají témuž pa[n]u Jeronýmovi, dědicům a budoucím jeho pan purgmistr a konšelé i všeckna obec města Soběslavě na hotové sumě pět set kop míšeňsk[ých] vyčísti a na ostatek sumy 2900 kop jistotu s rukojměmi s polouletní vejpovědí učiniti, a témuž panu

/f. 42r/

Jeronýmovi Makovskému odvésti. A po spečetění této smlouvy a odvedení na tu všecknu nahoře psanou sumu jistoty pod pečeti městskou bude povinnen pan Jeroným s dědici a budoucími svými panu purgmistrovi a konšelům i vší obci města Soběslavě týž dvůr s těmi svršky a nábytky, jakž j[es]t mezi stranami zůstáno a v poznamenání j[es]t, tolikéž ves, lesy i se vším jinejm k tomu dvoru a vsi příslušenstvím, zouplna postoupiti, i lidi v poddanost a člověčenství uvésti. Tolikéž když by se strany koli společně snesly, ve dcky zemské na relaci Je[h]o Mi[los]ti Císařské jakožto krále českého napřed starými správami i s správou obyčejnou, jakž země za právo má, třetinou vejš vložit. A nemě[l]i by týž pan Jeroným na ten čas vejš aneb více statku pozemského kromě toho dvoru a vsi Lhotky, kderouž p[anu] purgmistru i vší obci prodal, tehdy bude povinnen list správní s rukojměmi ke dckám zemským, jakž toho způsob a řád bývá, složit. Strany pak relaci od Je[h]o Mi[los]ti Císařské vyjednání a od desk zemských vkladu placení, takto sme strany o to narovnali a smluvili. Předkem, že

---

⁶⁵⁹ 23. dubna 1597.

má jim, panu purgmistrovi a konšelům i vší obci na svůj náklad pan Jeroným takovou relaci objednat a jim ji odvésti, a oni povinni budou z druhé strany od desk zemských a vkladu zaplatiti. A což j[es]t tuto koliv mezi stranami skrze nás smlouvce smluveno a srovnáno, to sou sobě právě, jakž na křesťanské lidi náleží, zdržeti a tomu všemu za dosti učiniti připověděli. A pro lepší toho jistotu my svrchu psaní smlouvcové pečeti naše na svědomí k těmto smlouvám sme přitisknouti dali. Tolikéž pan Jeroným Makovský pečet' svou a pan purgmistr, konšelé i všeckna obec města Soběslavě pečet' města jich vedli našich přitisknouti též k těmto smlouvám dali. Stalo se léta a dne svrchu psaného.

/f. 42v/

Toho roku den s[va]té Školastiky⁶⁶⁰ ves Lhotka Rybová od Jeronýma Makovského j[es]t postoupena a poddaní člověčenství panu purgmistru [a] pánům slibovali.

V pátek po první neděli postní⁶⁶¹ vyslány byly osoby od obce do Prahy ke dskám Řehoř Smrčka a Šebestián Roubík, aby předně jednali při Je[h]o Mi[los]ti panu a Je[h]o Mi[los]ti Císařský o vložení do desk privilegii a potom vsi Lhotky. V sobotu do Prahy přijeli.

Plnomocenství od obce o vložení vsi Lhotky do desk.

My purgmistr a konšelé i všeckna obec města Soběslavě, nynější a budoucí, oznamujem tímto listem, kderežž slove plnomocenství, obecně přede všemi a vzláště před pány ouředníky menší desk zemských, tak jakož sme trhem koupili ves slove Lhotku Rybovu se vším jejím příslušenstvím od urozeného pana Jeronýma Makovského z Makové za jistou sumu peněz, jakž smlouva trhová spečetěná mezi týmž panem Jeronýmem Makovským a obcí naší učiněná, kderěz j[es]t datum v pátek po památce s[va]tých Fabiána Šebestiána léta 1597,⁶⁶² v sobě šire obsahuje a zavírá. I majíce nám táž ves Rybová Lhotka podle jistého s námi na tom zůstání a vejš dotčené smlouvy od téhož pana Jeronýma Makovský[h]o na jistou relaci J[eho] M[ilosti] C[ísařské] jakožto krále české[h]o ve dcky zemské vložena býti. Za tou příčinou vysíláme spolu sousedy naše Řehoře Smrčku, primátora našeho, a Šebestiána Roubíka z velké rady. Jim tímto listem naším plnou moc dáváme, aby jménem a na místě našem mocně, úplně a docela již často psanou ves Lhotku Rybovů ve dcky zemské

---

⁶⁶⁰ 10. února 1597.

⁶⁶¹ 28. února 1597.

⁶⁶² 24. ledna 1597.

/f. 43r/

vložiti dali, a to všeckno, což by za potřebné při dckách zemských bylo, vyřídili a učinili. Tomu na svědomí pečet' naši větčí městskou dali sme přitisknouti k tomuto listu, jehož datum v pátek po neděli Inuocavit⁶⁶³ léta 1597.

V outhy po druhé neděli postní⁶⁶⁴ na jistou relaci Jeho M[ilos]ti Císařské ves Lhotka od Jeronýma Makovského j[es]t do desk zemských vložena.

Toho dne Zigmund, kníže sedmihradské⁶⁶⁵ zlaté rouno přijímal v pokoji nad palácem Hradu pražského v přítomnosti J[eho] M[ilosti] C[ísařské] i někderých knížat a mnoství mnoho lidu. Potom v středu na zejtrí všecky legáti po Praze v hospodách jejich navštěvoval, jezdice na voze císařským, zlaté rouno na sobě maje, s nimi se rozžehnával a potom ve čtvrtek z Prahy zase do své země vyjel.

Osoby vyslané Řehoř Smrčka a Šebestián Roubík po mnohém a častém solicitování a práci velikou s mnohým nacházením od jedněch k druhým, na kderýchž záleželo, ač naděje špatná byla, aby co tou jízdou mělo objednáno býti, neb všickni radili, aby rači zase domův odjeli a darmo neutráceli. I nedavši se ustrašiti, šťastně sou relaci ke dckám zemským od Je[h]o Mi[los]ti Císařské zjednali, za kderouž panu místokanclíři⁶⁶⁶ a panu Milnerovi,⁶⁶⁷ sekretáři Království českého, 300 kop dáti musili. A tu hned toho dne pánům ouředníkům při dckách odvedena a odevřína a šťastně do desk zemských na takovou relaci privilegia města tohoto sou vložena a vepsána. Od kderéhožto vkladu panu místopísaři Království české[h]o, panu z Michalovic,⁶⁶⁸ i jiným pánům ouředníkům a písařům při dckách zemských podle s nimi učiněný smlouvy dáno 400 kop. Nemajíce sebou tolik peněz, pan Petr Nerhoff v Starém Městě pražském

/f. 43v/

propůjčil 300 kop, kderěž mu zase při s[vaté]m Jiří⁶⁶⁹ oplaceny. A tak ta všeckna věc platná a tomuto městu i vsí obci užitečná po mnohém usilování osob vyslaných j[es]t k místu šťastně přivedena, z čehož Pán Bůh buď pochválen a rač požehnání této obci

---

⁶⁶³ 28. února 1597.

⁶⁶⁴ 4. března 1597.

⁶⁶⁵ Zikmund Báthory.

⁶⁶⁶ Kryštof Želinský ze Sebusína.

⁶⁶⁷ Jan Mülner.

⁶⁶⁸ Bohuslav z Michalovic.

⁶⁶⁹ 23. dubna 1597.

dáti, aby sobě toho vážit uměli a k tomu se snažili, aby lásku, svornost a pokoj, dobré sousedství mezi sebou zachovati mohli.

[Do] desk zemských když Řehoř Smrčka a Šebestián [?] stranu [?] do Prahy jeli [?] [ptajíce][všechny] proti nim jel zvolili a dosti střelbu poštěli.

V pátek osoby vyslané z Prahy vyjely a v sobotu šťastně a ve zdraví domův s velikým potěšením a radostí vši obce se navrátily. Proti nimž konšelé všickni i starší obecní vyjeli, vítajíce a radující se z příjezdu a přinešené dobré noviny, ve všeckny zvony zvonili a z hákovnic střelení bylo, když do města jeli. Což to vše velikou radost všemu městu i těm dětem způsobilo.

Nazejtří v neděli Letare⁶⁷⁰ pan purgmistr, páni i starší obecní s potěšením velikejm v domě primasovým Letare drželi, radující se z toho všickni skleničkami dobrým vínem, připomínajíc sobě všeckny dobré přáteli, kdež v tom dobrém jednání radou i pomocí nápomocni byli, se těšili. Tolikéž i paní měštky někderé souc k tomu pozvány, toho účastny byly.

Tito majestátové městu Soběslavi od držitelův téhož města daný a od slavné a svaté paměti krále Ferdinanda⁶⁷¹ [etc.] potvzení s povolením nejjasnějšího knížete a pana, pana Rudolfa druhého, z boží milosti voleného římského císaře, po všeckny časy rozmnožitele říše, a uherského, českého [etc.] krále [etc.]

/f. 44r/

jakožto krále českého (jakž o tom relaci Je[h]o Mi[los]ti Císařské v kvaternu relací modrém léta 1597 v pátek po neděli Oculi⁶⁷² Y 5 zapsaná plněji svědčí) ve dcky zemské do kvaternu trhové[h]o rozinového léta a dne svrchu psaného M 18 vloženy a slovo od slova vepsány sou [etc.].

Fridrich Lipnický z Příběnic, registrátor desk zemsk[ých] v Království české[m]

V kvaternu relací modrém krále Je[h]o Mi[los]ti pánův Jich Milostí a vladyk plného soudu zemské[h]o léta tisící[h]o pětistého devadesátého sedmého v pátek po neděli Oculi J V.

Rudolf druhý z boží milosti volený římský císař, po všeckny časy rozmnožitel říše, a uherský, český král [etc.].

---

⁶⁷⁰ 16. března 1597.

⁶⁷¹ Ferdinand I. Habsburský (1503-1564), rakouský arcikníže od roku 1521, český a uherský král od roku 1526, římský král od roku 1531, římský císař od roku 1558.

⁶⁷² 14. března 1597.

Urození a slovutní, věrní naši milí, vězte, že sme na poddanou přímluvu vysoce urozeného Petra Voka z Rožmberka na Krumlově, vladaře domu rožmberského, věrného našeho milého, a pro jeho věrné a platné k milostivému zalíbení našemu císařkému s vochtostí činěné služby, kderěž nám činí, tudíž na poníženou prosbu opatrných purgmistra a konšelův i vší obce města Soběslavě, poddaných lidí jeho Petra Voka z Rožmberka, k tomu naše milostivé císařské, jakožto král český, povolení dáti ráčili, aby jim Soběslavským majestáty a obdarování, zejména tyto, předkem majestát slavné a svaté paměti císaře Ferdinanda, toho času římského krále, po vŕeckny časy rozmnožitele říše,

/f. 44v/

a uherského, českého krále [etc.], pana děda našeho nejmilejšího, kderýmžto majestátem jim Soběslavským list<u> a obdarování v latinském jazyku od urozeného někdy Jindřicha z Rožmberka dan<ýho>, kderéhož datum v Krumlově léta Páně třístého devadesátého 1390 v první neděli před svatým Matoušem apoštolem a evangelistem Páně⁶⁷³ se.

Item tejš list a obdarování nadepsaného někdy Jindřicha z Rožmberka v latinském jazyku, jehož datum v vejš dotčeném listu a majestátu císaře Ferdinanda postaveno, nicméně i list a obdarování spočátku jmenovaného Petra Voka z Rožmberka jim Soběslavským všech privilegií, milostí, obdarování, vejsad a chvalitebných dobrých zvyklostí a svobod, kderěž sobě od vrchností svých od starodávna nadané a propůjčené mají, potvrzuje, i také pro vzdělání a hojnější rozšíření jich živností někderými obzvláštními milostmi daruje, do desk zemských Království české[h]o vloženy a vepsány byly. A protož Vám milostivě ráčíme poroučeti, když toho koliv od nadepsaného Petra Voka z Rožmberka hledáno bude, abyšte takové listy a obdarování vejš dotčené do týchž desk zemských podle pořádku vložiti a vepsati dali, vědouce, že na tom jistou a milostivou vůli naší císařskou naplníte. Dán na Hradě našem pražském ve čtvrtek po neděli druhé postní, jenž slove Reminiscere, léta devadesátého sedmého,⁶⁷⁴ a království našich římské[h]o 22., uherské[h]o 25. a českého též 22.

Rudolf

Georgius de Martinic⁶⁷⁵ S.R.B. Cancelarius

Ad mandatum Sacre Cesar[ae] Mtis Proprium Kryštof z Sebusína⁶⁷⁶

---

⁶⁷³ 18. března 1390.

⁶⁷⁴ 6. března 1597.

/f. 45r/

Urozenému a slovutným N. ouředníkům menším pražským desk zemských Království české[h]o, věrným našim milým.

Tento vejpis dán j[es]t z desk zemských s povolením urozené[h]o pana, pana Jana nejstaršího z Valdštejna a na Sedčicích,⁶⁷⁷ nejvyšší[h]o komorníka Království českého, pod pečetmi Jaroslava ze Vchynic a z Tetova a na Krakovci,⁶⁷⁸ místokomorníka, a Bohuslava z Michalovic [etc.], místopísaře téhož Království českého, ve čtvrtek po neděli smrtedlné léta Páně 1597.⁶⁷⁹

Bohuslav z Michalovic [etc.], místopísař Království české[h]o.

Vejpis obdarování od vysoce urozeného pána, pana Petra Voka z Rožmberka, vladaře domu rožmberského, pana našeho milostivého.

My Petr Vok z Rožmberka [etc.], vladař domu rožmberského [etc.] známo činíme tímto listem našim odevřeným obecně přede všemi, kdež koliv uzřín, čten a nebo čtúcí slyšán bude, že sou předstoupili před nás moudří a opatrní purgmistr a rada i všeckna obec města naše[ho] Soběslavě, věrní naši milí, s ponížeností <nás> prosíce, abychom jim <jich> všech majestátů<v>, privilegií, milostí, obdarování, vejsad a chvalitebných dobrých zvyklostí a svobob, kderěz sobě od předkův našich i jiných vrchností svých od starodávna nadané a propůjčené mají, schváliti, obnoviti, potvrditi i také pro vzdělání a hojnější rozšíření jich někderými zvláštními milostmi je obdařiti ráčili. Kderězto obdarování a privilegia <do>cela a neporušená sme spatřiti a skrze rady naše věrné milé s pilností přehlídnouti <sme> poručili. I znaje, že sou se tíž obyvatelé města našeho Soběslavě ku pánům předkům našim dobré paměti, též i k nám jakožto vrchnosti

/f. 45v/

svý vždy ctně, poslušně, jakž na dobré a věrné poddané sluší, zachovali a zachovávati i na potomní časy mají a připovídají. Protož majíce také k sobě mnohé přímluvy s dobrým rozmyslem a vědomím, dcelou a dospělou radou svou těch všech listův, majestátův, vejsad, svobod a obdarování témuž městu našemu Soběslavi od předešlých

⁶⁷⁵ Jiří Bořita z Martinic a na Smečně (1546-1598), sudí dvorský 1584-1585, český nejvyšší sudí zemský 1585-1597, nejvyšší kancléř Českého království 1597-1598.

⁶⁷⁶ Kryštof Želinský ze Sebizína.

⁶⁷⁷ Jan nejstarší z Valdštejna a na Sedčicích (z.1597), hejtman Menšího Města pražského 1565-1577, dvorský sudí 1577-1583, český nejvyšší komorník 1585-1597.

⁶⁷⁸ Jaroslav Vchynský ze Vchynic a Tetova (z.1611), místokomorník 1589-1611.

⁶⁷⁹ 27. března 1597.

vrchností jich slavně daných, sme schválili, obnovili a potvrdili. A tímto listem ve všech jejich znění, položení, punktích, klauzulích a artikulích, jako by v tento list náš slovo od slova vepsány byly, schvalujem, obnovujem a potvrtzujem. Obvzláštně pak, poněvadž se to z majestátův jejich našlo, že oni soběslavští práva královské[h]o městské[h]o jakž i jiní obyvatelé měst královských v této koruně české sou užívali a z nich se radovali. Z těch příčin, usilujíce snažně o dobré užitečné a rozšíření již dotčeného města našeho Soběslavě, pro uvarování všelijakých budoucích výkladův, tomuto artikuly strany svobod osvobození, propouštění a přijímání lidí takové světlo přidáváme, aby oni, purgmistr a rada i všeckna obec města Soběslavě, moc jměli a mohli, nechtěl by kdo v městě obývati, toho každého mužského i ženského pohlaví i se všemi dítkami, statečky a spravedlnostmi jich sami od sebe propouštěti a jiné mezi sebe v obytnost a sousedství přijímati. S touto při tom vejmkou, aby ten, kdož koli by se odebrati chtěl, prodaje svůj dům a neboližto grunt, zase jiným hodným a dobře zachovaným člověkem osadil, což učinivši, bude se moci stěhovati, kdy a kamž se jemu zdáti a líbiti bude, bez naší, dědicův a budoucích potomkův našich a držitelův města Soběslavě překážky všelikderaké.

/f. 46r/

Druhé. Týmž soběslavským a budoucím jich tuto vzláštní milost činíme, aby ani soběslavští i s budoucími svými se všemi nám, dědicům a budoucím našim a potomním pánům držitelům města Soběslavě žádnými vymyšlenými daněmi, v nové poplatky, jakž by ty lidkým rozumem vymyšleny býti mohly, mimo starodávní platy, kderýmiž sou nám a předkům našim zavázáni byli aneb ještě sou, obtěžováni, aniž také v jakéž koli, jenž by se jmenovati mohli roboty, nižádným vymyšleným způsobem od dědicův a všechněch budoucích našich i pomních pánův držitelův města Soběslavě potahování nebyli. A co se vesnic, buďto zádušních a neboližto jich dědičných, kderěť k městu Soběslavi skoupené, oddané a dckami zemskými zapsané mají, aneb kderýchž by ještě koupiti a jmíti mohli dotýče, v tom je tolikéž osvobozujeme a obdařujeme, že od nás dědicův a budoucích našich, i potomních pánův a držitelův téhož města v žádné povinnosti, buďto v šenky, <piv> platy, roboty potahování nižádným způsobem býti namají, nýbrž oni soběslavští, budoucí jich, mají takových vesnic i lidí s plným právem a panstvím, kterýmž sou předkům jich od starodávna zavázáni byli, tak ještě na časy bud[oucí] věčný beze vší naší dědic[ů] a budoucích našich i potomních vrchností města Soběslavě překážky držeti a užívati.

Třetí. Tuto jim zvláštní milost činíme, aby oni soběslavští mohli a moc měli piva bílá i ječná svobodně variti a vystavovati, buďto do města, na předměstí do vesnic zádušních a nebo svých dědičných k městu Soběslavi náležejících, kderěž nyní mají a neb<o> ještě jmíti budou. A v tom aby jim od nás dědicův <i> všechněch a budoucích našich nižádným vymyšleným způsobem v ničemž žádné překážky činěno a zhajováno nebylo nyní i na časy budoucí a věčné. Však toto sobě a budoucím svým <toto> vymíňujem, aby oni soběslavští i budoucí jejich byli povinni, jakž nám do komory naší,

/f. 46v/

tak i budoucím <naším> pánům držitelům a vrchnostem téhož města, z téhož piva bílého i ječného, což by se ho do města a na předměstí vystavilo, dávati a spraviti z jednoho každého věrtele po dvou groších česk[ých], tak jakž sou dobré paměti pánům předkům našim i nám až do této chvíle bez odporosti vždy dávali, a spravice to, v nic <vejše> víceji potahováni byti namají.

Čtvrté. Co se lesův, porostlin, luk, dědin, pustotin, rybníkův, řek, potokův, i všelijakých vodotočin, kderýchžto město naše Soběslav až posavád bez překážky v držení bylo, j[es]t a nebo <více> budoucně <by> dostati by mohlo. V tom tolikéž jim soběslavským od nás, dědicův a budoucích našich a potomních pánův <a> držitelův, vrchnosti jich, žádné překážky činěno ani jakýmž koliv vymyšleným způsobem <na to> saháno býti nemá. Nýbrž aby oni soběslavští s dědici a budoucími svými těch všech věcí v tom artikuly obsažených jako svý[h]o vlastního a dědičné[h]o sekáním dříví, trávami osíváním, rybami a lovy všelijakými, jakž by se jim nejlépe <ji> a nejužitečněji zdálo a vidělo, užívati mohli svobodně beze vší překážky.

Páté. Tomu chceme a konečně ustavujeme, aby statky jich mohovité i nemohovité, kderěž koli mají a jmíti s dědici a budoucími svými budou a jakýmiž by koli jmény jmenovány byti mohly, na nás a potomní pány držitele a vrchnosti téhož města nikdá nepřipadaly aniž také jakou odoumrtí, jakž by ta vyhledána a vymyšlena býti mohla, nám a budoucím vrchnostem povinni byli. By pak kderej z obyvatelů soběslavských, kdokoliv bez dětí a přátel krevních prostředkem smrti <z toto světa> sešel, aby o takovém statku svém buď za zdravého života aneb na smrtné posteli žádné[h]o kšaftu a <neb> pořízení neučinil, nežli v tom ve všem

/f. 47r/

aby se spravovali podle znění majestátov, kderěž na to mají, zachovávajíce <v tom> dobrý a chvalitebný pořádek a způsob měst královských i jiných touž a nápodobní milostí obdařených. Ač nenacházelo li by se žádných přátel, tehdy všecky a všelijaký takový statkové nemají na jiného nežli toliko na obec často psaného města připadati.

Šesté. V tom též nadepsaný poddaný a měšťany naše soběslavské osvobozujem<e> a tu milost jim činíme, aby oni i s budoucími svými všelijaká vína do města Soběslavě přivozovati, šenkovati, též z města svobodně pod vobruči prodávati mohli. Však tak, aby nám, dědicům a budoucím našim i potomním pánům držitelům téhož města z takových vín plat z jednoho každého vědra všelijaké[h]o vína po pěti groších česk<ých> spravili bez odporosti. My také sami za sebe, dědice a budoucí naše, všeckny držitele téhož města, připovídáme, že v témž městě i na předměstí k ruce naší žádných <v>obchodů, handlů, <v> vína šenkování ani jiných všelijakých, kderýž by k újmě a na překážku jim měšťanům soběslavským, dědicům a budoucím jich býti mohli, užívati nebudeme a nemáme nyní i na časy budoucí.

Naposledy pak, poněvadž skrze Židův mezi křesťany obcování lidé křesťanští k chudobě a záhubě přicházejí a skrze židovské nepravý obchody v dobrých mravých proti svému svědomí i dobré pověsti rozličnými nepravostmi nalezeni a porušení bývají. I nechtíce <my> tomu, aby skrze takové židovské obcování město naše Soběslav v budoucích časích k jakým nedostatkům přijíti mělo, z těch příčin s vážným rozmyslem, jistým vědomím našim téhož města obyvatelům i těm všem k témuž právu připojeným učinili sme a mocí listu tohoto činíme tuto milost, aby v tom městě ani <na> v předměstí ani v <jich> dvořích k městu příslušejících na věčnost tomu pokolení židovskému nikdy byt za příbytek dopuštěn <a dopřín> nebyl nižádným vymyšleným způsobem, v čemž pro uvarování mnoho zlého

/f. 47v/

všeckny naše dědice a budoucí, kdeří by toho města v držení byli, tak dobře zavazujeme jako sami sebe na věčnost.

A protož pro čest a chválu Pána Boha všemohoucí[h]o i také pro <užitečné> vzdělání často psaného města našeho Soběslavě, vzláště nechtíce jich proseb pokorných a podaných oslyšeti, tomu chceme a tímto listem našim konečně ustanovujeme, aby oni purgmistr <a>, rada i všecka obec téhož města našeho Soběslavě od nás, dědicův a budoucích, potomkův, <a> držitelův města <našeho> Soběslavě, i sice jednoho každého člověka na časy budoucí a věčné při tomto milostivém schválení, obnovení a potvrzení

našem svobod a privilegií jim od předešlých vrchností i také od nás v nově daných a propůjčených jmíni držání a neporušitelně zachováni byli a žádná budoucí vrchnost aby jim v tom překážek nečinila a činiti nedopouštěla, beze všeho další[h]o vejkladu, jakž by to lidským rozumem vymyšleno a vykládáno býti mohlo.

Tomu na <svědomí> potvrzení pečeť naši vlastní větší jistým naším vědomím a vůlí k tomuto listu sme přivěsiti rozkázali a v něm rukou svou vlastní se podepsali. A pro lepší toho jistotu dožádali sme se urozených vladyk Joachyma Metycha z Čečova, na Výžni a Puchlštorchu,⁶⁸⁰ maršálka dvoru našeho, Jiříka Hohmuta z Harasova na Pecínovci a Bělí,⁶⁸¹ a Jiříka Volbrama z Štětkře⁶⁸² [etc.], služebníkův našich, že sou také pečeti své, jim i budoucím jich beze škody, k tomuto listu vedli naší přivěsiti dali. Jenž j[es]t dán a psán na zámku našem Krumlově Českém ve středu po pámátce s[vatéh]o Valentina, léta od narození syna boží[h]o, Vykupitele a Spasitele našeho, tisící[h]o pětistého devadesáté[h]o čtvrtého.⁶⁸³

L.S L.S. L.S. L.S.

Petr Vok z Rožmberka

/f. 48r/

Toho času postního držán byl sněm na Hradě pražském, na kderýmž bylo uložena pomoc proti Turku. Předně ten rok sbírky 4, jedna v středu po Velikonoci,⁶⁸⁴ druhá o s[vatém] Vavřinci,⁶⁸⁵ třetí na s[vatéh]o Václava,⁶⁸⁶ čtvrtá o Vánocích, jedna každá po 24 g[roších]. Ale zde se v městě vybírala podle šacuňku z kopy po 3 ½ d[enáru]. Též všichni páni, kdeří poddaný mají, z měšce vlastního po 1 ½ kopě z každého poddaný[h]o osedlý[h]o dáti musili, z komínu každého, koliv jich koliv kdo má, po 20 g[roších] berně dvě podle šacuňku, z kopy po 4 ½ d[enáru], též jiná sbírky z vína, dobytku, ryb, páleného, kderéžto platy velmi těžce se od poddaných vybíraly s ublížením velikým tohoto království. A za takový platy obtížný nic dobrého nám v Uhřích nezpůsobili, ale s hanbou a posměchem odtud zutíkali. Když do Uher táhli, veliký škody po vseh i po městech krádeží činili.

⁶⁸⁰ Jáchym Metych z Čečova.

⁶⁸¹ Jiří Homut z Harasova.

⁶⁸² Jiří Olbram ze Štětkře.

⁶⁸³ 16. února 1594.

⁶⁸⁴ 9. dubna 1597.

⁶⁸⁵ 10. srpna 1597.

⁶⁸⁶ 28. září 1597.

Toho roku před slavným hodem velikonočním,⁶⁸⁷ též po svátcích sedláci v Dolních Rakousích,⁶⁸⁸ kdeří se pánům svým zprotivili, od 700 rejtářů sou přestrašeni, takže jich mnoho tisíc pobito. Městečka a vsi někderé okolo Křemže⁶⁸⁹ poplundrovali a popálili a velmi mnoho jich po lesích zvěšeli, nosy, jinejm uši zuřezovali a nětco předních u Vídně čtvrtili a jinde taky při jinejch městech konce svý brali. Tak sou nebozí potrestaní sedláčkoví.

Toho roku dal se kostel farní obnovovati, bíliti i také malováním počel se ozdobovati. V tom vkročil v to mor, takže se to dílo začaté nemohlo toho roku dokonati.

Kdy se začal mor v Soběslavi.

Toho roku ve žně po s[va]té Markytě⁶⁹⁰ začal se zde v městě mor veliký. Nejprve se na fortně počelo, nejprve fortnačka a děti její pomřely, potom tou ulicí se dalo velmi zhusta, řídko kderýho domu chytilo. Pak do rynku a předměstí

/f. 48v/

se dalo, takže každýho dne po 8, 9, 10, jednou 13 osob pochovali, takže j[es]t v samým toliko městě přes pět set lidí vymřelo, hospodářů, hospodyň, mládenců, panen na vdání mnoho, takže několik domův zavřených bylo, že z nich vymřeli. Po všech okolních též v městech v Hradci,⁶⁹¹ Budějovicích,⁶⁹² na Táboře, Veselí⁶⁹³ velmi mnoho lidu pomřelo. Toho roku v outerý po s[va]tém Vavřinci⁶⁹⁴ Je[h]o Mi[los]t pan, pán náš milostivej se panem Joachymem Oldřichem z Hradce⁶⁹⁵ na zámku krumlovském v přítomnosti někderých pánův smluvení býti ráčili o nápad a kšaft nebožtíka pana z Hradce,⁶⁹⁶ takže Je[h]o Mi[los]t pan dobrovolně ráčil od nápadu všech statkův pana z Hradce upustiti, jakož toho mezi Jich Milostmi smlouvy spečetěné sou, v kderýchžto smlouvách i tohoto j[es]t doloženo.

⁶⁸⁷ Velikonoce 6. dubna 1597.

⁶⁸⁸ Dolní Rakousy, země v Rakousku.

⁶⁸⁹ Krems an der Donau, město v Dolních Rakousích (Rakousko).

⁶⁹⁰ 13. července 1597.

⁶⁹¹ Jindřichův Hradec.

⁶⁹² České Budějovice.

⁶⁹³ Veselí nad Lužnicí, město jižně od Soběslavi.

⁶⁹⁴ 12. srpna 1597.

⁶⁹⁵ Jáchym Oldřich z Hradce (1579-1604), syn Adama II. z Hradce, karlštejský purkrabí 1600-1604, poslední pán z Hradce.

⁶⁹⁶ Adam II. Z Hradce zemřel roku 1596.

A poněvadž také tomu pan Joachym Voldřich z Hradce porozuměti ráčil, že by Je[h]o Mi[los]t pán z Rožmberka toho vděčen býti ráčil, aby ves Dráchov⁶⁹⁷ a ves Zlukov⁶⁹⁸ k panství Jindřichovu Hradci náležející, mimo Jeho Mi[los]t pana žádným vymyšleným způsobem odprodávány a zastavovány nebyly, i uvolovati se ráčí pan Joachym Voldřich z Hradce, kdyby koli na odbytu panu ty vesnice byly nebo dědicům páně mimo Je[h]o Mi[los]t pá[n]a, pa[n]a Petra Voka z Rožmberka, žádnému jiné[mu] prodávati, nezastavovati ani nepostupovati.

Strany jiter tan [?] Čerazi Vesci

Dále také, jakož měšťané soběslavští dvě vsi, totiž Čerazi a Vesci drží a lidé z týchž vesnic drahně jiter vorných i loučných, kderěz k panství Hradci Jindřichovu náležejí a tíž lidé z týchž vesnic toliko v platu jich v držení sou. Pan Joachym Voldřich z Hradce⁶⁹⁹ táž všeckna jitra na časy nynější i budoucí týmž lidem, poddaným města Soběslavě, zanechávati ráčí a jich žádným vymyšleným způsobem

/f. 49r/

vypovídati, odnímati ani dědicové a budoucí páně nemá a nemají.

Strany platů, které sedláci Čeraští z jiter platí. Item strany platu z jiter vseckých.

Však toto se znamenitě vyměňuje z týchž jiter ten plat, kderejž nyní od týchž lidí, totiž ze vsi Čeraze platu stálého každoročně z dotčených jiter vorných a loučných 8 kop 33 g[rošů] 3½ d[enárů] míšeňsk[ých]. Item za pastvy, ospu též stálého každého roku 4½ str[ychu] starý míry vovsa, slepic 9, též z púhonův, kdež se dobytek honí 12 g[rošů]. Item ze vsi Vesce platu též stálého ročně z podobných jiter 6 kop 31 g[rošů] míšeňsk[ých] jest vycházel, aby na časy potomní a budoucí na zámek Jindřichův Hradec zouplna odvozován a spravován byl. A mimo ten starobylej a vejš dotčený plat z týchž jiter aby v žádný větčí platy tíž lidé vymyšleným způsobem potahování a nic toho vejše na ně ukládáno aby nebylo, s tím doložením, že pan Joachym Oldřich z Hradce, ačkoliv co se těch vesnic dvou svrchu psaných dotýče, též i těch jiter toliko jest tomu porozuměl a naslechl, že by tím Je[h]o Mi[los]ti panu a vladaři domu rožmberskýho jako svému laskavému a nejmilejšímu panu ujci a otci nějakou vděčnost učinil. Rád jest se v tom ve všecko, jakž se nahoře píše, se vši ochotnou myslí podvolil a kdyby koli jedno

⁶⁹⁷ Dráchov, vesnice 4,5 km severně od Veselí na d Lužnicí.

⁶⁹⁸ Zlukov, vesnice 3 km severozápadně od Veselí nad Lužnicí.

⁶⁹⁹ Jáchym Oldřich z Hradce.

vyrozuměl, co by od něho Je[h]o Mi[los]ti panu a vladaři domu rožmbeský[h]o⁷⁰⁰ příjemnější[h]o bylo, všeckno rád dle své nejvyšší možnosti učiniti a ve všem hotový a poslušný syn a služebník vynajíti dáti se chce. A což tu tak j[es]t pro budoucí toliko paměť mezi Je[h]o Mi[los]tí panem z Rožmberka a panem Joachymem Oldřichem z Hradce v poznamenání uvedeno, toho j[es]t jedno poznamenání Je[h]o Mi[los]ti panu a vladaři domu rožmberskýho dáno a druhé panu Joachymovi Oldřichovi z Hradce. Což sou tak Je[h]o Mi[los]t pan z Rožmberka tak i pan z Hradce pečeti svými svrditi a rukama svýma podepsati se ráčili. Stalo se na Krumlově⁷⁰¹ při přítomnosti

/f. 49v/

urozeného pana, pana Adama Šternberka a na Bechyni,⁷⁰² Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] rady a nejvyššího sudího dvorského Království české[h]o, a urozených a statečných rytířův, pana Bohuslava Malovce z Malovic a na Dřítňi a Vyhlavech, pana Jiříka Vratislava z Mitrovic a na Zálší,⁷⁰³ purkrabí pražského, a pana Jeronýma Hozlaura z Hozlau a na Hněvkovicích⁷⁰⁴ v outerý po s[vaté]m Vavřinci léta 1597.⁷⁰⁵

Toho roku po svatém Havle⁷⁰⁶ mrazy veliké byly a sněhové místem velicí napadly. V Moravě, Rakousích veliké škody se na vinohradech udělaly, takže všeckna vína pomrzly, a když sbírali, mušeli sněh odmetati, takže nic dobrého nebyly a místy jich nic neshbírali.

/f. 50r/

Léta Páně 1598

Pšenice byla při počátku toho roku po 1 kopě 40 g[roších]

po s[va]tým Duše⁷⁰⁷ byla po 2 kopách a tak trvala až do nového,

v nový zase byla po 1 kopě 40 g[roších]

⁷⁰⁰ Per Vok z Rožmberka.

⁷⁰¹ Český Krumlov.

⁷⁰² Adam ze Šternberka a na Bechyni (z.1623), hejtman Nového Města pražského 1581-1599, dvorský sudí 1597-1599, nejvyšší sudí 1599-1602, nejvyšší komorník 1602-1608, nejvyšší purkrabí 1608-1619 a 1620-1623.

⁷⁰³ Jiří Vratislav z Mitrovic a na Zálší, rytíř.

⁷⁰⁴ Jeroným Hozlaur z Hozlau, rytíř.

⁷⁰⁵ 12. srpna 1597.

⁷⁰⁶ 16. října 1597.

⁷⁰⁷ 10. května 1598.

k Vanocím byla po 1 kopě 50 g[roších]
Žito bylo při počátku toho roku po 1 kopě 15 g[roších]
o středoposti⁷⁰⁸ bylo po 1 kopě 30 g[roších]
po s[va]tým Duše bylo po 2 kopě
k novému zase po 1 kopě 30 g[roších]
v nový k semenám braly po 2 kopách
a tak trvalo až do Vánoc.
Ječmen byl při počátku po 50 g[roších]
o s[vatém] Jiří⁷⁰⁹ byl po 1 kopě
po s[vatém] Duše byl po 1 kopě 20 g[roších]
v nový byl po 1 kopě 10 g[roších]
k Vánocím byl po 1 kopě 15 g[roších]
Hrách byl při počátku roku po 1 kopě
po s[vatém] Duše byl po 1 kopa 20 g[roších]
k novému byl po 1 kopě 30 g[roších]
Voves byl při počátku roku po 24 g[roších]
o středoposti byl po 30 g[roších]
o s[va]tým Duše byl po 50 g[roších]
v nový zase byl po 26 g[roších]
Piva věrtel se vystavoval po 3 kopách
žej[dlík] se šenkoval po 2 ½ g[roši]
vědro vína psoty po 3 kopách
starejch vín vědro po 6 kopách.

/f. 50v/

Toho roku hned o Masopustě⁷¹⁰ zase potom moru velmi se ženili a vdávali, takže jednoho týhodne po 12 i 13 pářích se oddávalo a lidé veselí byli.

V pondělí po neděli Reminiscere⁷¹¹ vyjel sem s Danielem Hlavou z Tejna, otcem manželky mé, do Evančic.⁷¹² Vína dobrýho pět for sme tam koupili. Odtud ve čtvrtek

---

⁷⁰⁸ 1. března 1598.

⁷⁰⁹ 23. dubna 1598.

⁷¹⁰ Od 6. ledna – 4. února 1598.

⁷¹¹ 16. února 1598.

⁷¹² Ivančice, město na jižní Moravě.

sme do Brna⁷¹³ přijeli. Tu sme kostely i také město prošli a spatřili. V pátek po poledních sme z Brna vyjeli a v sobotu ráno do Prostějova⁷¹⁴ sme přijeli a v pondělí ráno do Holomouce⁷¹⁵ sme jeli a tam kostely, a kolej i město prošeďši spatřili. Kostelův v Holomouci 22 a v Brně 28. V sobotu po neděli Oculi⁷¹⁶ přijeli sme zase ve zdraví domů.

V pondělí po neděli smrtedlné⁷¹⁷ byl sem na Krumlově s Joachymen Konvařem za potřebou obecní. Přišlo náhle veliký rozjízí [sic], že sme pro veliké vody s těžkostí domů přijeli, a velmi veliké povětrí bylo, takže lesů mnoho z kořen zvyvracelo. Škod na stavení, plotech zdělalo. Mýho kštitu při domě velký kus svrhlo. Na domě Jana Vrabce⁷¹⁸ a Mezeřických domě vodami velký škody se zdělaly.

Ve čtvrtek po slavném hodu Vzkříšení Krista Pána⁷¹⁹ Je[h]o Mi[los]t pan⁷²⁰ jeda do Prahy k sněmu, ráčil v domě mým noclehem býti.

Přitom sněmě na Hradě pražském svoleno o pomoc proti Turku z jednoho každého poddanýho z měšce vlastního po 1 kopě, berně dvě, sbírky po 24 g[roších], tři z komínů, každého po 20 g[roších], ungelty z vína, dobytku, z ryb, vlny, pálenýho, též contribuci z řemeslníkův.

/f. 51r/

Místo Ráb Turkům vzato v Uhřích.

Toho roku v neděli provodní⁷²¹ pevnost Ráb v Uhřích, kderáž byla před třemi léty zradou Turku postoupena skrze hrabě z Hardeku,⁷²² ta jest divnejm božím řízením a divnejm způsobem mimo naději všeho křest'anstva skrze pana Adolfa z Švorcnburku⁷²³

---

⁷¹³ Brno, město na jižní Moravě.

⁷¹⁴ Prostějov, město se zámekem a panství na střední Moravě.

⁷¹⁵ Olomouc, město a sídlo biskupství na střední Moravě.

⁷¹⁶ 28. února 1598.

⁷¹⁷ 8. března 1598.

⁷¹⁸ Jan Vrabec, soběslavský měšťan, městským rychtářem roku 1603.

⁷¹⁹ 26. března 1598.

⁷²⁰ Petr Vok z Rožmberka.

⁷²¹ 29. března 1598.

⁷²² Ferdinand z Hardeka.

⁷²³ Adolf ze Schwarzenberka (z.1600), německý šlechtic, od roku 1599 hrabě, habsburský důstojník, vojevůdce v Uhrách.

dosažena a Je[h]o Mi[los]ti Císařské v moc uvedena, nad čímž se všeckno křesťanstvo potěšilo.

Toho roku v pondělí den s[vatéh]o Medarda⁷²⁴ stala se tomuto městu nešťastná příhoda a pokuta od Pána Boha na toto město, takže j[es]t v hodin 18 vyšel voheň z konímu Jindřicha Mirky, toho časy ouřad purgmistrský držícího, takže j[es]t to pořadí všeckno i ulice k bráně tábořský i s branou a předměstím shořelo. Domův všech 70, k tomu fara všeckna, zdi městský, což na nich krovů přikrytí bylo, takže mnozí sousedi nic vynést nemohli pro náhlost ohně. Tu mnozí o všecky statky svý přišli a mnozí, co na sobě měli, to jim zůstalo. A kdyby byl Pán Bůh hojnýho děště nedal v času největší[h]o vohně, málo by snad město vostalo, neb lidé nic hájiti nemohli a mnozí nechtěli a mnozí, co kdo sobě vynesl, to pokradli. Kněz Job toho času sa zde farářem, všechno mu shořelo, v čem vyběhl, to za všecken statek měl. Čistejch věcí mu tu minulo a nejvíce od kněh starožitnejch velmi mnoho.

Toho času Je[h]o Mi[los]t pan⁷²⁵ ráčil býti na Karlštejně se pány soudci. Když pak domův přijeti na Třeboň ráčil, tu sem k Je[h]o Mi[los]ti s Šebestiánem Roubíkem sjel a Je[h]o Mi[los]ti za pomoc zase k vystavení těm pohořelým sme jednali, v čemž se Je[h]o Mi[los]ti, sa nad tím pádem zarmoucen, laskavě pomoci zakázati ráčil.

/f. 51v/

Jak jest pan Čábelický [i] s některýma stavu rytířského v městě Soběslavi, nepokojně se choval.

Toho roku v pátek po s[vaté]m Janu Křtiteli⁷²⁶ přijel sem do města pan Jan Čábelický,⁷²⁷ syn pana Prokopa na Tejně,⁷²⁸ s někderými osobami stavu rytířskýho. Tak se nepokojně v městě choval a mnohý příčiny lidem dával, střílel, lidi bil. K přetržení toho sešli sme se někdeří z pánův na rathauz a k nim sme vyslali, napomínajíc jich přátelsky, aby pokoj zachovali, takže prve lidé po tom ohni zděšeni sou. Na to oni nic nedbavše, když se lid před rathauz shloučil, pan Mikoláš Smrčka⁷²⁹ z ručnice vystřelil a poddanýho našeho Šimona Bělohlava ze vsi Skalice zastřelil, kderýž tu hned umřel, a Kohouta ševce od tý rány v nohu postřelil. V tom hned lid, kderej se k tomu zběhl, jeho pana

⁷²⁴ 8. června 1598.

⁷²⁵ Petr Vok z Rožmberka.

⁷²⁶ 26. června 1598.

⁷²⁷ Jan Čábelický ze Soutic, rytíř.

⁷²⁸ Prokop Čábelický na Tejně (z.1600), rytíř.

⁷²⁹ Mikuláš Smrčka z Mnichu, rytíř.

Mikoláše Smrčku bili, tloukli kamením, i kdo mohl, co za popadnouti, takže na zemi jako za zabitého ležeti nechali a za panem Janem Čábelickým se přes rynek hnali až k Dřevěnému zemanu. Toho sekýrami zabili, takže mnoho ran velkých od sekýr měl. I po jiných zemanech, kdeří při tom byli, kamením házeli, takže sotvička to skze ouřad k přetržení přišlo, že žádnéj víc zabit nebyl. A po tej šarvátce pan Mikoláš Smrčka,⁷³⁰ leže na zemi, hlavu zdvihl, což kdyby nebylo někderých sousedů, byl by tu dobit, ale že sotva do sklepu pod rathauz byl schován a tudy při hrdle zachován.

Toho času Je[h]o Mi[los]t pan⁷³¹ ráčil se milostivě láskou k sousedům vyhořelým nakloniti a tisíc kop jim pomoci [k] stavení darovati, kderýž sou mezi sousedy rozděleny. K tomu vějšeji víceji pomoci od lidí a měst od jedněch každých zejména poznamenáno učiněný tyto.

Od Města Nového pražského⁷³² 6 kop míšeňsk[ých].

Od města Plzně odesláno 25 kop míšeňsk[ých].

Od města Tábora dáno 20 kop míš[eňských].

/f. 52r/

Od města Krumlova Českého, též i od pana děkana krumlovského dáno 32 st[rychů] žita.

Od města Hory Kutný⁷³³ dáno 22 kop míšeň[ské].

Od města Hradce Králový⁷³⁴ 10 kop m[išeňské].

Od města Čáslavě⁷³⁵ dáno 14 kop 35 g[rošů].

Od města Chrudimě⁷³⁶ 4 kopy 40 g[rošů].

Od města Boleslavě Mladý⁷³⁷ 8 kop.

Od města Slanýho⁷³⁸ 8 kop.

Od města Vodňan 9 kop 53 g[rošů].

Od města Hradce Jindřichova 29 kop 30 g[rošů].

---

⁷³⁰ Mikuláš Smrčka z Mnichu.

⁷³¹ Petr Vok z Rožmberka.

⁷³² Praha.

⁷³³ Kutná Hora, město ve středních Čechách.

⁷³⁴ Hradec Králové, město ve východních Čechách.

⁷³⁵ Čáslav, město ve středních Čechách.

⁷³⁶ Chrudim, město ve východních Čechách.

⁷³⁷ Mladá Boleslav, město, hrad a panství ve středních Čechách.

⁷³⁸ Slaný, město ve středních Čechách.

Od města Litoměřic⁷³⁹ 5 kop.
Od města Velvar⁷⁴⁰ 2 kopy.
Od města Mělníka⁷⁴¹ 1 kopa
Od města Kouřima⁷⁴² 3 kopy.
Od města Kolína⁷⁴³ 2 kopy 30 g[rošů].
Od města Bydževa⁷⁴⁴ 8 g[rošů].
Od města Vysokého Mejta⁷⁴⁵ 10 g[rošů].
Od města Nymburka⁷⁴⁶ nic, kromě od cechu ševcovského dáno 10 g[rošů].
Od města Lúži⁷⁴⁷ 3 g[rošů].
Od městečka Ledče⁷⁴⁸ 8 g[rošů].
Od města Peldřimova⁷⁴⁹ 6 kop.
Od města Pacova⁷⁵⁰ 15 g[rošů].
Od města Miličina⁷⁵¹ 1 kopa 15 g[rošů].
Od města Strakonice⁷⁵² 2 kopy.
Od města Horažďovic⁷⁵³ 5 kop.
Od města Domažlic⁷⁵⁴ 10 kop 13 g[rošů].
Od města Tejna Horšova⁷⁵⁵ 1 kopa.
Od města Kladrub⁷⁵⁶ 40 g[rošů].

⁷³⁹ Litoměřice, město a hrad v severních Čechách.

⁷⁴⁰ Velvary, město ve středních Čechách.

⁷⁴¹ Mělník, město, zámek a panství ve středních Čechách.

⁷⁴² Kouřim, město ve středních Čechách.

⁷⁴³ Kolín, město, zámek a panství ve středních Čechách.

⁷⁴⁴ Nový Bydžov, město u Hradce Králové.

⁷⁴⁵ Vysoké Mýto, město ve východních Čechách.

⁷⁴⁶ Nymburk, město ve středních Čechách.

⁷⁴⁷ Luže, město 11 km jihozápadně od Vysokého Mýta.

⁷⁴⁸ Ledec nad Sázavou, město u Havlíčkova Brodu .

⁷⁴⁹ Pelhřimov, město v jižních Čechách.

⁷⁵⁰ Pacov, město u Pelhřimova.

⁷⁵¹ Miličín, městečko a panství u Tábora.

⁷⁵² Strakonice, město a hrad v jižních Čechách.

⁷⁵³ Horažďovice, město u Sušice v jižních Čechách.

⁷⁵⁴ Domažlice, město v západních Čechách.

⁷⁵⁵ Horšovský Týn, město a zámek u Domažlic.

⁷⁵⁶ Kladruby, město jižně od Stříbra.

Od města Stříbra⁷⁵⁷ 3 kopy 55 g[rošů].

Od města Hor Stříbrných Nalžový⁷⁵⁸ 20 g[rošů].

/f. 52v/

Od města Rokycan⁷⁵⁹ dáno 5 kop míšeňsk[ých].

Od města Radnic⁷⁶⁰ 48 g[rošů].

Od města Rakovníka⁷⁶¹ 7 kop 30 g[rošů].

Od města Žatce 10 kop.

Od města Loun 6 kop.

Od města Volyně⁷⁶² 1 kopa.

Od pana Jana Vrchotický[h]o⁷⁶³ 1 kopa 10 g[rošů].

Na Novém Želivě⁷⁶⁴ 6 g[rošů].

Od pana Václava Víty⁷⁶⁵ 20 g[rošů].

Vejšeji od žádných pánův okolních i k přímluvě Je[h]o Mi[los]ti páně od pana z Hradce⁷⁶⁶ i pana Štemberka⁷⁶⁷ nic dáno nejni ani od okolních stavu rytířský[h]o. Ale k těmto pomocím poznamenaným sousedi pohořelí byli od obce z lesův obecních vším dřívím fedrováni i forami, kdo koliv co potřeboval, na větším díle les Luh vysekán, též les Farský při Nedvědicí, též ves Lužec⁷⁶⁸ pod Nedvědicí, i také, kdeří kštítý stavěli, cihel i jiných potřeb se jim k tomu darovalo. Též puštěno jim bylo od obce po dvou várkách, jedna na pořádek a druhá mimo pořádku, i jinak všelijak byli fedrováni, takže s pomocí boží pěkně zase začínali stavěti. I také brána táborská zase i při ní ten domček tkadlcovský, v kderýmž žena jeho uhořela, k obci vystaven.

---

⁷⁵⁷ Stříbro, město západně od Plzně.

⁷⁵⁸ Nalžovské Hory, horní městečko u Klatov.

⁷⁵⁹ Rokycany, město v západních Čechách.

⁷⁶⁰ Radnice, vesnice na Plzeňsku.

⁷⁶¹ Rakovník, město ve středních Čechách.

⁷⁶² Volyně, město u Strakonice.

⁷⁶³ Jan Vrchotický z Loutkova a na Stříteži (z. asi 1609), rytíř.

⁷⁶⁴ Nový Želiv, vesnice 9 km západně od Humpolce.

⁷⁶⁵ Václav Víta ze Rzávého.

⁷⁶⁶ Jáchym Oldřich z Hradce.

⁷⁶⁷ Adam ze Šternberka.

⁷⁶⁸ Lužec, vesnice 5 km severozápadně od Soběslavi.

Toho roku ve čtvrtek po Rozeslání s[va]tých apoštolův⁷⁶⁹ na poručení Je[h]o Mi[los]ti páně vyslán byl Řehoř Smrčka s Václavem Zigmundovým do Prahy ku pánům prokurátorům, bera s nimi radu o zamordování poddanýho od pana Smrčky Šimona Bělohlava. I tu s radou jejich při dckách zemských vzalo se obeslání

/f. 53r/

troje na pana Mikoláše Smrčku, jedno zmordu a dvoje z vejtržnosti, že j[es]t Martina Kohouta⁷⁷⁰ v nohu postřelil a Daniele Dvořáčka ručnicí pod bradu udeřil. Dáno při dckách od těch obeslání 11 kop.

Toho roku den s[vatéh]o Petra v okovách⁷⁷¹ veliké povětrí a krupobití bylo, takže j[es]t okolo Písku města všeckno obilí potlouklo na dvě míle zdýli. Též okolo zde v Roudným, Myskovicích,⁷⁷² Dvorci, Zvěroticích,⁷⁷³ Kvasovicích,⁷⁷⁴ okolo Řečice⁷⁷⁵ i jinde na mnoha místech všeckno potlouklo. Zde okolo města veliký počely padati jako holubí vejce i větčí. Okolo Načeradce⁷⁷⁶ hned kry ledové padaly.

Toho roku den s[vatéh]o Vavřince⁷⁷⁷ skrze urozeného pana, pa[n]a Adama Šternberka⁷⁷⁸ uvedeni sou bosáci do kláštera bechyňského řádu s[vatéh]o Františka. Mnoho panstva i fraucimoru tu bylo přítomno. Byl sem tu též s Šebestiánem Roubíkem přítomen, sou k tomu od pana Šternberka⁷⁷⁹ pozvaný.

Nazejtří po s[vatém] Vavřinci⁷⁸⁰ Pán Bůh ráčil z tohoto světa povolati kněze Joba, faráře zdejšího, vykonavši let věku své[h]o 91. Sa nejvíce utrápen tím ohněm, na domě Je[h]o Mi[los]ti páně potom ohni byt svůj měl a tu umřel. Nazejtří v kostele farním pochován. Pro jehožto památku figura s[vatéh]o Joba nad kaplou j[es]t vymalována.

---

⁷⁶⁹ 16. července 1598.

⁷⁷⁰ Martin Kohout, soběslavský měšťan.

⁷⁷¹ 1. srpna 1598.

⁷⁷² Myslkovice, vesnice 4,5 km severovýchodně od Soběslavi.

⁷⁷³ Zvěrotice, vesnice 2 km severovýchodně od Soběslavi.

⁷⁷⁴ Kvasejovice, vesnice 3 km východně od Soběslavi.

⁷⁷⁵ Řečice, vesnice 12 km od Ledče.

⁷⁷⁶ Načeradec, město 10 km jižně od Vlašimi.

⁷⁷⁷ 10. srpna 1598.

⁷⁷⁸ Adam ze Šternberka.

⁷⁷⁹ Adam ze Šternberka.

⁷⁸⁰ 11. srpna 1598.

Toho roku v sobotu den Nanebevzetí Panny Marie⁷⁸¹ přšlo celej den a noc. Potomně nazejtří, též i v pondělí přišlo z toho veliké rozvodnění, takže j[es]t všeckny mosty na Vltavě až do Prahy pobrala, též i na jiných řekách, rybníkův velmi mnoho potrhalo. Mlýnův veliký množství, stavení, domův na mnoha místech pobralo a v nic obrátilo. Lidí také nemálo stopeno. Vobilí v mandelích mnoho pobrala

/f. 53v/

a odnesla. Též na hrstech obilí velmi zrostlá, takže žádných pamětníkův nebylo, aby se kdy tak veliký škody a tak široce po krajinách zdělali měly, netoliko v Čechách i v jiných krajinách a okolo Dunaje. A tak potomně několik nedělí pršky byly, kdo sklízení obilí z pole žádných časův nebylo, neb mnoho obilí v polích shnilo. Votav málo užili, jakž se o tom vůbec tisklo. Potomně v podzim pro mokra síti nemohli.

Toho roku ves Lhotka Rybová,⁷⁸² kderáž se loňského roku od Jeronýma Makovského koupila, ta ve čtvrtek den s[va]té Hedviky⁷⁸³ j[es]t mu zouplna zaplacena, jakž kvitancí od něho zejména teď vepsaná ukazuje.

Vejpis kvitanci na ves Lhotu.

Já Jeroným Makovský z Makova [etc.] vyznávám tímto listem, jenž slove kvitancí, obecně přede všemi, kdež čten nebo čtůci slyšán bude. Tak jakož sem s svým dobrým rozmyslem a svou dobrou volí prodal dědictví své spupné, svobodné a nezávadné, dvůr poplužní ve vsi Lhotce Rybové, při tom ves celou při témž dvoře slovutné opatrnosti pánům purgmistru a radě i vší obci města Soběslavě, a to za sumu tři tisíce čtyři sta kop míšeňsk[ých], tak jakž smlouva trhová mezi námi učiněná, kderéž datum v městě Soběslavi léta páně 1597° v pátek po památce svatých Fabiána a Šebestiána⁷⁸⁴ to v sobě šířeji obsahuje a zavírá. Kderoužto sumu tři tisíce čtyři sta kop míšeňsk[ých] oni, pan purgmistr a rada na místě vší obce města Soběslavě sou mi od sebe zouplna odvedli a zaplatili. Z kderéžto sumy tak k sobě zouplna přijaté dotčené pana purgmistra, pány i všecknu obec města Soběslav, dědice

/f. 54r/

---

⁷⁸¹ 15. srpna 1598.

⁷⁸² Lhotka Rybova, vesnice 3,5 km severozápadně od Soběslavi.

⁷⁸³ 15. října 1598.

⁷⁸⁴ 24. ledna 1597.

a budoucí jich, jakž sám od sebe, tak od dědicův a budoucích svých, touto kvitancí kvituji a všeho svobodna a prázdna činím, připovídajíce pro takovou sumu víceji se na již často psané pana purgmistra a radu i všecknu obec města Soběslavě nenavracovati. Pro lepší toho jistotu a důvěrnost pečeť svou vlastní s podpisem ruky mé dal sem přitisknouti k této kvitanci, kderěž datum v městě Soběslavi ve čtvrtek den památný s[va] té Hedviky léta Páně 1598.⁷⁸⁵

Toho roku byla veliká neúroda na obilí ozimím, neb byly z jara mnoho žit zavorali. Co pak zanechali, málo se urodilo, že zase neměli lidé, co na zimu síti a špatně mnozí oseli. Žito k semeni brali po 2 kopách, a kdyby byli z Moravy nevezli, byla by velká drahota byla.

Toho roku Budín,⁷⁸⁶ pevnost v Uhřích, od lidu našeho byl obležen, takže město jedno s předměstím, též i plochouz od našich vzato bylo, ale pro veliký pršky a mokro k šturmu hnáti nemohli. Odtud zase odtáhnouti museli.

Toho roku zhusta krajinami mor proskakoval. Na Krumlově⁷⁸⁷ mnoho lidu do několika set vymřelo. Je[h]o Mi[los]t pan ráčil před morem na Kratochvíli býti od s[vatéh]o Jakuba⁷⁸⁸ až přes zimu. V městě Plzni, v Žatci, v Praze i v jiných městech za Prahou široce se rozmohl. Je[h]o Mi[los]t Císařská ráčil též z Prahy se dvorem svým vyjeti a na zámcích svých Pardubicích,⁷⁸⁹ na Lysý⁷⁹⁰ a Poděbradech⁷⁹¹ se zdržovati.

/f. 54v/

prázdné

/f. 55r/

Léta Páně 1599

Toho roku obilí takto platilo.

Pšenice při začátku toho roku byla po 1 kopě 50 g[roších]
po Hromnicích⁷⁹² byla po 2 kopách, v tom trhu zůstala až do nového,

⁷⁸⁵ 15. října 1598.

⁷⁸⁶ Budín, Budapešť, hlavní město Maďarska.

⁷⁸⁷ Český Krumlov.

⁷⁸⁸ 25. července 1598.

⁷⁸⁹ Pardubice, město, zámek a panství ve východních Čechách.

⁷⁹⁰ Lysá nad Labem, město ve středních Čechách.

⁷⁹¹ Poděbrady, město, zámek a panství ve středních Čechách.

⁷⁹² 2. února 1599.

v nový byla po 1 kopě 40 g[roších]
o s[vatém]m Václavě⁷⁹³ byla po 1 kopě 50 g[roších]
Žito bylo při počátku roku po 2 kopách
po Velikonoci⁷⁹⁴ bylo po 1 kopě 45 g[roších]
v nový bylo po 1 kopě 40 g[roších]
po svatým Václavě po 2 kopách
Ječmen by při počátku roku po 1 kopě 20 g[roších]
o svatým Duše⁷⁹⁵ po 1 kopě 30 g[roších]
v nový byl po 1 kopě 20 g[roších]
Hrách byl po 2 kopách a tak v tom trhu celý rok zůstal.
Oves byl při počátku roku po 28 g[roších]
o svatým Duše po 36 g[roších]
k novému byl po 40 g[roších]
v nový zase byl po 30 g[roších]
Větel piva se vystavoval po 3 kopách
žejdlík se šenkoval po 2½ d[enaru]
Toho roku se vína dobře obrodily a velmi dobrá byly, vědro po 3 kopách brali, ale potom na nich přiskočilo pro nemírný ho užívání.

/f. 55v/

Toho roku v outerý po Třech králích⁷⁹⁶ kněz Jiřík Načeradský, kderýž zde po smrti nebožtíka kněze

Joba za kaplana zůstával, člověk pobožný a pokorný, maje let věku svého přes 80 let, umřel a v kostele farním jest pochován.

Toho roku v pondělí masopustní⁷⁹⁷ v noci na outerý Pán Bůh ráčil z Lidmily, manželky mé, dáti syna jménem Bohuslava.

Toho roku po neděli Letare⁷⁹⁸ začal se sněm na Hradě pražském svolený proti Turku pomoci. Předně jeden každéj pán z každýho poddanýho z měšce svýho vlastního po 1 kopě 15 g[roších] sbírky tři, z poddaných po 24 g[roších] berně dvě. Z každého komínu

⁷⁹³ 28. září 1599.

⁷⁹⁴ 11. dubna 1599.

⁷⁹⁵ 30. května 1599.

⁷⁹⁶ 12. února 1599.

⁷⁹⁷ 22. února 1599.

⁷⁹⁸ 21. března 1599.

po 20 g[roších] sbírky z mas, vína, ryb, vlny, pálenýho, kderéžto sbírky dosti těžce se vybíraly pro nemožnost lidí.

Při tom čase s radou Je[h]o Mi[los]ti pana,⁷⁹⁹ pana našeho milostivého podána j[es]t ode vsí obce města tohoto Jich Mi[los]tem pánům stavům Království českého do sněmu zejména v tato slova.

Suplikaci Jich Milostem od pohořeliho města Soběslavě.

Jich Milostem vysoce urozeným pánům, pánům urozeným a statečným pánům rytířům mnoho vzáctné a slovutné poctivosti, pánům z měst, Jich Milostem stavům Království českého, nyní na Hradě pražském při sněmu obecním shromážděným, ponížená suplikaci od nás purgmistra, rady, starších obecním i vsí obce města Soběslavě.

Vaši Milost vysoce urození páni, páni, urození a stateční, páni rytíři, mnoho vzáctné a slovutné poctivosti, páni z měst nyní na Hradě pražském při sněmu obecním shromáždění, páni nám milostivě dobrotivě a laskavě přízniví, V[ašim] Mi[los]tem na Pánu Bohu všemohoucím předně výborného zdraví ve všech věcech božské[h]o požehnání v jednání a v radách s nejlepším užitečným dobrým tohoto království šťastného

/f.56r/

prospěchu žádající věrně a upřímně rádi přejeme [etc.]. Milostiví páni, jakož V[ašim] Mi[los]tem v dobré povědomosti zůstává, jakejch milostí mnozí obyvatelé království tohoto a zvláště města někderá, když tak milej Pán Bůh trestáním a pokutou, buďto ohněm, krupobitím, povodněmi, je navštívití ráčil, od Jich Milostí stavův tohoto království sou docházeli, takže na jich ponížené před stavy na sněmu obecním takového pádu a pokut božských vznešení, Jich Mi[los]ti majíce v svém milostivém a bedlivém uvážení k jich pokorným a poníženým prosbám ráčili sou se jakožto křesťanská a lítostivá vrchnost dobrotivě nakloniti, a jak při J[eh]o Mi[los]ti Císařské jakožto králi českým a panu našem nejmilostivějším, svou snažnou přímluvou v to vkládati, ano i při všech stavích tohoto království, platně a užitečně takovým každým od Pána Boha pokutou navštíveným lidem jednati, takže Jich Mi[los]ti takové každé město sněmem vymíniti a všelijaké povinnosti z nich do jistýho času sníti ráčil. I ačkoliv my žádným povinnostem, kderéž sou tak těmito posledními sněmy zavřeny byly, nikdá sme odporní nebyli, ani na to se nic neohlídajíc, že netoliko tak velkou škodu ohněm na svejch chudejch statečcích sme vzali, ani že teď od někola let skrze neúrody žádných téměř

---

⁷⁹⁹ Petr Vok z Rožmberka.

užitkův proti nákladům svejm v živnostech svých sme nepoznávali. Nicméně vše nám milé a vděčné bylo podli jiných obyvatelův tohoto království pro užitečné a platné vlasti naší podnikati, tak pokudž nám nejvejš možnost naše postačovala, i ještě až posavad nepatříce na naší strast a bídu, v kderěž mnozí z nás již tak do smrti nemajíce nač s manželkami a dětmi svými živi býti. A odkud se zase v živnostech našich spravovati zůstati musíme, jsouce Je[h]o Mi[los]ti Císařské, panu naše[m]u nejmilostivějšímu, i Jich Mi[los]tem stavům, jakožto věrní oudové do přemožení hrdel našich všecku naši poslušnost hotovi zachovati, kdyby toliko naše možnost k tomu nám stačiti a soužiti mohla, ale že téměř všemu tomuto

/f. 56v/

království, obzvláště pak Jich Mi[los]tem stavům, kdeříž častokráte skrze město Soběslav pracovati ráčí, dobře vědomé jest, i jakým velikým neštěstím skrze rychlý a prudký oheň odkudž brány, zdi městský, někderé bašty a k tomu přes 70 domův na skázu přišlo, sme se potkali. A nevěda sobě v takovém neštěstí a navštívení božském jaké rady dáti a odkud povinnosti spravovati, takže již na nejvyšší v svejch živnůstkách sme zmenšeni a sníženi. Protož v takových ouskostech našich předně ku Pánu Bohu a pomně k V[aším] M[i]lostem jakožto k vrchnosti křesťanské, jenž spravedlivé rozeznání mezi mdlejšími a majícími jmíti ráčíte, z potřeby své důležité jakožto lidé pohořelí s poníženosti se utíkáme a pokorně prosíme, vzhlednouc na nás milostivě, poněvadž oudům našim týmž neštěstím a pokutou od Pána Boha navštíveným, v tomto království od V[aší] Mi[los]ti i Jich Mi[los]tí všech stavů předešle toho j[es]t se dostávalo, že aspoň k nám lidem jim podobným v příhodě milostivě se nakloniti a pro odplatu Pána Boha všemohúcího při takové milosti pozůstaviti a z nás takové povinnosti, tak abychom jak město, brány, zdi městské odkud opravovati, i potomně s manželkami i dětmi v tento tak velice obtížný a zádavný čas v svejch živnostech pospraviti a na potomní časy Je[h]o Mi[los]ti Císařské i V[aším] Mi[los]tem povinnosti náležité snázeji spravovati mohli, sníti a při této naší ponížené a pokorné prosbě dobrotivě a laskavě pozůstaviti ráčíte. V tom pak ve všem Pánu Bohu a V[aším] Mi[los]tem k spravedlivému jak té věci povážení, tak v milostivou ochranu se poručena činíme a se vší ponížeností a pokorou za potěšitedlnou odpověď prosíme. Ac[tum] v městě Soběslavi v pátek po neděli Oculi léta 1599.⁸⁰⁰

---

⁸⁰⁰ 19. března 1599.

Taková suplikaci skrze Je[h]o Mi[los]ti pana naše[h]o milostivého do sněmu dodána byla i na katedře čtena, žádné platnosti nepřinesla, ale měšce naše sme dynovati předce musili.

/f. 57r/

Toho roku kněz Jan Rouner Stodský v neděli po s[vaté]m Jiří⁸⁰¹ z dovolení Je[h]o Mi[los]ti pana, pa[n]a jest sem do města za faráře přijat.

Téhož roku ve čtvrtek po svatém Vítě⁸⁰² Jeho Mi[los]t pan, jeda do Prahy, ráčil v domě mým noclehem býti.

Téhož roku na den rozeslání Apoštolův Páně⁸⁰³ obec byla pospolu na rathauze. Jan Hradskej činil počet z důchodův obecních ze dvou let. Toho dne Daniel Dvořáček za ouředníka od obce volen.

Toho roku v pondělí po 8. neděli po svaté Trojici⁸⁰⁴ Pán Bůh všemohoucí ráčil j[es]t Lidmilu, manželku mou milou, z tohoto světa skrze smrt povolati a nazejtří j[es]t pochována v kostele farním před oltářem Matky boží.

V neděli 9. po svaté Trojici⁸⁰⁵ Pán Bůh ráčil Bohuslava, syna mého, z tohoto světa povolati, kderýž pochován v kostele podle matky svý.

Toho roku v outerý po svatém Františku⁸⁰⁶ byl sem obeslán od Je[h]o Mi[los]ti pana⁸⁰⁷ na Krumlov.⁸⁰⁸ Štěpán Knobloch jel se mnou za příčinou faráře a kaplana zdejšího. S radou dobrých pánův a přátel oblíbil sem sobě Dorotu,⁸⁰⁹ nebožtíka Jakuba mydláře dceru, z měst[ečka] Lhenic, kderáž byla v fraucimeru při Její Milosti pani, za manželku. I tu hned začal sem o to jednati při Je[h]o Mi[los]ti panu.

Toho roku v pátek po 19. neděli po s[va]té Trojici⁸¹⁰ obeslány byly osoby na Krumlov od Je[h]o Mi[los]ti pana za někderými příčinami Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík,

---

⁸⁰¹ 25. dubna 1599.

⁸⁰² 17. června 1599.

⁸⁰³ 15. července 1599.

⁸⁰⁴ 2. srpna 1599.

⁸⁰⁵ 8. srpna 1599.

⁸⁰⁶ 5. října 1599.

⁸⁰⁷ Petr Vok z Rožmberka.

⁸⁰⁸ Český Krumlov.

⁸⁰⁹ Dorota (Lhenická) Smrčková, členka rožmberského fraucimoru, čtvrtá manželka Řehoře Smrčky.

⁸¹⁰ 22. října 1599.

Joachym Konvař, Václav Hron.⁸¹¹ Tu při tom čase v neděli 20. po s[vat]é Trojici⁸¹² vykonal se smlouvy svadební v domě pana Jana Benýdka⁸¹³ na Krumlově v přítomnosti někderých osob stavu rytířskýho, též i sousedův krumlovských. V pondělí sme zase domů jeli.

/f. 57v/

Toho roku v pondělí den svaté panny Cecílie⁸¹⁴ Dorota, manželka moje, j[es]t mi do Soběslavě poctivě přinesena s množstvím služebníkův Je[h]o Mi[los]ti páně na mnoha vozích, též i panen z fraucimeru Její Mi[los]ti paní.⁸¹⁵ Tu sme knězem Janem, farářem zdejším, potvrzení a sňatek svadebního veselí v přítomnosti mnohých stavu rytířský[h]o i z měst sme konali až do čtvrtka. Vína tři desítky dobrýho se vypilo.

Ve čtvrtek den svaté panny Kateřiny obnoven ouřad konšelský skrze pana Jiříka Homuta a pana Jana Benýdka, Jana Nigrina⁸¹⁶ a Jiříka Firšta.⁸¹⁷ Osoby do ouřadu konšelskýho i starší obecních dosazeny.

Primasem Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Joachym Konvař, Štěpán Knobloch, Jan Hradskej, Vít Mokrej, Martin Stříbrný, Jan Kuchař, Václav Zigmund, Vít Valda, Mikoláš Buzek, Jan Vrabec.

Starší obecní Vít Řepa, Jan Čapek, Bartoš Libra, Mauric Pecivál, Daniel Dvořáček, Václav Lekeš, Šebek Krejčí, Petr Smrčka, Zachariáš Uzdař, Jan Makovský, Pavel Lokaj, Tomáš Kala.

Rychtářem Václav Hron

Co jest Skalickéj jez koštoval.

Toho roku dělán jez novej nad mlejnem skalickým. Dáno od něho tesařům podle projednání 100 kop. Jiný[h]o pak nákladu od lámání kamene nádeníkům, kdeří mnoho neděl na něm zavozovali i jiným dělníkům, takže dobře do 300 kop na něj naloženo bylo.

/f. 58r/

⁸¹¹ Václav Hron, soběslavský měšťan, roku 1600 městským rychtářem.

⁸¹² 24. října 1599.

⁸¹³ Jan Benýdek z Veveří a z Mysletína.

⁸¹⁴ 22. listopadu 1599.

⁸¹⁵ Kateřina Rožmberská z Ludanic.

⁸¹⁶ Jan Nigrin, českokrumlovský měšťan.

⁸¹⁷ Jiří Firšt, měšťan a primas v Českém Krumlově, rožmberský úředník.

Strany rybníka Šentalku.

Toho roku předělán rybníček Špitálský pod Řípem, takže se ho vo mnoho přidělalo a co lidem řípeckým se luk a dědin zatopilo. Koupen jeden krunt v Řípce bezemkovský, z něho se lidem odměny daly a co po odměnách zůstalo, to se Lhocákovi odtud i stavením prodalo.

Toho roku mor procházel hrubě v Praze, v Hradci Králové, u Hory v Čáslavi, v Chrudimi tou stranou všudy. Je[h]o Mi[los]t Císařská ráčil z Prahy odjeti a v městě Plzni se dvorem svým býti. Jeroným Makovský, rodič zdejší, ke dvoru Je[h]o Mi[los]ti Císařský přijat. Potom za nejpřednějšího kvartýroba vyzdvižen.

/f. 58v/

Léta Páně 1600

Toho roku obilí takto platilo

Pšenice při počátku roku po 2 kopách

v postě po 2 kopách 30 g[roších]

po Velikonoci⁸¹⁸ byla po 3 kopách

po svatým Duše⁸¹⁹ po 3 kopách 30 g[roších]

o svatým Janě⁸²⁰ po 4 kopách

o svatě Markytě⁸²¹ byla po 4 kopách 30 g[roších]

Žito při počátku roku bylo po 1 kopě 40 g[roších]

v postě bylo po 2 kopách

po Velikonoci bylo po 2 kopách 30 g[roších]

o svatým Duše po 3 kopách

o svatým Prokopu⁸²² po 4 kopách

po s[va]té Markytě bylo po 4 kopách 30 g[roších]

Ječmen byl při počátku roku po 1 kopě 15 g[roších]

v postě byl po 1 kopě 20 g[roších]

po Velikonoci byl po 1 kopě 30 g[roších]

po svatým Duše po 2 kopách

---

⁸¹⁸ 2. duben 1600.

⁸¹⁹ 21. květen 1600.

⁸²⁰ 24. června 1600.

⁸²¹ 13. června 1600.

⁸²² 4. července 1600.

po svatým Janě po 2 kopách 30 g[roších]
Hrách byl při počátku roku po 2 kopách
po Velikonoci byl po 2 kopách 30 g[roších]
po svatým Duše po 3 kopách
po svatým Janě⁸²³ po 4 kopách
Oves byl při počátku po 30 g[roších]
po Velikonoci byl po 40 g[roších]
po svatým Duše po 1 kopě
po s[vaté]m Janě po 1 kopě 15 g[roších]
a v Praze jej braly po 2 kopách 30 g[roších]
Vína vědro po 3 kopách, v postě po 4 kopách
Po svatým Duše po 5 kopách

/f. 59r/

V sobotu po Třech králi[ch]⁸²⁴ Je[h]o Mi[los]t pan⁸²⁵ ráčil, jedá do Prahy k sněmu, zde v domě mým noclehem býti.

Ochtáb Tří králův⁸²⁶ začal se sněm na Hradě pražském. Svolený zase všeckny sbírky z každého poddaného z měšce vlastní[h]o po 1 kopěj sbírky tři, berně dvě, též z komínů, z mas, vína, ryb, páleného, též z vlny, z peněz na ourocích i ze všelikejch krámských věcí i z řemeslníků contribuci.

Toho času vyzdvižen byl od nás kněz Jan Rouner, farář zdejší. Přijeli pro něj a vezli jej do kláštera tepelského,⁸²⁷ z kderýhož byl prve utekl. Na místo jeho projednán byl nějaký kněz Sixt Luňák až do s[vatéh]o Jiří,⁸²⁸ dávalo mu se na tejden po 1 kopě a k tomu všeckny případnosti mu byly puštěny.

Toho roku v pondělí po Devětníku,⁸²⁹ v outerý, středu, čtvrtek znamenitý velicí mrazové byly, takže slyšeti bylo, do mnoha osob po cestách pomřelo.

---

⁸²³ Svatého Jana - 24. června 1600.

⁸²⁴ 8. ledna 1600.

⁸²⁵ Petr Vok z Rožmberka.

⁸²⁶ 13. ledna 1600.

⁸²⁷ Teplá, městečko a premonstrátský klášter u Karlových Varů.

⁸²⁸ 23. dubna 1600.

⁸²⁹ 31. ledna 1600.

V pondělí po první neděli postní⁸³⁰ Je[h]o Mi[los]t pan,⁸³¹ jeda z Prahy, ráčil zde noclehem býti. V neděli Letare⁸³² kněz Jan Posthumus, farář z Stráže,⁸³³ byl sem vyslán, od Je[h]o Mi[los]t pana psaní přinesl, aby zde za faráře od s[vatéh]o Jiří⁸³⁴ přijat byl. Toho dne kázání první v kostele farním učinil.

V pondělí nazejtří⁸³⁵ bylo rovnání se panem Kunšem Dvořeckým z Myskovic⁸³⁶ o poddaný jeho ze vsi Sedlečka,⁸³⁷ že sou nočně dříví sekali v lese Radimově. K přimluvě někderých pánův stavu rytířského, kdež přítomni byli, smlouvou přijato za to 4 kopy. Potom pan Kunš se rozstonal a z toho nevyšel, až umřel.

Tý zimy sněhové velmi velicí na všeckny strany byly. Potom pomalu sešly, takže skoro z jara žádných vod nebylo, všeckno se do země vtáhlo.

/f. 59v/

Toho roku před velikonočními svátky⁸³⁸ dal se pozitiv v kostele farním opravovati nějakýmu Josefovi Poláku. Projednán mu byl s 9 kop, ale potom několik kop mu více přidáno bylo. Naposledy nadluživši se po městě mezi sousedy, od města utekl a tak všem zaplatil.

Kněz Posthumus se hněval, že naproti němu procesí nevyšli.

V outerý po neděli Misericordias⁸³⁹ kněz Jan Posthumus z Stráže byl sem přistěhován a hned se hněval, že proti němu ven z města s procesím žakovstvo, pan purgmistr a páni i vobec nevyšli. Byl člověk marné chvály žádostivý.

Toho týhodne daly se za branou Veselskou lávky nové udělati.

Toho roku v neděli Exaudi⁸⁴⁰ byly vyslány osoby na Krumlov Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík k smlouvě přátelské se panem Mikolášem Smrčkou, takž jak toho při Je[h]o Mi[los]t pa[n]u skrze pány a přáteli své vyhledával, o zamordování Šimona Bělohlava

---

⁸³⁰ 21. února 1600.

⁸³¹ Petr Vok z Rožmberka.

⁸³² 12. března 1600.

⁸³³ Stráž nad Nežárkou, město u Jindřichova Hradce.

⁸³⁴ 23. dubna 1600.

⁸³⁵ 13. března 1600.

⁸³⁶ Kuneš Dvořecký na Myskovicích (Myslkovicích).

⁸³⁷ Sedlečko, vesnice 3,5 km severovýchodně od Soběslavi.

⁸³⁸ 2. dubna 1600.

⁸³⁹ 18. dubna 1600.

⁸⁴⁰ 14. května 1600.

ze vsi Skalice, poddanýho našeho. V outerej se na to zasedlo na zámku v pokoji Je[h]o Mi[los]ti páně v přítomnosti nejvyššího pana sudího Království českého, pana Adama Štemberka,⁸⁴¹ a pana hraběte Serinu⁸⁴² i jinejch mnohých pánův prostředků. Pan Mikoláš Smrčka⁸⁴³ měl mnoho přátel svých stavů rytířskýho po svej straně, i tu smlouvou přátelskou skrze pány prostředky. Smluveno za ten mord 300 kop aby nám byl povinen položit, kderěž hned dostatečně jistotou nám to upevnil i také potom zouplna složil. Toho dne Je[h]o Mi[los]t pan v přítomnosti pánův ouředníků od desk zemských dožádaných ráčil panství třeboňský Je[h]o Mi[los]ti panu Janovi hraběti z Serinu zapsati. A tu přitom sme ovsy osepný ve vsi Lastiboři a Svinkách,⁸⁴⁴ kderýž se od starodávna na Třeboň odvozovaly, 92 měřice míry přiběnický, při Je[h]o Mi[los]ti objednali, aby na časy budoucí

/f. 60r/

se do města Soběslavě do důchodův obecních odvozovaly. Když sme se pak z Krumlova domů navracovali, pan Jakub Menšík,⁸⁴⁵ místosudí Království českého, jel s námi až sem do města. Když sme v Ševětíně u Šimona⁸⁴⁶ snídali, provázal nás od sebe, přisedší mezi nás na vůz v košili, bos a bez klobouku. Sebou sme ho až sem do města přivezli a tu sme dobrou vůli a veselí byli. Mnoho se nám tomuto městu pan Menšík v potřebách naší zakazoval učiniti.

O svátcích svatodušních⁸⁴⁷ veliký studenosti a dešťový ty dny byly, takže ječmeny a pšenice velmi zbělely.

Kuchyně nový podle krchova.

Toho roku v pondělí po svatém Jakubě⁸⁴⁸ projednány kuchyně nový podle kerchova Petrovi Vlachovi ze 20 kop a 2 st[rychy] žita, kderěž sou toho roku na místo dodělány a krov cihlami zavřín a přikrytý.

⁸⁴¹ Adam ze Šternberka.

⁸⁴² Jan Zrinský ze Serynu, na Rožmberce (1565-1612), hrabě, syn Mikuláše Zrinského ze Serynu a Evy Zrinské z Rožmberka, dědic menší části rožmberského majetku.

⁸⁴³ Mikoláš Smrčka z Mnichu.

⁸⁴⁴ Svinky, vesnice 11 km jihovýchodně od Bechyně.

⁸⁴⁵ Jakub Menšík z Menštejna.

⁸⁴⁶ Šimon Lomnický z Budče (1552-1623), rožmberský poddaný a úředník, majitel zájezdního hostince v Ševětíně, spisovatel, skladatel textů a nářevů písní.

⁸⁴⁷ 21. května 1600.

⁸⁴⁸ 31. července 1600.

O kozách a husích.

Toho roku v den Narození Panny Marie⁸⁴⁹ obec byla pospolu na rathauze o vaření piva i o jiné někderé platné a pilné důležité potřeby. Tu přitom zapovědino, aby žádněj koz při městě nechoval a husy, kdo by kde zastihl, aby je pobil, za ně nic neda, ani o ně obsílám býti nemá.

Toho roku ochtáb Těla božího⁸⁵⁰ Je[h]o Mi[los]t Císařská ráčil z města Plzně do Prahy přijeti, byvši tam před morem bytem se vším dvorem více nežli půl líta.

Toho roku v neděli po svatém Michalu archandělu⁸⁵¹ pan Rumf,⁸⁵² nejpřednější rada a komorník Je[h]o Mi[los]ti Císařský, někderých věcí těžkých dopustivši se proti Je[h]o Mi[los]ti Císařský, na pospěch musel ode dvora se stěhovati a z Prahy pospíšiti. Toho dne zde v městě noclehem byl a potom na svý zboží do Vitoraze⁸⁵³ se obrátil. V velikou nemilost a nelásku Je[h]o Mi[los]ti Císařský upadl.

/f. 60v/

Starej rybník se poved.

Toho roku v pondělí po svatým Šimoniši a Judě⁸⁵⁴ začal se rybník Starej loviti. Tři dny se lovil. Vysazeno z něho kaprův lidem domácím i přespolním přes dvě stě džberův. Kaprův se do sádek vzelo mimo míru do dvacítí kop, štik se prodalo do Prahy, šest žberů za 36 kop. Ostatek do sádek dáno a drobu též byla hojnost.

Toho roku v outerý po památce Všech svatých⁸⁵⁵ bylo veselí silný na zámku Krumlově. Je[h]o Mi[los]t pan Jan hrabě z Serinu⁸⁵⁶ se ženil, pojímaje sobě za manželku pannu

---

⁸⁴⁹ 8. září 1600.

⁸⁵⁰ 8. června 1600.

⁸⁵¹ 1. října 1600.

⁸⁵² Wolfgang Rumpf z Wuelrossu (z. 1606), korutanský šlechtic, nejvyšší komorník císaře Rudolfa II. 1575-1600, prezident tajné rady 1593-1600.

⁸⁵³ Weitra, město, zámek a panství v Dolních Rakousích.

⁸⁵⁴ 30. října 1600.

⁸⁵⁵ 7. listopadu 1600.

⁸⁵⁶ Jan Zrinský ze Serynu.

šlechtičnu,⁸⁵⁷ dceru pana Volfa Novohradského z Kolovrat.⁸⁵⁸ To veselí svatební trvalo několik dní. Na větším díle páni soudcové zemští všickni přítomni byli.

/f. 61r/

Léta Páně 1601

Obilí toho roku takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku po 2 kopách 30 g[roších]

po první neděli postní⁸⁵⁹ byla po 3 kopách

o svatým Duše⁸⁶⁰ spadlo z ní, byla po 2 kopách 30 g[roších]

v nový byla po 1 kopě 20 g[roších]

k Vánocím byla po 1 kopě 40 g[roších]

Žito bylo při počátku roku po 2 kopách

o svatým Duše bylo po 1 kopě 45 g[roších]

v nový při s[vaté]m Matouši⁸⁶¹ po 1 kopě

k Vánocím bylo po 1 kopě 10 g[roších]

Ječmen byl při počátku roku po 2 kopách

v postě byl po 2 kopách 10 g[roších]

o Letnicích⁸⁶² byl po 2 kopách

v nový při s[vaté]m Václavě⁸⁶³ po 50 g[roších]

k Vánocím byl po 1 kopě 5 groších

Oves byl při počátku roku po 1 kopě 6 g[roších]

o svatým Duše byl po 1 kopě

v nový byl po 24 g[roších]

k Vánocím byl po 30 g[roších]

Hrách byl při počátku roku po 2 kopách

o svatým Duše byl po 2 kopách 20 g[roších]

---

⁸⁵⁷ Marie Magdaléna Zrinská z Kolovrat, dcera Volfy Novohradského z Kolovrat, manželka Jan Zrinského ze Serynu.

⁸⁵⁸ Volf Novohradský z Kolovrat, na Lnářích (z. 1609), dvorský sudí Českého království 1599-1602, nejvyšší sudí zemský 1603-1608, nejvyšší komorník 1608-1609.

⁸⁵⁹ 11. března 1601.

⁸⁶⁰ 10. června 1601.

⁸⁶¹ 21. září 1601.

⁸⁶² 10. června 1601.

⁸⁶³ 28. září 1601.

v nový byl po 1 kopě 30 g[roších]

Vína toho roku se neobrodila, neb byla pomrzlá, když k sbírání mělo přicházeti, takže desítku vína starýho brali po 120 kopách i také po 130 kopách, žejdlík se šenkoval po 9 k[rejcarech].

/f. 61v/

Toho roku v pondělí po památce svatých Tří králův⁸⁶⁴ Pán Bůh ráčil mi z Doroty, manželky mé, dáti dcerku, kderáž ve čtvrtek před Hromnicemi⁸⁶⁵ byla pokřtěna. Dáno jí jméno na křtu Veronika. Kmotrové jí byli Je[h]o Mi[los]t vysoce urozený pan, pan Petr Vok z Rožmberka, vladař domu rožmberskýho, pán můj milostivý, a Je[h]o Mi[los]t pan, pan Jan hrabě ze Serinu,⁸⁶⁶ a pan Joachym Metych,⁸⁶⁷ maršálek Je[h]o Mi[los]ti. A kmotry paní Barbora Hlavová z města Tejna a Anna Martínková z Veselí.

Toho roku zavřín sněm na Hradě pražském, v pondělí po Hromnicích.⁸⁶⁸ Svoleny zase pomoci proti Turku sbírky z poddaných, též páni z vlastního měšce po 1 kopě z každého poddaného berně dvě, též sbírky z mandelův zimnýho i jeřního obilí, ungelty z vína, z ryb, z vlny, z dobytkův, z pálenýho, též ze mlýnův z každého kola po 1 kopě.

Toho roku v outerý po svatém Řehoři⁸⁶⁹ byl sem vyslán s Šebestiánem Roubíkem do Prahy. Jednali sme městu tomuto o trhy na koně i všelijaký dobytky při Je[h]o Mi[los]ti Císařský. Je[h]o Mi[los]t⁸⁷⁰ pan ráčil za nás přimluvu činiti k Je[h]o Mi[los]ti Císařský. I měli sme dobrou přípověď, takže se mělo psaní učiniti ku pánům hejtmanům krajským. V pondělí po neděli Oculi⁸⁷¹ sme zase domů přijeli.

V pátek po neděli Letare⁸⁷² Jeho Mi[los]t pan, jedá z Prahy, ráčil zde nocleham v domě mým býti.

Kdy se koupil dvůr Novákovskej v Nedědici.

---

⁸⁶⁴ 8. ledna 1601.

⁸⁶⁵ 1. února 1601.

⁸⁶⁶ Jan Zrinský z Serynu.

⁸⁶⁷ Jáchym Metych z Čečova.

⁸⁶⁸ 5. února 1601.

⁸⁶⁹ 13. března 1601.

⁸⁷⁰ Petr Vok z Rožmberka.

⁸⁷¹ 26. března 1601.

⁸⁷² 6. ledna 1601.

V outerý po neděli smrtdelné⁸⁷³ pan purgmistr, páni koupili ve vsi Nedvědici dvůr od Mikoláše Nováka, poněvadž ve vsi Skalici ten dvůr obecní neužitečný poznávali, ten aby se prodal a tento na to místo za dvůr obecní aby vyzdvižen byl. A poněvadž taky při ruce poddaným i blížeji jest. Hned potomně po svatcích velikonočních⁸⁷⁴ jest jeří voset a poddanej m na pamětný věrtel piva bílího i k tomu jísti se dalo.

/f. 62r/

Toho roku v pátek po svatě Trojici⁸⁷⁵ Její Milost paní z Rožmberka, paní Kateřina z Ludanic, toho dne na zámku krumlovským život svůj dokonala.

V pondělí po svatém Janu Křtiteli⁸⁷⁶ pršky celého týhodne byly, takže povodně velký byly a lidem veliké škody na senách i na obilí zdělaly.

Den svatě Markyty⁸⁷⁷ obec byla pospolu. Počty obecní ze dvou let sem dělal.

V outerý po svatě Maří Magdaleně⁸⁷⁸ povětrí a krupobití poškodilo u vsi Vesce, Záluží a Mokřého, takže jim vozim i jeř potlouklo. Škody odvedeny byly, kdeříž na to vyjížděli a spatřovali, pan Jan Častolar z Roudného⁸⁷⁹ a pan Abrahám Vopršal. Poraženy jim byly toho roku obě berně i sbírky.

V pátek po svatým Petru v okovách⁸⁸⁰ Jeho Mi[los]t pan⁸⁸¹ ráčil, jedá do Prahy, zde noclehem býti a v pondělí po svatém Vavřinci zase z Prahy jedá, též přes noc zde zůstati ráčil.

Prodej dvora ve vsi Skalici s mlejnem.

Ve čtvrtek po svatém Jiljí⁸⁸² dvůr obecní ve vsi Skalici nějakýmu Michalovi Perovi, Němci, kderej se z Štýrska přistěhoval, i se mlejnem prodán za sumu tisíc kop. Tři sta kop zavdal a veruňky měl po sta kopách platiti. Žita ozimního se mu polovici přidalo a jeř všeckna.

---

⁸⁷³ 10. dubna 1601.

⁸⁷⁴ 22. dubna 1601.

⁸⁷⁵ 22. června 1601.

⁸⁷⁶ 25. června 1601.

⁸⁷⁷ 13. července 1601.

⁸⁷⁸ 24. července 1601.

⁸⁷⁹ Jan Dlouhoveský z Dlouhé Vsi, rytíř.

⁸⁸⁰ 3. srpna 1601.

⁸⁸¹ Petr Vok z Rožmberka.

⁸⁸² 6. září 1601.

Toho roku Bělehrad⁸⁸³ v Uhřích od našich j[es]t vzat skrze kníže Demercurio, ale nedlouho jej naši drželi, neb zase po roce Turek ho dobyl a naši v něm pomordováni.

V neděli po svatém Václavě⁸⁸⁴ obec byla pospolu. Pivo sázeno věrtel po 2 kopách 30 g[roších] bílý, a žejdl[ík] po 2 d[enárech], starý po 3 d[enárech].

V neděli den svatého Šimoniše Judy⁸⁸⁵ byl sem s Šebetíanem Roubíkem na Krumlově⁸⁸⁶ na veselí pana Matyáše Benýdka.⁸⁸⁷ Pojímal sobě pannu Dorotu, dceru pana Vi[n]cence Holzšporara.⁸⁸⁸

/f. 62v/

Toho roku v pondělí po Všech svatých⁸⁸⁹ most u brány Tábořský nový udělán a rumem povezen.

V neděli první adventní⁸⁹⁰ ves Chlebov vyhořela. Vyšel voheň od rychtáře skrze neušetření, takže jich pět vyhořelo. Vobilí mnoho v stodolách měli, všeckno jim minulo. Dalo se jim zase dříví k stavení, co kdo potřeboval.

Nazejtří v pondělí obnoven ouřad konšelský skrze urozeného pana Jindřicha Vintiře,⁸⁹¹ kanclíře Je[h]o Mi[los]ti páně, a pana hejtmana třeboňského.⁸⁹²

Do ouřadu konšelský[h]o

Primasem Řehoř Smrčka, Šebetían Roubík, Joachym Konvař, Štěpán Knobloch, Jan Hradsej, Vít Mokrej, Jan Vrabec, Vít Valda, Mikoláš Buzek, Václav Lekeš, Martin Kala, Vavřinec Stříbrný.

Starší obecní Martin Stříbrný, Jan Kuchař, Bartoloměj Libra, Mauric Pecivál, Dobiáš Mráček, Vít Řepa, Zachariáš Uzdař, Pavel Lokaj, Jan Bednář, Daniel Tichej, Kříž Pekař, Daniel Dvořáček.

Rychtářem Václav Hron.

---

⁸⁸³ Stoličný Bělehrad, Székesfehérvár, město v Maďarsku.

⁸⁸⁴ 30. září 1601.

⁸⁸⁵ 28. října 1601.

⁸⁸⁶ Český Krumlov.

⁸⁸⁷ Matyáš Benýdek z Veverčí.

⁸⁸⁸ Vincenc Hultzšporer z Hoštejna.

⁸⁸⁹ 5. listopadu 1601.

⁸⁹⁰ 2. prosince 1601.

⁸⁹¹ Jindřich Vintíř z Vlčkovic.

⁸⁹² Adam Kroupa, rožmberský úředník, v letech 1599-1604 třeboňským hejtmanem.

/f. 63r/

Léta Páně 1602

Obilí toho roku takto platilo

Pšenice při počátku roku po 1 kopě 40 g[roších]

o středoposti⁸⁹³ po 1 kopě 30 g[roších]

v nový byla po 1 kopě 30 g[roších]

po svatým Václavě⁸⁹⁴ po 1 kopě 40 g[roších]

Žito bylo při počátku roku po 1 kopě 10 g[roších]

o středoposti bylo po 1 kopě

v nový bylo též po 1 kopě

v tom trhu ten rok zůstalo.

Ječmen při počátku roku byl po 1 kopě 4 g[roších]

o středoposti byl po 1 kopě

v nový též byl po 1 kopě

a tak ten rok zůstal.

Hrách byl při počátku roku po 1 kopě 30 g[roších]

k novému byl po 1 kopě 45 g[roších]

v nový byl po 1 kopě 30 g[roších]

Voves byl při počátku roku po 32 g[roších]

o středoposti po 30 g[roších]

k novému byl po 36 g[roších]

v novým byl po 28 g[roších]

Vína toho roku se opět neobrodila, takže desítka vína v Rakousích i v Moravě byla a je kupovali po 70 kopách, též i po 80 kopách a místy dražěji.

/f. 63v/

Toho roku ve čtvrtek po Novém létě⁸⁹⁵ rozjízí [sic] veliké bylo, takže na potoce okolo města veliká voda byla, takže lávky všeckny okolo města pobrala. Na plotech a zahradách při potocích škod nemálo nadělala a trvala až do neděle, že lidé z města ani do města pro vody nemohli.

---

⁸⁹³ 17. března 1602.

⁸⁹⁴ 28. září 1602.

⁸⁹⁵ 3. ledna 1602.

Z psaní vejpis, kterej se poslal od Jeho M[ilo]sti Císařské Rudolfa druhého krajským hejtmanům o trhy soběslavské.

Toho dne přišlo psaní od Je[h]o Mi[los]ti Císařské pánům hejtmanům krajským kraje Bechyňského o správu trhův. Vysazení městu našemu na koně i na všelijaký dobytek, jestli by k tomu na škodu bylo, kderéžto psaní slovo od slova takto.

Rudolf [etc.]

Urození a stateční, věrní naši milí, odsílati vám ráčíme suplikaci vysoce urozené[h]o Petra Voka z Rožmberka na Českém Krumlově, vladaře domu rožmberské[h]o, rady naší věrného milé[h]o, z níž ponížené prosbě a poddané přímlově za opatrné purgmistra a konšely i všecknu obec města Soběslavě, lidi poddané je[h]o, abychom jim trhy koňské i na všelijaké dobytky na jisté časy, totiž od druhé neděle postní až do pondělka po s[va]té Trojici, a to každého téhodne v pondělí, aby je svobodně držívati mohli, vysaditi a vyzdvihnouti ráčili, vyrozuměti moci budete. Kdež chtíce tomu vyrozuměti, nebylo li by takové nadání těch trhův jiným městům a městečkám tu v týmž vůkolí blízkým na újmu a škodu jejich prvnějšího nadání trhův a jarmarkům. Ráčíme vám milostivě poroučeti, abyšte se na to s pilností vyptali a nám zase o tom psaním vaším zprávu dostatečnou s navrácením též suplikaci tím neprodlívající učinili a do kanceláře naší české odeslali, na tom jistou a milostivou vůli naší císařskou naplníte. Dán na Hradě našem pražském [etc.] léta 1602.

/f. 64r/

Odpověď na psaní císaře pána od krajsk[ýho] ouřadu.

Na takové Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] poručení páni hejtmané všudy do měst, městeček psaní rozeslali, ale když se překážka žádná nenacházela, zprávu svou dokonalou i s přímlovou za nás i ta psaní, co od kderýho města neb městečka se psalo, Je[h]o Mi[los]ti C[ísařské] učinili. A od nás to bylo hned do Prahy odesláno v pagatu zapečetěný a pa[n]u Jeronýmovi Makovskému psaní žádostivě učiněno, aby toho Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] dodal a tu věc fedroval, sa rodič města tohoto, tak aby památka je[h]o zůstala. Což j[es]t učiniti připovídal, ale jináč se skutek našel, těch všech věcí za sebou zanechal, od sebe toho neodvedl, takže sme k tomu přijíti nemohli, práce usilování naše i náklad na to daremný byl příčinou jeho, takže se to muselo do delšího času prodlít, až se on zatím z makovice spadl.

Dvůr nedvědický.

V pondělí po Třech králích při držení soudův s poddanými k městů náležejícími koupeno ke dvoru Nedvědicům pro rozšíření jeho od Jana Housky z též vsi od kruntu jeho půl lánu, dáno mu hotových 60 kop.

Toho roku v sobotu po Třech králích⁸⁹⁶ kníže de Mercurio, kderež předním generálem nad lidem válečným v Uhřích byl a Bělehradu⁸⁹⁷ královský[h]o slove dobyl, jedá do Prahy k Je[h]o M[ilosti] Císařské, sem do Soběslavě přijel a v domě mým noclehem byl. Nazejtří ráno s služebníky svými do kostela šel. Kaplan je[h]o mši sloužil. Potom posnídavši, odsud do Miličina jeli. Velmi se pokojně, pobožně a uctivě chovali a pěkně všeckno náležitě zaplatili. Kderež vyřidivši své věci u Je[h]o M[ilosti] C[ísařské], navracejíce se na cestě v městě Normberce⁸⁹⁸ umřel, takže jakž slyšeti bylo, že j[es]t vlaský[h]o šípu dostal.

/f. 64v/

Toho roku v pondělí po ochtábu Tří králův⁸⁹⁹ svadba byla držána na Hradci pana, pa[n]a Viléma Slavaty⁹⁰⁰ se pannou šlechtickou Lucií Otylíí,⁹⁰¹ dcerou nebožtíka pana, pa[n]a Adama z Hradce, nejvyššího purkrabí. Je[h]o M[ilost] pan⁹⁰² náš ráčil též přitom veselí býti i mnoho jinejch stavu panskýho a rytířskýho.

Toho roku v pondělí před Hromnicemi⁹⁰³ o jarmarce zdejší byl velmi veliká voda na potoce i na řece, takže lidé sem s vozy ani pěšky na jarmark nemohli, toliko někdeři sedláci na herkách přejeli. Za mostem velkým do sedla koňům byla. Jarmark nic dobrý[h]o nebyl.

Nitka vyhořel v Hlavatcích.

---

⁸⁹⁶ 12.ledna 1602.

⁸⁹⁷ Stoličný Bělehrad.

⁸⁹⁸ Norimberk, město v Bavorsku, Německo.

⁸⁹⁹ 14.ledna 1602.

⁹⁰⁰ Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka (1572-1652), čelný katolický politik, karlístejnský purkrabí 1604-1611, dvorský sudí 1611-1617, prezident české komory 1612-1618 a 1620-1623, nejvyšší sudí 1617-1618 a 1620-1623, nejvyšší komorník 1623-1625, nejvyšší hofmistr 1627-1628, nejvyšší kancléř 1628-1652, autor rozsáhlých pamětí.

⁹⁰¹ Lucie Otylie Slavatová z Hradce (z.1633), sestra Jáchyma Oldřicha z Hradce, manželka Viléma Slavaty.

⁹⁰² Petr Vok z Rožmberka.

⁹⁰³ 1. února 1602.

Ve čtvrtek před Hromnicemi⁹⁰⁴ Šimon Nitka ve vsi Malejch Hlavatcích,⁹⁰⁵ poddanej k městu přináležející, do kruntu vyhořel.

Toho času zavřín sněm na Hradě pražském. Svoleny zase všeckny pomoci, jakž v předešlích sněmích, z poddaných z vlastního měšce páni po 1 kopě, poddaní po třech sbírkách. Po dvou berních z vína, ungelty z pálený[h]o, z dobytku, vlny, ze mlýnů, jakž dále sněm vykazuje.

Toho roku v středu po neděli Oculi⁹⁰⁶ koupil sem dům podle domu svého od Matyáše Khurce. Zavdal sem mu hotových peněz 110 kop, takže všecknu spravedlivost svou vyvzal Šebestiánovi Roubíkovi po 10 kopách. Mám dopláceti počna při Vánocích přístích 156 kop.

V pátek po neděli Letare⁹⁰⁷ Je[h]o M[ilost] pan jeda z Prahy od sněmu ráčil zde přes noc vostatí a v domě mým noclehem býti.

/f. 65r/

Toho roku ve čtvrtek po neděli smrtedlné⁹⁰⁸ Pán Bůh všemohoucí ráčil j[es]t Veroniku, dcerku mou, z tohoto světa skrze smrt povolati. Nazejtří j[es]t v kostele farním u oltáře Matky Boží pochována.

Nazejtří v pátek Její M[ilost] paní Kateřina Rožmberská z Ludanic, někdy paní naše, j[es]t v klášteře vyšebrodském⁹⁰⁹ slavně pochována.

Toho roku po památce Vzkříšení Pana Krista⁹¹⁰ přijal sem k sobě na stravu syna pana Honza Kryštofa Tchšernemle,⁹¹¹ pana rakouský[h]o, i s preceptorem. Dali mi do roka od osoby po 60 kopách, 120 kop, byli u mě dvě líta.

V neděli provodní⁹¹² jel sem s Joachymem Konvařem a Dobiášem Mráčkem na Třeboň k Je[h]o M[ilost]i panu⁹¹³ za příčinou někderých lží i psaní lživého od kněze Jana Posthuma, faráře zdejšího. Při navracení domův obec se obeslala na rathauz a takový

---

⁹⁰⁴ 31. ledna 1602.

⁹⁰⁵ Hlavatce, vesnice 8 km severozápadně od Soběslavi.

⁹⁰⁶ 13. března 1602.

⁹⁰⁷ 22. března 1602.

⁹⁰⁸ 28. dubna 1602.

⁹⁰⁹ Vyšší Brod, klášter a město v jižních Čechách.

⁹¹⁰ 7. dubna 1602.

⁹¹¹ Tschernemle, rakouský šlechtic.

⁹¹² 14. dubna 1602.

⁹¹³ Petr Vok z Rožmberka.

jeho lživý psaní Je[h]o M[ilost]i učiněný na zvošklivení osoby mé, též Šebestiána Roubíka, čteno bylo. Tak kněz za lháře ode vsí obce uznán byl a vyhlášen, a Je[h]o M[ilost]i panu od ouřadu potom i ode vsí obce zpráva psaná na to učiněna a odeslána, kderáž j[es]t od Je[h]o M[ilost]i pana panu arcibiskupu pražskému⁹¹⁴ odeslána. Potomně nedočekavše odpovědi, kněz i s kuchařkou, kurvou svou, odsud se do Dráchova odstěhoval. Ten tam potom žádnýho štěstí neměl. Pán Bůh jej pro jeho lživej jazyk nemocí i jináče pokutoval.

Toho času na místě faráře projednán byl kněz Bartoloměj Jelínek, kderýmuž sme k kněžství dopomohli. Na tejdén dávala se mu 1 kopa. Rectora a kantora na groš obecní se vychovávalo podle s nimi projednání.

/f. 65v/

Toho roku po neděli Jubilate to, j[es]t 3. po Velikonoci,⁹¹⁵ Pán Bůh všemohoucí ráčil j[es]t mi dáti z Doroty, manželky mé, dcerku po 13. hodině. Potomně v pátek po neděli Cantate⁹¹⁶ j[es]t pokřtěna. Dáno jí na křtu jméno Žofie. Kmotrové jí byli urozený pan, pan Štefan Jiří Šternberka,⁹¹⁷ president komory české, a pan Jakub Menšík z Menštejna, purgrabí pražský, a pan Jiří Haidelius, kanclíř Starého Města pražského, a kmotry paní Alžběta Dvořecká a Judita Khurcová. Takové křtiny se vykonaly v domě mém skrze kněze Jiříka, faráře chusnický[h]o.

Toho roku v pondělí po neděli Křížové⁹¹⁸ podle jistejch smluv mezi Je[h]o M[ilost]í Císařskou a Je[h]o M[ilost]í panem⁹¹⁹ naším postoupeno j[es]t k ruce a k užívání Je[h]o M[ilost]i C[ísařské] zámek Krumlov⁹²⁰ i s městem i se vším panstvím, kderěž k Krumlovu náleželo. A před tím Je[h]o M[ilos]t pan ráčil se odstěhovat na Třeboň.

Ve čtvrtek po neděli Exaudi⁹²¹ byl velikej mráz, kderejž velikou škodu na zahradách učinil i na štěpích, tolikýž i na vinohradech, takže toho roku žádný[h]o téměř ovotce nebylo.

---

⁹¹⁴ Zbyněk Berka z Dubé a z Lipé.

⁹¹⁵ 28. dubna 1602.

⁹¹⁶ 10. května 1602.

⁹¹⁷ Štěpán Jiří ze Šternberka na Voticích a Postoloprtech (z.1625), syn Zdeňka ze Šternberka a na Blatné, podkomoří králové 1603, prezident české komory 1603-1623.

⁹¹⁸ 13. května 1602.

⁹¹⁹ Petr Vok z Rožmberka.

⁹²⁰ Český Krumlov.

⁹²¹ 23.května 1602.

V outerý o Letnicích⁹²² jel sem do Ševetína k Šimonovi Lomnickému⁹²³ s Sixtem Palmou,⁹²⁴ impresorem pražským. Sníh velikej přšel. Všudy po zemi až bílo napadl a zima velmi tuhá a ostrá s větrem byla.

Toho roku na den památný s[va]té Trojice⁹²⁵ kněz Jakub Rytíř, kderej v Jistebnici byl, s volí Je[h]o M[ilost]i pana k žádosti naší jest za faráře sem přijat, a tu ten den kázání první j[es]t učinil. Potomně v pondělí po 2. neděli po s[va]té Trojici⁹²⁶ j[es]t sem přistěhován a na faru dosazen.

/f. 66r/

Toho roku ve čtvrtek po s[vaté]m Janu Křtiteli⁹²⁷ pan purgmistr, páni byli ve vsi Nedvědici ve dvoře na Novosedly,⁹²⁸ a tu při tom směna o dědiny se stala s Jakubem Neřádem, že j[es]t svý dědiny všeckny půl lánu ke dvoru postoupil a na to místo jemu dvůr Hromadovský prodán na verunky vyplacený.

Na den s[va]té Markyty⁹²⁹ veliký se povětrí srhlo a velkej chumel od větru, na mnoha místech po krajinách povětrí potlouklo a od hromů zapáleno na rozličných místech.

Den s[va]té Máří Magdalény⁹³⁰ mustrováno bylo na Táboře 1000 rejtarův. Nejvyšším byl nad nimi hrabě z Turnu.⁹³¹ Někdeří od dvou i tří neděl tu před munstruňkem leželi, škody dělali a málo komu co zaplatili.

Na den s[vatéh]o Jakuba⁹³² leželo zde přes noc z téhož munstuňku dva praporce rejtarům. Na ráno zase odjeli do Hradce.⁹³³ Co u koho protrávili, žádnýmu nic neplatili. Sečetlo se v městě u sousedů za vovsy, vína, piva a jídla přes dvě stě kop.

---

⁹²² 28. května 1602.

⁹²³ Šimon Lomnický z Budče.

⁹²⁴ Sixt Palma Močidlanský (1569-1610), měšťan Nového Města pražského, tiskař.

⁹²⁵ 2. června 1602.

⁹²⁶ 17. června 1602.

⁹²⁷ 27.června 1602.

⁹²⁸ Novosedly na Nežárkou, vesnice u Třeboně.

⁹²⁹ 13. července 1602.

⁹³⁰ 22. července 1602.

⁹³¹ Jindřich Matyáš Thurn, na Veliši (1567-1640), karlstějnský purkrabí 1611-1617 a 1619-1620, dvorský sudí 1617-1618, velitel stavovského vojska 1609, 1611 a 1618-1620, jeden z předních představitelů protihabsburské opozice.

⁹³² 25. července 1602.

⁹³³ Jindřichův Hradec.

V Klenovicích, Chlebově, Záhoří⁹³⁴ taky stáli, obzvláštní praporec, nemálo jim škody nadělali. Když odsud do Hradce⁹³⁵ jeli, přes 200 herek a koní se jim do vozů propůjčilo. V Hradci do třetího dne zůstali a mnoho velmi protrávili. Taky žádnýmu nic neplatili. Ten tejdén po neděli osmé po s[va]té Trojici⁹³⁶ po obnovení rady Starého i Nového Měst pražských skrze pana hofmistra nejvyšší[h]o⁹³⁷ a pa[n]a kanclíře nejvyšší[h]o⁹³⁸ a místokanclíře⁹³⁹ stalo se začátek pokušení proti evangelickým, neb i toho dne všickni impresorové do kanceláře české postavit se museli se pány radními, a hned někdeří do vězení dáni impresorové a impresí jim zpečetili. Též tu při tom Sixt Palma impresor do vězení dán a kněh mu mnoho pobráno, též i impresí. V kderýmžto vězení seděl nejprve na Novém Městě a potom na zámku v císařském vězení až do Velikonoci. Potom z české země vypovědín. Toho času mandáty na bratří vyšly a sbory zapověděly.

/f. 66v/

Toho roku den Proměnění Krista Pána⁹⁴⁰ jelo tisíc rejtářův od Klatov z munstruňku. Leželo jich něco v Veselí⁹⁴¹ a okolo po vsech v Svinech, Borkovicích,⁹⁴² Mazicích,⁹⁴³ Zálší,⁹⁴⁴ Klečatech.⁹⁴⁵ Do třetího dne tu zůstali, nemálo škod nadělali.

---

⁹³⁴ Záhoří, vesnice 7,5 km severovýchodně od Veselí nad Lužnicí.

⁹³⁵ Jindřichův Hradec.

⁹³⁶ 14. července 1602.

⁹³⁷ Kryštof mladší z Lobkovic, řečený Tlustý, na Pátku, Tachově a Divicích (1549-1609), mistr královské komory 1583, prezident apelačního soudu 1592-1603, nejvyšší komorník 1598-1599, český nejvyšší hofmistr 1599-1609, čelný představitel české katolické šlechty.

⁹³⁸ Zdeněk Vojtěch z Lobkovic, na Vysokém Chlumci, Jistebnici a Roudnici (1568-1628), nejvyšší kancléř Českého království 1599-1628, knížecí titul 1623, vůdce české katolické šlechty.

⁹³⁹ Jindřich Domináček z Písnice, na Hertemberku (1555-1608), rytíř, doktor práv, rožmberský kancléř 1582-1587, královský prokurátor 1593-1601, místokancléř Českého království 1601-1608.

⁹⁴⁰ 6. srpna 1602.

⁹⁴¹ Veselí nad Lužnicí.

⁹⁴² Borkovice, vesnice 4,5 km severovýchodně od Veselí nad Lužnicí.

⁹⁴³ Mažice, vesnice 6,5 km od Veselí nad Lužnicí.

⁹⁴⁴ Zálší, vesnice 5,5 km jihovýchodně od Milevska.

⁹⁴⁵ Klečaty, vesnice 9 km od Veselí nad Lužnicí.

V pátek po Proměnění Krista Pána⁹⁴⁶ odeslán list zapovědací gruntův panu Mikolášovi Dvořeckému na Myskovice⁹⁴⁷ od Je[h]o M[ilost]i pana za příčinou myslivosti provozování, kderýžto list v tato slova zní.

Já Petr Vok z Rožmberka [etc.], vladař domu rožmberskýho, věděti vám dávám tímto listem urozený vладыko, pane Mikoláši Dvořecký, poněvadž na někderé mé kolikeré vám učiněné přátelské psaní i napomenutí od předsevzetí své[h]o ustoupiti a provozování myslivosti na kruntech mých, též na gruntech k obci města mého Soběslavě přináležejících uminouti nechcete, maje sobě hodnou od vás k tomu danou příčinu, vám, o sobě vaší, služebníkům, náchlebníkům i nenáchlebníkům i všem lidem poddaným vašim grunty své vseckny, tak také dotčeného města Soběslavě grunty náležející se vši a všelijakou zvolí myslivosti i jinak (kromě cesta a stezek svobodných), podle práva a zřízení zemského zapovídám, tak abyšte vy, též služební dčeládka vaše chozením, ježděním i jinak vším a všelijakým způsobem gruntův mých a gruntův k obci před jmenované[h]o města Soběslavě, a to od dněšni[h]o dne ve dvou nedělích pořád zběhlých, práz[d]ni byli, o čemž věda, budete se moci tím zpraviti a pokuty zřízením zemským o tom vyměřené, jak věděti uvarovati. Na potvrzení toho pečeť svou vlastní dal sem přitisknouti. A pro lepší toho jistotu dožádal sem se urozených vладыk, pana Jindřich Votíka Bradský[h]o z Labouně a na Sickrajících,⁹⁴⁸ a pana Rejnharta Jana Gerharta z Lišvic,⁹⁴⁹ že sou také pečeti své podle mé dali přitisknouti, sobě beze škody, k tomuto listu, jenž j[es]t dán na Třeboni ve čtvrtek po památce Proměnění Krista Pána na hoře Tábor léta 1602.⁹⁵⁰

/f. 67r/

Toho roku v neděli po s[va]tém Vavřinci⁹⁵¹ podle svolení všech stavův Království českého vyslána j[es]t dvatcátá osoba z města na Třeboň k spatření před Je[h]o M[ilost]i pana a při nich rychtář. Na zejttí se zase domů navrátili.

V outerý hned ty osoby volené z města 12 osob, z vesnic 5 osob, vypraveny byly. Při poddaných Je[h]o M[ilost]i páně na Tábor k munstruňku dvě osoby vždycky s ručnicí a třetí mezi nimi s voštipem aneb halapartnou, jeden každéj šturmmaub na hlavě a šavli při

⁹⁴⁶ 9. srpna 1602.

⁹⁴⁷ Mikuláš Dvořecký na Myskovicích (Myslkovicích) (z. 1645), rytíř.

⁹⁴⁸ Jindřich Otík Bradský z Labouně, na Čížkrajících (z. 1605), rožmberský úředník.

⁹⁴⁹ Rajnprecht Jan Gerhart Lišvic z Lišvice (z. 1605), rytíř, rožmberský úředník.

⁹⁵⁰ 8. srpna 1602.

⁹⁵¹ 11. srpna 1602

boku v šatech červených. Poddanejh Je[h]o M[ilost]i páně bylo pěších 300 a rejtarův 21. Vedl je pan Jan Kalenice.⁹⁵² Nazejtří se domů navrátili.

Toho roku ve čtvrtek po s[vatém] Matouši⁹⁵³ Je[h]o M[ilos]t pan⁹⁵⁴ ráčil do Prahy jeti s panem hrabětem z Serinu⁹⁵⁵ a zde přes noc v domě mým noclehem býti.

Toho času projenán byl Petr Vlach u mlejna velkého na pivnici, komoru při mlejně ku pohodlí mlejna, a toho roku se tady jez všecken předělával, takže několik neděl tesaři, zedníci, nádeníci na něm dělali a k tomu časoví vejborně sloužily, že vody malý byly.

V sobotu po s[va]tém Lukáši⁹⁵⁶ přijal sem k sobě pachole německý z Rakous od Dunaje z města Špicu.⁹⁵⁷ A na to místo Jiříka, syna svýho, sem dal, aby se německy učil.

V neděli před s[va]tým Šimonišem⁹⁵⁸ Je[h]o M[ilos]t ráčil zase z Prahy jeti a zde noclehem přes noc býti. A pan hrabě⁹⁵⁹ se paní svou a paní z Kolovrat⁹⁶⁰ a pannou šlechtickou ve středu též jeda z Prahy, zde noclehem v domě mým byli.

Ve čtvrtek po s[va]tém Šimoniši⁹⁶¹ postavena kád' nová do pivovara obecního. Dáno od ní Mikolášovi Bednáři od díla 6 kop. A koryto nový pod touž kád' z lesů hamerských se přivezlo. Dáno za ně 2 kopy. Pánev se též dala opravovati. Dáno kotláři z Tábora od oprávký 19 kop.

/f. 67v/

Toho roku při s[vatém] Martině⁹⁶² i dcelýho podzimku bylo velké množství myší v polích, takže potom na žitech ozimých a pšenících velikou škodu učinily a obilí vyžraly, takže mnohá pole prázdná byla, a zase z jara museli znovu vorati a jeř síti, po blatech nejvíceji.

---

⁹⁵² Jana Kalenice z Kalenic, rytíř.

⁹⁵³ 26. září 1602.

⁹⁵⁴ Petr Vok z Rožmberka.

⁹⁵⁵ Jan Zrinský z Serynu.

⁹⁵⁶ 19. října 1602.

⁹⁵⁷ Spitz, město v Dolních Rakousích (Rakousko).

⁹⁵⁸ 27. října 1602.

⁹⁵⁹ Jan Zrinský za Serynu.

⁹⁶⁰ Marie Magdalena Zrinská z Kolovrat.

⁹⁶¹ 31. října 1602.

⁹⁶² 11. listopadu 1602.

Toho roku v pondělí den s[va]té Kateřiny⁹⁶³ dcera Bartoloměje Libry Kateřina j[es]t do Kaplice nešena za Daniele Fronce. Jeli sme tam s Šebestiánem Roubíkem a Václavem Hronem pro mores. Bylo veselí hlučný a dobře sme tam chováni byli. V pátek zase sme domů přijeli.

Toho roku ve čtvrtek po první neděli adventní⁹⁶⁴ skrze urozeného pána Jindřicha Vintře,⁹⁶⁵ kanclíře Je[h]o M[ilost]i páně, a pana hejtmana treboňský[h]o⁹⁶⁶ obnoven j[es]t zde ouřad konšelský. Osoby do ouřadu konšelké[h]o.

Primas Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Joachym Konvař, Štěpán Knobloch, Jan Dekara, Jan Hradskej, Václav Hron, Vít Mokrej, Vít Valda, Martin Kala, Václav Lekeš, Václav Kříž.

Starší obecní Mikoláš Buzek, Vavřinec Stříbrný, Bartoloměj Libra, Mauric Pecivál, Jan Kuchař, Vít Řepa, Zachariáš Uzdař, Jan Bednář, Pavel Lokaj, Daniel Tichej, Šebek Krejčí, Daniel Dvořáček.

Rychtářem Jan Vrabec.

/f. 68r/

Léta Páně 1603

Obilí toho roku takto platilo.

Pšenice při počátku toho roku po 1 kopě 40 g[roších]

o svatým Janě⁹⁶⁷ byla po 2 kopách

o svaté Markytě⁹⁶⁸ byla po 2 kopách 30 g[roších]

k semenán brali ji pěknou po 3 kopách

k Vánocím byla zase po 2 kopách 30 g[roších]

Žito bylo při počátku roku po 1 kopě

k novému po s[vaté]m Janě⁹⁶⁹ po 1 kopě 15 g[roších]

v nový zase bylo po 1 kopě a tak v tom trhu do Vánoc zůstalo.

Ječmen byl při počátku roku po 1 kopě

---

⁹⁶³ 25. listopad 1602.

⁹⁶⁴ 5. prosince 1602.

⁹⁶⁵ Jindřich Vintř z Vlčkovic, na Kolinci (z. 1604), rytíř, rožmberský úředník, kancléř 1600-1604.

⁹⁶⁶ Adam Kroupa.

⁹⁶⁷ 24. června 1603.

⁹⁶⁸ 13. července 1603.

⁹⁶⁹ 27. prosince 1603.

o s[va]tým Duše⁹⁷⁰ byl po 1 kopě 4 g[roších]
v nový byl po 50 g[roších]
k Vánocím byl po 1 kopě
Hrách byl při počátku roku po 1 kopě 30 g[roších]
k novému byl po 2 kopách
Oves byl při počátku roku po 32 g[roších]
po s[va]tým Janě⁹⁷¹ po 40 g[roších]
v nový byl po 30 g[roších]
k Vánocím byl po 34 g[roších]
Chmel toho roku byl po 1 kopě strych
k svatému Bartoloměji⁹⁷² po 1 kopě 20 g[roších]

/f. 68v/

Na den Nového líta⁹⁷³ Je[h]o M[ilos]t pan ráčil zde noclehem býti, jeda do Prahy, a v pondělí po s[va]tém Pavle na víru obráčení⁹⁷⁴ zase z Prahy jeti a též zde noclehem býti ráčil.

V outerý po památce Tří králův⁹⁷⁵ sněm na Hradě pražském držán. Pomoc proti nepříteli svolena z každého poddaného z měšce vlastního každéj pán po 1 kopě 30 g[roších] sbírky. Poddaní čtyři dáti museli. Berně dvě z vědra vína po 18 g[roších], z kamene vlny po 12 g[roších], z kol moučných po 1 kopě 30 g[roších], z komínu každý[h]o po 30 g[roších], z dobytku půl druhý[h]o krát tolik jak roku loňský[h]o, z páleného i z rozličných věcí.

Něco se od [?] dlážděný v dilo [?].

Toho času projednán j[es]t Pavel Mertl z Budějovic na dlažení ulice k bráně Tábořský, neb velmi blatná byla, že lidé chotiti, když bláto bylo, nemohli, i formanům těžko bylo vyjížteti. Na způsob tento mu byla projednána, že se jemu vseckno mělo dáti skopati, vyrovnati na groš obecní a jemu Pavlovi od každého sáhu díla po 7 g[roších] míšeňsk[ých]. A když sto sáhů postaví, na sto sáhů vždycky džber žita se mu přidati má, a při dokonání díla dobrych [d]žber kaprův se jemu přidati má. Kderážto dílo začal

⁹⁷⁰ 18. května 1603.

⁹⁷¹ 24. června 1603.

⁹⁷² 24. srpna 1603.

⁹⁷³ 1. ledna 1603.

⁹⁷⁴ 27. ledna 1603.

⁹⁷⁵ 7. ledna 1603.

dělati ten tejdén po neděli Jubilate⁹⁷⁶ a dokanal ten tejdén po s[vaté]m Janu.⁹⁷⁷ Kderéžto dílo se poměřilo deset set čtyřiceti tři sáhy, od každého sáhu po 7 g[rošich] dáno mu 121 kop 41 g[rošů], žita 10 strychů 2 [větele]⁹⁷⁸ a [d]žber kaprův. Tovaryšům na spropitný dáno dvě kopě a poddanejm od forování kamene a písku dáno větel piva. Ve čtvrtek první postní⁹⁷⁹ jel sem s Janem Dekarou⁹⁸⁰ do Rakous. Byli sme nejprve v Světlý⁹⁸¹ na jarmarce, potom v Špicu, městě u Dunaje, pak v Melku⁹⁸² v klášteře. Na tej cestě sme všudy dobře chováni byli. Zase na s[vatéh]o Matěje⁹⁸³ sme do[m]ů přijeli. Daniela, syna své[h]o, sem v Gmundu⁹⁸⁴ nechal, aby se německy učil.

/f. 69r/

Toho roku času postního odešlo j[es]t několik poctivých lidí starožitných stavu panského i rytířského. Pan Kryštof Cimburk z Cimburka,⁹⁸⁵ pan Václav Tučap na Budislavi,⁹⁸⁶ pan Jindřich Špulíř,⁹⁸⁷ pan Jiřík Olbram na Brandlíně,⁹⁸⁸ pan Jiří Vratislav na Zálší,⁹⁸⁹ též paní manželka jeho. Tolikž toho času Mauric Pecivál umřel.

Toho roku o památce Letnic⁹⁹⁰ spraven a předělán most přes řeku u vovčina a po vrchu všecken rumem povezen pro pohodlí lidem i dobytčům.

Co pila u mlejna koštovala.

---

⁹⁷⁶ 20. dubna 1603.

⁹⁷⁷ 24. června 1603.

⁹⁷⁸ 1 strych měl 4 větele.

⁹⁷⁹ 20. únor 1603.

⁹⁸⁰ Jan Dekara (z.1609), třeboňský měšťan.

⁹⁸¹ Světlá, Zwettl, klášter a město v Rakousku.

⁹⁸² Melk, klášter a město v Rakousku.

⁹⁸³ 24. února 1603.

⁹⁸⁴ Gmünd, město v Dolních Rakousích (Rakousko).

⁹⁸⁵ Kryštof Cimburk z Cimburka, na Bělé, pán.

⁹⁸⁶ Václav Tučap z Tučap, na Budislavi (z.1603), rytíř.

⁹⁸⁷ Jindřich Špulíř z Jiter (z.1603), rytíř.

⁹⁸⁸ Jiří Olbram ze Štěkře.

⁹⁸⁹ Jiřík Vratislav z Mitrovic, na Zálší (z. 1603), asi od roku 1585 hejtmanem na Hluboké, od roku 1593 purkrabí pražský.

⁹⁹⁰ 18. května 1603.

V pondělí po s[va]té Trojici⁹⁹¹ projednána j[es]t Jeremiášovi mlynáři pila u mlejna, od kderý se mu hotových peněz dáti mělo 60 kop, žita 4 st[rychy], piva věrtel bílího, a dělníky k beranu bití i k jímání vody sami sme dali. Kderážto se začala dělati a zakládati toho týhodne a do s[vaté]ho Bartoloměje⁹⁹² na místo dodělána. Kderážta pila k nemalýmu pohodlí městu tomuto j[es]t a bude.

V středu po s[vaté]m Medardu⁹⁹³ jel sem s manželkou svou do Prahy k jarmarku a Johana Machová s námi. Byli sme po tři dny dobře u pana Makovského⁹⁹⁴ v domě je[h]o na zámku dobře chováni. Je[h]o slávu, vyvejšenost a bohatství sme spatřili, jak j[es]t jeho velice štěstí zvejšilo, úfajíc, že Je[h]o M[ilos]ti Císařská lásku k němu velikou měl, jakož tak bylo, ale že to dlouho nestálo, brzy svou proměnu vzelo.

Den s[vatéh]o Jana⁹⁹⁵ veselí Anny, dcery mí, bylo, za Pavla Maška, rodiče tábořský[h]o, syna pana Jana Kučery.

V pondělí po s[va]té[m] Prokopu⁹⁹⁶ pan purgmistr, páni posadili piva bílího, poněvadž na pšenících přiskočilo, neb se špatně obrodily pro veliká sucha. V nejlepších dědinách nejhorší pšenice byly, takže mnozí zase k semenám neměli co síti. Věrtel piva sazen po 3 kopách a žejdlík se šenkoval po půl třetím penízi.

/f. 69v/

Toho roku pšenice se neobrodily pro veliký sucho, kderý toho roku bylo, takže v nejlepších dědinách nejhorší pšenice a nečistý byly, takže lidé zase neměli co síti.

Den Narození Panny Marie⁹⁹⁷ obec byla pospolu. Pivo starý posazeno sud velkej za 8 kop, žejdlík aby se šenkoval po 3 ½ d[enáru], ale nedrželi sobě toho dlouho, neb se vytrhli mnozí laciněji dávali.

Toho roku ve čtvrtek den s[vatéh]o Diviše⁹⁹⁸ Jeroným Makovský, sa v velikým štěstí a vyvejšenosti postaven, málo sobě koho vážil a vzláště vlasti svý, nehleděl co dobrýho učiniti, toho dne s pejchou svou z Makovice spadl. Příčina pádu a snížení jeho v těchto artykulých krátce poznamenáno.

---

⁹⁹¹ 2. června 1603.

⁹⁹² 24. srpna 1603.

⁹⁹³ 11. června 1603.

⁹⁹⁴ Jeroným Makovský z Makové.

⁹⁹⁵ 24. června 1603.

⁹⁹⁶ 7. července 1603.

⁹⁹⁷ 8. září 1603.

⁹⁹⁸ 9. října 1603.

Jakož jest Je[h]o M[ilost] C[ísařská] pan, pan náš nejmilostivější hejtmanu svému Hradu pražské[h]o⁹⁹⁹ pominulých dnův poručiti ráčil, aby k Jeronýmovi Makovské[m]u šel a ním se pro někderé přečinění jeho proti Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] ujistil. Kderýžto hejtman přiševši k domu jeho, že j[es]t nejednou zatloukl i zazvonil, a ozvavši se on Jeroným, kdo j[es]t tu a co chce. Když mu od téhož hejtmana oznámeno bylo, že mu nětco z poručení Je[h]o M[ilosti] oznámiti má, jeho j[es]t pustiti nechtěl, až se přistrojí. V tom pak dům zatarasovati davše, odtud utekl. Věci své nejtejnější, na nichž mu záleželo, složil a pryč, jakž se k tomu sám přiznal, odvésti dáti chtěje neohlídaje se na své několikderé proti Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] provinění. Předně, že j[es]t léta tohoto při času památky Božího těla¹⁰⁰⁰ ouřadu podkomorství měst Její M[ilos]ti Císařové, kderýž již před tím panu Jiřímu Štefanovi Štemberka¹⁰⁰¹ svěřen byl, proti půjčce veliké sumy peněz žádal, jináč nebudeli mu ten ouřad dán, že té sumy Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] půjčiti nemůže, a toho j[es]t netoliko sám, ale i skrze jiné vyhledával. Druhé, jakož j[es]t Hanuš Vilém z Puchejmu¹⁰⁰² knihu s[va]té říše, na níž Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] namálo záleželo, sepsal a jí na smrtdelné posteli Barboře, manželce své, s cedulkou vlastní rukou je[h]o psanou

/f. 70r/

Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] svědčící odvedl, a ta aby po smrti jeho Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] odvedena byla, čehož dovědévši se on Jeroným Makovský, s touž Barborou se seznámil, tu knihu na ní vymluvil a k sobě vzal. Vyrozuměvši tomu, že Je[h]o M[ilosti] C[ísařská] žádati ráčí, je[h]o M[ilosti] C[ísařské] o tom oznámil, že ty cesty ubíratí chce, aby jí Je[h]o M[ilosti] C[ísařská] dostati moci ráčil. A maje ji za sebou, za ní veliké sumy peněz žádal. S radami Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] o to tržil a užívaje rozličných vejmluv, na nejedno poručení Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] ji neodvedl, nýbrž sa ta kniha zpečetěná, od ní pečeť odtrhl, nebo na ní zde v kanceláři sám se ptal i jiným v říši ptáti dal. Co Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] náleželo, k sobě přivlastňoval, tu knihu přepisovati dal, z ní listy vyřezal a tu dcedulku Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] svědčící za sebou zanechal. Třetí, někderé lidi k ouřadům z ouplatku fedroval a žádné[h]o

⁹⁹⁹ Jakub Menšík z Menštejna.

¹⁰⁰⁰ 29. května 1603.

¹⁰⁰¹ Štěpán Jiří ze Šternberka, na Voticích a Postoloprtech (z. 1625), bratr Adama ze Šternberka na Bechyni, podkomoří králové 1603, prezident české komory 1603-1606, hejtman německých lén 1603-1623.

¹⁰⁰² Hanuš Vilém z Puchheimu, rakouský šlechtic.

nepřednášel, kdo mu prve jistot na sta neb na tisíce nezdělal. Čtvrté, sa služebníkem Je[h]o M[ilosti] C[ísařské], nemaje se jinému proti přísaze své v službu zavazovati. Mnoho pštoluňků k sobě přijal, sám k sobě jiné služebníky Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] proti reversu zavázal. Páté, listy majestáty z kanceláře Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] ku podpisu podávané k sobě bral, je přehlídal a přečítal. Odkud se čeho nadál, to za sebou zadržoval, a dokud uplacen nebyl, jich ku podpisu Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] nepřednášel. Šesté, v tom se pochloubal, že při Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] všeckno může, a tak k sobě lidi obracel, z toho dary bral. Při kvasích vo Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] mluvil, že dosti sobě zjištěno dckami i jinak má a na Je[h]o M[ilosti] C[ísařské], aby mu, co vzítí moci ráčil, že nedbá. Sedmé, tejnosti Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] proti přísaze své z pokoje pronášel. Osmé, že v domě je[h]o v truhlici našly se věci čarodějně, knihy a psaní s rozličnými karaktery a jistý potahové, že j[es]t s čáry zacházel. Deváté, zlý nepříklad života svého na sobě ukazoval, manželku cizí z ouplatku sobě choval. Dříve nežli mu ty artykulové vznámost uvedeny byly, v tom se ohlásil, že se Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] na milost i na nemilost dává. Po předložení jemu to[h]o to vše opakoval, za milost žádal a aby mu Je[h]o M[ilost] C[ísařsk] hrdlo darovati ráčil, prosil.

/f. 70v/

Vlastní rukou svou cedulkou Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] podanou na milost i na nemilost se dal. A až by Je[h]o M[ilost] C[ísařská] ráčil věděti, co s ním činiti, však majíc to v svém milostivém císařském s radami svými uvážení, takto nalézati ráčí, že j[es]t Je[h]o M[ilosti] C[ísařské] čest, hrdlo a statek propadl, protož aby tu opatřen byl a zůstával na zámku Točniku¹⁰⁰³ až do dalšího vyměření Je[h]o M[ilosti] C[ísařské].

V neděli po s[va]tém Diviši¹⁰⁰⁴ Je[h]o M[ilost] pan ráčil, jeda do Prahy, u mne v domě mým noclehem býti. A tu Je[h]o M[ilos]ti psaní od Je[h]o M[ilos]ti pana sudího Království českého¹⁰⁰⁵ přišlo Je[h]o M[ilos]ti oznamujíc o pádu Makovskýho a do vězení ho odvezení.

Toho roku den s[vatéh]o Havla¹⁰⁰⁶ obec byla pospolu na rathauze. Počty ze dvou let z důchodův obecních sem činil.

¹⁰⁰³ Točník, hrad u Berouna.

¹⁰⁰⁴ 12. října 1603.

¹⁰⁰⁵ Volf Novohradský z Kolovrat, na Lnářích.

¹⁰⁰⁶ 16. října 1603.

Toho roku v pondělí po s[vaté]m Briccí¹⁰⁰⁷ Jan Vrabc, rychtář městský, dostal se do vězení s bratrem svým, že práva pozbyl. Bratr je[h]o žílu mu vzal a přeschoval, což hned ouřad z něho sňat a Joachymovi Konvaři poručen.

V sobotu před s[vatý]m Ondřejem¹⁰⁰⁸ Je[h]o M[ilost] pan jedá z Prahy, ráčil v domě mém noclehem býti.

Toho roku v pondělí po s[vaté]m Ondřeji¹⁰⁰⁹ pánev nová do pivovara obecního z Hradce Jindřichova přivezena, kderážto vážila dvanácti centnýřů sedmnácte liber. Proti tomu stará vážila na frejmark tři centnýře šedesáte pět liber. Hotových peněz kotláři přidáno, porazíce za starou pánev, dvě stě padesáte kop míšeňsk[ých]. Tovaryšům spropitného dáno dva tolary.

/f. 71r/

Léta Páně 1604

Toho roku obilí takto platilo

Pšenice při počátku toho roku byla po 2 kopách

a tak trvala až do novýho

v nový byla zase po 1 kopě 15 g[roších]

k svatýmu Martinu¹⁰¹⁰ byla po 1 kopě 30 g[roších]

Žito bylo při počátku toho roku po 1 kopě

k svatýmu Duchu¹⁰¹¹ bylo po 1 kopě 10 g[roších]

v nový bylo po 48 g[roších]

k Vánocím bylo po 50 g[roších]

Ječmen byl při počátku toho roku po 50 g[roších]

po Velikonoci¹⁰¹² byl po 55 g[roších]

v nový byl po 44 g[roších]

k Vánocím byl po 50 g[roších]

Hrách byl při počátku toho roku po 2 kopách

po Velikonoci byl po 2 kopách 30 g[roších]

v nový byl po 1 kopě 20 g[roších]

¹⁰⁰⁷ 17. listopadu 1603.

¹⁰⁰⁸ 29. listopadu 1603.

¹⁰⁰⁹ 1. prosince 1603.

¹⁰¹⁰ 11. listopadu 1604.

¹⁰¹¹ 6. června 1604.

¹⁰¹² 18. dubna 1604.

Voves byl při počátku roku po 32 g[roších]
o středoposti¹⁰¹³ byl po 40 g[roších]
k novému byl po 50 g[roších]
v nový byl po 30 g[roších]
Piva věr[te]l se vystavoval po 2 kopách 30 g[roších]
Chmele strych platil po 40 g[roších]
Vína toho roku velmi čerstvá byla.

/f. 71v/

Toho roku Jan Čapek nešťastnou příhodou nenadálejm těžkej p[á]dem, sa podnapilej, v domě mým ze schodů upadl, od kderéhožto pádu na zejtr[í] umřel a v neděli po památce Tři králův¹⁰¹⁴ pochován.

Toho roku po s[vatě]m Fabiánu a Šebestiánu¹⁰¹⁵ pan Joachym Oldřich z Hradce, sa poslední pán toho vzáctnýho rodu pánův z Hradce, bez dědiců umřel, a tak při pohřbu s ním pečeť do truhly schována.

Toho roku ve čtvrtek po památce Hromnic¹⁰¹⁶ na jisté poučení Je[h]o M[ilos]ti pana,¹⁰¹⁷ pa[n]a našeho milostivého, ouřad konšelský obnoven skrze urozeného pána Jindřicha Vintíře,¹⁰¹⁸ kanclíře Je[h]o M[ilos]ti páně, a Pavla Načelka,¹⁰¹⁹ puchaltera Je[h]o M[ilos]ti páně.

Do ouřadu konšelské[h]o.

Primas Řehoř Smrčka, Šebestián Roubík, Joachym Konvař, Štěpán Knobloch, Jan Hradskéj, Jan Dekara, Vít Mokrej, Vít Valda, Václav Kříž, Václav Lekeš, Dobiáš Mráček, Pavel Mašek.

Starší obecní Martin Kala, Bartoloměj Libra, Vavřinec Stříbrný, Mikoláš Buzek, Nikodým Mezeřický, Zachariáš Uzdař, Andreas Ručníkář, Daniel Tichej, Pavel Lokaj, Jan Kuchař, Šebek Krejčí, Daniel Dvořáček.

Rychtářem Václav Hron.

---

¹⁰¹³ 28. března 1604.

¹⁰¹⁴ 11. ledna 1604.

¹⁰¹⁵ 20. ledna 1604.

¹⁰¹⁶ 5. února 1604.

¹⁰¹⁷ Petr Vok z Rožmberka.

¹⁰¹⁸ Jindřich Vintíř z Vlčkovice.

¹⁰¹⁹ Pavel Sedlčanský (Načelek), rožmberský písař.

Léta Páně 1605¹⁰²⁰

Na den Nového léta¹⁰²¹ páni kraje bechyňského a J[eho] M[ilost] pan hrabě z Serynu a na Rožmberce a pan Mikoláš Španovský na Pacově¹⁰²² na poručení J[eho] M[ilost] Císařské před tím dnem sjeli se sem do města v příčině sročení se panem Michalem Malovcem na Kamenici a měšťany Černovskými, že sou zastupovali a brámili trhův koňských a dobytčích pravice, že by jim ke škodě býti měly. Přitom nemálo osob stavu rytířského. I neměli co pan Malovec ani Černovští ukázati žádných majestátův. V tom se rozjeli, že na správě již pánův hejtmanův ta věc zůstávala. Utraceno jest za jídla a pití i jiné vychování mnoho kop, a z komory obecní zaplaceno.

Oktáv Tří králův¹⁰²³ vyslán byl Řehoř Smrčka s Tomášem písařem na Třeboň za panem hrabětem,¹⁰²⁴ aby jednáno bylo, aby tím spíše relací od pánův hejtmanův k J[eho] M[ilost] Císařské vyšla. Což jest hned při té jízdě zjednáno, a ned taková relací s dostatečnou zprávou vyzvižena od pánův hejtmanů a do Prahy s přímluvným psaním ku panu kancléři nejvyššímu¹⁰²⁵ odevzdána.

---

¹⁰²⁰ Zápis z roku 1605 je převzat z edice Ferdinand MENČÍK, *Řehoře Smrčky Letopisy města Soběslavě*, Musejní sborník č. 4, 1901, s. 21-71. Rukopis uložený v Knihovně Národního muzea, sign IV C 23 záznamy z roku 1605 již neobsahuje.

¹⁰²¹ 1. ledna 1605.

¹⁰²² Mikuláš Španovský na Pacově, rytíř.

¹⁰²³ 13. ledna 1605.

¹⁰²⁴ Jan Zrinský ze Serynu.

¹⁰²⁵ Zdeněk Vojtěch z Lobkovic.